

ISSN 2757-0835

VIJESTI

HRVATSKE REDOVNIČKE KONFERENCIJE I
KONFERENCIJE VIŠIH REDOVNIČKIH POGLAVARA
I POGLAVARICA BOSNE I HERCEGOVINE

Zagreb - Sarajevo • prosinac • 2023. • br. 4. (2023.) • god. LI

SADRŽAJ

RIJEČ UREDNIŠTVA

POSVEĆENI ŽIVOT: U CRKVI I SVIJETU

- Poruka pape Franje povodom 7. Svjetskog Dana siromaha ... **2**

HRVATSKA REDOVNIČKA KONFERENCIJA: SKUPŠTINA

- 55. Izborna skupština HRK ... **15**
- Novo vodstvo Hrvatske redovničke konferencije ... **17**
- Pozdrav s. Željke Dramac SSFCR ... **21**
- Pozdrav mons. mr. Zdenka Križića ... **22**
- Propovijed mons. mr. Zdenka Križića ... **23**
- Pozdrav s. Lidije Bernardice Matijević SSFCR ... **26**
- Propovijed mons. Giorgia Lingue ... **28**

HRVATSKA REDOVNIČKA KONFERENCIJA: DJELATNOSTI

- Započeo zimski semestar ak. god. 2023/2024 Studijskih dana za početnu formaciju ... **31**
- Seminar za medicinske sestre članice redovničkih ustanova ... **32**
- Primopredaja dužnosti u Vijeću HRK ... **33**
- Sjednica Vijeća HBK za UPŽ i DAŽ s (nad)biskupijskim povjerenicima za UPŽ i DAŽ ... **36**
- Sjednica Povjerenstva HRK za početnu formaciju redovnika i redovnica ... **37**
- Sjednica Povjerenstva HRK za promicanje duhovnih zvanja ... **38**
- Sjednica Povjerenstva HRK za medicinske sestre redovnice ... **39**
- Sjednica Povjerenstva HRK za predškolski odgoj ... **40**
- Godišnji blagoslov u sjedištu HRK ... **41**
- Sjednica Vijeća HRK ... **42**
- Pohod Domu za odrasle osobe *Lobor-grad* ... **43**
- Predsjednica HRK na HRT ... **44**
- Adventska duhovna obnova ... **45**
- Božićna čestitka ... **46**

DOŽIVOTNO ZAVJETOVANE REDOVNICE I REDOVNICI U HRVATSKOJ TIJEKOM 2023. GODINE

KONFERENCIJA VIŠIH REDOVNIČKIH POGLAVARA I POGLAVARICA BOSNE I HERCEGOVINE: DJELATNOSTI

- Sjednica Izvršnog odbora KVRPP BiH ... **55**
- Posjet kontemplativnim zajednicama ... **56**
- Božićna čestitka ... **57**

DOŽIVOTNO ZAVJETOVANE REDOVNICE I REDOVNICI U BiH TIJEKOM 2023. GODINE

KRONIKA REDOVNIŠTVA U HRVATSKOJ

KRONIKA REDOVNIŠTVA U BOSNI I HERCEGOVINI

Drage sestre i braćo u redovništvu, dragi čitatelji!

Urukama Vam je posljednji broj tromjesečnog glasila *Vijesti* za 2023. godinu. Tako na prvim stranicama možete čitati Poruku pape Franje povodom Svjetskog dana siromaha pod geslom *Ne okreći lica od siromaha*.

Glasilo je fokusirano na 55. izbornu Skupštinu Hrvatske redovničke konferencije (HRK) koja je održana 11. i 12. listopada 2023. na zagrebačkoj Peščenici. Prvoga dana, izabrano je novo vodstvo Hrvatske redovničke konferencije. Za predsjednicu HRK izabrana je s. Lidija Bernardica Matijević SSFCR, za potpredsjednika fra Miljenko Hontić OFMConv, a za ostale članove Vijeća izabrani su: s. M. Jelena Ikić MVZ, s. Samuela Markanović iz Družbe Marijinih sestara čudotvorne medaljice, fra Milan Krišto OFM i p. Sebastian Šujević SJ. Tema ovoga skupa bila je *Poglavari i zajednica: granice u odnosima*. Glasilo donosi povijed predsjednika Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života, splitsko-makarskog nadbiskupa mons. Zdenka Križića i apostolskog nuncija u Republici Hrvatskoj nadbiskupa mons. Giorgia Lingue.

Također možete pročitati pozdrav nove predsjednice HRK u kojem je, među ostalim, zahvalila dosadašnjem vodstvu

HRK predvođenom dosadašnjim predsjednikom fr. Slavkom Sliškovićem OP i potpredsjednicom s. Gordanom Igreg FDC.

U rubrici *Djelatnosti* glasilo donosi izvješće o raznim aktivnostima u organizaciji Povjerenstava HRK. Nabrajamo samo neke: Seminar za medicinske sestre članice redovničkih ustanova, Adventska duhovna obnova za redovnike i redovnice Grada Zagreba i okolice, Pohod Domu za odrasle osobe *Lobor-grad...* Glasilo bilježi i informacije o održanim sjednicama Vijeća HRK i Povjerenstava HRK.

Članovi Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine pohodili su kontemplativne zajednice, sestre klarise u Brestovskom i sestre karmelićanke u Sarajevu.

Vijesti daju uvid i u druge djelatnosti dviju Konferencija. Ovaj broj tromjesečnika donosi podatke o doživotno zavjetovanim redovnicima i redovnicama u 2023. godini. O brojnim aktivnostima redovničkih zajednica kako u Hrvatskoj tako i u Bosni i Hercegovini možete čitati u kronici u posljednjem dijelu glasila.

Uredništvo

foto: Depaul Hrvatska

Papa Franjo

Poruka povodom VII. Svjetskog dana siromaha

Vatikan, 19. studenoga 2023.

„Ne okreći lica od siromaha.“ (Tob 4,7)

1 Svjetski dan siromaha, plodonosan znak Očeva milosrđa, održava se sedmi put kako bi podupro naše zajednice na njihovu putu. To je događaj koji Crkva postupno ukorjenjuje u svoj pastoral, kako bi sve više otkrivala središnji sadržaj Evanđelja. Svaki dan zalažemo se za prihvaćanje siromašnih, ali to nije dovoljno. Rijeka siromaštva teče kroz naše gradove i postaje sve veća i veća dok se ne prelije iz korita. Ta rijeka kao da nas je preplavila, toliko je glasan vapaj naše braće i sestara koji traže našu pomoć, potporu i solidarnost. I taj glas postaje sve glasniji. Zato se na nedjelju uoči svetkovine Isusa Krista Kralja svega stvorenja ponovno okupljamo oko njegova stola da iznova primimo od njega dar i poslanje živjeti siromašno i biti u službi siromašnih.

„Ne okreći lica od siromaha.“ (Tob 4,7)

Te nam riječi pomažu shvatiti bit našeg svjedočenja. Zaustaviti se u dubljem razmišljanju nad Knjigom o Tobiji, malo poznatom, ali očaravajućem i mudročću bogatom tekstu Staroga zavjeta, omogućit će nam bolje proniknuti sadržaj koji sveti pisac želi prenijeti. Pred nama se odvija prizor iz obiteljskog života: otac Tobit pozdravlja sina Tobiju koji se sprema na dalek put. Stari Tobit boji se da neće više nikada vidjeti sina i zato mu ostavlja svoju *duhov-*

nu oporuku. On je bio sužanj u Ninivi i sad je slijep. Snašla ga je, dakle, dvostruka bijeda, ali je uvijek imao jednu sigurnost koju izražava ime što ga nosi, „Gospodin mi je bio dobar“. Taj čovjek, koji se uvijek uzdao u Gospodina, kao dobar otac želi ostaviti sinu ne toliko neko materijalno dobro koliko svjedočanstvo o putu kojim treba ići u životu, pa mu kaže: „Svakog dana, sine, sjeti se Gospodina Boga našega; nemoj griješiti ili kršiti njegovih zapovijedi. Čini pravedna djela svega svog vijeka i ne kroči putovima nepravde.“ (Tob 4,5)

2 ● Kao što se može odmah primijetiti, sjećanje koje stari Tobit traži od sina nije ograničeno na neki puki čin sjećanja ili molitvu upućenu Bogu. On cilja na konkretna djela kao što je činjenje dobrih djela i pravedno življenje. Taj poticaj postaje još konkretniji: „Ako činiš po istini, uspijevat ćeš u djelima svojim, kao svi oni koji čine pravdu. Dijeli milostinju od svoga dobra: kad dijeliš milostinju, neka ti ne bude oko stisnuto.“ (Tob 4,6-7)

Riječi tog starog mudraca ostavljaju nas u čudu. Ne zaboravimo, naime, da je Tobit izgubio vid upravo nakon što je učinio jedno milosrdno djelo. Kao što on sâm pripovijeda, njegov je život još od malih nogu bio posvećen djelima milosrđa: „Udijelio sam mnogo milostinje svojoj braći i ljudima koji su došli sa mnom u Ninivu, zemlju Asiraca... Hranio sam gladne, odijevao gole, kad bih vidio koga od roda svoga ubijena pa bačena izvan zidina Ninive, brižno bih ga ukopao.“ (Tob 1,3.17)

Zbog tog njegovog svjedočenja ljubavi kralj mu je oduzeo sva njegova dobra te je ostao puki siromah. Ipak, Gospodin ga je i dalje trebao. Vrativši se na mjesto upravitel-

ja, nije se bojao nastaviti sa svojim načinom života. Poslušajmo njegovu priču koja govori i nama danas: „Kad sam se, dakle, sa svojom ženom Anom i sa sinom Tobijom opet našao na svome, bijaše mi na Pedesetnicu, a to je Blagdan sedmicâ, priređen lijep objed i ja sjedoh da blagujem. Vidjevši ona mnogo jela, rekoh sinu: „Idi i dovedi jednoga od naše braće na koga naiđeš, a koji se sjeća Gospodina. Eto, čekat ću te!“ (Tob 2,1-2) Kako bi bilo znakovito da na Dan siromaha ta Tobitova briga bude i naša briga, da nakon zajedništva oko euharistijskog stola, pozovemo nekog na zajednički nedjeljni ručak. Slavljen bi euharistija zbiljski postala kriterijem zajedništva. Uostalom, ako smo oko oltara Gospodnjeg svjesni da smo svi braća i sestre, koliko bi više to bratstvo bilo vidljivije u dijeljenju blagdanskih objeda s onima koji su lišeni onog najosnovnijeg!

Tobija je učinio kako mu je otac rekao, ali vratio se s viješću kako je neki siromah ubijen i ostavljen nasred trga. Stari se Tobit bez oklijevanja ustao od stola i otišao pokopati toga čovjeka. Nakon što se umoran vratio kući, zaspao je u vrtu; na oči mu je pao ptičji izmet i on je oslijepio. (usp. Tob 2,1-10) Koje li ironije sudbine – učiniš djelo milosrđa i snađe te nesreća! Moglo bi se tako pomisliti, ali vjera nas uči ići dublje. Tobitova sljepoća postat će njegova snaga da prepozna još bolje mnoge oblike siromaštva kojima je bio okružen. A Gospodin će se pobrinuti da u svoje vrijeme vrati starom ocu vid i radost da ponovno vidi sina Tobiju. Kad je došao taj dan: „Ugledavši sina, zagrliga, zaplaka i probesjedi: ‘Blagoslovljen da si, Bože, blagoslovljeno tvoje ime uvijek i blagoslovljeni svi tvoji sveti anđeli! Jer si me udario pa se smilovao na me: evo, gledam svoga sina Tobiju!’“ (Tob 11,13-14)

3. Možemo se zapitati: odakle Tobit crpi hrabrost i unutarnju snagu koji mu omogućuju služiti Bogu usred poganskog naroda i toliko ljubiti bližnjega da je spreman izložiti pogibelji svoj vlastiti život? Pred nama je jedan izvanredan primjer: Tobit je vjeran suprug i brižan otac. Prognan je daleko od domovine i nepravедno trpi. Progone ga kralj i njegovi vlastiti susjedi... Premda je čovjek dobra srca, stavljen je na kušnju. Bog, kao što nas Sveto pismo često uči, ne pošteduje kušnji one koji čine dobro. Kako to? On to ne čini zato da nas ponizi, već da ojača našu vjeru u njega.

Tobit u časovima kušnje otkriva vlastito siromaštvo koje ga čini sposobnim prepoznati siromahe. Vjeran je Božjem zakonu i drži se zapovijedi, ali to mu nije dovoljno. On može pokazati aktivnu brigu za siromašne zato što je iskusio siromaštvo na vlastitoj koži. Zato su riječi koje upućuje sinu Tobiji njegova prava baština: „Ne okreći lica od siromaha.“ (Tob 4,7) Ukratko, kad se susretnemo sa siromahom, ne smijemo okretati glavu na drugu stranu jer bismo time spriječili sami sebe susresti lice Gospodina Isusa. Obratimo pozornost na ovaj izraz „od svakog siromaha“. Svatko je naš bližnji. Bez obzira na boju kože, društveni položaj, porijeklo... Ako sam siromašan, mogu prepoznati tko je uistinu brat koji me treba. Pozvani smo susresti se sa svakim siromahom i svakom vrstom siromaštva i otresti se ravnodušnosti i otrcanih fraza kojima štitimo prividno blagostanje.

4. Živimo u povijesnom trenutku koji ne pridonosi posvećivanju pozornosti najsiromašnijima. Pozivi na blagostanje sve su glasniji dok se glasove onih koji grcaju u siromaštvu ušutkava. Prisutna je tendencija ignoriranja svega što se

ne uklapa u životni stil namijenjen prije svega mlađim generacijama koje su najosjetljivije na kulturne promjene koje se trenutno događaju. Ono što je neugodno i uzrokuje patnju, gura se u stranu dok se tjelesne kvalitete uzdiže za najvažniji cilj koji treba postići. Virtualna stvarnost zamjenjuje stvarni život i sve je lakše pobrkati ta dva svijeta. Siromasi postaju slike koje mogu dirnuti na nekoliko trenutaka, ali kad na ulici susretnemo konkretnoga siromaha, dolazi do uznemirenosti i marginalizacije. Užurbanost, ta svakodnevna čovjekova suputnica, sprječava nas da zastanemo, pomognemo i pobrinemo se za drugoga. Prispodoba o milosrdnom Samarijancu (usp. Lk 10,25-37) nije priča o prošlosti, već propituje sadašnjost svakoga od nas. Lako je prebacivati teret odgovornosti na druge, davati novac kako bi drugi mogli činiti dobra djela, velikodušan je čin, ali ono na što je svaki kršćanin pozvan jest osobno se uključiti.

5. Zahvalni smo Bogu što ima toliko muškaraca i žena koji se predano posvećuju i dijele ono što imaju sa siromašnima i marginaliziranima: ljudi svih dobi i društvenih slojeva, koji gostoljubivost pokazuju, na djelu i na strani su onih koji se nalaze u situaciji marginaliziranosti i patnje. Nisu to neki nadljudi, već *susjedi* koje svakodnevno susrećemo i koji u tišini dijele sudbinu siromašnih. Ne ograničavaju se na to da daju nešto: slušaju, razgovaraju, pokušavaju razumjeti situaciju i njezine uzroke kako bi dali odgovarajući savjet i ispravne preporuke. Paze na materijalne, ali i duhovne potrebe, na cjelovito promicanje osobe. Božje je kraljevstvo prisutno i vidljivo u tom velikodušnom i besplatnom služenju; ono je doista poput sjemena koje

je palo u dobro tlo života tih ljudi i donosi svoj plod (usp. Lk 8,4-15). Zahvalnost mnogim volonterima treba se pretočiti u molitvu kako bi njihovo svjedočanstvo bilo plodonosno.

6 Na 60. obljetnicu enciklike *Pacem in terris* prijeko je potrebno dozvati u pamet riječi svetog pape Ivana XXIII.: „Čovjek ima pravo na život, na tjelesnu nepovredivost, na sredstva prikladna za častan život; to su naročito hrana, odjeća, stan, počinak, liječenje i, na kraju, neophodne službe što ih država ima pružiti pojedincu. Iz toga slijedi da čovjek uživa i pravo da bude zbrinut ako ga zadesi bolest, ako se povrijedi na poslu i radu, ako obudovi, ako ostari, ako bude prisiljen ostati bez posla i, napokon, ako bude bez ikakve svoje krivnje lišen sredstava svakako potrebnih za život.“ (br. 6)

Koliko je još posla pred nama da te riječi postanu stvarnost, također kroz ozbiljno i učinkovito političko i zakonodavno zalaganje! Unatoč ograničenjima, a ponekad i nedoraslosti politike da vidi i služi općem dobru, može se razviti solidarnost i supsidijarnost mnogih građana koji vjeruju u vrijednost dobrovoljnog zalaganja za siromašne. Svakako je riječ o poticanju pa i pritisku na javne institucije kako bi kvalitetno odradile ono što su dužne činiti. Ali nema smisla pasivno čekati da sve padne ‘s neba’: oni koji žive u uvjetima siromaštva također moraju biti uključeni i praćeni na putu promjene i odgovornosti.

7 Moramo, nažalost, ponovno ustvrditi kako se prethodno opisanim pridodaju novi oblici siromaštva. Tu posebno mislim na one koji

žive u ratnim područjima, posebno na djecu lišenu bezbrižne sadašnjosti i dostojanstvene budućnosti. Nitko se nikad neće moći naviknuti na tu situaciju. Nastavimo činiti sve kako bi se mir afirmirao kao dar Gospodina uskrslog i plod predanog zalaganja za pravdu i dijalog.

Ne mogu propustiti spomenuti špekulacije koje, u različitim područjima, dovode do dramatičnog porasta troškova što mnogobrojne obitelji gura u još veće siromaštvo. Plaće se brzo troše pa su ljudi prisiljeni na odricanja kojima se srozava dostojanstvo svakog čovjeka. Kad obitelj mora birati između hrane i lijekova, tada se mora dići glas onih koji zahtijevaju pravo na oba ta dobra u ime dostojanstva ljudske osobe.

Kako, usto, ne istaknuti etički nered koji karakterizira svijet rada? Nehumano postupanje s mnogim radnicima i radnicama; nedovoljna naknada za obavljene posao; pošast nesigurnog zaposlenja; prevelik broj žrtava nesreća na radu, često kao posljedica mentaliteta koji više cijeni brzu zaradu nauštrb sigurnosti... U misli nam se vraćaju riječi svetog Ivana Pavla II.: „Prvi temelj vrednovanja rada [je] sam čovjek... Čovjek [je] određen i pozvan raditi, rad postoji ‘radi čovjeka’, a ne čovjek ‘radi rada’.“ (*Laborem exercens*, 6)

8 Taj već sam po sebi dramatičan popis daje tek djelomičnu sliku situacija siromaštva koje su dio našeg svakodnevnog života. Ne mogu, na poseban način, propustiti spomenuti jednu nevolju koja je svakim danom sve uočljivija, a tiče se svijeta mladih. Koliko je samo frustriranih života pa čak i samoubojstava mladih, razočaranih kulturom koja ih dovodi do toga da se osjećaju

neispunjenima i promašenima! Pomozimo im othrvati se tim zlokožnim poticajima kako bi svaki mladić i djevojka mogao pronaći put koji vodi do stjecanja snažne i velikodušne osobnosti.

Lako je, kad se govori o siromasima, upasti u retoriku. Podmukla je napast također zaustaviti se na statistikama i brojevima. Siromasi nisu brojevi; imaju lica, povijest, srca i duše. To su braća i sestre sa svojim vrlinama i manama, kao i svi drugi, i važno je sa svakim od njih ući u jedan osoban odnos.

Knjiga o Tobiji uči nas konkretnosti našeg djelovanja sa siromašnima i za siromahe. To je pitanje pravde koje nas sve obvezuje da tražimo i susrećemo jedni druge, kako bismo jačali prijeko potreban sklad da svaka zajednica može biti prepoznata kao takva. Zanimanje za siromahe ne smije se, stoga, iscrpiti u brzopletom davanju milodara, nego poziva na ponovnu uspostavu ispravnih međuljudskih odnosa koji su narušeni siromaštvom. Tako ovo „ne okreći lica od siromaha“ dovodi do primanja blagodatit milosrđa, ljubavi koja daje smisao i vrijednost čitavom kršćanskom životu.

9 Neka našu brigu za siromahe uvijek karakterizira evanđeoski realizam. Dijeljenje mora biti odgovor na konkretne potrebe drugoga, a ne oslobađanje od onoga što mi je suvišno. I ovdje je potrebno razlučivanje, pod vodstvom Duha Svetoga, kako bismo prepoznali stvarne potrebe naše braće, a ne vlastite težnje. Ono što im je sigurno prijeko potrebno jest naše čovjekoljublje, naše srce otvoreno ljubavi. Ne zaboravimo: „Pozvani smo otkriti Krista u njima, posuditi im

naš glas u njihovim traženjima, ali također biti njihovi prijatelji, slušati ih, razumjeti i prihvatiti tajanstvenu mudrost koju Bog želi preko njih podijeliti s nama.“ (EG, br. 198) Vjera nas uči da je svaki siromah Božje dijete i da je u njemu ili njoj prisutan Krist: „Što god učinite jednomu od ove moje najmanje braće, meni učinite!“ (Mt 25,40).

10 Ove se godine obilježava 150. obljetnica rođenja svete Terezije od Djeteta Isusa. U jednom tekstu svoje *Povijesti jedne duše* piše ovako: „Ah! Sada razumijem da se savršena ljubav sastoji u tome da trpimo pogreške drugih, da se ne snebivamo zbog njihovih slabosti, da nas izgrađuju čak i najmanja kreplosna djela koja vidimo da čine, ali sam nadasve shvatila da ljubav prema bližnjemu ne smije ostati zatvorena u dubini srca: ‘Nitko’, rekao je Isus, ‘ne užije svjetiljku da je stavi u zakutak ili pod posudu, nego na svijećnjak da svijetli svima u kući’. Čini mi se da ta svjetiljka predstavlja ljubav koja treba prosvjetliti i razveseliti ne samo meni drage osobe, nego sve koji su u kući, bez iznimke.“ (Ms C, 12r: *Opere complete*, Rim 1997., 247)

U tom domu koji je svijet svi imaju pravo biti prosvjetljeni ljubavlju, nitko ne smije biti za to prikraćen. Neka postojana ljubav svete Male Terezije nadahne naša srca na ovaj Svjetski dan, neka nam pomogne „ne okretati lica od siromaha“ i svoj pogled uvijek držati čvrsto uperen u ljudsko i božansko lice Gospodina Isusa Krista.

Sestre benediktinke u Njemačkoj osnovala novi samostan

Düsseldorf, 7. listopada 2023.

Benediktinke iz Kölna osnovala su u Düsseldorfu podružnicu u zgradi iz 60-ih godina, koja je 7. listopada 2023. godine otvorena misnim slavljem. Zgrada je i ranije služila kao samostan, u njoj su bile sestre dominikanke, ali je samostan zatvoren zbog nedostataka podmlatka.

„Nije uopće samo po sebi razumljivo da se u ovome vremenu slavi osnutak samostana“, rekao je pomoćni kölnski biskup Dominikus Schwaderlap prilikom otvaranja samostana. Prema njegovim riječima, sestre dominikanke blagoslovom samostana na današnji dan prije 54 godine postavile su temelj na kojemu sada benediktinke mogu dalje graditi. Sestre su, dodao je, živi znak da uzimanje vremena za Boga i molitvu nije gubljenje vremena. Sestre su otvorile samostan i za goste kako bi im omogućile uvid u svoj život s Bogom.

Gradonačelnik Düsseldorfa Stephen Keller rekao je tom prigodom da je ovo „dan blagoslova i ohrabrenja“. U vremenu u kojemu Crkva pati od gubitka povjerenja, na što ukazuju članovi koji je napuštaju, oživljavanje samostana za mnoge je vjernike važan znak pouzdanja, rekao je gradonačelnik, član Kršćansko-demokratske unije (CDU). (IKA)

Fra Jozo Župić OFM proslavio pedeset godina svećeničkog djelovanja

München, 8. listopada 2023.

Fra Jozo Župić OFM sa sedmoricom subraćâ franjevacâ Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja 2. srpnja 2023. godine u crkvi

Čudotvorne Gospe Sinjske u Sinju proslavio je 50 godina svećeništva. Budući da je već trinaest godina dušobrižnik u Münchenu, učinio je to i 8. listopada u crkvi svetog Mihaela.

Na početku misnog slavlja svima se obratio župnik fra Petar Klapež OFM i uveo zajednicu u misno slavlje, pozdravivši zlatomisnika i naglašavajući obilje duhovnih darova koje je fra Jozo tijekom svoje pastoralne službe dijelio. Misnim slavljem predsjedao je slavljem.

Predsjednik Pastoralnog vijeća Franjo Barišić na kraju euharistijskog slavlja u ime svih župljana zahvalio je fra Jozi za dugogodišnji pastoralni rad u Münchenu. „Dragi fra Jozo, hvala Vam što ste unatoč Vaših 75 godina samovoljno odlučili ostati i dalje u našoj Župi. U više od 13 godina Vašeg djelovanja ovdje u Župi, Vi ste nama svima omiljeni. Volimo Vas kao propovjednika, kao ispovjednika, književnika, a i kao glazbenika. Bog vas je nagradio s puno talenata, Vi ste ih prepoznali i njima širite Božju riječ i radost naše vjere.“

Na kraju euharistijskog slavlja župnik fra Petar zazvao je Božji blagoslov i Gospin zagovor na fra Jozin daljnji život i pastoralni rad. (IKA)

Pastoralni susret hrvatskih svećenika i redovnica Sjedinjenih Američkih Država i Kanade

Chicago, 9. listopada 2023.

Ovogodišnji pastoralni susret tridesetero hrvatskih svećenika i časnih sestara iz Sjedinjenih Američkih Država i Kanade održan je od 9. do 12. listopada 2023. godine u Chicagu u američkoj saveznoj državi Illinois, a tri hrvatske katoličke

župe u kojima djeluju hrvatski franjevci iz Franjevačke kustodije sv. Obitelji, bile su zajedno s Kustodijom domaćini susreta.

Moderatori i organizatori susreta bila su dvojica delegata Hrvatske inozemne pastve na sjevernoameričkom kontinentu: fra Nikola Pašalić OFM, delegat za Sjedinjene Američke Države i vlč. Božidar J. Tenšek, delegat za Kanadu, zajedno s nacionalnim ravnateljem Dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu vlč. dr. Tomislavom Markićem.

Nakon dobrodošlice župnika fra Dražena Borasa OFM susret je počeo 9. listopada 2023. godine u dvorani Hrvatske župe Blaženog Alojzija Stepinca na sjeveru Chicaga *Večernjim hvalama* i pozdravima obojice delegata i nacionalnog ravnatelja. Susret je nastavljen svetom misom u župnoj crkvi koju je predvodio delegat Tenšek, župnik Župe hrvatskih mučenika u Mississaugi, nakon koje su svećenici i časne sestre imali priliku pozdraviti okupljene vjernike i razmijeniti međusobno riječi pozdrava i dobrodošlice.

Drugoga dana susreta, 10. listopada 2023. godine u prijepodnevnom dijelu ravnatelj Markić održao je dva predavanja. Dok se u prvom predavanju pod naslovom *Stanje, izazovi i perspektive Hrvatske inozemne pastve* osvrnuo na aktualnosti te donio presjek trenutne situacije inozemne pastve na različitim kontinentima, u drugom je predavanju dr. Markić prikazao radni dokument Biskupske sinode u Rimu *Za sinodalnu Crkvu: zajedništvo, sudjelovanje, poslanje*, a nakon predavanja razvila se živa rasprava. Domaćin svih predavanja bila je Franjevačka kustodija sv. Obitelji, 4848 S. Ellis Ave., na čelu s kustosom fra

Markom Puljićem OFM koji se zajedno s bogoslovima i časnim sestrama iz Kustodije brinuo za objede svih dana ovogodišnjega susreta. U prostorijama Kustodije imali su prilike susresti i umirovljene franjevce s kojima su nekada zajedno pastoralno djelovali. Poslijepodnevno predavanje pod naslovom *Što je Job naučio u svojoj patnji? Neka pitanja i zaključci što proizlaze iz Knjige o Jobu* održao je vlč. dr. Mladen Horvat, profesor Svetoga pisma i upravitelj Župe u Torontu. Drugoga dana susreta svetu misu predvodio je delegat za Sjedinjene Američke Države fra Nikola Pašalić OFM, župnik Hrvatske župe sv. Ćirila i Metoda i sv. Rafaela u New Yorku. Te večeri misa je slavljena u Hrvatskoj župi Presvetog Srca Isusovoga na jugu Chicaga. Nakon *Jutarnjih hvali* radni dio susreta 11. listopada 2023. godine započeo je razgovorom o tekućim pastoralnim pitanjima i aktualnim temama dušobrižništva za Hrvate u Kanadi i SAD-u te su svi svećenici imali priliku kratko iznijeti presjek trenutne situacije u vlastitoj župi. Završna rasprava urodila je odbačom budućeg domaćina i mjesta sastanka koji će se održati u kanadskom gradu Vancouveru od 14. do 17. listopada 2024. godine. Koncem prijepodneva sudionicima se kratko obratio te ih pozdravio dr. Ivan Tepeš, zamjenik ravnatelja Hrvatske matice iseljenika, koji se u to vrijeme nalazio na studijskom boravku u Kustodiji. Poslijepodnevni dio dana bio je posvećen razgledavanju Chicaga na koje ih je poveo fra Antonio Musa OFM te kratkoj vožnji brodom niz rijeku Chicago, uzduž središta grada.

Zaključnu večernju misu predvodio je vlč. dr. Tomislav Markić u Hrvatskoj župi Sv. Jeronima u središnjem dijelu Chica- ga. Prije mise župnik fra Antonio Musa OFM proveo je okupljene kroz gradilište nove školske i pastoralne dvorane pokraj svoje crkve. Fra Antonio se pobrinuo i za posljednju večeru ovogodišnjeg susreta u kojem je na osobiti način došlo do izražaja pomlađivanje pastoralnoga kadra koji djeluje u Kanadi i SAD-u. Večeri se sa svojim suprugom pridružila i generalna konzulica Republike Hrvatske u Chicagu Sanja Laković te kratko pozdravila okupljene svećenike i časne sestre. Susret je završio jutarnjim misnim slavljem u kapelici Kustodije 12. listopada 2023. godine. (IKA)

Stoljeće subotičkog franjevačkog samostana

Subotica, 21. listopada 2023.

U kapeli Crne Gospe unutar franjevačke crkve sv. Mihovila arkanđela u Subotici 21. listopada 2023. godine obilježena je stota obljetnica odvajanja franjevačkih samostana u Bačkoj od mađarske Provincije sv. Ivana Kapistrana i utjelovljenja u Hrvatsku franjevačku provinciju sv. Ćirila i Metoda. Sudionike skupa pozdravio je na početku gvardijan fra Ivan Miklenić OFM, a napose imenovanoga subotičkog biskupa mons. Ferenc Fazekasa.

Povjesničar mr. Bela Tonković iznio je povijesni pregled slijeda događaja koji su vodili promjeni statusa samostana u Baču i Subotici. „Prvi svjetski rat spada među najvažnije uzročnike društvenih i geopolitičkih promjena u Europi pa

i cijelom svijetu u 20. stoljeću. Završio se 11. studenog 1918. godine u 11.00 sati. Poslije njega bila je mirovna konferencija kraj Pariza na kojoj su sile pobjednice sklopile posebne mirovne sporazume sa svakom od sila gubitnica. Za nas je u ovoj prigodi od posebne važnosti *Trianonski mirovni sporazum* između sila pobjednica Antante i sile gubitnice Kraljevine Mađarske, sklopljen 4. lipnja 1920. godine u palači *Veliki Trianon*. Tim sporazumom oduzeti su rubni dijelovi Mađarske i pridruženi novoosnovanim državama. Ovdje u Subotici to je značilo dolazak u novu državu s novim granicama i društveno-crkvenim odnosima. Za nas Hrvate to je značilo pripajanje državi u kojoj nismo nacionalna manjina (ili kako su nas nazivali ‘ostali’), već konstitutivni narod. Za nas Hrvate, bačke Bunjevce to je značilo razdvajanje našeg etničkog prostora: južni dio trokuta Subotica-Sombor-Baja pripao je Kraljevini SHS, a *bajski trokut* ostao je u Mađarskoj. Za bačke Mađare to je značilo odvajanje od matične države i postajanje manjinom, a za Srbe priključenje matičnoj državi i stjecanje privilegiranog položaja, kako se to s vremenom pokazalo“, pojasnio je mr. Tonković. Opisujući djelovanje Crkve, kazao je kako je za Katoličku crkvu nova državna granica značila otežavanje pa i onemogućavanje kontakata župa u Bačkoj s upravom Kalačko-bačke nadbiskupije u čijem se sastavu nalazila. „Kalačko-bački nadbiskup svojim je dekretom od 25. studenoga 1920. godine razdijelio ogromnu Župu sv. Terezije u Subotici, što je Sveta Stolica dekretima od 3. siječnja i 7. siječnja 1921. godine i potvrdila.

Jednu od novoosnovanih župa dobili su i subotički franjevci. Stvaranjem nove države došlo je i do odvajanja velikog dijela od te Nadbiskupije i uspostave Bačke apostolske administrature. U okviru svih tih odvajanja došlo je i do odvajanja subotičkog samostana i franjevačkog samostana u Baču iz Provincije sv. Ivana Kapistrana i njihova priključenja Hrvatskoj franjevačkoj provinciji sv. Ćirila i Metoda“, kazao je mr. Tonković.

Opisujući konkretne događaje ovog dijela lokalne povijesti Crkve, mr. Tonković je kazao kako prijelaz nekog samostana iz jedne provincije u drugu znači prekid uhodanih veza i odnosa i stvaranje novih. „U kolovozu 1923. godine Definitorij Provincije svetog Ivana Kapistrana ustvrdio je da samostani u Subotici i Baču, koji su odvojeni državnim granicom od uprave provincije, imaju poteškoća u izvršavanju svoje misije, tj. obavljanja dušobrižničkog rada i redovničkog života. Svjestan svoje odgovornosti pred Bogom i dušama, Definitorij provincije i provincijal s redovnicima tih samostana tražili su rješenje. Definitorij je uputio molbe Kongregaciji za redovnike i Generalnom definitoriju Reda manje braće. Molili su da se poteškoća riješi i predložili su njihovo priključenje Provinciji sv. Ćirila i Metoda. Na tu molbu Kongregacija za redovnike izdala je *reskript* 27. kolovoza 1923. godine. U ljetopisu samostana u Subotici zabilježeno je: ‘Budući da je redovnička uprava kapistranske provincije, s obzirom na administrativne poteškoće samostana u Subotici i u Baču, kao i na neugodnu situaciju ovdašnjih redovnika zbog pojedinih organa

vlasti i organizacija, zamolila da ta dva samostana priključi Provinciji sv. Ćirila, poglavar provincije ministar o. Mihovil Troha došao je danas u Suboticu kako bi ispitaio mišljenje ovdašnjih članova reda u slučaju da joj ta dva samostana doista budu priključena, i kako će se članovima reda ovaj put dati mogućnost izbora žele li ostati ovdje ili se žele vratiti u samostane vlastite provincije. Svi članovi reda bili su mišljenja da žele ostati ovdje, ali samo ako im se obeća da neće biti raspoređeni izvan područja ova dva samostana. Redovnici su poslali i molbu da od sada ova dva samostana čine poseban komesarijat i kao takvi budu povezani s provincijom te povrh toga da se ćirilometodska provincija od slučaja do slučaja, dok se uvjeti ne promijene, o njima brine kao pomoćnim članovima reda’. Generalni definitorij Franjevačkog reda izdaje dekret 17. listopada 1923. godine kojim se ova dva samostana izdvajaju iz provincije Sv. Ivana Kapistrana i priključuju Provinciji sv. Ćirila i Metoda. Prijedlozi rješenja Definitorija kapistranske provincije i članova samostana najvećim su dijelom uvaženi. Utjelovljenje ovih samostana bilo je potpuno i bez uspostavljanja komesarijata. Time je Generalni definitorij priznao da poštuje *Trianonski sporazum* i ne podriva ga skrivenom željom za njegovom revizijom jer bi to za Crkvu imalo opasne implikacije“, rekao je mr. Tonković.

Zaključujući predavanje, mr. Tonković je dodao: „Dana 28. listopada 1923. godine sastali su se o. Mihael Troha i o. Vendelin Vošnjak, kustos ćirilometodske provincije, u ime te provincije te o. Josip Rukavina, delegat kapistranske provinci-

je, o. Radoslav Kujundžić, vikar i diskret i o. Bazilije Baligač, diskret subotičkog samostana i izvršili primopredaju samostana i crkve u Subotici. Dva dana kasnije bila je primopredaja u Baču. Dana 1. prosinca 1923. godine provincijal kapistranske provincije obavještava svoj Definitorij o završetku procesa i rezultatu optiranja. U mađarskoj provinciji ostala su dva redovnika i dvojica braće, a u hrvatsku provinciju prešla su petorica redovnika. U proteklih 100 godina franjevački samostan u Subotici dao je veliki doprinos djelovanju Hrvatske franjevačke provincije. Franjevci su postali ugledni ne samo u provinciji, nego i u cijelom redu i Crkvi. Hvala im na tome“, zaključio je mr. Tonković.

Na mađarskom je ovu temu obradila dr. Zsuzsana Korhecz Papp, a Filip Čeliković i Marko Križanović izveli su *Pjesmu stvorova*. Nakon nje provincijal Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda fra Milan Krišto OFM iznio je biografske podatke važnijih franjevaca subotičkog samostana, spomenuvši uglavnom dosadašnje predstojnike kuće i gvardijane. (IKA)

Milosrdne sestre sv. Križa održale katehezu za osnovnoškolce

Srijemska Mitrovica, 22. listopada 2023.

Milosrdne sestre Svetoga Križa iz Đakova boravile su od 21. do 22. listopada 2023. godine u Srijemskoj Mitrovici gdje su vjeroučenicima iz Srijemske Mitrovice i Rume održale katehezu.

Program namijenjen djeci svih razreda osnovne škole održan je 21. listopada 2023. godine, a sastojao se od igara

upoznavanja te zajedničkih igara uz pjesmu i pokrete. Početak programa bio je namijenjen najmlađima, a pripremile su ga s. Marijana Šuća SCSC i s. Mariangela Markotić SCSC. Potom je slijedila kateheza o gorušičinu zrnju, koju je s. Mariangela pripremila te radionica u kojoj su vjeroučenici trebali prikazati viziju sebe u liku gorušičina zrna. Viši razredi osnovne škole, grupa dječaka do osmog razreda, započeli su program u 11.00 sati, a njihov se program sastojao od razgovora, druženja te igre nogometa. U večernjim satima zajedno sa župnom zajednicom sestre su sudjelovale u krunici te misi, a potom i na euharistijskom klanjanju koje je priredila s. Franciska Ulrika Sajdl SCSC.

Sestre su u nedjelju, 22. listopada 2023. godine sudjelovale na misi zahvalnici na kojoj je s. Marijana govorila o duhovnom pozivu. Djeca i mladi bili su sretni što su imali priliku više biti sa sestrama, a sestre su obećale moliti za tu župnu zajednicu. (IKA)

Izlaganje o misijskom djelovanju Reda manje braće

München, 31. listopada 2023.

Akademski krug pri Hrvatskoj katoličkoj župi u Münchenu organizirao je 31. listopada 2023. godine u župnoj dvorani predavanje na temu *Misijsko djelovanje Reda manje braće - Misijsko djelovanje Provincije Presvetog Otkupitelja – Split*.

Predavač je bio fra Frano Milanović Litre OFM, dušobrižnik u Hrvatskoj katoličkoj župi München, koji je u kratkim crtama prikazao život sv. Franje i nje-

gove karizme siromaštva i poniznosti nadahnute na Evanđelju da navijesti Radosnu vijest svemu stvorenju što je sv. Franjo činio svim srcem, i to je postalo *Pravilo i život Manje braće*: živjeti *Evanđelje* Isusa Krista i poput njega vršiti volju Božju. Tako su Franjina braća, putujući misionari došli na sve kontinente i popravljali ne samo trošne crkve, kao što je to činio Franjo u samome početku u Asizu, nego su zajedno s njime i u njegovu duhu popravljali i obnavljali živu Crkvu Kristovu. Uz misionarsko djelovanje Reda manje braće, fra Frano se ukratko osvrnuo i na djelovanje franjevacu Provincije Presvetog Otkupitelja iz Splita, posebice onih koji su djelovali u Latinskoj Americi – Argentini, Boliviji i Brazilu.

I sam predavač djelovao je neko vrijeme u Argentini zajedno s fra Edvardom Sokolom OFM, sada dušobrižnikom u Münchenu te je prisutnima prikazao nekoliko snimki svoga djelovanja u Argentini. (IKA)

U franjevačkom samostanu blagoslovljena kapela sv. Franje Asiškog

Beograd, 16. studenoga 2023.

Beogradski nadbiskup i zrenjaninski apostolski upravitelj Ladislav Német predvodio je euharistiju u franjevačkoj crkvi sv. Ante Padovanskog u Beogradu 16. studenoga 2023. godine te potom blagoslovio uređenu kapelu sv. Franje Asiškoga u franjevačkom samostanu. Misu su zajednički služili i mostarsko-duvanjski biskup i trebinjsko-mrkanski apostolski upravitelj Petar Palić, domaći gvardijan i

župnik te beogradski dekan preč. fra Ilija Alandžak OFM.

Nakon blagoslova kapele gvardijan je zahvalio svima prisutnima, posebice nadbiskupu što je prepoznao pastoralnu potrebu i odobrio uspostavu samostanske kapele – oratorija koja će služiti za redovnu molitvu franjevacu i za misna slavlja radnim danima. Naime, zbog veličine crkve i velikih izdataka za njezino grijanje koje je financijski neisplativo, samostanski kapitul predložio je da se radnim danima jutarnja i večernja misa slave u novouređenoj kapeli koja je posvećena utemeljitelju franjevačkoga reda, sv. Franji Asiškom. Povod je izboru naslovnika kapele i 800. obljetnica koju franjevačka obitelj slavi 2023. – 2026. godine: prve jaslice u Grecciu i potvrdu Franjevačkog pravila, primanje stigmi, dovršavanje Pjesme brata Sunca i Franjino preminuće. U prijepodnevnim satima istoga dana svećenici koji djeluju u Beogradskoj nadbiskupiji imali su svoj redoviti zbor svećenika koji je ovoga puta bio posvećen zasjedanju biskupske Sinode o sinodalnosti Crkve o čemu je, iz svoga iskustva kao sudionik Sinode, govorio mons. Palić koji je radi toga boravio u Beogradu te bio i sudionik slavlja blagoslova kapele sv. Franje. (IKA)

U Sjedinjenim Američkim Državama redovnice podnijele tužbu protiv proizvođača oružja

Nevada, 6. prosinca 2023.

Skupina redovnica iz različitih redovničkih zajednica podnijela je državnom sudu u Nevadi tužbu protiv tvrtke

Smith & Wesson koja je proizvođač poluautomatskih puški *AR-15*.

Američki proizvođač oružja *Smith & Wesson* suočava se „s do sada nepoznatim protivnikom“, prema izvješćima lokalnih medija. Skupina žena iz različitih katoličkih redovničkih zajednica podnijela je tužbu protiv te tvrtke. Žele prisiliti *Smith & Wesson* na to da prestane prodavati i reklamirati određene puške *AR-15* u Sjedinjenim Američkim Državama (SAD).

„Ovo oružje nema nikakvu drugu svrhu osim masovnih ubojstava“, stoji u tužbi podnesenoj državnom sudu u Nevadi. U prilogu podneska nalazi se fotografija jednog takvog oružja koje je korišteno u pucnjavi u kinu u gradu Aurori 2012. godine. Tada je stradalo dvanaestero ljudi. Nacionalna udruga za oružje objavila je 2017. godine da je u domovima u Sjedinjenim Američkim Državama bilo približno 15 milijuna pušaka *AR-15*. Sad ih je vjerojatno znatno više. Prodaja je oružja porasla, posebno tijekom pandemije *Covid-19*. Poluautomatske puške *AR-15* posljednjih su se godina više puta koristile u zločinima. Poluautomatski znači to da se puška automatski puni sa svakim hicem – dok se spremnik ne isprazni. Ne postoje točne brojke o opsegu korištenja.

To je povezano s takozvanom izvedenom tužbom koju su podnijele redovnice, a koja je usmjerena protiv uprave *Smitha & Wessona*. Središnja optužba je ta da su prodajom pušaka prihvatili značajne rizike odgovornosti za tvrtku. Osim toga, prekršen je niz propisa. Tužba je omogućena stjecanjem dionica *Smit-*

ha & Wessona. Pod određenim uvjetima manjinski dioničari imaju pravo pozvati na odgovornost direktore društva zbog povrede dužnosti. Međutim, takve tužbe u pravilu imaju male izgleda za uspjeh. (IKA)

Franjevački samostan organizirao znanstveni skup povodom 300 godina darovnice

Subotica, 9. prosinca 2023.

Prije tristo godina na blagdan sv. Nikole franjevci u Subotici dobili su na dar tvrđavu i tako se trajno tamo nastanili. Tim je povodom održan znanstveni skup 9. prosinca 2023. godine u kapeli Crne Gospe subotičke, u klasturu franjevačkog samostana.

Sve prisutne pozdravio je gvardijan fra Ivan Miklenić OFM i pozvao ih da oni koji znaju obnove svoje znanje, a svi ostali nešto i nauče jer je to posebna prilika. Predavanje je održao mr. Bela Tonković koji istražuje povijest samostana i prilike u kojima su živjeli Hrvati Bunjevci koji su došli u Bačku.

Kad su franjevci sa svojim dalmatinskim narodom 1695. godine došli u Suboticu, o. Jerko Ludassi-Guganović pretvorio je u privremenu kapelu prizemlje Kaštela, gdje se nalazila jedna prostorija većeg opsega, i u njoj je s vjernicima slavio misu i dijelio sakramente. Poslije Rakocijeve bune, kad su se 1707. godine konačno smirili u Subotici, kapela u Kaštelu dobila je svoje uređenje. Kapela je od početka podignuta u čast sv. Miho- vilu jer su vjernici u Subotici bili vojnici

i vojničke obitelji. S vremenom je ta prva crkva u Subotici postala premalena primiti sve one vjernike koji su nedjeljom i blagdanom dolazili na misu. 1720. godine bio je podignut zvonik na drvenim stupovima uz Kaštel.

Salvatorijanski provincijal iz Mađarske o. Josip Bede obratio se pisanom zamolbom generalu Teodoru de Pilliersu u Segedinu kao glavnom zapovjedniku svih 13 utvrđenja u Bačkoj i zamjeniku carevu, da on izmoli od cara Karla VI. subotički Kaštel franjevcima za crkvu. Zamolba je napisana 25. listopada 1723. godine, a general Teodor de Pilliers vlastoručno je napisao svoj odgovor s odobrenjem da se Kaštel u Subotici daje franjevcima, kako bi oni mogli napraviti crkvu. Rješenje je izdano 6. prosinca 1723. godine.

Na kraju je fra Ivan svima zahvalio, a osobito predavaču. (IKA)

Papa priznao mučeništvo slovačkog redovnika o. Janka Havlika CM

Vatikan, 14. prosinca 2023.

Papa Franjo je 14. prosinca 2023. godine priznao mučeništvo slovačkog redovnika o. Janka Havlika CM i time otvorio put njegovu proglašenju blaženim.

Otac Janko Havlik CM (1928. – 1965.) bio je novak reda lazarista i misionar koji je za vrijeme komunističkog režima u tadašnjoj Čehoslovačkoj proveo mnoge godine u zatvoru i radnom logoru. Bratislavska nadbiskupija pokrenula je prije deset godina postupak proglašenja blaženim. Provincijal slovačkih lazarista o. Tomáš Brezáni CM na vijest iz Vatikana izjavio je kako je riječ o papinu

božićnom daru cijeloj duhovnoj obitelji lazarista. Havlik je podnio žrtvu „zbog svoje vjere i vjernosti Crkvi koju se nije moglo slomiti čak ni surovošću zatvora u kojemu je proveo jedanaest godina svoga mladog života“, izjavio je o. Tomáš Brezáni CM. Prema njegovim riječima, Havliku se nikad nije ispunila želja da postane svećenik, „ali je bio istinski misionar koji je druge oduševljavao svojom dubokom vjerom, ali i prijaznošću i ljudskim pristupom“.

Janko Havlik pristupio je kao 15-godišnjak Misijskoj družbi svetoga Vinka Paulskoga, lazaristima. Nakon mature 1949. godine započeo je studij teologije u tajnosti zbog oštrih mjera komunističkog režima. Godinu dana kasnije studij je otkriven u Nitri, koji je pohađao zajedno s drugim bogoslovima. Osuđen je pod optužbom za izdaju na višegodišnju zatvorsku kaznu i poslan na prisilni rad u rudniku. Ponovno je osuđen 1959. godine jer je u zatvoru i radnom logoru predvodio molitve i držao predavanja u kojima je kritizirao režim. Na slobodu je izišao 1962. godine i tada je dobio kao 34-godišnjak invalidsku mirovinu. Posljednje godine života proveo je kod svoje obitelji i u bolnici. Za Božić 1965. godine, točnije 27. prosinca, njegovo beživotno tijelo pronađeno je na ulici u Skalici. Dok je bio u zatvoru, napisao je majci: „Željeli smo prinijeti žrtvu na oltaru, sad ćemo umjesto hostija prikazati naše živote.“ (IKA)

55. izborna skupština Hrvatske redovničke konferencije

(Zagreb, 11. – 12. listopada 2023.)

Na 55. izornoj skupštini Hrvatske redovničke konferencije (HRK), koja se ove godine održala 11. i 12. listopada 2023. godine u dominikanskom samostanu na zagrebačkoj Peščenici, izabrano je novo vodstvo Hrvatske redovničke konferencije.

Za predsjednicu Hrvatske redovničke konferencije izabrana je s. Lidija Bernardica Matijević SSFCR, provincijalna poglavarica Školskih sestara franjevki Krista Kralja – Provincija Presvetog Srca Isusova sa sjedištem u Splitu, a za potpredsjednika fra Miljenko Hontić OFMConv, provincijal Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevaca konventualaca. Uz predsjedništvo izabrani su

i ostali članovi Vijeća Hrvatske redovničke konferencije: s. M. Jelena Ikić MVZ, vrhovna poglavarica Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog; s. Samuela Markanović, provincijalna poglavarica Marijinih sestara čudotvorne medaljice; fra Milan Krišto OFM, provincijal Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda i p. Sebastian Šujević SJ, provincijal Hrvatske pokrajine Družbe Isusove.

Novoizabrana predsjednica Hrvatske redovničke konferencije s. Lidija Bernardica Matijević SSFCR zahvalila je u ime svih redovničkih zajednica dosadašnjim članovima Vijeća HRK-a: fr. Slavku Sliškoviću OP, provincijalu Hrvatske dominikanske provincije; s. Gordani Igrec FDC, provincijalnoj poglavarici zajednice Kćeri Božje ljubavi; s. Mariji Banić SMI, vrhovnoj poglavarici zajednice Služavki Malog Isusa; s. Mariangeli Galić AdC, provincijalnoj poglavarici zajednice Službenice milosrđa i fra Milanu Krišti OFM, provinci-

jalu Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda koji i nadalje ostaje u Vijeću HRK. Budući da je o. Dalibor Renić SJ već preuzeo novu službu u Bruxellesu, njemu su zahvale izrečene na sjednici Vijeća HRK-a održanoj u srpnju 2023. godine.

Tema skupštine Hrvatske redovničke konferencije bila je *Poglavari i zajednica: granice u odnosima*. Prvo predavanje na tu temu održala je dr. sc. Anita Dučkić Sertić. Predavačica je

foto: Marija Belošević

u izlaganju dala odgovore na sljedeća pitanja: Kako postaviti i održati granice? Što su zdrave, a što nezdrave granice? O kojim se granicama ne može pregovarati? Koje su vrste granica?

Drugo predavanje na istu temu održao je dr. sc. fra Ivan Sesar OFM. Predavač je temi pristupio pod pravnim aspektom. Vrlo jasno

foto: Marija Belošević

i konkretno, na temelju *Zakonika kanonskog prava*, izložio je koje su ovlasti poglavara u odnosu prema članovima zajednice.

Tijekom skupštine redovničke poglavarice i poglavari odlučili su podržati misijske projekte koje je prijavilo pet redovničkih zajednica: Marijine sestre čudotvorne medaljice, Školske sestre franjevke Krista Kralja - Split, Milosrdnice sv. Vinka Paulskoga, Hrvatska pokrajina Družbe Isusove i Franjevačka provincija sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri – Zadar.

Na Skupštini se raspravljalo o radu Povjerenstava Hrvatske redovničke konferencije: Povjerenstva za (pred)školski odgoj u ustanovama koje vode redovničke zajednice, Povjerenstva za medicinske sestre članice redovničkih ustanova, Povjerenstva za trajnu formaciju redovnica i redovnika, Povjerenstva za početnu formaciju redovnica i redovnika, Povjerenstva za promicanje duhovnih zvanja te Povjerenstva za sredstva društvenog komuniciranja i izdavačku djelatnost.

Ovogodišnja skupština bila je u zajedništvu s Konferencijom viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine. Skupštini nisu nazočili predstavnici Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Slovenije (KORUS), a prisustvovali su mons. Zdenko Križić, novoimenovani splitsko-makarski nadbiskup koji je prvog dana skupštine predvodio euharistijsko slavlje dok je apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj mons. Giorgio Lingua svetu misu predvodio drugog dana. Na početku mise nuncija je pozdravila novoizabrana predsjednica s. Lidija Bernardica Matijević SSFCR, a na kraju novoizabrani potpredsjednik fra Miljenko Hontić OFMConv. (HRK)

Novo vodstvo Hrvatske redovničke konferencije

Sestra Lidija Bernardica Matijević SSSFCR rođena je 16. veljače 1969. godine u Vinkovcima. Krštena je 1969. godine u Župi sv. Euzebija i Poliona u Vinkovcima. Osnovnu školu i Osnovnu glazbenu školu *Josip Runjanin* pohađa-

la je u Vinkovcima, a smjer glasovira na Srednjoj glazbenoj školi *Vatroslav Lisinski* završila je u Bjelovaru 1986. godine.

Studij glasovira upisala je 1987. godine u Grazu (Austrija) na *Umjetničkom sveučilištu (Kunstuniversität Graz)*. Za vrijeme studija dobila je nekoliko stipendija za nadarene studente glazbene umjetnosti od grada Graza i bila predstavica za strane studente umjetnosti. Bila je aktivna u kulturnom i umjetničkom životu kao pijanistica i korepetitorica te redovito angažirana kao crkvena glazbenica u župama grada Graza i u Hrvatskoj katoličkoj misiji.

U srpnju 2003. godine postala je kandidatice Školskih sestara franjevki Krista Kralja u Grazu. Akademske godine

2003./2004. studirala je *Teološko-katehetski studij* pri Religiozno-pedagoškoj akademiji u Grazu. Na osobnu zamolbu u jesen 2004. godine prešla je u Provinciju Presvetog Srca Isusova Školskih sestara franjevki Krista Kralja sa sjedištem u Splitu gdje je započela postulat.

Prve zavjete položila je 2006., a doživotne 2011. godine. Godine 2007. i 2008. vodila je Mješoviti zbor trogirske katedrale. U Splitu je nastavila Teološko-katehetski studij pri Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu (mag. catech., 2010. godine). Studij glasovira nostrificirala je pri Umjetničkoj akademiji u Splitu (mag. muz., 2011. godine).

U Osnovnoj školi Spinut u Splitu predavala je vjeronauk tijekom školske godine 2010./2011. Od 2008. godine zaposlena je kao glazbeni pedagog u Nadbiskupskom sjemeništu. Od 2010. godine zaposlena je u Nadbiskupskoj gimnaziji *Don Frane Bulić* u Splitu. Pri Nacionalnom uredu Hrvatske biskupske konferencije za katoličke škole vrši službu stručne koordinatorice Smotre zborova srednjih katoličkih škola.

Od 2016. do 2022. godine bila je odgojiteljica kandidatice u Provinciji. Od 2021. godine glazbeni je pedagog Centralnog bogoslovnog sjemeništa u Splitu. Od veljače 2022. godine provincijalna je poglavarica Provincije Presvetog Srca Isusova Školskih sestara franjevki sa sjedištem u Splitu. Od listopada 2023. godine predsjednica je Hrvatske redovničke konferencije.

Fra Miljenko Hontić OFMConv, sin Ive i Ane r. Tuba, rođen je 16. travnja 1965. godine u Molvama. Osnovnu školu završio je u Molvama 1980. godine. Godine 1984. maturirao je na Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji na zagrebačkoj Šalati. Vojni rok služio je u Bitoli (Makedonija) godine 1984./1985. Prve zavjete položio je na Cresu 1986. godine. Od 1986. do 1988. godine student je Filozofsko-teološkog studija na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu gdje istodobno pohađa i Crkveni glazbeni institut. Godine 1991. godine diplomirao je na Međunarodnom papinskom teološkom fakultetu *Sv. Bonaventura – Seraphicum* u Rimu, gdje je 1993. godine završio magisterij iz franjevačke kristocentrične duhovnosti.

Od 1993. do 1998. godine u Sisku je u Župi sv. Josipa Radnika župni vikar. Od 1998. do 2006. godine odgojitelj je bogoslova, defnitor provincije i promicatelj zvanja. Od 2007. do 2008. godine gvardijan je i župnik u Novom Marofu te u Mađarevu. Od 2007. do 2019. godine vrši službu generalnog defnitora u upravi Reda franjevaca konventualaca u Rimu. Od 2019. do 2022. godine gvardijan je u Vinkovcima i župni vikar u Novom Selu kod Vinkovaca. Od 2. veljače 2022. godine provincijal je Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevaca konventualaca.

Sestra M. Jelena Ikić MVZ rođena je 1968. godine u Štrepcima, općina Brčko, Bosna i Hercegovina. U Družbu sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga, Provinciju Majke Dobrog Savjeta – Rijeka stupila je 1983. godine. Prve redovničke zavjete položila je 1990. godine, a doživotne 1995. godine u Rijeci

Nakon položenih prvih redovničkih zavjeta tri godine njeguje bolesne sestre u provincijalnoj kući i pohađa studij predškolskog odgoja na Pedagoškom fakultetu Sveučilišta u Rijeci. Od 1993. do 1995. godine predaje vjeronauk u Centru za odgoj i obrazovanje djece s poteškoćama u razvoju te svira i katehizira u Župi svetoga Franje na Pehlinu u Rijeci. Od 1995. godine radi kao odgojiteljica u Dječjem vrtiću *Zvezdica mira* u Rijeci. U Münchenu je 2002. godine završila jednogodišnji Međunarodni stručni tečaj za medicinsku pedagogiju po metodi *Montessori* s posebnim osvrtom na potrebe djece s višestrukim oštećenjima. Od 2008. godine obavlja službu savjetnice provincijalne poglavarice i tajnice provincije.

Od 2011. godine u Vrhovnom je vijeću Družbe gdje do 2107. godine obavlja službu vrhovne savjetnice i tajnice Družbe, a od 2017. do 2023. godine službu savjetnice i zamjenice vrhovne poglavarice. Na 17. redovitom generalnom kapitulu 2023. godine izabrana je za vrhovnu poglavaricu Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga.

Sestra Samuela Markanović rođena je 19. veljače 1965. godine u obitelji Mate i Jele r. Đuzel u Komšićima, Župa Radunice, Bosna i Hercegovina. U družbu Marijinih sestara čudotvorne medaljice stupila je u Osijeku 17. kolovoza 1980. godine, a novicijat započela 6. siječnja 1983. godine. Prve redovničke zavjete položila je 21. lipnja 1984. godine, a doživotne 15. kolovoza 1990. godine.

Nakon završetka klasične gimnazije u Zagrebu na Šalati, diplomirala je na Institutu za crkvenu glazbu, smjer crkveni glazbenik te studij duhovnosti na Institutu za kršćansku duhovnost u Zagrebu. Poslije studija dobila je službu odgojiteljice kandidatica u Osijeku te 1992. godine počela predavati vjeronauk u Osnovnoj školi *Ivan Filipović* u Osijeku. Vjeroučiteljsku i crkveno-glazbeničku službu obavljala je u župama Žepče, Nova Kapela i Malešnica – Zagreb. Dugi niz godina bila je odgojiteljica za juniorke te provincijalna savjetnica.

Zbog potreba provincije premještena je ponovno u Osijek gdje je bila zamjenica provincijalne poglavarice i kao vjeroučiteljica radila u Osnovnoj školi *Vladimir Becić* i Osnovnoj školi *Cvjetno* u Brijesću. Od 5. rujna 2021. godine preuzela je službu provincijalne poglavarice Hrvatske provincije Družbe Marijinih sestara čudotvorne medaljice. Životno geslo s. Samuele jesu Marijine riječi: „Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi.“ (Lk 2,10).

Fra Milan Krišto OFM rođen je 11. lipnja 1971. godine u Virovitici. Osnovnu i srednju školu pohađao je u rodnoj Virovitici. Maturirao je 1990. te upisuje Prehrambeno-biotehnološki fakultet u Zagrebu. Dvije godine kasnije upisuje Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu te nakon završene prve godine studija stupa u postulat Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda u Samoboru. Za svećenika ga je 2000. godine u zagrebačkoj katedrali zaređio zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić.

Nakon svećeničkog ređenja povjerena mu je služba rada s mladima u Franjevačkom samostanu u Zagrebu na Kaptolu. Vršio je službu provincijalnog promicatelja duhovnih zvanja te duhovnog asistenta Franjevačke mladeži na razini provincije i na razini cijelog Hrvatskog nacionalnog bratstva Frame. Od 2008. imenovan je i duhovnim asistentom Franjevačkoga svjetovnog reda za Zagrebačko područno bratstvo te također i na nacionalnoj razini. Kroz spomenute službe surađivao je s drugim franjevačkim provincijama u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini na planu pastorala zvanja. Nakon provincijalnog kapitula 2014. imenovan je gvardijanom i župnikom u Župi Duha Svetoga u Požezi gdje ostaje šest godina.

Na 41. provincijalnom kapitolu u Rovinju 16. lipnja 2020. godine izabran je na službu provincijala Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda koju obavlja i danas. Na 52. izbornoj skupštini Hrvatske redovničke konferencije (HRK) izabran je za člana Vijeća HRK i za voditelja Povjerenstva HRK za trajnu formaciju redovnika i redovnica.

Otač Sebastian Šujević SJ ima 45 godina i dolazi iz Rijeke. Odrastao je u isusovačkoj Župi Presvetog Srca Isusova u Rijeci na Zemetu, a završio je Salezijansku klasičnu gimnaziju također u Rijeci. U Družbu Isusovu stupio je 1999. godine. Nakon studija filozofije na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove u Zagrebu i teologije na Papinskom sveučilištu *Gregoriana* u Rimu, zaređen je za svećenika 2009. godine. Služio je kao đakon, a kasnije i kao kapelan na Župi Bezgrješnog Srca Marijina u Zagrebu. Godine 2012. postigao je licencijat iz fundamentalne teologije na Gregorijani.

Najprije je služio kao kateheta mladeži u župi na Jordanovcu i Fakultetu filozofije i religijskih znanosti, a potom kao vicesuperior isusovačke formacijske zajednice u Zagrebu. Od 2014. obavljao je službu ravnatelja Isusovačke klasične gimnazije u Osijeku, a posljednjih nekoliko godina predstavnik je vijeća duhovnika *Charis* Hrvatske (Katoličke karizmatske obnove u Duhu Svetome Hrvatske). Svećane zavjete položio je 2018. godine te je iste godine imenovan provincijalnim konzultorom. Službu provincijala preuzeo je 29. lipnja 2023. godine.

s. Željka Dramac SSFCR,
*predsjednica Konferencije viših
 redovničkih poglavara i poglavarica
 Bosne i Hercegovine*

Pozdrav na Skupštini Hrvatske redovničke konferencije

Zagreb, 11. listopada 2023.

Prezvišeni novoimenovani nadbiskupe splitsko-makarski Zdenko, predsjedniče Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života, poštovani fra Slavko, predsjedniče i s. Gordana, dopredsjednice Hrvatske redovničke konferencije, poštovana braćo i sestre svih redova i družbi, srdačno vas pozdravljam u ime Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine!

Fr. Slavko je kazao da vas je mnogo novoizabраниh poglavara ovdje pa za one koji ne znaju, predstaviti ću našu malu Konferenciju Bosne i Hercegovine koja je osnovana 2000. godine. Čine je dvadeset tri redovničke zajednice među kojima su dvije kontemplativne. Šest zajednica ima svoja provincijalna sjedišta u Bosni i Hercegovini (dvije muške i četiri ženske), a sedamnaest zajednica imaju u Bosni i Hercegovini svoje redovničke kuće, a provincijalna sjedišta ili sjedišta družbi nalaze im se izvan Bosne i Hercegovine (četiri muške i trinaest ženskih). Prema posljednjim podacima Konferencija broji ukupno 808 članova – 470 redovnica i 338 redovnika.

Hvala vam za poziv, hvala što možemo biti ovdje s vama i na ovoj 55. skupštini, u redovničkom i crkvenom zajedništvu. Zahvaljujemo vam što sudjelujemo u projekti-

ma Hrvatske redovničke konferencije, u programima koje organizirate u svrhu početne i trajne formacije i mnogim drugima, što nas podupirete...

Poštovani fr. Slavko, na kraju Vašega mandata predsjednika Hrvatske redovničke konferencije, hvala Vama, dopredsjednici s. Gordani i svima u vodstvu Hrvatske redovničke konferencije, hvala za sudjelovanje na našim skupštinama u ime Konferencije. Svima vam zahvaljujemo za nama značajnu financijsku pomoć koju ste dosad izdvajali za nas. U svome Izvješću o radu Konferencije kazali ste kako se nadate da će isto činiti i novo vodstvo. Hvala Vam! I mi se nadamo i preporučujemo i unaprijed zahvaljujemo! Hvala s. Kristi, tajnici Konferencije što nas o svemu pravovremeno obavještava, za sve što čini za nas, za suradnju s Tajništvom naše Konferencije u Sarajevu!

Želim vam dobar rad skupštine i Božji blagoslov u izboru novoga vodstva Hrvatske redovničke konferencije!

mons. Zdenko Križić,
splitsko-makarski nadbiskup

Pozdrav na Skupštini Hrvatske redovničke konferencije

Zagreb, 11. listopada 2023.

U ime Hrvatske biskupske konferencije srdačno pozdravljam sve nazočne više redovničke poglavare i poglavarice Hrvatske redovničke konferencije kao i goste iz Bosne i Hercegovine i Slovenije.

Središnja je tema ove 55. skupštine Hrvatske redovničke konferencije *Poglavari i zajednica: granice u odnosima*. Možda naziv same teme nije dovoljno jasan, ali su sigurno organizatori, a onda i predavači, znali vrlo jasno koji su sve sadržaji koji bi ušli u ovu temu. Zasigurno se ovdje ne radi o nekim granicama koje razdvajaju, koje dijele, nego više o kompetencijama, o jasnoći s obzirom na obveze i odgovornosti.

Svi znamo koliko je danas teško biti poglavarom u zajednicama. Viši poglavari jako se žale kako im je teško naći prikladne osobe za tu službu u zajednicama. Oni koji bi bili prikladni, od toga bježe, a opet oni koji bi htjeli, za to nisu. Nisu nam nepoznate istine kako u našim redovničkim zajednicama i provincijama ima sve više anarhije. Sve je više individualizma i nastojanja osoba za određenim autonomijama

u zajednici zbog čega jako trpi zajednički život.

Ima i sve više odgovornih koji se osjećaju nemoćnima doskočiti određenim problemima i donijeti odluke koje bi spriječile urušavanje bratskog ili sestričkog života u zajednicama pa onda puštaju da stvari idu naprijed same od sebe.

Istina, ima i onih pretpostavljenih, kako navodi Dikasterij za posvećeni život, koji svoju službu koriste samo za vlastite interese i privilegije, a interesi zajednice ili provincije budu u drugom planu. Isti Dikasterij ističe da je uloga autoriteta u redovničkim zajednicama, uz problem formacije i bratskog zajedništva, najakutniji problem redovništva danas.

Dokumenti Svete Stolice stavljaju veliki naglasak na sinodalnost unutar Crkve i redovničkih zajednica. Stalno se ističe kako je potrebno učiniti sve da autoritet u redovničkom životu bude više evanđeoski obilježen, to znači da bude ono što je sam Isus htio – služenje. Radi se o tome da se dogodi jedan određeni prijelaz od *imati ovlasti do dati ovlasti*, odnosno dijeliti ovlasti s drugima da bi se na taj način u svemu nalazila *najevanđeoskija* rješenja. Tu se radi prije svega o suradnji sa svim članovima zajednice. Istina, konačnu odluku uvijek moraju preuzeti najodgovorniji. Ne može biti samo autoritet koji traži volju Božju i prenosi je drugima, nego volju Božju treba tražiti svaki član zajednice. Ne može nitko unutar mističnog tijela Kristova reći drugome: „Ne trebam te.“ (1 Kor 12,21). Dužnost autoriteta je prije svega odgajati osobe za osobnu odgovornost u svemu onome što rade i za što se odlučuju. Nije to lako, ali se ne smije odustati.

Želim da vam svima ovaj susret donese više svjetla, ali i hrabrosti u vodstvu vaših redovničkih zajednica, da se nikada ne udaljite od svoje izvorne karizme jer je redovništvo bilo i jest dragocjenost Crkve i to mora ostati.

mons. Zdenko Križić,
splitsko-makarski nadbiskup

Homilija **na Skupštini Hrvatske redovničke** **konferencije**

Zagreb, 11. listopada 2023.

Liturgijska čitanja: Jon 4,1-11;

Ps 86,3-6.9-10; Lk 11,1-4

U ovom nagovoru zaustavio bih se na odlomku iz Knjige proroka Jone koji nam je, moramo priznati, u mnogo čemu veoma blizak i u čijem liku možemo često prepoznati sami sebe i svoje vlastito ponašanje. Čuli smo zadnji odlomak njegove knjige od stranice i pol.

Predstavljen nam je Jona pun čudnog bijesa. Bijesan je zato što je Bog milosrdan i milostiv i što se nad nesrećom brzo sažali. Joni sigurno nije krivo što je Bog prema njemu takav, ali ne može podnijeti da takav bude i prema nekim drugima, napose neprijateljima. U mentalitetu biblijskog čovjeka nema mjesta milosrđu za neprijatelje, u ovom slučaju Asiriju; razoriti je, samo to je zadovoljština i pravda za svakog Izraelca. I evo, sveti pisac bira baš Ninivu, neprijatelja prvog reda da pokaže do kojih razmjera ide Božje milosrđe. Bez obzira što su ti ljudi zločesti i zli, Bog se i za njih brine i do njih mu je jako stalo. Nije lako, ali je nužno prihvatiti da i moj neprijatelj ima potrebu Božjeg milosrđa i da Bog i njega voli i za njega se brine.

Drugi veliki razlog Jonine srdžbe je jedan bezvezni bršljan. Smiješno! U knjizi lako uočavamo kako se Bog služi vjetrom, morem, ribom, bršljanom, sparinom... samo da

Jonu izliječi od zlovolje ili, bolje rečeno, od zloće koja se razbukkala u njemu zbog Božjeg praštanja građanima Ninive. Jonini osjećaji posve su čudni, nenormalni. Upada u tešku depresiju zbog toga što je jedan grad spašen od nesreće; potom ga obuzima velika radost i zadovoljstvo zbog toga što je nikao jedan bršljan koji mu je pravio hladovinu, a onda opet kada je bršljan usahnuo u njemu je uskipio bijes do te mjere da želi umrijeti, uništiti samoga sebe. On se gotovo poistovjetio s jednom biljkom: želi sebi njezinu sudbinu.

Bog Joni suši njegov bršljan u nadi da će shvatiti pouku i poruku te se osloboditi svoje unutarnje duševne bolesti. Odnosno da će shvatiti da se ipak bršljan ne može usporediti sa 120.000 ljudi grada Ninive i još barem tri puta toliko životinja. Bog se nada da će Jona postati razuman.

Jona nastavlja po svom. Ljutit i neraspoložen izlazi iz grada, nalazi mjesto pogodno za promatranje i nada se vidjeti ono što želi. Leže pod neku kolibu, kojoj izgleda 'fali' krov, i ne štiti ga dovoljno od užarenog sunca kakvo jest u tom kraju. U toj njegovoj drami dolazi mu ususret sam Bog koji se s njim na jedan način šali i poigrava. Da malo ublaži njegov bijes, učini da izraste neki oblik bršljana i zaštititi Joninu glavu od užasnih sunčevih zraka. Najednom se zbog tog bršljana Jonino raspoloženje znatno promijenilo. On se oraspoložio.

Ali malo iza toga dolazi neki crv koji podgrize bršljan te on usahnu. Evo, Joni se njegov bijes ponovno vraća te izjavljuje: „Bolje mi je umrijeti nego živjeti.“ Dolazi Jahve s pitanjem: „Srdiš li se s pravom zbog bršljana?“ Pitanje ima značenje – zar zbilja ima razloga tvojoj tako velikoj srdžbi zbog jednog običnog bršljana? Zar bi ti zbog toga dao svoj život? Vidiš li da zbog toga riskiraš infarkt? Jonin bi-

foto: Marija Belošević

jes ide gotovo do bjesnoće. Njegova je srdžba usmjerena ništa manje nego prema samome Bogu koji se pokazuje, po njemu, nepravednim jer se ne drži svojih obećanja.

Jona se uistinu razbolio. Bolestan je zbog spasenja koje bi, umjesto razaranja, mogli dobiti Ninivljani. Bolestan je jer mu se čini da Bog prema njemu nije 'fer'. Zbog svega toga njega boli glava, čini se da ima i migrenu; i srce mu je oslabjelo, a ni stomak ne *funkcionira* dobro. Sve ga boli, a uzrok bolesti je Božja dobrota. Boli ga srce što Bog ima srce. To Božje srce je toliko dobro i veliko da u njemu ima dovoljno mjesta i za Jonu. To Božje srce izmišlja bršljan kojim će zaštititi Joninu usjanu glavu, glavu koja je sva rastrojena, pravi 'flipper', u kojoj je istinska konfuzija ideja, katekizma i vjere.

U času kada mu iznenada dolazi jedan obični bršljan, Jonina se glava vidno sređuje. On napokon postaje zadovoljan, čak vrlo zadovoljan. Kaže se da se „bršljanu veoma obrađova“. Jona ostavlja dojam čudnog čovjeka

kojemu je dovoljan jedan obični bršljan, jedna sitnica da se osjeti sretnim. Da, to su ljudski paradoksi i kontradikcije. Danas će čovjek demonstrirati, vikati i psovati sve po spisku državi, Crkvi, svećenicima, prijevoznicima, sucima... apokaliptičnim prijetnjama, a malo iza toga, s dobrom večerom ili dobrim vinom, sve potisne i zaboravi. Takav je i Jona. Sav bijesan, mrzovoljan, nabrušen želi smrt, a onda jedan bezvezni bršljan promijeni cijelo raspoloženje.

Zaista, naše raspoloženje najčešće je komično: u jednom času smak svijeta zbog obične sitnice, divljanje i svađe, a onda nekakav oblik aperitiva sve riješi. Da naš Bog nije dobar, mogao bi nam odmah ispuniti želju za smrću. Mogao je to uraditi i Joni: samo da je malo pojačao sunce, Jone više nema, osušio bi se kao i njegov bršljan. Bog s našim glupostima ne postupa tako. On je drukčiji Bog, ne slični nekim drugim bogovima. On voli Jonu bez obzira na to što je takav kakav jest. Ali ga upozorava da s takvim ponašanjem zaista riskira umrijeti, infarktoma ili na drugi način. Bog mu želi reći da mu se to nikako ne isplati. Evo što je čovjek – biće koje se na smrt razbjesni zbog jednog bršljana.

Ovakvo ponašanje nije nikakva rijetkost: dramtiziranje zbog malih neuspjeha, sitnih uvreda, pravljenje drama zbog bezveznih neuglasica, mala trpljenja koja se proglašavaju tragedijama i sl. Tako često zaboravimo zahvaliti za tolike Božje darove i pomoći, a onda bismo, kada izgubimo neki bezvezni bršljan, zapalili vatru u sebi i oko sebe i prouzročili takav požar koji zagorči život i nama i drugima. Zar sve ovo nije smiješno? „Zar se zbilja zbog ovoga bršljana isplati proizvesti ovakvu dramu?!“ Nažalost, napetosti i sukobi u našim zajednicama najčešći su zbog nekakvih smiješnih bršljana.

Da zlo bude gore, redovito se nakon naših takvih provala srdžbe uvjeravamo da smo imali pravo ili možda čak da smo imali razloga imati krivo. Bog Jonu pita: „Srdiš li se s pravom zbog bršljana?“, a njegov odgovor je „Da, s pravom sam ljut na smrt“. Što reći na ovo? Kako razumjeti toliku dramu zbog jednog bršljana koji je sam od sebe došao i jednako tako otišao? Da se radi o velikim stvarima, bolestima i stradanjima, hajde... Bog nam ne brani brinuti se za različite bršljane, mačkice, ‘cucke’, kanarinice, ali traži da imamo nekakav normalan kriterij s obzirom na proporcije; da imamo toliko mudrosti i smisla da razlikujemo istinske od banalnih nesreća. A kakva korist od toga što se Jona srdi i što želi nesreću drugima? Rezultat je redovito suprotan. Jona želi tragediju Ninivljanima, a on završava u njoj. I to tako redovito bude. Ninivljani, pogani mirno se odmaraju u svojim kućama, a Jona se prži čekajući njihovu katastrofu. Na taj ju je način samo prizvao sebi iako to ne shvaća.

Bog mu je pokušao pojasniti to da shvati kako tragedija i jednoga Ninivljana nije manja od tragedije njegova bršljana, koliko god taj bršljan bio lijep. „Tebi je žao bršljana oko koga se nisi trudio, nego je u jednu noć nikao i u jednu noć usahnuo. A meni da ne bude žao Ninive, grada velikoga, u kojem ima više od 120.000 ljudi koji ne znaju razlikovati desno i lijevo, a uz to i mnogo životinja?“ Tako i završava ova knjiga o Joni pitanjem koje Bog postavlja Joni i svakome od nas da bismo bolje razumjeli tko je i kakav je naš Bog. Da bismo bolje razumjeli i sami sebe kako često u životu dajemo neizmjernu vrijednost i značenje nekoj svojoj posve nevažnoj stvari, zbog koje se možda ponekad i razbolimo ili uđemo u rat s drugima, pa i sa samim Bogom.

U Bibliji Bog često pitanjem odgovara na pitanja čovjeka. Iz Božjeg pitanja najbolje se može razumjeti njegov odgovor. Tako i kod Jone. Ne može li Jona ovo shvatiti ili neće shvatiti? Samo Bog to znade. Inat i prkos mogu biti tako veliki da osoba postane nesposobna razumjeti i ono što je koliko-toliko normalnoj osobi posve jasno. Istina je, doduše, da naše mane u kojima ustrajavamo imaju moć da nam pomrače um i učine nas nesposobnim za normalno razlučivanje. I Jona, kao i svatko od nas, u svjesnom opiranju istini Božjoj sve više raste u pomračenju uma i postaje sve nesposobniji razumjeti. Ako Bog kaže za Ninivljane da su zbog svojih zala došli u stanje da ne razlikuju desno i lijevo, u to je stanje stigao nekada pravovjerni Jona. Put od pravovjernosti do poganstva nije tako velik i lako ga se prijeđe.

Jonina knjiga zatvara se jednim otvorenim pitanjem koje se odnosi na njega i na svakog čitatelja poslije njega. Jona nije odgovorio na to pitanje. Možda je to sveti pisac svjesno izostavio da bi prisilio svakog čitatelja da zajedno s Jonom razmišlja o stavovima milosrdnog Boga, Boga koji se ne umara u svojoj ljubavi i u svome milosrđu, bez obzira hoće li Jona ili netko od nas odgovoriti pozitivno ili negativno na ovo njegovo pitanje. Bog se raduje kada vidi da se netko kaje i kada može praštati. On u svojoj pedagogiji spasenja ide do krajnjih granica i ako uspije, tada se raduje cijelo nebo zbog jednog obraćenog grešnika.

Božje pitanje Joni ostaje trajno aktualno za svakoga od nas jer se i u našem životu trajno ponavljaju nekakva Jonina ponašanja i njegove reakcije. Pitanje ostaje: „Je li ti barem sada žao tolikih *Ninivljana* kada si se smrtno srdio na braću ili sestre, a možda i na Boga i tolikih bezveznih *bršljana* zbog kojih se znala usijati tvoja glava?“

foto: Marija Belošević

s. Lidija Bernardica Matijević
SSFCR,
predsjednica HRK

Pozdrav **na Skupštini Hrvatske redovničke** **konferencije**

Zagreb, 12. listopada 2023.

Poštovani poglavari i poglavarice, braćo i sestre!

Na početku preuzimanja ove nove službe postavlja mi se pitanje – redovništvo danas: što i kako dalje? Već dulje vrijeme živimo u svijetu koji je promijenio odnos prema redovništvu. Više nitko ne očekuje broj-

ne odgojne skupine ni osobitu naklonost prema nama u svakodnevnici. Stvari su danas jednostavno izmijenjene iznutra i izvana. Izazovi dolaze sa svih strana: od sekulariziranog društva, zbunjene mladeži, upitnih obiteljskih vrijednosti, izranjenih identiteta i poljuljane nade u budućnost. Problemi nadolaze velikom brzinom, većinom se ne rješavaju, a time se nagomilavaju i ostavljaju nas bez zraka potrebnog za disanje. Vjerujem da na ovom skupu viših poglavara i poglavarica nema osobe koja nije sa zabrinutošću razmišljala o neizvjesnosti koja nas čeka.

S druge strane, možda nikada ranije nije bilo tolike potrebe za našim djelovanjem. Tko će, ako ne mi, pomoći ovoj nesigurnoj mladeži, ovoj djeci koja odrastaju s poreme-

čajem koncentracije? Kome će se obratiti roditelji koji tragaju za spokojnim obiteljskim životom? Hoće li djeca uopće više znati kako izgleda časna sestra i što ona radi? Da, upravo smo sada najpotrebniji. Pozvani smo na prvu crtu bojišnice između kršćanstva i svega onoga što je kršćanstvu suprotno: bezvoljnosti, korupcije, neiskrenosti, lijenosti, uhljebljenja. U Europi je već dugo prisutno kršćanstvo koje se želi vratiti svojim izvorima. Tragamo za izvorima i početnim zanosom kao da više ne znamo tko smo. Toliko smo izgubljeni da se čak nekada postavlja pitanje o ulozi redovništva u samoj Crkvi. I to ne da ga netko drugi postavlja, nego mi sami. Pitamo se ima li smisla naša uloga. Uz sve to dolazi još najnovija situacija: stvaranje nove karte Europe koja stoji na kršćanskim temeljima. Temelji su uvijek oslonac, utemeljenje i osnovica. Ali ono što se događa ili ono što sami gradimo, više ne odgovara supstanci na kojoj stojimo.

Moramo ispravno analizirati postojeće stanje, preispitati vlastite ciljeve i najvažnije, prepustiti se vodstvu Duha Svetoga. Po kreposti ćemo dobiti snagu za prevladavanje problema. Nije lako, ali isplati se. Kad ako ne sad? I tko ako ne mi?

Još imamo jedan nerješiv problem: sustavno rušenje autoriteta u svrhu uništavanja identiteta. Povijest se ponavlja, ali vjerojatno nije nikada bila izražena tolika težnja za rušenjem. Te pojave u društvu poglavarskim službama nevjerojatno otežavaju posao. Gotovo da nam je plivati protiv struje. Ali plivati niz struju ne bi donijelo nikakva ploda. Zato ne dajmo se obeshrabriti kad čujemo od braće i sestara u našim zajednicama „da se ništa ne isplati, da ćemo izumrijeti, da ovo više nema smisla“. Ovakva retorika

prikladnija je za rasprave u sekulariziranom društvu nego za osobe koje su svoj život posvetile Bogu.

Za ostvarenje naših planova osim jakosti, nade i straha Božjega potreban nam je sklad među nama samima. To uključuje međusobno pomaganje i suosjećanje. Vjerujem u nastavak suradnje na svim poljima. Ne znamo kada će nas opet zaskočiti neko pitanje energenata, poreza i sl. Zato je najvažnije imati jasan pogled prema jasnom cilju.

Najiskrenije zahvaljujem dosadašnjem predsjedniku fr. Slavku Sliškoviću OP, dopredsjednici s. Gordani Igrac FDC te Vijeću na transparentnom i zauzetom radu. Ne sumnjam u dobru i korisnu daljnju suradnju. Iza nas je teško razdoblje obilježeno potresom, pandemijom, poskupljenjem energenata, ekonomskom krizom. Iz neke pospanosti probudio nas je imperativ brzine djelovanja i odgovaranja na sadašnji trenutak. Dosadašnjem Vijeću nimalo nije bilo lako. Još više, vjerujem da će sve dalje biti napornije.

Stoga u Bogu tražim snagu i izdržljivost. Neizmijerna vam hvala za povjerenje vršenja ove službe. U Boga sigurno ništa nije slučajno, zato ću na koljenima potražiti mir potreban za ovu zadaću. Također se nadam pomoći s. Kriste koja nam je svima od velike koristi, često umjesto nas rješavajući ono što mi ne stignemo riješiti.

Ovo moje prvo obraćanje želim završiti riječima onoga koji je govorio i živio pravocrtno, koji je tim pravocrtnim ponašanjem stvarao teškoće mnogima koji ga nisu razumjeli, onome koji je zadužio hrvatski narod za idućih tisuću godina. „Bog ne trpi one koji miruju, a predodređeni su za borbu.“ (bl. Alojzije Stepinac)

mons. Giorgio Lingua,
apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj

Homilija **na Skupštini Hrvatske redovničke** **konferencije**

Zagreb, 12. listopada 2023.

*Liturgijska čitanja: Mal 3,13-20a; Ps 1;
Lk 11,5-13*

Drugi redovnici i redovnice, zahvaljujem vam na pozivu koji ste mi i ove godine ljubazno uputili da predvodim ovo euharistijsko slavlje dok razmišljate o temi *Poglavari i zajednica: granice u odnosima*. Koristim priliku da vas pozdravim sa željom da ovaj susret svakome od vas donese novi poticaj na putu prema svetosti kojim ste krenuli posvetivši se Bogu, kako biste uvijek bili primjer i ohrabrenje svojim pojedinačnim zajednicama i cijeloj Crkvi.

Tema koju ste odabrali poziva vas na promišljanje i razmatranje odnosa unutar svake zajednice te je u tom smislu potpuno u skladu sa Sinodom o sinodalnosti koja je u tijeku u Rimu. Neka vaše molitve za ovaj važan događaj budu kao gorivo kojim se hrani plamen Duha Svetoga koji će Gospodin htjeti izliti.

Čitanja koja nam nudi današnja liturgija čine mi se vrlo prikladnima za susret redovnika u vremenu u kojemu se u mnogim zajednicama osjeća određeni zamor. Čuli smo iz Knjige proroka Malahije da se Gospodin obraća narodu ovim riječima: „Govorili ste: ‘Zaludu je Bogu služiti i kakva je korist što njegove čuvamo propise i žalosni hodimo pred Jahvom nad

Vojskama. Odsad ćemo sretnim zvati oholice: napreduju oni koji zlo čine, i premda Boga iskušavaju, izvuku se!’“ Možda smo i mi, koji smo svoj život posvetili Bogu, ponekad kušani izvjesnom duhovnom malodušnošću i možemo misliti da je vjerno služiti Bogu beskorisno. Možemo izgubiti mladenački entuzijazam, kada je „čuvanje njegovih propisa“ i „žalosni hod“ bio izvor radosti i kada smo bili spremni prikazati bilo koju žrtvu ili pokoru, s velikom sigurnošću da smo pozvani i, stoga, ljubljani od Boga.

No kako godine prolaze, može se javiti izvjestan umor, gotovo razočaranje: sve smo mu dali i što smo sada dobili zauzvrat? Ali i nama danas Bog govori: „Evo, dan dolazi poput peći užaren; oholi i zlikovci bit će kao strnjika: dan koji se bliži spalit će ih... A vama koji se Imena moga bojite, sunce pravde će ogranuti sa zdravljem u zrakama.“ Sunce pravde – zajamčio je Bog narodu preko proroka – ogranut će sa zdravljem u zrakama. To sunce pravde već je stiglo, njegove blagotvorne zrake već su nam dane i dalje nas obasjavaju: to je Duh Sveti! Ne možemo, dakle, gubiti nadu.

„Blago čovjeku koji ne slijedi savjeta opakih, ne staje na putu grešničkom i ne sjeda u zbor podrugljivaca, već uživa u Zakonu Jahvinu, o Zakonu njegovu misli dan i noć“, čuli smo u riječima psalmista. Evo gdje pronalazimo nadu, tamo gdje pronalazimo radost: razmišljajući o njegovu zakonu noću i danju. Onaj koji Boga stavlja u središte svojih misli, danju i noću razmatra njegovu riječ, ljubi ga svim srcem, iznad svega, i traži ga svim svojim snagama, nikada neće biti razočaran, uvijek će primati blagotvorne zrake sunca pravde.

foto: Marija Belošević

Čuli smo u Evandjelju: „I ja vama kažem: Išтите i dat će vam se! Tražite i naći ćete! Kucajte i otvorit će vam se! Doista, tko god ište, prima; i tko traži, nalazi; i onomu tko kuca, otvorit će se. A koji je to otac među vama: kad ga sin zaište ribu, zar će mu mjesto ribe zmiju dati? Ili kad zaište jaje, zar će mu dati štipavca? Ako dakle vi, iako zli, znate dobrim darima darivati djecu svoju, koliko li će više Otac s neba obdariti Duhom Svetim one koji ga zaištu!“ To je jedino što vječni Otac jamči svojoj djeci. To je jedino što nam treba: Duh Sveti.

„Moliti ne znači ispravljati Boga“, rekao je u nedavnoj propovijedi jedan hrvatski svećenik, mislim s Hvara. Ne trebamo mi govoriti Bogu ono što bi On trebao učiniti. Moliti znači tražiti jedino što nam je uistinu potrebno, a to je Duh

Sveti. Išтите i dat će vam se, Duh Sveti. Tražite i naći ćete, Duha Svetoga. Kucajte i otvorit će vam se vrata prema Duhu Svetomu!... Koliko li će više Otac s neba obdariti Duhom Svetim one koji ga zaištu! To je jedini dar koji nam se nikada ne uskraćuje i bez kojega ne možemo. Duh Sveti nas ne napušta.

Ovoga sam ljeta doživio mistično iskustvo. Ne brinite se, nisam pao u ekstazu, nisam se ni centimetar dignuo od zemlje. Zapravo, da budem iskren, nisam ni primijetio. No nakon što sam ga ispričao, pomislio sam da je to mistično iskustvo. Da sam tu intuiciju zadržao za sebe, možda bih je bio brzo zaboravio, iščeznula bi nakon nekoliko dana. Ponekad nam Gospodin daje darove kojih nismo svjesni, ali njegovi darovi nisu za nas. To shvaćamo kada ih darujemo. Važno je dijeliti Božje

darove. Oni obogaćuju druge, a zauzvrat obogaćuju i nas. Shvatio sam što znači: „Dajte i dat će vam se.“ (Lk 6,38). Sada biste željeli čuti o čemu se radi, zar ne? To je nešto vrlo jednostavno, ali u isto vrijeme, nakon što sam to ispričao, učinilo mi se vrlo dubokim. Tijekom meditacije pomislio sam – ako Biblija u knjizi Ponovljenog zakona, a kasnije citiranoj u Evanđeljima, kaže da moramo ljubiti Boga svim srcem svojim, svom dušom svojom, svom snagom svojom (Pnz 6,5), to se ponajviše mora izraziti u molitvi. Upravo tu, u osobnom odnosu s Bogom, mjesto je gdje ga napose moramo nastojati ljubiti svim svojim srcem, dušom i snagom.

Pitao sam se što bi to značilo. Odmah sam shvatio da ljubiti Boga svim srcem svojim znači ponuditi mu svoje srce, to jest svoje osjećaje, svoje strasti, svoje sklonosti, zapravo sve što mi je na srcu. Ljubiti Boga svom dušom svojom (što se na grčkom prevodi kao *psiche*, a Evanđelja govore o duši i umu) znači dati mu razum, misao i volju. Konačno, ljubiti ga svom snagom svojom znači dati sve od sebe, s onom energijom koju imam u sadašnjem trenutku, ponekad većom, ponekad manjom. I odmah mi se upalilo svjetlo: na taj način molitva postaje uistinu trojstvena. Zašto? Jer Ocu koji me zamislio, planirao me, stvorio me, dajem svoje misli, svoje planove, svoju volju. A On mi zauzvrat daje razumjeti što je njegova volja koju želim činiti, kako na zemlji tako i na nebu. Sinu dajem svoje srce. On je taj koji je svoj život dao za mene, njegovo srce bilo je probodeno za mene, ljubio me srcem od mesa. Ako Isusu ponudim svoje srce, On me ne ostavlja bez srca; daje mi svoje srce i mogu ljubiti Isusovim srcem. Duhu Sve-

tomu, naposljetku, dajem svoje snage koje su često vrlo male, a On, kako kaže sveti Pavao, dolazi pomoći našim slabostima i ja imam snagu koja dolazi od Duha!

Te su misli bile toliko snažne u meni da sam počeo činiti dvostruki znak križa (naravno, nasamo). Prvi put kažem: „U ime Oca i Sina i Duha Svetoga“, a onda ponavljam govoreći: „Ocu um“ (i dotičem glavu), „Sinu srce“ (dotičem grudi), „Duhu Svetome moje jadne snage“ (dotičem ramena, simbol naše snage). Nakon što sam te misli podijelio najprije u jednoj maloj seoskoj župi u blizini svoje kuće, a zatim nekim starijim osobama na moru gdje sam slavio jutarnju svetu misu tijekom odmora, bio sam iznenađen njihovim učinkom. Koliko mi je jednostavnih ljudi došlo zahvaliti, kao da su bili prosvijetljeni, kao da su primili blagotvorne zrake sunca pravde. Kasnije sam osjetio veliku radost i dobio sam nakon razgovora s nekim prijateljima biskupima, s kojima sam bio na duhovnim vježbama, potvrdu da je to bilo nadahnuće. Nekoliko dana kasnije jedan od njih mi je putem *WhatsApp* poslao misao svetog župnika Arškog koji je rekao: „Moramo učiniti znak križa s velikim poštovanjem. Počinjemo od glave: ona je glava, stvaranje, Otac; slijedi srce: ljubav, život, otkupljenje, Sin; zatim dolaze ramena: snaga, Duh Sveti... Mi sami stvoreni smo u obliku križa.“

Ova razmišljanja povjeravam i vama, dragi redovnici i redovnice. Hvala što ste me saslušali. Tražite i primit ćete (Duha Svetoga), ali zapamtite: Dajte i dat će vam se (Duh Sveti). Ako sve damo Bogu, možemo biti sigurni da On neće dopustiti da bude nadmašen u velikodušnosti. (IKA)

Počeo zimski semestar ak. god. 2023./2024. Studijskih dana za početnu formaciju

(Zagreb, 4. listopada 2023.)

U sjedištu Hrvatske redovničke konferencije u Zagrebu u srijedu 4. listopada 2023. godine predavanjem iz kolegija *Evandjelja* doc. dr. sc. Silvane Fužinato SCJ počeo je zimski semestar Studijskih dana za početnu formaciju u akademskoj godini 2023./2024.

Studijske dane za početnu formaciju organizira Povjerenstvo Hrvatske redovničke konferencije za početnu formaciju redovnika i redovnica, a ovogodišnje polaznice, 15 redovničkih pripravnica, dolaze iz sljedećih zajednica: Karmelićanke Božanskog Srca Isusova, Kćeri Božje ljubavi, Kćeri Milosrđa Trećeg samostanskog reda sv. Franje, Služavke Maloga Isusa, Sestre Presvetog Srca Isuso-

va, Sestre Rimske unije Reda sv. Uršule i Kćeri Marije Pomoćnice.

U ovom će semestru polaznice slušati predavanja srijedom i četvrtkom do 21. prosinca 2023. godine. Predavanja su iz kolegija: *Evandjelja* (doc. dr. sc. Silvana Fužinato SCJ), *Proroci i psalmi* (izv. prof. dr. Božidar Mrakovčić), *Duhovna teologija* (prof. dr. Marija Pehar SSFCR) i *Moralna teologija* (dr. sc. Stjepanka Stanić MVZ).

Novicijatska škola (današnji naziv: Studijski dani za početnu formaciju) kao zajednička formacija redovničkih pripravnica inicirana je prije trideset godina od strane tadašnje predsjednice Hrvatske unije viših redovničkih poglavarica s. Marije Goretti Krznar CFM i voditeljice Odgojne komisije s. M. Slavke Sente OP. Škola je s radom započela 19. siječnja 1994. godine u prostoru Instituta za teološku kulturu laika na Kaptolu 31. Tom prigodom prostorije je blagoslovio sluga Božji kardinal Franjo Kuharić. (IKA)

foto: Marija Belošević

Seminar za medicinske sestre članice redovničkih ustanova

(Krkk, 6. – 8. listopada 2023.)

U organizaciji Povjerenstva Hrvatske redovničke konferencije za medicinske sestre članice redovničkih ustanova u Duhovnom centru Gospe Karmelske na Krku od 6. do 8. listopada 2023. godine održan je Seminar za medicinske sestre redovnice.

Seminar je vodio mons. Ivan Šaško, pomoćni biskup zagrebački na temu *Milosrđe, poslanje i Providnost*. Na seminaru je sudjelovalo pedesetak redovnica iz različitih redovničkih zajednica s područja Republike Hrvatske te Bosne i Hercegovine.

U kontekstu govora o milosrđu, poslanju i providnosti mons. Šaško koristio je

pojmove iz medicinskog miljea: anamneza, dijagnoza i terapija. Subotnje popodne sestre su provele na otočiću Košljunu kod otaca franjevaca. Na otočiću je prisutnost redovnika duga više od tisuću godina, najprije benediktinaca pa onda franjevaca, ostavila tragove molitve i rada. Nedjeljno predavanje mons. Šaško započeo je govorom o Providnosti s gledišta doksologije, davanja hvale Bogu kao konačnom cilju liturgije i života, a u medicinskom smislu to bi bila terapija. Ljudski je život i govor i djelovanje koje u duhovnosti smještamo u liturgiju. Terapija je služenje. U konačnici terapije nema bez odnosa prema drugomu. Odnos prema drugomu jest odnos ljubavi koja postaje djelovanje. Susret je završio u nedjelju, 8. listopada 2023. godine nakon predavanja i svetog misnog slavlja. (IKA)

foto: HRK

Primopredaja dužnosti u Hrvatskoj redovničkoj konferenciji

(Zagreb, 23. listopada 2023.)

Službena primopredaja dužnosti između dosadašnjeg predsjednika Hrvatske redovničke konferencije (HRK) fr. Slavka Sliškovića OP, provincijala Hrvatske dominikanske provincije i novoizabrane predsjednice s. Lidije Bernardice Matijević SSFCR, provincijalne poglavarice Provincije Presvetog Srca Isusova Školskih sestara franjevki Krista Kralja sa sjedištem u Splitu održana je 23. listopada u sjedištu Hrvatske redovničke konferencije u Zagrebu.

Primopredaja je obavljena u okviru susreta dosadašnjih i novoizabranih članova Vijeća Konferencije. Susretu su nazočili dosadašnji članovi Vijeća:

s. Gordana Igrec FDC, provincijalna poglavarica Provincije Božje Providnosti sestara Kćeri Božje Ljubavi; s. Marija Banić SMI, vrhovna poglavarica Družbe sestara Služavki Maloga Isusa i s. Mariangela Galić AdC, provincijalna poglavarica sestara Službenica milosrđa, kao i novoizabrani članovi Vijeća: fra Miljenko Hontić OFMConv, provincijal Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevača konventualaca; s. M. Jelena Ikić MVZ, vrhovna poglavarica Družbe sestara Milosrdnica sv. Vinka Paulskog; s. Samuela Markanović MSČM, provincijalna poglavarica Družbe Marijinih sestara čudotvorne medaljice i p. Sebastian Šujević SJ, provincijal Hrvatske pokrajine Družbe Isusove te tajnica Hrvatske redovničke konferencije s. Krista Mijatović SCSC. Sjednica je ujedno bila prigoda za razmjenu iskustva te preporuka i planova novoizabranim članovima Vijeća Hrvatske redovničke konferencije. (IKA)

s. Lidija Bernardica Matijević SSFCR,
*predsjednica Hrvatske redovničke
konferencije*

Pozdrav na primopredaji dužnosti

Zagreb, 23. listopada 2023.

Poštovana braćo poglavari i sestre poglavarice!

Srdačno vas sve pozdravljam prigodom primopredaje dužnosti dosadašnjih i novoizabranih članova i članica Vijeća Hrvatske redovničke konferencije. Svi mi, izabrani na različite načine i od različitih tijela, svjesni smo odgovornosti službe koju obavljamo. Povjerenje, koje nam je od mnogih dano, trebamo opravdati koliko nam mogućnosti dopuštaju. Transparent-

nost, uzajamnost, suradnja i pomoć, vjerujem, neće biti upitna. U svojim matičnim provincijama suočeni smo s različitim problemima koji nas usmjeravaju k novim metodama redovničkog života i rada te obnovom upravnog i ekonomskog poslovanja. Zato smatram da smo izabrani kako bismo bili produžena ruka našim poglavarima i poglavaricama redovničkih zajednica koje okuplja Hrvatska redovnička konferencija. Našim vođenjem (uputama i smjernicama) oni će lakše upravljati svojim zajednicama.

Upravo zbog pomoći našim poglavarima i poglavaricama naše djelovanje treba zračiti jasnoćom koja osvježava misao. *Jasnoća* označava granice, usmjerava korake i olakšava početak rješavanja problema. Na tom putu trebamo prihvatiti prošlost, ali ne pustiti se sjećanjima koja nas vuku

u dobra stara vremena. Iako pamtimo dostojanstvo nekadašnjih poglavara, duh samostana u kojemu je vladao red i disciplina, ne smijemo zaboraviti da su nam ta vremena donijela bespravnost u društvu i omalovažavanje. Zato vrijedi reći da je danas bolje iako nas muče mnogi teško rješivi problemi. Prošlost se mora poznavati, sadašnjost živjeti, a budućnost graditi. Jasnoća djelovanja potrebna je i za poznavanje prošlosti, djelovanje u sadašnjosti i za gradnju budućnosti. Jasnoću našeg djelovanja vole i oni koji misle drukčije jer je i njima draže poznavati naše planove.

Nadalje, u našem djelovanju treba biti prepoznata *suradnja* nas koji smo izabrani za vodstvo, kao i suradnja s ostalim članovima i članicama Hrvatske redovničke konferencije. Redovnička raznolikost može biti samo obogaćenje. Na Božji se poziv odgovara, na Božji se poziv poslušom ide u određenom smjeru, u određeni samostan. Braću i sestre se ne bira, nego nam ih Bog daruje. Tako i mi na ovoj dužnosti možemo sami sebe obogatiti osobnim iskustvima i zajedničkim karizmama. Kao što tijelo pati ako mu je jedan ud bolestan, tako i naša suradnja biva slabija ako se isključi jedan član, ako dođe do pasivnosti, otuđenja ili onog najgoreg – ljubomore. Takve prepreke poznajemo jako dobro u svojim zajednicama, zato trebamo svojim djelovanjem pokazati našim zajednicama upravo to da je moguća suradnja i razgovor. Naše bi djelovanje trebalo biti hrana drugima.

Osim jasnoće i suradnje našim poglavarima i poglavaricama trebamo pružiti traženo *povjerenje*. To je ono što nedostaje u modernom poretku svijeta. Pokušava se na različite načine učiniti čovjeka nesigurnim,

nepouzdanim, a u posljednje vrijeme to je vidljivo i u našim redovima. Vrlo je teško nositi odgovornu dužnost. Sve je teže naći osobe za odgovorne dužnosti u manjim i većim zajednicama. Zato se postavlja kao zadatak: olakšati poglavarima i poglavaricama djelovanje. Više ne razlikujemo neposluš od tzv. izražavanja vlastitog mišljenja. Imamo problema čak i sa zavjetima jer smo previše ušli u *tumačenje* zavjeta. Stvari će biti jednostavnije ako naši poglavari i poglavarice imaju povjerenje, sigurnost u nama, da je naše *DA – DA, NE – NE*. Sve što je između zbunjuje njih, a nama ostavlja okus neispunjenosti zbog vlastite nedorečenosti.

Na početku ovog mandata duboko vjerujem u jasnoću i suradnju dosadašnjih i novoizabranih članova i članica Vijeća. A povjerenje, odgovornost i sigurnost trebamo uvijek nanovo obnavljati. Duh Sveti koji nam daje snagu za ove dužnosti, neka nam i dalje pomaže. Svima vama, i sebi, želim blagoslovljeno razdoblje u kojem ćemo tražiti vlastitu jednostavnost i malenost potrebnu za upravljanje. Dosadašnjim članovima i članicama Vijeća želim zasluženi predah nakon kojega će njihovo iskustvo biti još bogatije i plodonosnije. Novoizabranom vodstvu želim dobar početak rada, koje će svojom jasnoćom i suradnjom opravdati povjerenje. Na kraju zahvaljujem našoj tajnici koja svojim preciznim radom obavlja veliki dio posla. Složit ćete se ako kažem da bez nje ne bismo mogli obavljati ono što nam je povjerenjeno ili bi bez njezinog učinka to bilo u manjem opsegu. Mir i dobro! Zahvaljujem na pozornosti!

foto: s. Krista Mijatović SCSC

Sjednica Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života

(Zagreb, 6. studenoga 2023.)

Vijeće Hrvatske biskupske konferencije (HBK) za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života održalo je 6. studenoga 2023. godine u sjedištu HBK u Zagrebu zajedničku sjednicu s (nad)biskupijskim povjerenicima za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života pod predsjedanjem predsjednika Vijeća, splitsko-makarskog nadbiskupa mons. Zdenka Križića.

Uz članove Vijeća na sjednici su bili prisutni povjerenici iz Zagrebačke, Splitsko-makarske, Riječke, Đakovačko-osječke i Zadarske nadbiskupije te Požeško-pulske, Sisačke, Dubrovačke, Bjelovarsko-križevačke biskupije i Križevačke eparhije.

Na sjednici je prvi put bilo prisutno nedavno izabrano vodstvo Hrvatske redovničke konferencije – predsjednica s. Lidija Bernardica Matijević SSFCR i potpredsjednik fra Miljenko Hontić OFMConv.

Točke dnevnog reda sjednice bile su vezane uz obilježavanje Dana posvećenog života, Redovničke dane te iskustva povjerenika u promicanju posvećenog života u mjesnoj Crkvi. (IKA)

Sjednica Povjerenstva za početnu formaciju redovnika i redovnica

(Zagreb, 9. studenoga 2023.)

U sjedištu Hrvatske redovničke konferencije (Slavoljuba Bulvana 4, Zagreb) 9. studenoga 2023. godine održana je prva sjednica Povjerenstva za početnu formaciju pri Hrvatskoj redovničkoj konferenciji u novom sastavu članstva: s. Marta Vunak

SMI, voditeljica Povjerenstva, s. Anita Crnković SCJ, s. Cecilija Kolarić OSU, s. Marina Kosina CDCJ i don Mladen Delić SDB.

Na sjednici se raspravljalo o događanjima koja bi Povjerenstvo trebalo organizirati tijekom 2024. godine: *Vijećanje redovničkih odgojitelja, Studijsko-rekreativni dan redovničkih pripravnica te Susret sestara s prvim zavjetima.* (HRK)

Sjednica Povjerenstva Hrvatske redovničke konferencije za promicanje duhovnih zvanja

(Zagreb, 15. studenoga 2023.)

U prostorijama Hrvatske redovničke konferencije (HRK) 15. studenoga 2023. godine održana je sjednica Povjerenstva Konferencije za promicanje duhovnih zvanja na čelu s voditeljicom s. Ljubicom Bosilj SFMA.

Na sjednici su bile prisutne s. Marjana Koščak FDC i s. Ivana Mikotić MVZ, a fra Stjepan Brčina

OFMConv i fra Matija Marijić OFM bili su priječeni doći.

Nakon pozdrava i uvodne molitve predstavili su se članovi Povjerenstva. Središnja točka dnevnog reda sjednice bila je Nedjelja Dobrog Pastira.

Prisutni članovi Povjerenstva iznijeli su prijedloge kako duhovni poziv više približiti mladima današnjeg vremena. Potrebno je više molitve, klanjanja, češća pobožnost svete krunice, susreti mladih u organizaciji redovničkih zajednica, izrada promotivnog materijala i slično, zaključeno je na sjednici. Sjednica je završena molitvom. (IKA)

foto: HRK

Sjednica Povjerenstva Hrvatske redovničke konferencije za medicinske sestre članice redovničkih ustanova

(Zagreb, 15. studenoga 2023.)

U prostorijama Hrvatske redovničke konferencije u Zagrebu 15. studenoga 2023. godine održana je prva sjednica Povjerenstva za medicinske sestre članice redovničkih ustanova u novom sastavu: voditeljica Povjerenstva s. Marija Jozić,

Kćeri kršćanske ljubavi; s. M. Snježana Bjelobrč SMI; s. Magdalena Berišić, Marijine sestre čudotvorne medaljice; s. M. Zora Pavić MVZ i s. Leonora Kajtazi, Franjevke Bezgrešnog Začeca – Crna Gora.

Na sjednici su se planirale aktivnosti Povjerenstva za 2023./2024. godinu: predbožićni i preduskrsni pohod socijalno-karitativnim ustanovama, obilježavanje Dana bolesnika te Seminar za medicinske sestre redovnice. (IKA)

Sjednica Povjerenstva za predškolski odgoj u ustanovama koje vode redovničke ustanove

(Zagreb, 16. studenoga 2023.)

Povjerenstvo Hrvatske redovničke konferencije za predškolski odgoj u ustanovama koje vode redovničke ustanove 16. studenoga 2023. godine u sjedištu Hrvatske redovničke konferencije (HRK) u Zagrebu održalo je sjednicu pod vodstvom s. Antonije Matić OP. Na sjednici su sudjelovale: s. Danijela Koprek FDC, s. Patricija Jurić CFM i s. Katarina Pišković CDCJ.

Sjednica je počela molitvom koju je predvodila s. Antonija. Nakon molitve članice Povjerenstva osvrnule su se na aktualne izazove kroz koje prolaze vjerski vrtići u Hrvatskoj: nedostatak stručnog

kadra, nedostatna financijska potpora od strane gradskih uprava, neadekvatan pravni položaj vjerskih vrtića koje se kategorizira kao privatne vrtiće ne prepoznajući njihov neprofitni karakter itd.

Povjerenstvo je nadalje raspravljalo o organizaciji stručnog skupa za djelatnike vjerskih vrtića. Skup će biti održan 2. ožujka 2024. godine u samostanu sestara Karmelićanki Božanskog Srca Isusova u Zagrebu. Tema skupa bit će *Suodnos duhovnosti, riječi i pokreta*. U okviru trajne formacije djelatnika vrtića, djelatnicima će biti ponuđeno hodočašće *Putovima svetaca*.

Ostale aktivnosti (hodočašće vrtića Zagrebačke metropolije u Mariju Bistricu, predbožićni i preduskrsni posjet državnim i gradskim ustanovama) Povjerenstvo ostvaruje u suradnji s Povjerenstvom za katoličke vrtiće i škole pri Zagrebačkoj nadbiskupiji. Sjednica je zaključena molitvom. (IKA)

foto: Marija Belošević

Blagoslov djelatnika i prostorija u sjedištu Hrvatske redovničke konferencije

(Zagreb, 30. studenoga 2023.)

Tradicionalni godišnji blagoslov djelatnika i prostorija sjedišta Hrvatske redovničke konferencije (HRK) održan je 30. studenoga 2023. godine u Zagrebu.

Obred blagoslova predvodio je potpredsjednik Hrvatske redovničke konferencije fra Miljenko Hontić

OFMConv, uz prisutnost predsjednice Konferencije s. Lidije Bernardice Matijević SSFCR te ostalih članova Vijeća HRK: s. M. Jelene Ikić MVZ; s. Samuele Markanović, Marijine sestre čudotvorne medaljice; fra Milana Krište OFM; p. Sebastiana Šujevića SJ, tajnice Hrvatske redovničke konferencije s. Kriste Mijatović SCSC i tajnika Vijeća franjevačkih zajednica gosp. Ante Matkovića.

Nakon blagoslova održana je redovita sjednica Vijeća. (IKA)

Sjednica Vijeća Hrvatske redovničke konferencije

(Zagreb, 30. studenoga 2023.)

Redovita sjednica Vijeća Hrvatske redovničke konferencije (prva u izmijenjenom sastavu članova Vijeća) održana je 30. studenoga 2023. godine pod predsjedanjem s. Lidije Bernardice Matijević, predsjednice HRK.

foto: Marija Belošević

Na sjednici su bili prisutni novozabrani članovi Vijeća Hrvatske redovničke konferencije: s. Lidija Bernardica Matijević SSFCR; s. M. Jelena Ikić MVZ; s. Samuela Markanović, Marijine sestre čudotvorne medaljice; fra

Miljenko Hontić OFMConv; p. Sebastian Šujević SJ; fra Milan Krišto OFM i s. Krista Mijatović SCSC, tajnica HRK. Sjednica je uslijedila nakon godišnjeg blagoslova sjedišta Hrvatske redovničke konferencije.

Na sjednici se raspravljalo o redovitim aktivnostima tajništva Hrvatske redovničke konferencije ostvarenim u razdoblju od mjeseca rujna do prosinca 2023. godine. Članovi Vijeća razmijenili su mišljenje o skupštini HRK-a održanoj u listopadu 2023. godine.

Budući da je na sjednici bilo govora i o pravnim pitanjima kojima se posljednjih godina bave redovničke zajednice, na sjednici je bio prisutan i izv. prof. dr. sc. Ivan Milotić, profesor na Pravnom fakultetu u Zagrebu. (HRK)

Pohod Povjerenstva Hrvatske redovničke konferencije za medicinske sestre redovnice Domu *Lobor-grad*

(Lobor, 9. prosinca 2023.)

Povjerenstvo Hrvatske redovničke konferencije (HRK) za medicinske sestre članice redovničkih ustanova pod vodstvom s. Marije Jozić, voditeljice Povjerenstva, pohodilo je 9. prosinca 2023. godine Dom za odrasle osobe *Lobor-grad*. Pohod korisnicima dio je dugogodišnje suradnje Hrvatske redovničke konferencije s tim domom.

Zajedno sa članicama Povjerenstva u pohod je pošla i skupina mladih iz Župe sv. Pavla apostola u Retkov-

cu – Zagreb i s. Krista Mijatović, tajnica HRK. U okviru pohoda upriličeno je euharistijsko slavlje te druženje s korisnicima.

Članice Povjerenstva pripremile su za svakoga od 240 korisnika po jedan skroman dar, uz darivanje domaćih kolača u izradi dobrotvora iz Kloštar Ivanića. Uprava doma izrazila je radosnu dobrodošlicu Povjerenstvu i mladima ugostivši ih u blagovaonici i kratko ih upoznavši s njihovim djelatnostima.

Pri povratku iz Lobora članice Povjerenstva svratile su u svetište Blažene Djevice Marije u Mariji Bistrici. Zagovoru Majke Božje Bistričke preporučile su sve korisnike i djelatnike doma moleći da i jednima i drugima Gospodin bude snaga i utjeha. (IKA)

Predsjednica Hrvatske redovničke konferencije s. Lidija Bernardica Matijević SSFCR na Hrvatskoj radio-televiziji

(Zagreb, 17. prosinca 2023.)

foto: HRK

Urednik i voditelj emisije *Pozitivno* gosp. Mario Raguž 12. prosinca 2023. godine posjetio je sjedište Hrvatske redovničke konferencije.

Svrha posjeta bila je snimanje intervjua s predsjednicom Hrvatske redovničke konferencije s. Lidijom Bernardicom Matijević SSFCR. Emisija je prikazana u nedjelju 17. prosinca 2023. godine na prvom programu Hrvatske radio-televizije u 9.20 sati. (HRK)

foto: Marija Belošević

Adventska duhovna obnova za redovnike i redovnice grada Zagreba

(Zagreb, 17. prosinca 2023.)

U organizaciji Povjerenstva Hrvatske redovničke konferencije (HRK) za trajnu formaciju redovnika i redovnica u župnoj crkvi Blažene Djevice Marije Majke Crkve i sv. Maksimilijana Kolbea na Trnovčici u Zagrebu u nedjelju 17. prosinca 2023. godine održana je *Adventska duhovna obnova za redovnike i redovnice koji žive i djeluju u gradu Zagrebu i okolici*.

U ime voditelja Povjerenstva HRK za trajnu formaciju redovnika i redovnica fra Milana Krište OFM, skup je pozdravila i program duhovne obnove moderirala doc. dr. sc. s. Krista Mijatović SCSC, članica Povjerenstva HRK za trajnu formaciju redovnika i redovnica i tajnica Hrvatske redovničke konferencije.

Sestra Krista u pozdravu je podsjetila na hodogram slavlja Svete godine na razini sveopće Crkve, istaknuvši da bi 2024. godina trebala biti razdoblje intenzivne pripreve za to slavlje.

Nakon prigodnih riječi župnika p. Mirka Sadaka SCJ, koji je kratko predstavio župu i svoju redovničku zajednicu Svećenika Srca

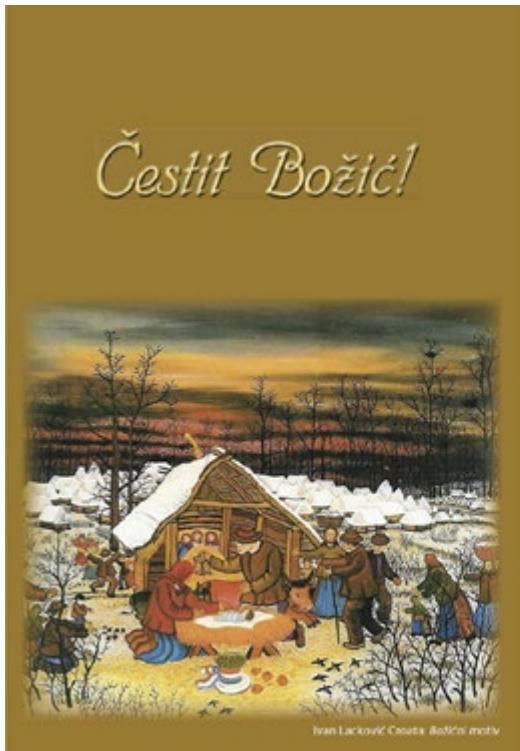
Isusova, molitvu *Večernjih hvali* predvodile su Školske sestre franjevke Krista Kralja iz splitske provincije. Nagovor na temu *Ususret Svetoj godini – u molitvi, pokori i djelima milosrđa* održala je prof. dr. sc. Veronika s. Nela Gašpar FDC.

foto: Marija Belošević

Sestra Nela je na početku nagovora sve prisutne upoznala s praksom slavlja jubilarnih godina u židovskoj tradiciji, ali i u nežidovskim civilizacijama, a zatim je na primjeru biblijskih likova sve prisutne potaknula da budu u doticaju s Božjom istinom o sebi i svom poslanju.

Po završetku nagovora sestre su imale prigodu za sakrament svete ispovijedi, a mnoge su se uputile i u susjednu kapelu sv. Maksimilijana Kolbea koja je već više od godine dana jedno od mjesta trajnoga euharistijskoga klanjanja u gradu Zagrebu. (Marija Belošević)

*„U punini vremena Bog je poslao svoga Sina,
rođena od Djevice Marije da na konačan
način objavi svoju ljubav prema nama.“*

(Papa Franjo, MV 1)

*Čestit Božić i
blagoslovljena Nova godina!*

U ime Hrvatske redovničke konferencije

fra Miljenko Hontić, OFMConv
dopredsjednik HRK

s. Lidija Bernardica Matijević
predsjednica HRK

s. Lidija Bernardica Matijević SSFCR,
predsjednica Hrvatske redovničke konferencije

fra Miljenko Hontić OFMConv,
potpredsjednik Hrvatske redovničke konferencije

Čestitka
povodom svetkovine Rođenja Gospodnjega
Zagreb, 25. prosinca 2023.

„U punini vremena Bog je poslao svoga Sina, rođena od Djevice Marije da na konačan način objavi svoju ljubav prema nama.“ (Papa Franjo, MV, br. 1)

Čestit Božić
i blagoslovljena nova godina!

Doživotno zavjetovane redovnice i redovnici u Hrvatskoj tijekom 2023. godine

Milosrdne sestre sv. Križa
s. Marija Sonja Kaurin SCSC
Župa sv. Ane, Bjelovar
Bjelovarsko-križevačka biskupija
24. lipnja 2023., Đakovo

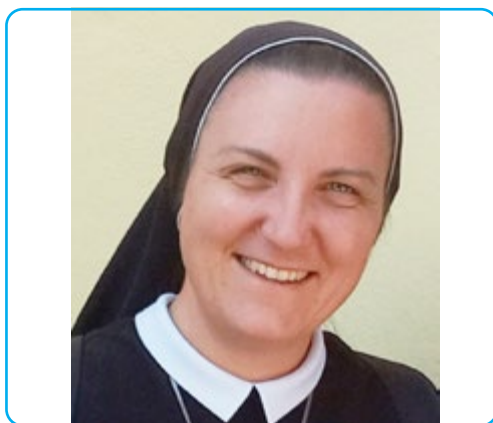
Milosrdne sestre sv. Križa
s. Marija Karla Ivanović SCSC
Župa Svetog Nikole biskupa, Janjevo
Prizrensko-prištinska biskupija
24. lipnja 2023., Đakovo

Milosrdnice sv. Vinka Paulskoga, Rijeka
s. M. Nina Benedikta Krapić MVZ
Župa sv. Križa, Rijeka
Riječka nadbiskupija
13. kolovoza 2023., Rijeka

Službenice milosrđa
s. Katarina Mikić AdC
Župa sv. Karla Boromejskog, Okruk
Splitsko-makarska nadbiskupija
2. rujna 2023., Split

Kćeri Božje ljubavi
s. Mirjana Potnar FDC

Župa Sv. Nikole biskupa, Pleternica
Požeška biskupija
5. kolovoza 2023., Zagreb

Benediktinski samostan sv. Andrije, Rab
s. Marija Pavla Maja Pendelić OSB

Župa sv. Petra apostola, Ivanić-Grad
Sisačka biskupija
25. svibnja 2023., Rab

Karmel Kraljice Karmela, Brezovica
**s. Marija Benedikta od Božanskog
Milosrđa (Pernar) OCD**

Župa sv. Obitelji, Slavonski Brod
Đakovačko - osječka nadbiskupija
16. rujna 2023., Brezovica

Karmel Presvetog Srca Isusova, Gospić
**s. M. Gabrijela od Isusa
(Stražanac) OCD**

sv. Petra i Pavla apostola, Koška
Đakovačko-osječka nadbiskupija
16. rujna 2023., Gospić

Red siromašnih sestara sv. Klare, Požega
s. Marija Anđela od Duha Svetoga
(Babić) OSC

Župa Duha Svetoga, Požega
 Požeška biskupija
 11. kolovoza 2023., Požega

Red siromašnih sestara sv. Klare, Split
s. M. Katarina od Rospete Ljubavi
(Galijot) OSC

Župa sv. Jeronima, Kaštel Gomilica
 Splitsko-makarska nadbiskupija
 18. ožujka 2023., Split

Kćeri Srca Isusova
s. Marie Rose od sv. Ivana
(Škevin)

Župa sv. Frane, Betina
 Šibenska biskupija
 4. veljače 2023., Lasinja

Kćeri Srca Isusova
s. Antonia Maria od Isusa
(Olujčić)

Župa sv. Luke, Zagreb
 Zagrebačka nadbiskupija
 3. prosinca 2023., Lasinja

Hrvatska kapucinska provincija

fra Mario Berišić OFMCap

Župa sv. Mihaela, Zagreb

Zagrebačka nadbiskupija

17. rujna 2023., Zagreb

Hrvatska provincija franjevac konventualaca

fra Mateo Vujčić OFMConv

Župa sv. Ivana Krstitelja, Pula

Porečko-pulska biskupija

2. listopada 2023., Pula

Franjevačka provincija, Zagreb

fra Antonio Tkalac OFM

Župa sv. Mateja, Zagreb

Zagrebačka nadbiskupija

2. rujna 2023., Zagreb

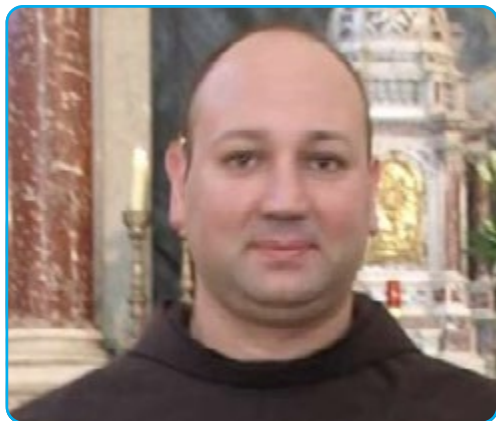
Franjevačka provincija, Zadar

fra Matija Jurišić OFM

Župa Gospe od Zdravlja, Split

Splitsko-makarska nadbiskupija

9. rujna 2023., Zadar

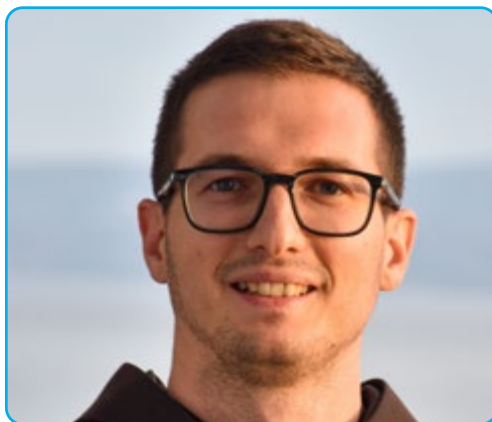
Franjevačka provincija, Split
fra Oliver Marčinković OFM

HKZ Bl. Alojzija Stepinca, Stuttgart (Njemačka)
Rottenburg-Stuttgart biskupija
17. rujna 2023., Split

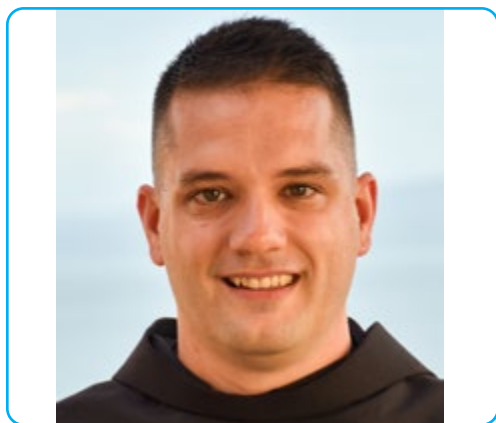
Franjevačka provincija, Split
fra Valentino Radaš OFM

Župa sv. Mihovila, Lišane
Šibenska biskupija
17. rujna 2023., Split

Franjevačka provincija, Split
fra Marko Plejić OFM

Župa Gospe od Otoka, Solin
Splitsko-makarska nadbiskupija
17. rujna 2023., Split

Franjevačka provincija, Split
fra Šimun Suton OFM

Župa sv. Petra i Pavla, Kočerina (BiH)
Mostarsko-duvanjska biskupija
17. rujna 2023., Split

Hrvatska karmelska provincija
br. Lovro od svetog Josipa (Šterc) OCD
Župa Uznesenja Blažene Djevice Marije,
Peščenica
Sisačka biskupija
23. rujna 2023., Zagreb

Hrvatska karmelska provincija
**br. Alojzije od Božanskog Srca Isusova
(Mihelić) OCD**
Župa Presvetog Trojstva, Sveta Nedelja
Zagrebačka nadbiskupija
17. rujna 2023., Sveta Nedelja

Hrvatska pokrajina Družbe Isusove
p. Mislav Skelin SJ
Župa sv. Jeronima,
Zagreb
Zagrebačka nadbiskupija
13. studenoga 2023., Zagreb

Hrvatska pokrajina Družbe Isusove
p. Tomislav Špiranec SJ
Župa sv. Jeronima,
Zagreb
Zagrebačka nadbiskupija
13. studenoga 2023., Zagreb

Hrvatska salezijanska provincija

Frano Bešlić SDB

Župa Blažene Djevice Marije Andeoske,
Sesvetska Sopnica
Zagrebačka nadbiskupija
2. rujna 2023., Zagreb

Hrvatska salezijanska provincija

Ante Bulat SDB

Župa sv. Mihovila arkandela,
Bisko
Splitsko-makarska nadbiskupija
2. rujna 2023., Zagreb

Hrvatska salezijanska provincija

Ivan Dvoraček SDB

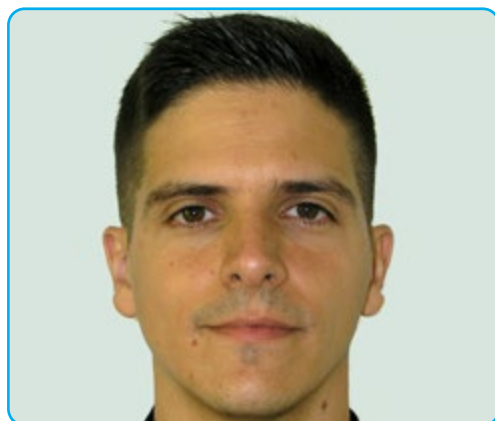
Župa sv. Augustina,
Velika
Požeška biskupija
2. rujna 2023., Zagreb

Hrvatska salezijanska provincija

Zvonimir Tomaš SDB

Župa sv. Josipa,
Vela Luka
Dubrovačka biskupija
2. rujna 2023., Zagreb

Hrvatska dominikanska provincija

fr. Mislav Peček OP

Župa sv. Petra,

Dubrovnik

Dubrovačka biskupija

11. srpnja, 2023., Zagreb

Provincija franjevac trećoredaca glagoljaša

fra Tomislav Sabadija TOR

Župa sv. Benedikta i Žalosne Gospe,

Kloštar Podravski

Varaždinska biskupija

4. listopada 2023., Zagreb

Družba Misionara Krvi Kristove

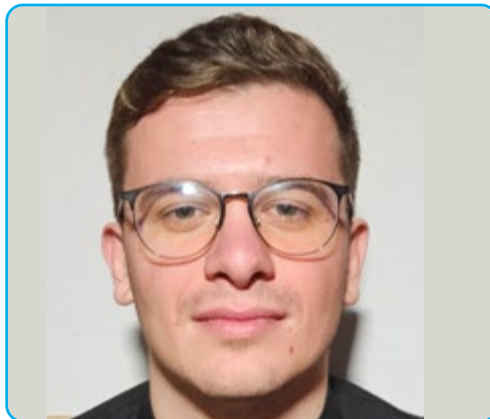
Ivan Orejaš CPPS

Župa sv. Ane,

Križevci

Bjelovarsko-križevačka biskupija

21. listopada 2023., Prozorje

Sjednica Izvršnog odbora Konferenciji viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine

(Sarajevo, 11. prosinca 2023.)

Sjednica Izvršnog odbora Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine (KVRPP BiH) održana je 11. prosinca 2023. godine u Provincijalatu sestara Milosrdnica u Sarajevu pod predsjedanjem predsjednice Konferencije s. Željke Dramac SSFCR.

Nakon osvrta o djelovanju Konferencije u proteklom razdoblju, sudionici sjednice planirali su održavanje budućih redovničkih sastanaka i susreta. Tako je određeno da će se Skupština KVRPP BiH održati 16. travnja 2024. godine u samostanu *Egipat* sestara Služavki Malog Isusa u Sarajevu, a Redovnički dan 7. rujna 2024. u samostanu Školskih sestara franjevki Hercegovačke provincije u Bijelom Polju pokraj Mostara.

Članovi Izvršnog odbora razmatrali su i druge aktualne teme vezane za život i djelovanje redovnika i redovnica u Crkvi i društvu. (KVRPP BiH)

Posjet kontemplativnim zajednicama

(Sarajevo / Brestovsko, 12. prosinca 2023.)

Članovi Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine posjetili su 12. prosinca 2023. godine sestre karmelićanke u samostanu Bezgrješne Kraljice Karmela u Sarajevu i sestre klarise u samostanu sv. Klare u Brestovskom.

U predbožićnom susretu, članovi Konferencije podijelili su s kontemplativnim redovnicama radost zajedništva kao i svoje zanimanje za život i djelovanje sestara. Zahvalivši im na molitvenoj podršci, svim sestrama zaželjeli su blagoslovljenu pripremu za svetkovinu Rođenja Gospodnjeg te nadolazeće blagdane.

Sestre karmelićanke i klarise izrazile su također zahvalnost na posjetu i pažnji te svakom obliku pomoći. (KVRPP BiH)

foto: s. Jadranka Obućina

Sestra Željka Dramac SSFCR,
*predsjednica Konferencije viših redovničkih
poglavarica i poglavarica Bosne i Hercegovine*

Čestitka povodom svetkovine Rođenja Gospodnjega

Sarajevo 25. prosinca 2023.

„Neka (braća i sestre) u sebi trajno izgrađuju stan i prebivalište onome koji je Gospodin Bog svemogući, Otac i Sin i Duh Sveti, tako da nepodijeljena srca rastu do sveopće ljubavi trajno se obraćajući Bogu i bližnjemu.“ (*Pravilo i život braće i sestara Trećega samostanskog reda sv. Franje, 8*)

Draga braćo, drage sestre svih redovničkih zajednica Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine!

Na Trgu sv. Petra u Rimu, u štalici postavljenoj ovoga Došašća u spomen 800. obljetnice Franjina Božića u Grecciu, uz Mariju i Josipa nalazi se i figura sv. Franje. Pogleda i ruku upravljenih prema jaslicama, u stavu ushita i divljenja, kao da želi danas *urbi et orbi* kazati: „Pogledaj čovječe na koliko te je dostojanstvo postavio Gospodin Bog, jer te je stvorio i oblikovao na sliku svoga ljubljenog Sina po tijelu i slična njemu po duhu“ (*Pravila i opomene, Franjevački izvori, 199*). I danas je milijunima ljudi, žena, muškaraca i djece pogaženo njihovo dostojanstvo. Imajući pred očima sve one izvrgnute ratu i nasilju, ranjene, ožalošćene, gladne i žedne i koji podnose druge *bijede života*, molimo da ih Bog pohodi u njihovoj tmurnoj stvarnosti. *Svjetlo istinsko koje prosvjetljuje svakog čovjeka* neka osvijetli tamu u umovima i srcima

ljudi koji zatiru život čovjeka i Božjih stvorenja na Zemlji.

Bog je postao čovjekom, ušao je u naš svijet i učinio ga svojim trajnim prebivalištem. To Otajstvo sveti je Franjo na Božić u Grecciu (1223.) prikazao živim jaslicama. Htio je da ljudi neposredno mogu gledati i doživjeti siromaštvo i poniznost Kristovu koja se Utjelovljenjem objavila. Dijete Isus neka progovori i našim srcima, srcima ravnodušnim i otupjelim, kako bismo prepoznali svoje siromaštvo i bijedu i hvalili Boga za dar spasenja.

Poruku i značenje Božića ne mogu izraziti blještavi znakovi, ukrasi ni lampice, pa niti maštovito priređene jasllice. Sveti Franjo trajno nas potiče da u sebi izgrađujemo „stan i prebivalište onome koji je Gospodin Bog svemogući, Otac i Sin i Duh Sveti, tako da nepodijeljena srca rastemo do sveopće ljubavi trajno se obraćajući Bogu i bližnjemu“ (*Pravilo i život braće i sestara Trećega samostanskog reda sv. Franje, br. 8*).

Rodio nam se Spasitelj – Krist, Gospodin (usp. Lk 2,11)! *Stan i prebivalište* njegovo prepoznajmo jedni u drugima, u sestri i bratu, otkrivajmo ga u bližnjima, u svakom čovjeku!

Čestit vam Božić i blagoslovljena nova 2024. godina!

Doživotno zavjetovane redovnice i redovnici u BiH tijekom 2023. godine

Školske sestre franjevke Krista Kralja,
Mostar

s. M. Arkandela Jurčević SSFCR

Župa sv. Mihovila Arkandela, Tomislavgrad
Mostarsko-duvanjska biskupija
11. kolovoza 2023., Mostar

Školske sestre franjevke Krista Kralja,
Mostar

s. M. Marija Rita Budimir SSFCR

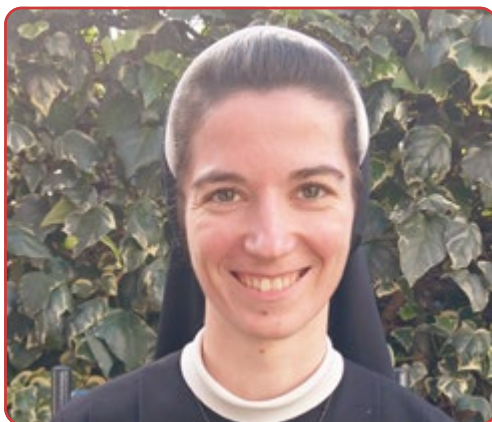
Župa Bezgrešnog Začeca BDM, Posušje
Mostarsko-duvanjska biskupija
11. kolovoza 2023., Mostar

Školske sestre franjevke Krista Kralja,
Mostar

s. M. Magda Glibić SSFCR

Župa sv. Marka, Mostar
Mostarsko-duvanjska biskupija
11. kolovoza 2023., Mostar

Školske sestre franjevke Krista Kralja,
Mostar
s. M. Monika Ćorić SSFCR
Župa sv. Luke, Mostar
Mostarsko-duvanjska biskupija
11. kolovoza 2023., Mostar

Školske sestre franjevke Krista Kralja,
Mostar
s. M. Marija Ivana Boban SSFCR
Župa sv. Petra i Pavla, Mostar
Mostarsko-duvanjska biskupija
11. kolovoza 2023., Mostar

Školske sestre franjevke Krista Kralja,
Sarajevo
s. M. Suzana Benković SSFCR
Župa Uznesenja Blažene Djevice Marije, Tolisa
Vrhbosanska nadbiskupija
13. kolovoza 2023., Tolisa

Družba sestara Služavki Maloga Isusa,

Sarajevo

s. M. Pia Pilić SMI

Hrvatska katolička misija, Beč (Austrija)

Bečka nadbiskupija (Austrija)

14. kolovoza 2023., Gromiljak

Družba sestara Služavki Maloga Isusa,

Sarajevo

s. M. Nikolina Džavić SMI

Svetište Gospe Voćinske

Požeška biskupija

14. kolovoza 2023., Gromiljak

Red siromašnih sestara sv. Klare,

Brestovsko

s. M. Danijela Brekalo OSC

Župa sv. Ante, Gračac

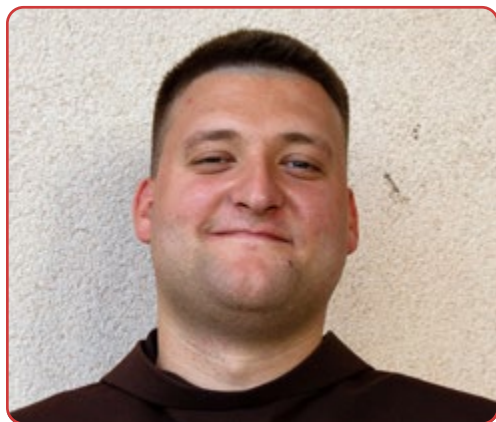
Vrhbosanska nadbiskupija

10. listopada 2023., Brestovsko

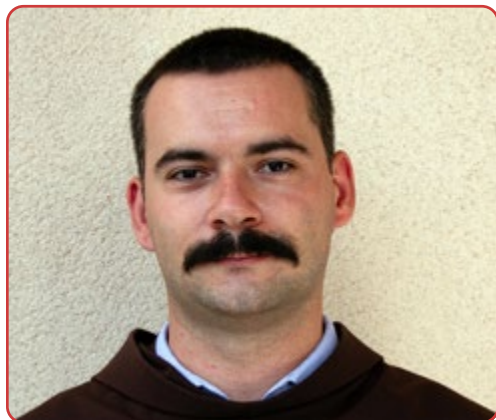
Hercegovačka franjevačka provincija
 Uznesenja Blažene Djevice Marije
fra Robert Cvitanović OFM
 Župa sv. Petra i Pavla, Mostar
 Mostarsko-duvanjska biskupija
 2. rujna 2023., Tomislavgrad

Hercegovačka franjevačka provincija
 Uznesenja Blažene Djevice Marije
fra Josip Stanić OFM
 Župa sv. Mihovila Arkandela, Tomislavgrad
 Mostarsko-duvanjska biskupija
 2. rujna 2023., Tomislavgrad

Hercegovačka franjevačka provincija
 Uznesenja Blažene Djevice Marije
fra Antonio Petric OFM
 Župa Bezgrešnog začeca BDM, Posušje
 Mostarsko-duvanjska biskupija
 2. rujna 2023., Tomislavgrad

Hercegovačka franjevačka provincija
 Uznesenja Blažene Djevice Marije
Fra David Slišković OFM
 Župa Uznesenja BDM, Široki Brijeg
 Mostarsko-duvanjska biskupija
 2. rujna 2023., Tomislavgrad

Proslavljena 80. obljetnica trajnog euharistijskog klanjanja u kapeli *Corpus Domini*

Zagreb, 1. listopada 2023.

Osamdeseta obljetnica početka trajnog euharistijskog klanjanja proslavljena je 1. listopada 2023. godine u kapeli *Corpus Domini* u Zagrebu. Klanjanje je na prvi petak 1. listopada 1943. godine započeo blaženi Alojzije Stepinac pa je večer uoči obljetnice u kapeli izložen relikvijar s blaženikovom relikvijom koji je istoga dana prijepodne bio izložen u Mariji Bistrici tijekom euharistijskog slavlja o 25. obljetnici proglašenja blaženim. Slavlje je počelo večernjom misom koju je predvodio rektor kapele preč. Vlado Razum, nakon koje je uslijedilo cjelonoćno klanjanje.

Na sam dan obljetnice euharistijsko slavlje predvodio je zagrebački pomoćni biskup Ivan Šaško. Na početku je prisutne pozdravio rektor Razum, pozvavši sve da im misno slavlje bude zahvala Gospodinu za mnoge milosti primljene tijekom proteklih 80 godina. Mons. Šaško je u homiliji rekao: „Cijeli je naš život pitanje prisutnosti ili odsutnosti, one stvarne prisutnosti kakvoj nas uči i kakvu nam je darovao Gospodin. Ta je prisutnost odgovor na Božje prisutnosti i ova kapela odgovor je jedne odgovornosti, odgovornosti Crkve, njezinih pastira i vjernika koji su izvana gledali strahote, a iznutra nosili pouzdanje u Gospodina. Tako je bilo na početku kada je sagrađena i tako ostaje do danas. U ovoj kapeli dopuštamo da nas Bog oblikuje euharistijski. Ovamo ne dolazimo niti se klanjamo ovdje zbog toga jer bismo mislili da smo bolji, pobožniji od drugih, nego jer nas nosi ljubav koju želimo izreći glasom ili šutnjom. Pred Boga dolazimo kada nas preplavljuje obilje

radosti i zahvale, kada nas boli neki nedostatak, kada smo umorni i ogorčeni, zdvojni i bespomoćni, kada tražimo putove i savjet, kada preporučujemo Božjoj snazi svoje bližnje. Ipak u svemu ostaje onaj najdublji istinski razlog, a to je ljubav.“ Biskup Šaško okupljenima je posvijestio to da kako bi bili euharistijski ljudi „nije dovoljno doći u kapelu i kleknuti pred Presveti oltarski sakrament. Nije dovoljno vjerovati u njegovu stvarnu prisutnost. I nije dovoljno pričestiti se. Euharistijski su ljudi prisutnost Kristove riječi, njegovih susreta, njegova milosrđa i njegovih razlučivanja, njegovih opomena, njegovih djela onkraj ovih zidova. Koliko su nam zapravo velike crkve? Koliko je velika ova kapela? Onoliko koliko mi postajemo Kristova prisutnost svakoga dana.“ (IKA)

Fra Mateo Vujčić OFM položio svećane redovničke zavjete

Pula, 1. listopada 2023.

Fra Mateo Vujčić OFM, bogoslov Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevac konventualaca, položio je svećane redovničke zavjete 1. listopada 2023. godine u samostanskoj crkvi svetog Franje u Puli. Euharistijsko slavlje predvodio je provincijal fra Miljenko Hontić OFMConv.

U homiliji je fra Miljenko, tumačeći Evanđelje dana koje govori o Očevu pozivu na rad u vinograd dvojici sinova, pozvao sve prisutne da se ugledaju u „trećeg sina“ – Sina Božjega o kojem govori apostol Pavao u čitanju. „Upravo takav primjer upoznavao je i slijedio fra Mateo u svojem odgojnom hodu do svećanih zavjeta i taj Kristov primjer dao mu je snage da i on može izreći svoj svećani ‘Evo me!’ Gospodinu, do kraja života po primjeru sv. Franje Asiškog. Ta njegova

va spremnost očituje se i u odabranom geslu koje je fra Mateo izabrao za ovaj dan i stavio na spomen-sličicu svečanog zavjetovanja, a to je citat iz knjige proroka Miheja: ‘Objavljeno ti je, čovječe, što je dobro, što Bog traži od tebe; samo činiti pravicu, milosrđe ljubiti i smjerno sa svojim Bogom hoditi’, istaknuo je.

Usljedio je obred zavjetovanja u kojem je fra Mateo položio svoje zavjete u Redu franjevaca konventualaca te se tako do kraja svoga života predao u službu Bogu, franjevačkom bratstvu i braći ljudima. (IKA)

Otkrivena bista biskupa Srečka Badurine

Lun, 2. listopada 2023.

Spomendan svetih Anđela Čuvara proslavljen je 2. listopada 2023. godine u crkvi sv. Jeronima u Lunu na otoku Pagu. Misno slavlje predvodio je krčki biskup mons. Ivica Petanjak. Nakon mise otkrivena je bista biskupa Srečka Badurine.

Pozdravnu riječ okupljenima uputio je župnik domaćin vlč. Franko Markulić. U propovijedi je biskup Petanjak istaknuo važnost anđela čuvara u životima ljudi te usporedio tu važnost u nizu ljudskih događaja. Nakon svete mise vjernici su se okupili ispred župne crkve te okružili bistu biskupa mons. Srečka Badurine. Autor biste akademski je kipar Kuzma Kovačić.

Biskup mons. Srečko Badurina rođen je 12. svibnja 1930. godine u Lunu na otoku Pagu kao prvi od jedanaestero djece Pavla i Sokole r. Baričević. Ima dva brata franjevaca trećoredca, fra Ivana i fra Antuna i dvije sestre koludrice, benediktinke u Pagu. Osnovnu školu završio je u rodnome mjestu. U dvanaestoj godini života ulazi u redovničku

zajednicu franjevaca trećoredaca glagoljaša.

Prvu mladomisničku godinu djeluje kao kapelan u novoosnovanoj Župi sv. Ivana u Zadru (osnovana 1953. godine). Premještajem u samostan sv. Franje u Krk (1986. godine) želi se još konkretnije posvetiti duhovnosti i nakani zajednice da samostan Glavotok na Krku organizira kao kuću molitve. U tom samostanu imenovan je za šibenskog biskupa 7. prosinca 1987. godine. Biskupsko posvećenje primio je od sv. pape Ivana Pavla II. u Vatikanu 6. siječnja 1988. godine. U biskupskoj konferenciji ondašnje Jugoslavije u jesen 1988. godine povjereno mu je vodstvo novoosnovane Komisije biskupske konferencije Jugoslavije (BKJ) *Iustitia et pax* (Pravda i mir). U travnju 1993. godine povjereno mu je organizirati rad Informativne katoličke agencije (IKA). Biskup mons. Srečko Badurina preminuo je 17. rujna 1996. godine u Zagrebu, na blagdan Rana Svetog Franje. (IKA)

Susret gvardijana Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevaca konventualaca

Pula, 2. listopada 2023.

Susret gvardijana s upravom Provincije, kao što je to običaj na početku svake pastoralne godine, održan je 2. listopada 2023. godine u samostanu sv. Franje u Puli.

Sastanak je počeo zajedničkom molitvom *Srednjeg časa* nakon čega je slijedio pozdravni govor provincijala fra Miljenka Hontića OFMConv. Fra Miljenko je prisutnoj braći gvardijanima najavio održavanje izvanrednog provincijalnog kapitula koji bi se trebao održati sljedeće 2024. godine, predstavio program provincijalnih događanja u pastoralnoj 2023./2024. godini te najavio održavanje triju turnusa du-

hovnih vježbi. Prisutni gvardijani podijelili su iskustva života i pastoralnog djelovanja u zajednicama svakog samostana. Program promocije duhovnih zvanja predstavio je voditelj Centra za duhovna zvanja fra Stjepan Brčina OFMConv.

Susret je završio euharistijskim slavljem u samostanskoj crkvi sv. Franje u Puli koje je predvodio fra Martin Jaković OFMConv, provincijalni vikar, a na kojemu su sudjelovali svi prisutni gvardijani i defnitori provincije. (IKA)

Proslavljen Dan Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri

Zadar, 7. listopada 2023.

Braća Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri su 7. listopada 2023. godine proslavili Dan Provincije u samostanu sv. Frane u Zadru.

Na susretu su im se pridružili provincijal Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda fra Milan Krišto OFM te generalov delegat za preustroj iste provincije kao kustodije ovisne o Hrvatskoj franjevačkoj provinciji sv. Ćirila i Metoda sa sjedištem u Zagrebu fra Domagoj Runje OFM, član Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja. Na početku je u kapitularnoj dvorani samostana sv. Frane okupljenu braću pozdravio provincijal fra Tomislav Šanko OFM koji je susret započeo molitvom *Trećeg časa*. Nakon molitve uslijedilo je predavanje izv. prof. dr. sc. fra Domagoja Runje OFM koji je govorio o procesu restrukturiranja provincije.

Predavanje je započeo čitanjem *Pravila Reda* u kojem je braću potaknuo na vraćanje na početak kada nije bilo provincija kao

strukturnih jedinica Reda. Istaknuo je temeljni problem braće u cijelome svijetu, a riječ je o nestajanju osjećaja pripadnosti Redu. Govoreći o strukturnim promjenama, istaknuo je kako smo na njih prisiljeni najprije zbog nedovoljnog broja braće. „Iako veliki broj nije ono čime se Bog služi u svoje djelovanju, Bog često želi šaćicu ljudi, a to nam najbolje pokazuju toliki događaji iz Svetoga pisma gdje Bog preko malenog broja pokorava velike sile. Zato je važno vratiti se izvorima iz kojih će proključati nove snage koje će Božjim blagoslovom djelovati tamo gdje je potrebno“, zaključio je fra Domagoj. Istaknuo je kako su braća dužna iznad svega nasljedovati evanđeosku poslušnost iz koje će kasnije biti lakše prihvaćati svaku poslušnost u hijerarhijskom smislu reda.

Fra Domagoj se osvrnuo na pismo generalnog ministra Reda o svetkovini sv. Franje Asiškoga koji u svojim završnim mislima zaključuje kako slušanje s iskrenim milosrđem i poštovanjem pokazuje našu spremnost da slušamo jedni druge. „Sposobnost srca koje omogućuje blizinu s braćom oslušivanje je njihovih potreba. Trenuci zajedništva u bratstvima u kojima se može pojaviti kvalitetno uzajamno slušanje koje nam omogućuje istinsko sudjelovanje u životu drugoga. Kalendar zajednice koji se odnose na mjesna bratstva moraju uvijek iznova imati prednost pred svim drugim obvezama koje često pojedinca izvlače iz zajednice“, istaknuo je. Dodao je da su kućni kapituli povlašteno vrijeme za suočavanje sa stvarnim potrebama braće koje uvijek iznova doprinosi kvaliteti života. Predavač je istaknuo misao sv. Pavla VI. koji kaže da je dijalog umjetnost duhovne komunikacije zbog čega je važno uvijek iznova raditi na uzajamnom slušanju i dijalogu u bratstvu koje treba iz-

nova pratiti iz perspektive zajedništva u vjeri i duhovnosti. „To znači da smo uvijek iznova pozvani sebe izložiti i pokušati pomoći svima koji su u potrebi svojom vjerom i našom franjevačkom karizmom“, naglasio je predavač. „Je li to moguće učiniti unatoč našim različitostima na svim područjima života u smislu jezičnih, kulturnih i etničkih područja na razini reda“, upitao je fra Domagoj. „Jasno je kako će nas započinjanje svake komunikacije zbog spomenutih razlika usporiti u djelovanju i stvoriti nove probleme, ali ako sve činimo iz onoga što nas sve zajedno ujedinjuje, onda itekako možemo lijepo i razgovarati i zajednički djelovati. Kada je Isus pozivao svoje učenike, i to u jednome danu četvoricu, donio je novost u odnosu na Stari zavjet jer su do tada samo pojedinci bili birani za velika djela, ali Gospodin naš Isus Krist od početka sve čini u zajednici apostola. Nitko od nas ne može biti franjevac bez braće“, zaključio je fra Domagoj Runje OFM, ističući zaključne misli fra Massima Fusarellija OFM.

Zatim je fra Domagoj pojasnio što sve treba učiniti u procesu restrukturiranja. „Iskustvo iz ostalih zajednica Reda u svijetu pokazuje kako ne treba žuriti s procesom te je naglašeno kako će proces trajati do 2025. godine. Prvu će upravu novonastale kustodije izabrati generalna uprava reda. Nakon imenovanja nove kustodije svake će se tri godine održavati kapitul kustodije koji će biti uređen novim statutima kustodije koji do 2025. godine moraju biti napisani i izglasani na pravnoj komisiji. Do tada treba naglasiti kako Hrvatska franjevačka provincija sv. Ćirila i Metoda sa sjedištem u Zagrebu još nema pravnu obvezu za popunjavanjem naše prisutnosti sa svojom braćom, ali važno je da se već sada ostvaruje suradnja

koja je na nekoliko mjesta naše provincije već ostvarena. Također, pitanje odgojnih ustanova već je ostvareno jer je od ove jeseni počeo zajednički postulat u Rovinju sve do službenog preseljenja u samostan sv. Antuna u Puli gdje će biti kandidati dviju provincija. Delegat je govorio o stanju u Argentini nakon što je službeno, zajedno s provincijalom fra Tomislavom Šankom OFM, posjetio braću koja tamo žive.“ Na kraju je fra Domagoj zaključio kako proces restrukturiranja ide u dobrom smjeru i naglasio kako u ovom procesu nije riječ samo o administraciji, nego prihvaćanju braće iz one zajednice koja više ne može samostalno djelovati s naglaskom na prioritete pri čemu se treba gledati na kvalitetu bratskog života.

Po završetku predavanja uslijedilo je misno slavlje u crkvi sv. Frane koje je predvodio zadarski nadbiskup mons. Milan Zgrablić. Nakon popričesne molitve mons. Zgrablić izmolio je posvetnu molitvu pred oltarom i moćima sv. Jeronima u kojoj je molio za provinciju i svu braću. (IKA)

Obilježena 20. obljetnica *Dana fra Didaka Buntića OFM*

Zagreb, 9. listopada 2023.

U prigodi 20. obljetnice *Dana fra Didaka Buntića OFM* u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu 9. listopada 2023. godine održana je akademija u prisutnosti državnog vrha i uzvanika iz hrvatskoga javnog života.

Međunarodna kulturno-znanstveno-duhovna manifestacija *Didakovi dani*, koja je pokrenuta u čast velikog dobrotvora i prosvjetitelja fra Didaka Buntića OFM, slavi dvadeset godina postojanja. Uz prisjećanje na fra Didakova velika djela i zasluge za hrvatski narod, uručena su priznanja onima

koji promiču manifestaciju i nadarenim umjetnicima. *Didakovi dani* prvi put su održani 2004. godine, a među najzaslužnijima za to je fra Marinko Šakota OFM. „Manifestacija *Didakovi dani* trudi se upoznati razgranati hrast dubokih korijena iznimnog čovjeka“, rekao je fra Marinko. Fra Didakovi dani slijede fra Didakovo načelo: „Moguće je!“ Fra Marinko je izrazio uvjerenje kako je moguće ostvariti i sljedeće projekte: igrani film o fra Didaku kako bi ga upoznala publika izvan Hrvatske i Bosne i Hercegovine te pokrenuti postupak za njegovo proglašenje blaženim.

Predsjednik Vlade Andrej Plenković tom je prigodom istaknuo kako se nastupom mladih glazbenika na obilježavanju obljetnice šalje poruka umjetnosti i snaga prosvjetiteljstva. „Upravo to je ključna poruka fra Didaka koji je opismenio oko trinaest tisuća odraslih te spasio sedamnaest tisuća gladne djece u vremenima Prvoga svjetskog rata, što je ostala trajna uspomena na njegovo veliko djelo“, rekao je Plenković. „Prisjećamo se“, dodao je, „njegove uloge u teškim vremenima i njegove snage te ustrajnosti da se prijeđe preko niza nerazumijevanja i pronadu rješenja koja su se tada u takvim okolnostima činila gotovo nemogućim.“

Predsjednik Hrvatskoga narodnog sabora Bosne i Hercegovine Dragan Čović napomenuo je kako je vrijedno znati da postoje ljudske veličine koje su spremne preuzeti odgovornost te povezati sve ono što nam je zajedničko.

U sklopu svečanosti organizatori su uručili priznanja zaslužnima koji promiču vrijednosti koje je živio i promicao fra Didak, odnosno koji su pomogli u širenju informacija o njegovu velikom djelu. Među ovogodišnjim su dobitnicima državni tajnik Središnjeg državnog ureda za Hrvate

izvan Republike Hrvatske Zvonko Milas te sveučilišni profesor dr. sc. Božo Skoko. Tim povodom Skoko je izjavio: „Ovo je priznanje svima koji u znanosti, prosvjeti i obrazovanju općenito slijede fra Didakova načela te razumiju kako je jedino obrazovan čovjek slobodan čovjek koji može pomoći razvoju svoje zemlje i napretku svoga naroda. Danas kad živimo u svojoj državi i uživamo u blagostanju pomalo zanemarujemo važnost prosvjetiteljskog djelovanja koje ponovno mora doći u fokus jer samo znanje, inovativnost, samosvijest i razmišljanje izvan okvira pokreću društva, države i svijet.“ Priznanje je posvetio svima koji poput fra Didaka rade na hrvatskom zajedništvu te sve pozvao da poput ovog velikog franjevca sanjaju velike snove, ne prihvaćaju kako se nešto ne može te više vjeruju u sebe i svoje mogućnosti.

Fra Didak Buntić OFM (1871. – 1922.) bio je hercegovački franjevac i provincijal, narodni dobrotvor, prosvjetitelj, političar i jedna od najutjecajnijih osoba u Bosni i Hercegovini početkom 20. stoljeća. U godinama velike gladi krajem Prvog svjetskog rata spasio je sedamnaest tisuća djece prikupljajući pomoć za gladne te odvođeci djecu iz Hercegovine i Dalmatinske zagore u plodne krajeve Slavonije i Srijema, gdje ih je privremeno udomio kod dobročinitelja. Kroz njegove programe masovnog opismenjavanja od 1910. do 1917. godine, naučilo je čitati i pisati oko dvadeset tisuća ljudi. Također je osmislio program gospodarske, infrastrukturne i kulturne obnove Hercegovine. Bio je iznimno vezan uz Zagreb gdje je dobivao potporu za svoje projekte, a gdje je 1919. godine otvorio konvikt za školovanje siromašnih talentiranih učenika i studenata. Često ga se naziva ocem Hercegovine te *hercegovačkim Mojsijem*. (IKA)

Susret gvardijana, ekonoma i predstojnika područnih kuća dviju franjevačkih provincija

Samobor, 10. listopada 2023.

Godišnji susret gvardijana, ekonoma i predstojnika područnih kuća Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda i Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri održan je 10. listopada 2023. godine u Kući susreta Tabor.

Ovo je susret koji se uvijek održava nakon kapitulskog kongresa, a Zaključak br. 7 proteklog provincijalnog kapitula određuje da se ubuduće svake godine organizira susret definatorija i gvardijana, po mogućnosti u suradnji s Franjevačkom provincijom sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri. Nakon molitve *Srednjega časa* uslijedili su pozdravni govori provincijalnih ministara fra Milana Krišće OFM i fra Tomislava Šanka OFM.

Fra Milan se u svom pozdravu osvrnuo na franjevce u Svetoj zemlji s kojima se svakodnevno čuje i na tešku situaciju u kojoj se nalazi Isusova domovina. Potaknuo je braću na molitvu za mir u Svetoj zemlji usred ratnih previranja. Fra Tomislav Šanko OFM u svom se pozdravnom govoru osvrnuo na poticaje koje donosi *Priručnik za gvardijane* koji govori o duhovnosti koju gvardijani trebaju poticati i snažiti polazeći uvijek od sebe. Na prvom je mjestu briga za osobni odnos s Bogom kako bi onda iz toga gvardijan mogao pokrenuti duhovni život bratstva.

Prvo izlaganje održao je fra Ratko Radišić OFM o temi *Uloga gvardijana prema GGKK i GGSS* u kojem je na temelju njihova zakonodavstva ocrtao ulogu gvardijana u mjesnom bratstvu ističući važnost upravljanja i animiranja bratstva koje je glavna zadaća

gvardijana u mjesnom bratstvu. Govorio je također o odnosu gvardijana prema ekonomu i o ulozi gvardijana u odnosu na mjesni kapitul.

Uslijedilo je predavanje fra Ivana Utješinovića OFM, ekonoma provincije, koji je govorio o redovitom i izvanrednom upravljanju materijalnim dobrima te je na primjeru provincijalnog programa *Blagajnički dnevnik* uputio na važnost redovnog unošenja svih izdataka i primitaka.

Slijedilo je predavanje fra Marija Zubačka OFM, tajnika provincije, o temi samostanske administracije pri čemu se istaknula važnost vođenja samostanske kronike, urudžbenog zapisnika, ažuriranje inventara samostana i ostalih odgovornosti u pogledu vođenja samostana, a posebno se dotaklo pitanje urednog i odgovornog bilježenja misnih nakana gdje su se braća uključila sa svojim pitanjima te su razgovarali o *vezanim, nevezanim i kumulativnim* misama te obvezama i odgovornosti prema misnim nakanama. (IKA)

Otvorena izložba *Pravednici među narodima – Hrvatska*

Đakovo, 19. listopada 2023.

U dvorani Florentini pri samostanu Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu 19. listopada 2023. godine otvorena je izložba *Pravednici među narodima – Hrvatska*. Autorica i koordinatorica izložbe Branka Sömen postavila je ovu izložbu najprije u Zagrebu i Osijeku, a zatim u suradnji sa s. M. Esterom Radičević SCSC i u Đakovu.

Program otvaranja izložbe vodila je s. M. Estera. Prigodne riječi prisutnima uputila je s. Valerija Široki, provincijalna poglavarica, đakovačko-osječki nadbiskup mons. Đuro

Hranić te gradonačelnik Đakova i saborski zastupnik Marin Mandarić. Sestra M. Estera pročitala je pismo veleposlanika Države Izrael u Republici Hrvatskoj Garyja Korena, koji nije mogao doći. Mons. Hranić majku M. Amadeju usporedio je s Dobrim Pastirom koji ostavlja devedeset devet ovaca i ide spasiti onu koja je u opasnosti (usp. Lk 15,4). Zatim je nastavio: „U takvoj hrabrosti i evanđeoskoj dosljednosti na najbolji se način očituje njezin osobni odnos prema Isusu Kristu i prema njegovoj riječi te stupanj njezine prožetosti Kristovim evanđeoskim vrjednotama i principima. Tim svojim činom ona je očitovala snagu i svu uzvišenost evanđeoske poruke i sadržaja kršćanske vjere. Očitovala je i svoju osobnu svetost te nam pruža poticaj da se odvažno upustimo u zahtjevan proces i službenoga crkvenog priznanja njezinih evanđeoskih krjeposti i njezine svetosti koje je čine dostojnom da njezin lik bude stavljen kao primjer na oltar pred naše oči. Spašena gospođa Zdenka Biennenstock, udana Grünbaum, odužila se majci M. Amadeji na najbolji mogući način tako što se svojim osobnim svjedočanstvom o njoj javila u Yad Vashem i potaknula njezino prepoznavanje te uvrštavanje u časni zbor Pravednikâ među narodima. Danas mi ovdje zahvaljujemo za svih sto trideset Pravednika među narodima iz Hrvatske.“ (IKA)

Objavljena monografija *Otac Ante Gabrić*

Metković, 20. listopada 2023.

U prigodi 35. godišnjice smrti sluga Božjega o. Ante Gabrića objavljena je monografija Zvonimira Atletića koja je predstavljena na godišnjicu smrti, 20. listopada 2023. godine u Gabrićevom rodnom Metkoviću.

Monografija o sluzi Božjem ocu Anti Gabriću autora zagrebačkog fotografa Zvonimira Atletića, pod naslovom *Otac Ante Gabrić*, objavljena je prigodom 35. obljetnice njegove smrti, u izdanju Zaklade otac Ante Gabrić iz Metkovića i Hrvatskog fotografskog centra iz Zagreba. Budući da je u Zagrebačkoj nadbiskupiji 28. veljače 2015. godine otvoren Biskupijski postupak za proglašenje blaženim sluga Božjega o. Ante Gabrića, u javnosti ga se može nazivati sluga Božji.

Na 256 stranica velikog monografskog formata objavljene su brojne Atletićeve crno-bijele fotografije koje je snimao od 1977. godine, kada je s urednicima *Glasa Koncila* prvi put boravio u pohodu ocu Gabriću u Bengaliji i Kolkati. Monografiju je Atletić pripremio iščitavši dostupnu literaturu i izvore o ocu Gabriću (1915. – 1988.) te posložio tekstove na način da se sada čita poput autobiografije, popraćene dijelom arhivskim fotografijama predmisijskog Gabrićeva djelovanja s onima nakon 1977. godine, koje dokumentiraju ljude, njihovo bogatstvo ljudskosti u siromaštvu, ali i Gabrićevo misijsko djelovanje u blatu i šumama Bengalije. Predgovor monografiji napisao je kardinal Vinko Puljić, nadbiskup metropolit vrhbosanski u miru, unijevši u tekst i osobne osjećaje „o tako dragoj i svetoj osobi“ za koju ga vežu brojne i drage uspomene i koji mu je bio nadahnuće u hodu ostvarenja duhovnog zvanja.

Kardinal Puljić tumači i zašto je svoje uvodne riječi naslovio rečenicom velikog apostola naroda Pavla – „Bog ljubi vesela darivatelja“ (2 Kor 9,7) jer tako divno pristaje sluzi Božjemu o. Anti Gabriću s obzirom na to da je sve što je govorio i činio „zračilo oduševljenjem za Krista i odisalo tihom

neumornom radošću unatoč velikom siromaštvu i brojnim poteškoćama“. Osvrćući se na pojedine fotografije i pisma oca Gabrića, kardinal Puljić primjećuje kako je o. Gabrić sve svoje životne nedaće i neprilike pretvarao u radosno služenje Gospodinu za duše. „Uvijek sam bio zadivljen raspoloživošću oca Ante da odgovori na svako pismo koje je primio. Dovoljno je iz fotografija vidjeti u kakvim je uvjetima živio i djelovao pa se lako može zaključiti da je odgovaranje i slanje pisama zahtijevalo puno truda i strpljivosti“, piše kardinal Puljić, podsjećajući kako je otac Ante ne samo osobno neumorno radio za Isusa, nego je i u molitvi sa svojim vjernicima crpio potrebnu snagu: „Njegov govor o molitvi bio je toliko svjedočanski i uvjerljiv da su ljudi, nakon što bi čuli njegove riječi, dolazili pred Isusa s jednom čvršćom vjerom. Jako je štovao Blaženu Djevicu Mariju te poticao svoje vjernike da posebno mole zagovor Majke Isusove i da po njezinu uzoru i zagovoru hrabro slijede Isusa.“

Prisjećajući se svog osobnog susreta s ocem Gabrićem koji je toliko toga ostvario, a još više vjere zasijao u ljudskim srcima svojim neumornim i radosnim naviještanjem, kardinal Puljić piše: „Kada ga čovjek susretne, u njegovu krhkom tijelu doživi snagu duha koja zrači stavom i riječju. Dok čovjek čita njegova pisma i gleda fotografije te se duhom vraća u to vrijeme, počne se buditi snaga i povjerenje da Bog računa s našom slabošću i da izvodi svoja evanđeoska djela.“

Pišući na kraju i o Gabrićevu domoljublju izraženom u gesti koju je ostavio kao želju, da se uz njegov lijes stavi gruda zemlje i kaplje mora iz njemu drage domovine, rodnog kraja Metkovića, kardinal Puljić zaključuje: „Ostao je tijelom s narodom za koga je izgarao i koga je evangelizirao. Iako

su se oprostili od njega, njegov duh živi ne samo među njegovim vjernicima u misijama, nego živi u našem narodu. Živo se nadam da će se proces na putu proglašenja blaženim uspješno privesti kraju te da ćemo ga i službeno dobiti kao zagovornika na nebu, a ne samo imati kao divan svijetli lik rada za misije.“

Vicepostulator kauze p. Mirko Nikolić SJ u pogovoru pohvaljuje način priređivanja knjige: „Autor ove monografije fotograf gosp. Zvonimir Atletić odlučio je da ne piše o ocu Anti, nego je prepustio riječ njemu samome, a on je to popratio svojim doista izvrsnim fotografijama koje na poseban način govore. Ovdje svaka fotografija govori ne samo s tisuću riječi nego s daleko više jer iz svake proviruje prava bujica riječi i odnosi nas u jedan svijet u kojemu je živio i djelovao sluga Božji otac Gabrić. A to i jest bio cilj ove monografije.“ Tumačeći važnost fotografije kao prepoznate grane suvremene umjetnosti, vicepostulator Nikolić primjećuje da se autor monografije potrudio uz fotografije pronaći i ponajbolje tekstove koji na svoj način govore što je sve otac Gabrić radio i kuda je sve prolazio. „Tekst uz fotografiju ili fotografija uz tekst, kako god rekli, jako se dobro dopunjavaju i čine doista izvanrednu cjelinu. Gabrićevi su tekstovi posebni, a stil mu je takav da čitatelja nasmije i uozbilji, da ga potakne na razmišljanje i molitvu, da ga zaprepasti i izmami mu suzu u oku. Svaka-ko, ne ostavlja ga ravnodušnim“, piše vicepostulator Nikolić.

Navodeći da se monografija može čitati od početka, stranicu po stranicu pa do kraja ili da čitatelj može otvoriti knjigu bilo gdje i čitati, p. Nikolić dodaje da se knjiga može čitati kao duhovno štivo i da može biti u rukama djece i mladih, odraslih, starijih, bo-

lesnih, patnika, sjemeništara i bogoslova, svećenika i redovnika jer se sa svim tim skupinama sluga Božji Gabrić poistovjećivao i za njih djelovao. „Svakako, ova nam monografija stavlja pred oči jednog izvanrednog čovjeka i misionara koji nas ne ostavlja ravnodušnima. Njegovo životno geslo: *Gorjeti i izgorjeti za Boga i za duše*, ukazuje na čovjeka koji je bio sretan što je mogao sve dati Bogu i bližnjemu kojemu je služio“, zaključuje vicepostulator Nikolić.

O životnom hodu i stvaralačkom djelovanju profesionalnog fotografa Zvonimira Atletića piše na završetku knjige mons. Nedjeljko Pintarić, s kojim ga vežu zajednički izdavački projekti i fotografiranja sakralnih objekata Zagrebačke nadbiskupije sa zemlje i iz zraka (2001. – 2007.) u Glasu Koncila te snimanje za potrebe katalogizacije i inventarizacije Riznice zagrebačke katedrale (2014. – 2017.). „Tijekom njegove profesionalne karijere Atletića su zaokupljale mnoge teme: od *life-fotografije*, portreta, mode, različitih zahvata u prostoru, igre solarizacije, eksperimentiranja na području iskrivljavanja stvarnog, sve do zaokruženih i tematski određenih cjelina pretočenih u zanimljive narative određenih pojedinaca, prostora ili naglasaka u arhitektonskoj i sakralno-kulturnoj baštini“, piše mons. Pintarić te napominje da su njegov mladenački život obilježili ciklusi fotografija s o. Gabrićem i svetom Majkom Terezijom, što ga je učinilo prepoznatljivim po toj jedinstvenosti životne blizine sa svecima iz koje je izrastao jedinstveni korpus u hrvatskoj fotografiji, kao i suradnja na fotografiranju svih važnih crkvenih svečanosti do najnovijih dana.

„Članovi Glasa Koncila dr. Josip Ladika, don Luka Depolo i vlč. Mijo Gabrić, s kojima je Atletić počeo surađivati polovicom

sedamdesetih godina prošloga stoljeća, bili su u kontaktu i pisali o misijskom djelovanju o. Gabrića i Majke Terezije u Indiji te su pozvali i Atletića da im se pridruži kao snimatelj“, podsjeća mons. Pintarić, navodeći kako ga je nakon prvog susreta s ocem Gabrićem 1976. godine, kada se u pravećenju Gospe od Otoka u Solinu održavala proslava tisućite godišnjice svetišta, privukla Gabrićeva srdačnost, vrcavost, otvorenost i radišnost. „U Atletiću se pobudila želja da ga поближе upozna i da kroz objektiv svoje znatiželje vidi taj svakodnevni konkretni misionarski rad o kojem je obljubljeni hrvatski misionar propovijedao tisućama slušatelja. Do tada mu je bio poznat onaj rad i život svećenika koje je susretao na zagrebačkim župama, ali svećeništvo kako ga je Gabrić živio, izvan ureda, sakristije, crkve, u blatu Bengalije, gradnji cesta, crkava, škola i bolnica te izgradnji žive crkve koja treba liječnika duše i tijela u Kolkati, Boshontiju ili Maria Polliju, bio je Atletiću izazov za provjeru“, piše mons. Pintarić.

Navodeći da je sve to Atletić provjerio i provjeravao u više navrata, obilazeći mjesta djelovanja o. Gabrića i Majke Terezije sve do njihove smrti, osjećajući u sebi trajni poziv da njihovu duhovnu baštinu i dalje posjećuje i održava živom kako bi ta milost mogla teći vječno poput rijeke Ganges, mons. Pintarić zaključuje: „Atletićevi snimljeni fotografski opusi danas su neprocjenjivo blago i svjedočanstvo o vremenu kakvog više nema, kao i o ljudima kakvih više nema. Njegovo fotografsko oko i profesionalni nenametljiv pristup uhvatilo je tisuće trenutaka, kako dokumentarističke fotografije tako i one za koju treba imati nutarnji poziv i poticaj da se zabilježi atmosfera svetosti, čovječnosti, alturizma i radosti djeteta, majke, čovjeka

kojemu i mali znak pažnje znači bogatstvo. Atletić to svoje iskustvo svjedoči u svakom trenutku koji mu se pruži, bilo na izložbama, radijskim i televizijskim emisijama, internetu ili u knjigama.“

„Premda samozatajan i predan poslu, Atletić je vrlo suradljiv i susretljiv, uvijek susretljiv u radu na kulturnom, umjetničkom i društvenom dobru“, bilježi na kraju mons. Pintarić, podsjećajući kako je Atletić ostvario projekte u zajedništvu s Lukom Mjedom, Zvonimirom Petranovićem, Tomislavom Rastićem i drugim fotografima, kako su mu fotografije objavljivane u mnogim časopisima: *Vjesnik, Večernji list, Tina, Studio, Svijet, Danas, Glas Koncila, Mali koncil*, kao i u različitim prospektima, katalozima, plakatima, kalendarima i razglednicama i da od 1975. godine izlaže na izložbama fotografije u domovini i inozemstvu, gdje osvaja niz nagrada i priznanja. (IKA)

Simpozij Tomislav Janko Šagi-Bunić OFMCap: život i djelo

Zagreb, 20. – 21. listopada 2023.

Međunarodni znanstveni simpozij prigodom 100. obljetnice rođenja Tomislava Janka Šagi-Bunića OFMCap održan je 20. i 21. listopada 2023. godine u dvorani *Vijenac* Nadbiskupijskoga pastoralnog instituta u Zagrebu. Na simpoziju su sudjelovala trideset dva predavača s izlaganjima koja su mahom plod novijih istraživanja bogate i široke ostavštine Tomislava Janka Šagi-Bunića OFMCap pod različitim vidicima.

Organizator simpozija bio je Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, a suorganizatori Hrvatska kapucinska provincija sv. Leopolda Bogdana Mandića i izdavačka kuća *Kršćanska sadašnjost* s ko-

jom je Šagi-Bunić bio usko povezan. Simpoziju je trebao nazočiti i zagrebački nadbiskup mons. Dražen Kutleša koji je izostao zbog zasjedanja Biskupske sinode u Rimu, no njegovu je pozdravnu riječ prvoga dana simpozija pročitao br. Dario Tolić OFMCap. Simpozij su otvorili prof. dr. sc. Josip Šimunović, dekan Katoličkog bogoslovnog fakulteta, izv. prof. dr. sc. fra Anto Barišić OFMCap, provincijal Hrvatske kapucinske provincije sv. Leopolda B. Mandića te dr. sc. Stjepan Brebrić, direktor *Kršćanske sadašnjosti*.

Okupljenima se na početku obratio dekan prof. dr. sc. Josip Šimunović: „Obilježavanje rođenja osobe može biti poticaj da pokušamo nešto uzeti iz njezina života i rada te tako nastojimo obogatiti sebe, druge oko sebe, ali i djelić svijeta koji nam je darovala Božja dobrota i ljubav. Profesor Šagi-Bunić bio je osoba koja je ostavila trag na hrvatskome tlu 20. stoljeća. Njegova veličina i širina kao svećenika redovnika, teologa i znanstvenika vjerujem da će doći do izražaja i u promišljanjima predavačica i predavača na ovom međunarodnom znanstvenom simpoziju“, rekao je dr. Šimunović.

„Sva postkoncilna gibanja Crkve u Hrvatskoj, traženja, izazovi, ponekad i nesporazumi koje je za sobom donio koncil, kako u svijetu tako i u Hrvatskoj, na ovaj ili onaj način u većoj ili manjoj mjeri ogledaju se u pisanoj ostavštini Šagi-Bunića, njegovih pothvata i različitih inicijativa. Nadam se da će to opravdati i predavanja na ovom simpoziju“, kazao je na početku simpozija dr. Barišić.

„Ovdje smo radi istraživanja Šagi-Bunićeva teološkog stvaralaštva u prvome redu. Stvari možemo pristupiti kao da privremeno vadimo dragocjenosti iz riznice, iz

muzeja, a zatim ćemo ih vratiti u vitrine i skloniti u deponije. Možemo i tako, da si barem osvijestimo potrebu teološkog služenja pa i obvezu, o kakvoj je Šagi-Bunić govorio, da današnjemu čovjeku ne uskratimo teologiju, da to bude poput Boetijeve *utjehe filozofije* makar i jedna *utjeha teologije*“, istaknuo je među ostalim dr. Brebrić.

Prvoga dana simpozija svoja su predavanja izložili mnogi predavači među kojima su: mons. Ivan Milovan (*Sjećanje iz studentskih dana na profesora T. J. Šagi-Bunića*), mr. sc. Tomislav Trandler (*Životni put Tomislava Janka Šagi-Bunića*), online uključivanjem prof. dr. sc. Georgios Marzelos (*Tomislav Janko Šagi-Bunić i problem izvora kalcedonske definicije*), izv. prof. dr. sc. Andrea Filić (*Recepcija rezultata Šagi-Bunićevih istraživanja kristološke problematike 5. stoljeća u djelima inozemnih teologa*), doc. dr. sc. Josip Knežević (*Postkalcedonska kristologija u djelima T. J. Šagi-Bunića. Poveznica Proklove kristologije s kristologijom neokalcedonizma*), i drugi.

Tijekom drugog dana simpozija kao predavači sudjelovali su: prof. dr. sc. fra Ivan Šarčević OFM (*Kršćanstvo i politika – Crkva i hrvatstvo*), izv. prof. dr. sc. Zorica Maros (*Društvene i etičke implikacije civilizacije ljubavi*), izv. prof. dr. sc. Daniel Patafta (*Tomislav Janko Šagi-Bunić u službi Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu*), doc. dr. sc. Vanda Kraft Soić (*Glavne poruke u akademskim govorima Tomislava Janka Šagi-Bunića*), dr. sc. Stjepan Brebrić (*Teološka kultura u Šagi-Bunićevoj viziji Kršćanske sadašnjosti*), a doc. dr. sc. Kristina Vujica pročitala je izlaganje prof. dr. sc. Željka Tanjića koji nije mogao prisustvovati simpoziju (*Međunarodna teološka komisija i Šagi-Bunićevo članstvo u njoj*), prof. dr. sc. Ivan Bodrožić (*Problem re-*

baptizacije u Crkvi prvih stoljeća prema T. J. Šagi-Buniću), doc. dr. sc. Suzana Peran (*Recepcija Šagi-Bunićeva teološkog, znanstvenog, kulturnog i društvenog djelovanja u medijima*), izv. prof. dr. sc. fra Anto Barišić OFM Cap (*Dijaloški putovi T. J. Šagi-Bunića u svjetlu korespondencije i zapisa*), izv. prof. dr. sc. Marko Medved (*Tomislav Janko Šagi-Bunić o povijesti i historiografiji*), doc. dr. sc. Martina s. Ana Begić OP (*Moralno-duhovna obnova hrvatskog društva*), dr. sc. Aleksander Horowski (*Neuspjela reforma kapucinskih konstitucija tijekom generalnog kapitula 1958. godine*), doc. dr. sc. Ante Bekavac OFM (*Redovništvo u teološkoj misli T. J. Šagi-Bunića s osvrtom na hercegovačke franjevce*), prof. dr. sc. o. Franjo Podgorelec OCD (*Teološki doprinos T. J. Šagi-Bunića popularizaciji te procesu beatifikacije i kanonizacije sv. Leopolda Bogdana Mandića*).

Simpozij je zaokružen euharistijskim slavljem u bogoslužnom prostoru bl. Alojzija Stepinca na Kaptolu koje je predvodio zagrebački pomoćni biskup mons. Ivan Šaško. (IKA)

Misionarka s. Ana Mirjam Filipović gostovala u Župi Dobroga Pastira

Brestje, 22. listopada 2023.

U povodu misijske nedjelje 22. listopada 2023. godine u Župi Dobroga Pastira u Brestju gostovala je misionarka s. Ana Mirjam Filipović, članica družbe Služavke Kristove. Na misnim slavljinama svjedočila je o svom misijskom djelovanju u Haitiju u kojem pronosi Kristovu radosnu vijest riječima i djelima od veljače 2015. godine. Oduvijek je osjećala misijski poziv, a ostvarila ga je tek s navršениh šezdeset godina.

Više od 97% od dvanaest milijuna stanovnika Haitija živi u siromaštvu i osku-

dici te mnogi umiru od gladi. Ljudi žive u nastambama od blata u kojima se zbog nedovoljnog prostora spava naizmjenice noću i danju. Uključena je u pastoral bolesnika i obitelji te redovito sa suradnicima laicima odlazi u posjete najpotrebnijima u zabačenim krajevima. Koliko može pomaže duhovno i materijalno. Osobno joj teško pada kad vidi njihovu bijedu, neimaštinu i glad, a uz to su mnogi i bolesni. Nemaju nikakvih zaliha hrane i svi jednako trebaju pomoć, a ne može im se uvijek pomoći. Cijene svaku pomoć, zahvalni su za svaki posjet i najmanji dar koji međusobno podijele. Poručila je da se Božja providnost očitovala kroz njezino misijsko djelovanje bezbroj puta jer Gospodin sve vodi i djeluje kad mu se čovjek stavi na raspolaganje. Tako je u svibnju 2017. godine osnovala novu misijsku postaju nedaleko glavnoga grada Port-au-Princea s ciljem pomoći najsiromašnijima, osobito djeci koja su najnemoćnija nastojeći im omogućiti školovanje, budući da 70% njih nema mogućnosti pohađati školu. Uz pomoć donatora sagradila je školu koju pohađaju djeca i mladi. Školovanjem im je omogućeno izučiti neki od zanata neophodnih za to područje (zidar, električar, vodoinstalater...). Pobrinula se i za opismenjanje odraslih.

Završavajući svjedočanstvo s. Ana Mirjam pozvala je vjernike na nesebičnost i zahvalnost Gospodinu za sve što imaju te i sama zahvalila svima koji podupiru misije i misionare molitveno i materijalno. Na kraju euharistije župnik Zlatko Pavetić zahvalio je s. Ani Mirjam na svjedočenju. Članovi župne zajednice zadržali su se nakon mise u razgovoru s njom. Prikupljena su i novčana sredstva za misijsku postaju u Haitiju. (IKA)

Devetnica Djetetu Isusu

Slavonski Brod, 25. listopada 2023.

Devetnica Djetetu Isusu kojom redovnice Družbe Služavke Maloga Isusa mole za proglašenje blaženim i svetim svoga utemeljitelja slugu Božjega nadbiskupa Josipa Stadlera, prvog vrhbosanskog nadbiskupa u godini jubileja njegove 180. obljetnice rođenja i krštenja, nastavljena je i ovoga mjeseca 25. listopada 2023. godine.

Misno slavlje u kapelici Djeteta Isusa u Stadlerovoj spomen-kući u Brodskom Vinogorju u Slavonskom Brodu predvodio je župnik brodske Župe sv. Antuna Padovanskog u Podvinju, p. Paul Karim CSSp. Uz domaće župljane sudjelovali su župljani iz podvinjske i drugih brodskih župa. Tema toga osmoga dana devetnice bila je *Povratak iz Egipta, život u Nazaretu*. Aktualizirajući evanđelje toga dana p. Karim je u homiliji naglasio kako je poziv kršćanina uvijek biti budan za Kristov dolazak. Ustvrdio je kako je to uvijek bio sluga Božji Stadler, unatoč svom teškom životu još od dječaćkkih dana i nadalje kao svećenik i nadbiskup.

„Došli smo večeras u njegovu kuću, u ovaj dom u kojem žive njegove duhovne kćeri Služavke Maloga Isusa moliti za njegovo proglašenje blaženim i svetim, ali i moliti njegov zagovor da nam pomogne da ga u svom konkretnom životu i nasljedujemo. Budimo ponosni što smo sugrađani tog velikana vjere, svjesni kako nam je već sada veliki zagovornik kod Gospodina“, poručio je p. Karim. Okupljeni pred kipom Djeteta Isusa i Stadlerovom slikom svećenici i redovnice Služavke Maloga Isusa zajedno su s vjernicima molili pobožnost Djetetu Isusu, a potom molitvu za Stadlerovo proglašenje blaženim i svetim. (IKA)

Fra Stipe Nosić OFM održao predavanje o slici Gospe od Milosti

Zadar, 25. listopada 2023.

Gvardijan franjevačkog samostana sv. Frane u Zadru fra Stipe Nosić OFM održao je u samostanskoj crkvi 25. listopada 2023. godine predavanje o slici Gospe od Milosti koju je nedavno prepoznao kao djelo hrvatskog srednjovjekovnog slikara Blaža Jurjeva, a koja se nalazi u sakristiji te zadarske crkve.

Polazeći od slike i njenog teološkog značenja, fra Stipe se osvrnuo na pitanje autorstva te pomoću povijesnih dokumenata argumentirao da se radi o djelu Blaža Jurjeva. Spomenuo je njegovu oporuku napisanu u Zadru 28. travnja 1448. godine, a u kojoj se, u dijelu koji se odnosi na franjevce i zadarsku crkvu sv. Frane, ističe da toj crkvi ostavlja sav svoj rad koji je isti oporučitelj uložio u jednu palu za tu crkvu. Predavač je, između ostaloga, iznio i novo tumačenje oporuka dviju žena iz 1479. i 1487. godine, sačuvanih u Državnom arhivu u Zadru, u kojima se spominje kapela i slika svete Marije od Milosti u crkvi sv. Frane. „Pogrešno protumačeni podaci iz tih oporuka doveli su do zaključka da je slika za vrijeme njihova nastajanja bila u izradi pa je pripisivana različitim venecijanskim slikarima u skladu s vremenom izrade dokumenata“, poručio je fra Stipe.

Istaknuo je da je Blaž Jurjev, koji je slikarstvo učio u Veneciji, sliku Gospe od Milosti oporučno ostavio franjevcima te je ona nakon njegove smrti nedovršena postavljena na oltar. „Zahvaljujući ostavštinama dviju žena ona je naknadno ‘ukrašavana‘“, dodao je predavač. Argumente za autorstvo Blaža Jurjeva, uz njegovu oporuku i tumačenje oporuka žena, fra Stipe je potkrijepio slika-

rovim sakralnim opusom i detaljima koji su svojstveni tom umjetniku. Uz sve zainteresirane, na predavanju su bili čuvar svetišta i župnik Župe sv. Šime u Zadru don Damir Šehić, provincijal Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri fra Tomislav Šanko OFM te ostala braća iz zadarskog samostana.

Inače, na slici Gospe od Milosti, Blažena Djevica Marija predočena je kao *Marija kraljica (Maria Regina)*, *Kraljica neba (Regina Caeli)* i *Kraljica anđela (Regina Angelorum)*. Prema fra Stipi, slika zaslužuje epitet najteološkije umjetničke slike na južnoslavenskim prostorima. (IKA)

Predstavljena knjiga o prvoj hrvatskoj benediktinki za koju je pokrenut postupak za beatifikaciju

Zagreb, 27. listopada 2023.

Knjiga *Dnevnik – Službenica Božja Giacoma Giorgia (Elizabeta Golubić, 1735. – 1801. godine) benediktinke s Cresa* predstavljena je 27. listopada 2023. godine u bazilici Presvetog Srca Isusova u Zagrebu. O knjizi su govorili s. Terezija Hunjadi OSB, opatica samostana benediktinki na Cresu, vlč. Josip Kidjemet, postulator kauze za beatifikaciju s. Giacomo Giorgie i p. Božidar Nagy SJ, postulator za kanonizaciju bl. Ivana Merza.

„Službenica Božja Giacoma Giorgia Colombis OSB prva je hrvatska benediktinka u tisućljetnoj povijesti prisutnosti benediktinskog reda u Hrvatskoj za koju je pokrenut postupak za beatifikaciju, a pokrenut je dvadeset dana nakon njezine smrti, što znači da je uživala veliki glas svetosti (*famu sanctitatis*) za života i nakon smrti. To je jedinstveni slučaj u povijesti kauza posljednjih stoljeća“, naglasio je p. Božidar Nagy SJ po

završetku misnoga slavlja koje je prethodilo predstavljanju knjige. Uvodnu riječ uputila je voditeljica predstavljanja knjige.

O službenici Božjoj prva je govorila s. Terezija Hunjadi OSB, opatica samostana benediktinki na Cresu. „Koji su to darovi Duha Svetoga koji je čine tako posebnom? Poznata je kao mističarka i velika pokornica. Krasile su je velika ljubav prema Isusu zaručniku koji je bio centar njezina života, nastojala je živjeti *Pravilo sv. Benedikta* koje je zavjetovala osobito tako „da ništa ne pretpostavi ljubavi Kristovoj“, poslušnost prema svećenicima za koje je molila da joj Isus progovori; išla je često na ispovijed, željela je čistu dušu te bi postila i činila pokoru kao zadovoljštinu za grijehe svoje i cijeloga svijeta. Imala je vizije, proročanske snove, unutarnji govor (*locuzione*), dolazile su joj riječi psalama kao spoznaja, snaga i potpora u mnogim situacijama, a imala je stigmatu i to ranu na tijelu, na srcu.“

U nastavku je s. Terezija Hunjadi OSB spomenula da otkada je „obnovljen proces za beatifikaciju u samostanu nastojimo činiti koliko je moguće u uvjetima klauzure, na širenju glasa njezine svetosti. Svakog 28. dana u mjesecu imamo u 18.00 sati molitvu na tu nakanu uz našu *Večernju* i uz pristup vjernika, također je otvorena njezina ćelija uz mogućnost pristupa javnosti. Tome pridonosi i ova promocija njezina Dnevnika. Službenica Božja Giacomina Giorgia Colombis veliko je duhovno blago za našu zajednicu i mi od nje dobivamo mnoge poticaje za naš duhovni život. Ona nas tako povezuje s nepreglednom povorkom sestara koje su prije nas živjele, molile i radile na slavu Božju. Ona nam otkriva način života u nekim težim okolnostima i svjedoči o Božjoj ljubavi koja je razlivena u našim srcima,

kako veli sv. Pavao, a što je posebno dolazilo do izražaja u životu s. Giacome Giorgie OSB kao i drugih sestara koje su prije živjele u ovom našem samostanu u ustrajnosti i vjernosti Isusovoj ljubavi“, rekla je s. Hunjadi te na kraju istaknula kako „svetački život službenice Božje Giacome Giorgie dakako je poticaj i primjer ne samo nama sestrama benediktinkama, nego i drugim Bogu posvećenim osobama. Njezin primjer odrazio se i na stanovništvo Cresa koje je prepoznalo svetost njezina života i utjecalo se u molitvama njezinu zagovoru. Jer sveci ne samo da ostavljaju trag u svijetu, nego su i pravi orijentiri za naš svakodnevni kršćanski život i naši zagovornici kod Boga.“

Drugi govornik bio je vlč. Josip Kidjemet, postulator kauze za beatifikaciju s. Giacome Giorgie. Naglasio je da se „dvadeset dana nakon smrti pokrenuo postupak za proglašenje svetom, a to je jedinstveno u procesima proglašavanja svetaca. Do sada nije zabilježen takav slučaj u posljednjim stoljećima. Nadamo se da će uskoro ovaj *Dnevnik* biti objavljen u cijelosti“, rekao je vlč. Kidjemet te obrazložio da je to „važno jer u tom Dnevniku možemo vidjeti pravi lik ove službenice Božje. Ona je bila vrlo jednostavna, prisebna, živjela najjednostavnijim životom“, zaključio je vlč. Josip Kidjemet.

P. Božidar Nagy SJ, postulator za kanonizaciju bl. Ivana Merza na početku svojeg izlaganja rekao je da „službenica Božja nije pisala dnevnik samoinicijativno, nego po izričitom naređenju svoga ispovjednika. I to, nije ga počela pisati odmah po ulasku u samostan, nego mnogo kasnije. Tek 1780. godine kad joj je bilo četrdeset pet godina od kojih je već trideset godina živjela u samostanu! I vodila je sve do 1799. godi-

ne, do četiri godine prije svoje smrti. Dakle punih devetnaest godina. Bila joj je velika žrtva uopće početi i potom nastaviti pisati dnevnik kako to odmah na početku spominje, ali to je činila iz poslušnosti prema ispovjedniku, svjesna da joj Bog govori preko njezina duhovnog vođe.“

U nastavku je istaknuo kristološku usredotočenost koja dolazi do izražaja kod Giacomo Giorgie. „Ona doživljava liturgiju kao mjesto Božje objave. Živjela je ono što je svakodnevno slavila i preko tih spasenjskih događaja, nazočnih i slavljenih u liturgiji, susretala je Utjelovljenu Riječ kao svojega Zaručnika i Spasitelja. Mističnu milost poistovjećivanja s Kristovim patnjama cijenila je kao poseban dar. I upravo stoga je sve očitovala svome ispovjedniku znajući kako te posebne milosti mogu postati i zamka koja vodi prema oholosti i samodopadnosti. Najznačajniji dar kojega je s. Giacomia Giorgia primila bile su tzv. *locuzioni*. To je u njenom slučaju bio dar unutarnjega govora u vidu Božje riječi, najčešće preko određenih rečenica iz psalama. Putem toga unutarnjeg govora Gospodin ju je opominjao, poučavao, govorio koje i kakve molitve i pokore treba učiniti, a također joj je otkrivao i buduće događaje.“

„Kada je bila suša na cijelom creskom području, piše u svome *Dnevniku*, ne jedanput je s. Giacomia Giorgia OSB upućivala žarke molitve i pokore, i kiša bi upravo na čudesan način stizala i spašavala posušene masline i drugo raslinje. Bolest ni nju nije mimoilazila, pogotovo u posljednjim godinama života kada se nekoliko puta teško razboljela. Tako je strpljivo i gotovo radosno podnosila patnje bolesti te ju je liječnik prozvao *angelo hilare*, radosni anđeo“, rekao je p. Nagy te posebno istaknuo zanim-

ljivu činjenicu da „dvije kreposti upravo u herojskom stupnju dolaze do izražaja u cijelom njezinu dnevniku: poniznost pred Bogom i pred ljudima, i potom poslušnost ne samo svome ispovjedniku, koja je često tražila od nje i osjetne žrtve, nego i svojim redovničkim poglavaricama. Te dvije kreposti prva su garancija vjerodostojnosti njezinih mističnih doživljaja. Daljnja potvrda njezinih izvanrednih duhovnih darova i milosti jest njezin odaziv Božjim poticajima koje je trajno primala, a to je poticaj na intenzivnu molitvu i potom na različita djela pokore i trpljenja koja su bila motivirana jedino ljubavlju prema trpečem Kristu patniku kojemu je željela biti što sličnija“, zaključio je p. Nagy. (IKA)

Otkrivena spomen-ploča mučenicama iz Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog

Marija Bistrica, 29. listopada 2023.

U povodu obilježavanja 150. obljetnice dolaska sestara milosrdnica u Mariju Bistricu i 75. obljetnice djelovanja sestara u Hrvatskom nacionalnom svetištu Majke Božje Bistričke, 29. listopada 2023. godine nakon misnog slavlja otkrivena je u Mariji Bistrici spomen-ploča mučenicama iz Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog.

Misno slavlje predvodio je biskupski vikar za vjernike laike u Zagrebačkoj nadbiskupiji preč. mr. Marko Kovač. Okupljene je na početku misnoga slavlja pozdravio rektor svetišta vlč. Domagoj Matošević. Na misi su sudjelovale vrhovna poglavarica družbe s. M. Jelena Ikić MVZ i provincijalna poglavarica Provincije Bezgrešnog Začeca Blažene Djevice Marije

– Zagreb s. M. Barbara Vručina MVZ. Prečasni mr. Marko Kovač u homiliji se između ostaloga osvrnuo i na 150. obljetnicu života i rada sestara milosrdnica u Mariji Bistrici te istaknuo da je u riječi *milosrdnice* sadržana riječ *srce*. „Srce je ono što nije stvoreno samo za zemlju, nego za vječnost. Budući da su sestre odlučile slijediti siromašnog Isusa, one čine dobro odričući se svoga da bi drugima bilo bolje. Samo tako mogle su izdržati različite pritiske, prijete i zabrane vršenja karizme, ali one se nisu dale sputati i evo ih u 150. obljetnici“, rekao je propovjednik.

Na kraju misnoga slavlja u cinktoru je blagoslovljena spomen-ploča sestrama milosrdnicama koje su za vrijeme Drugog svjetskog rata i poraća mučenički stradale od komunističkog režima iz mržnje prema vjeri. To su: s. Žarka Ivasić MVZ (strijeljana na gopićkom groblju 16. svibnja 1946. godine), s. M. Kornelija Horvat MVZ (mučena u Hvaru 1944. godine), s. Lipharda Horvat MVZ, s. Geralda Jakob MVZ i s. Konstantina Mesar MVZ (bačene u Jazovku 1945.), s. Blanda Stipetić MVZ (strijeljana u Zagrebu 1945. godine) i s. Trofima Miloslavić MVZ (od posljedica mučenja umrla u Rimu 1950. godine).

Spomen-ploču su o 150. obljetnici dolaska sestara u Mariju Bisticu postavili Hrvatsko nacionalno svetište Majke Božje Bistričke i Župa Uznesenja Blažene Djevice Marije te Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga kao trajni spomen na prisutnost sestara u tom mjestu i žrtvu koju je družba po svojim sestrama podnijela u Drugom svjetskom ratu i poraću. (IKA)

Blagoslov kipa i proslava bl. Marije Terezije od sv. Josipa

Punat, 30. listopada 2023.

U samostanu Karmelićanki Božanskog Srca u Puntu na otoku Krku 30. listopada 2023. godine biskup mons. Ivica Petanjak blagoslovio je kip utemeljiteljice Družbe bl. Marije Terezije od sv. Josipa i predvodio euharistijsko slavlje.

Dan 30. listopada za redovnice družbe Karmelićanke Božanskog Srca po cijelom svijetu poseban je dan jer se tog dana spominju majke i utemeljiteljice Družbe bl. Marije Terezije od sv. Josipa. Ove je godine bila osobita svečanost u zajednici u Puntu iz više razloga. Prvi je razlog taj što je njihov samostan posvećen upravo utemeljiteljici, a drugi je blagoslov nedavno postavljenog kipa bl. Marije Terezije pred njihovom kućom.

Kip je blagoslovio krčki biskup mons. Ivica Petanjak koji je predvodio i svetu misu u župnoj crkvi Presvetog Trojstva u Puntu. Sa sestrama u Puntu u zajedništvu je bila s. M. Andreja Petravić CDCJ, provincijalna poglavarica, kao i karmelski laici iz Hrvatskog Leskovca, Strmca i s Vrhovca te umjetnik koji je izradio kip, gosp. Ivan Ivoš. Ispred samostana biskup je blagoslovio kip bl. Marije Terezije od sv. Josipa sa željom da svima koji tu žive i prolaze bude na poticaj. Zatim je slavljeno euharistijsko slavlje koje je u župnoj crkvi predvodio krčki biskup.

Na početku je biskup svima osvijestio kako svako vrijeme ima svoje svece, svako vrijeme ima ljude koji hodaju svijetom otvorenih očiju, koji vide potrebe i onda se stave u službu Bogu i čovjeku. Sve je potaknuo da mole zagovor bl. Marije od sv. Josipa „da i nas nadahne duhom svetosti kako bi

odgovorili potrebama svoga vremena braći i sestrama koji s nama žive. Nije pitanje tko je čovjek, nego za koga čovjek živi i tu je poanta svega. Mi se često izgubimo u pitanjima tko smo i što smo, a ne pitamo se za koga smo na ovom svijetu. Čovjek se može ostvariti u svome životu samo ako je tu za drugog, kao što je i Bog za nas. A taj primjer i poticaj možemo vidjeti kod bl. Marije Terezije od sv. Josipa. Ona je odgojena u dobroj kršćanskoj protestantskoj obitelji u kojoj je vjera bila važna, ali su joj nedostajala djela. A vjera je bez djela poput ptice slomljenog krila koja se ne može dignuti u visine. Bl. Marija Terezija tražila je da vrši volju Božju vrlo konkretno. Na tom putu zaposlila se u psihijatrijskoj bolnici i kroz te bolesnike upoznaje drugu dimenziju vjere koja joj je nedostajala u njezinoj obitelji. Bog joj po bolesnicima pokazuje da služeći čovjeku dolazi k Bogu.

Na današnji dan 1888. godine ušla je u puno zajedništvo Katoličke crkve i tog je dana ujedno sve izgubila – i obitelj i rodbinu i posao. Postala je beskućnik. Iz primjera mnogih svetaca, a tako i njezinog, vidimo kako onaj tko hoće Bogu u potpunosti služiti, vrlo se često događa to da najprije mora sve izgubiti. Kad izgubiš sve oslonce pa i kad ti djeluje da te Bog napustio, ali ostaneš uz njega, upravo tada Bog otvara nove horizonte, novi put, nova vrata. I tad dobivaš sve ono što si izgubio, ali na drukčiji način. Ne vraćaš se natrag, nego dobivaš nešto novo. Tako i ona u Berlinu bez ičega počinje nešto novo, okuplja i pomaže napuštenoj djeci, starcima. Tek kad čovjek u životu dotakne dno, ostane bez svega, tad može razumjeti one kojima je spreman služiti“, rekao je biskup Petanjak u homiliji.

Na kraju svete mise uslijedila je zahvala župnika don Luke i s. Andreje koja je zahvalila svima na blizini, pomoći i suradnji svih ovih godina. (IKA)

Predstavljena monografija *Svjedok radosne vijesti fra Bernarda Ivana Rubinića TOR*

Kotari, 5. studenoga 2023.

Monografija *Svjedok radosne vijesti fra Bernarda Ivana Rubinića TOR* predstavljena je 5. studenoga 2023. godine u Kotarima na padinama Plešivice. Svetu misu u župnoj crkvi sv. Leonarda predvodio je fra Bernard Ivan Rubinić TOR.

Fra Bernard je u propovijedi govorio o temi monografije. „Odakle crpim tu snagu, to veselje?“, upitao je, odgovorivši: „Iz Evanđelja. Na početku već piše: ‘Javljam vam veliku radost, danas se u Betlehemu rodio Isus Spasitelj Krist Gospodin.’ Pokazala se dobrota i čovjekoljublje Boga. On je izvor i uzrok naše radosti. Time smo postali djeca Božja. U Vjeronanju molimo: ‘Vjerujem u Boga Oca svemogućega’, i ne samo to – mi možemo s Ocem komunicirati, s Ocem razgovarati u molitvi. Vjerujem u Boga Oca koji me voli, koji poznaje moje potrebe, brine o meni, a On je svemoguć. Zašto da strepim u životu? Ne mogu mi nauditi ni ljudi, ni đavli, ni bolest, ni smrt, ništa jer ja imam svemogućeg Oca. To je moj *Očenaš*, to je izvor moje radosti. Imamo i Majku, a svaka majka zna što djetetu treba“, nastavio je fra Bernard naglasivši moć molitve *Zdravomarijo* i krunice. „Đavao je rekao preko don Bosca da bi on bio sam u paklu kada bi ljudi znali moć Zdravomarije. Lucija iz Fatime je izjavila: ‘Nema obiteljskog, nacionalnog, međunarodnog problema koji ne bi

riješila molitva krunice.’ Molitva nije ustima, već moliti treba s vjerom“, naglasio je. Na kraju je fra Bernard sve pozvao da teže za nebeskim dobrima.

Nakon svete mise održano je predstavljanje fra Bernardove monografije *Svjedok Radosne vijesti*. Nakon pozdrava domaćina i organizatora predstavljanja župnika Banfća govorio je vlč. Badurina-Dudić, urednik mjesečnika Krčke biskupije *Vez* u kojem fra Bernard objavljuje mjesečne kolumne koje su izdane u posebnoj knjižici pod naslovom *Duhovna misao* s monografijom. Naglasio je neposrednost, jednostavnost i srdačnost fra Bernardova pristupa čovjeku.

Potom je pokretač tog djela i recenzent fra Antun Badurina TOR predstavio sadržaj monografije. Naglasio je da je knjiga estetski lijepa, napisana opušteno i da ne opterećuje. Dodao je da je to geografski podsjetnik od Drave do Jadrana, svugdje gdje se prostire Provincija franjevac trećoredaca glagoljaša, gdje je autor živio i djelovao uključujući dvadeset pet godina boravka u Njemačkoj u hrvatskim misijama. U to je uključeno Bukovje, Cerje i Kotari, rodni kraj koji je monografijom predstavljen svijetu, naglasivši da je jedan general trećoredaca, posjetivši Kotare, rekao da je to jedan od najljepših krajeva na svijetu koje je vidio. Knjiga je i vremeplov koji dotiče društvene i crkvene događaje od gotovo jednog stoljeća, kao pozadina svakodnevnih događanja autora. Knjiga je sjećanje na mnoge ljude.

Božidar Matijačić govorio je u ime svih hodočasnika koje je fra Bernard tijekom niza godina vodio u Međugorje i djelatnika Kliničkog bolničkog centra *Sestre milosrdnice* s kojima je surađivao. Istaknuo je njegovu raspoloživost, otvorenost i blizinu za svakog

čovjeka. Na kraju predstavljanja autor knjige fra Bernard zahvalio je svakomu tko je na bilo koji način pridonio izlasku monografije i zaključio predstavljanje pjesmom *Bože, koje radosti*.

Dakovačko-osječki nadbiskup mons. Đuro Hranić u uvodnoj riječi monografije piše: „Fra Bernard ubrzo je – svojim *izlaskom na rubove*, spontanošću odnosa prema svima koje je susretao, otvorenošću srca, evanđeoskom blagošću, vedrinom i poniznošću čovjeka Božjega i svećeničkim identitetom Kristova svjedoka – postao izazov koji je rušio nepovjerenje, otpore i barijere određenog dijela žitelja Belišća, brojnih doseljenika s različitih strana te predstavnika lokalne komunističke vlasti. Bio je netipičan svećenik koji je baš zato bio potreban takvoj sredini i u njoj pastoralno uspješan.“

Provincijal fra Ivo Martinović TOR u popratnoj riječi naglašava: „Fra Bernard u središte svoga poziva, poslanja i pastoralnog rada uz Boga na prvo mjesto stavlja osobu, čovjeka. On se zauzima za svaku osobu i u svim njezinim životnim fazama, od začeca do prirodne smrti. Zašto se potpuno zauzima za svaku osobu? Vjerujem da je, osim humanih razloga i Božjega stvarateljskog djela s čovjekom, glavni razlog taj što je u središtu Božje objave i Isusova poslanja *osoba-čovjek* zbog kojeg se On utjelovio da ga otkupi i spasi, ali i zato što je svjestan da se spasenje ljudi i svijeta ostvaruje po ljudima, a posebno po onima koje Bog izabire i koji mu se predaju da mu služe u duhovnom pozivu i slijede ga poput učenika.“

U recenziji fra Antun Badurina TOR piše: „Sadržaj knjige nije moguće ni potrebno prepričavati. Ustrajan čitatelj bit će

nagrađen obiljem zanimljivih doživljaja, akcija, pastoralnih programa, narodnih običaja, anegdota, poznatih i nepoznatih imena i događaja, sudjelovanjem u mukotrpnom radanju hrvatske države... i sve je ilustrirano s preko tristo pripadajućih fotografija. Opisan je zapravo jedan jedinstveni životni krug, pomalo na pjesnički i pustolovan način, od rodnog Bukovja i samostana sv. Leonarda u Kotarima, preko opsluživanja hrvatskih i njemačkih župa (Luedenscheid, Muelheim) do življenja u brojnim samostanima, ponegdje i kratko, vlastite Provincije franjevac trećoredaca. Krug je to od mladomisničkog entuzijazma i nemira do dijamantnog slavlja i postupna smirenja. Dinamičan je to život svjedoka radosne vijesti, protkan avanturističkim prisjećanjima.

Knjiga se sastoji od devet poglavlja koja kronološki prate spomenuti životni krug, od autorova rođenja 1932. godine do godine izdanja ove monografije – 2023., zamalo čitavo stoljeće. Naslovi poglavlja označavaju zapravo, sasvim precizno, životne postaje: *Naselje Bukovje i obitelj Rubinić; Povijest samostana sv. Lenarta; Moje školovanje i put k svećeništvu; Župa Bibinje kod Zadra, prva dušobrižnička ljubav; Župa Belišće, posebno pastoralno iskustvo; Župa Kloštar Podravske – brazde kontinuiteta; Njemačka – novi pastoralni izazov; Povratak u domovinu; Uvijek zahvalan.* Ne želim dalje oduzimati čitateljima radost i znatiželju čitanja ove knjige. Samo ću zaključiti da smo u ovoj knjizi dobili dragocjeno svjedočanstvo vremena i jednog osobitog svjedoka kojega vrijedi upoznati. Bila bi velika šteta da nam je to uskraćeno.“ (IKA)

Sestra Marija Katarina od Boga OCD položila prve zavjete

Brezovica, 8. studenoga 2023.

Karmelićanka s. Marija Katarina od Boga Pinjušić OCD položila je prve zavjete na tri godine i posvjedočila svoju ljubav prema Gospodinu 8. studenoga 2023. godine, na spomendan sv. Elizabete od Trojstva, u Stepinčevu karmelu u Brezovici.

Misno slavlje i obred zavjetovanja predvodio je karmelićanin o. dr. sc. Ivan Pleše OCD. U uvodnim mislima o. Pleše je između ostalog rekao da su se okupili u radosti slavlja kako bi Bogu zahvalili za dar posvećenog života s. Marije Katarine i proslavili ga. Kazao je da samo njezino ime govori kako želi nasljedovati Djevicu i potpuno pripadati Bogu.

U propovijedi o. Pleše istaknuo je otajstvo posvećenog života te se zapitao: „Odakle izvire uopće među ljudima želja da se na takvo što odluče; odreći se sebe, odreći se bilo kakve materijalne sigurnosti te navezanosti na ljudsku ljubav? Odreći se tri ključna aspekta svakog ljudskog života; potrebe da budemo ljubljeni, potrebe da imamo i da stvaramo. Svega toga posvećena se osoba odriče jer ima svoju nadu u Bogu i to čini u predanju Njemu, u ljubavi. Čuli smo Evanđelje koje evanđelist Ivan smješta u kontekst posljednje večere. Isus na posljednjoj večeri daje sebe. U tom činu Gospodin izlazi iz sebe i identificira se s kruhom i vinom da bi nam se posve predao. Stoljećima kasnije mnogi ljudi će se nadahnjivati i nasljedovati Gospodina upravo u ljubavi koju On ima prema nama. To je odgovor na redovničko i svećeničko posvećenje. On je izvor poziva.“

Istaknuo je važnost „spoznaje Božje ljubavi prema nama koja u nama budi čežnju za njim“. Pojasnio je da je to na svoj način doživjela i s. M. Katarina prepoznajući znakove Gospodinove ljubavi. „Na tu ljubav osoba želi odgovoriti svojom ljubavlju u onoj mjeri u kojoj to naš ljudski život može ostvariti“, dodao je. Otac Pleše spomenuo se i sv. Elizabete od Trojstva OCD koja je ostvarila tu ljubav i u svom kratkom životu, umrla je s dvadeset i šest godina, napravila neizmjereno puno. U dobi od četrnaest godina osjetila je snažan poticaj da zavjetuje doživotno djevičanstvo. „Ono što nas sv. Elizabeta uči jest to da je svaka osoba hram Duha Svetoga i da se u srcu odvijaju tajne ljubavi između Boga i duše. Ta svijest da nije sama, da je Bog u njoj, rodilo je želju da trpi, da se žrtvuje za Boga i spasenje duša. Inspirirana Pavlovom poslanicom Efežanima (Ef 1,12), željela je biti *laudem gloriae*. To postaje njezin duhovni program“, koji je propovjednik preporučio i s. M. Katarini u njezinom karmelskom životu.

Nakon propovijedi i upita o spremnosti na posvećenje Bogu i nasljedovanju Krista čistog, siromašnog i poslušnog, uslijedio je čin zavjetovanja koji je s. Marija Katarina položila u ruke časne majke Marije Regine od Presvete Euharistije (Popić) OCD. Zatim joj je predvoditelj slavija predao knjigu *Prvotno pravilo i konstitucije Reda bosonogih sestara Blažene Djevice Marije od gore Karmela* po kojoj je pozvana zauzeto živjeti svoje zavjete i svoj molitveno-duhovni život.

Zavjetovanica je rođena 1996. godine u Zagrebu, a živjela je u Križu. Dolazi iz brojne katoličke obitelji gdje se prakticirala vjera. Završila je studij strojarstva u Karlovcu, a u Karmel je ušla 2020. godine te novicijat započela iduće 2021. godine. (IKA)

Na svećeničkoj rekolekciji o. Jeronim Marin OSB izlagao o *Lectio divina*

Zadar, 8. studenoga 2023.

O temi *Lectio divina* – cjeloviti prikaz meditativnog čitanja Svetog pisma na svećeničkoj rekolekciji zadarskog prezbiterija 8. studenog 2023. godine u dvorani sjemeništa *Zmajević* u Zadru izlagao je o. Jeronim Marin OSB, prior benediktinskog samostana na Čokovcu i opat predsjednik Slavenske benediktinske kongregacije sv. Vojtjeha – Adalberta.

Tim izlaganjem na svećeničkoj rekolekciji počeo je ciklus predavanja na temu *Lectio divina* čiji će se aspekti sustavno razmatrati i na sljedećim rekolekcijama u Godini molitve, prema dogovoru zadarskog nadbiskupa Milana Zgrablića i nadbiskupijskog Povjerenstva za trajnu formaciju svećenika i osoba posvećenog života, a prigodno u pripremi za Svetu godinu jubileja. *Lectio divina* određuje se kao drevna, monaška molitva. Naziva se i benediktinskom molitvom koja se u proteklom razdoblju dugo nije spominjala. Bila je sačuvana jedino unutar samostanskih zidina, a sad je opet aktualna. Ponovno ju je otkrio Drugi vatikanski koncil koji je izdao i dogmatsku konstituciju *Dei Verbum* o božanskoj Objavi. Na *Lectio divina* osobito je ukazao i papa Benedikt XVI. svojom postsinodalnom apostolskom pobudnicom *Verbum Domini* – *Riječ Gospodnja*.

Prior Marin predstavio je povijesni razvoj te prokušane svetopisamske molitvene prakse, što o njoj kažu crkveni dokumenti te je i iz vlastitog iskustva realno opisao osjećaje koje osoba doživljava u susretu s Božjom riječju i dok čita Sveto pismo. „Crkveno učiteljstvo u svojim dokumentima kaže da je temelj svake autentične duhovnosti Sveto

pismo. Mora krenuti od Svetog pisma, mora živjeti u stalnom odnosu s Božjom riječi. *Dei Verbum* potiče vjernike da često čitaju božanska pisma, da pobožnim čitanjem rado pristupaju svetom tekstu i da čitanje Svetog pisma prati molitva, da to postane razgovor između Boga i čovjeka. *Lectio divina* dobar je mogući odgovor na potrebe današnjeg čovjeka – da čovjek ima Boga s kojim može ući u dijalog. To je poanta.

U pobudnici *Verbum Domini* kaže se da sve kreće i usmjerava, polazi i vodi prema želji da se dogodi dijalog između Boga i čovjeka i da se događa na temeljima Svetog pisma. Da u potrazi za odgovorima i traženju svoga sugovornika, koji je naš Gospodin, krenemo od Svetog pisma“, istaknuo je o. Jeronim, upozorivši da čovjek današnjice „ne nalazi baš čvrstu vjeru pred stavom: Bog mi govori, Bog mi želi govoriti u mojoj svakodnevnicu. Bog mi želi ponuditi odgovore na moja svakodnevna pitanja, na moje probleme, čežnje, strahove, što god nosim u sebi. *Lectio divina* doslovno znači ‘božansko čitanje’ i bila je praksa za monahe koji često nisu znali čak ni čitati. U početku je to bilo učenje napamet psalama, biblijskih knjiga. Ponavljajući ih, monasi su natapali svoje srce Božjom riječju“, rekao je o. Jeronim.

„Živimo u vremenu kad je trend koristiti stare stvari, ljude privlače drevne, tradicionalne stvarnosti, no *Lectio divina* nije dio toga trenda“, istaknuo je predavač. „Njzino značenje, a najbolje je obavljati je nad tekstovima svakodnevne liturgije, puno je dublje. Pater Bonaventura Duda piše kako je ‘*Lectio divina* božanska u dvostrukom smislu: po izvoru i po dodiru. Od Boga proistječe i čitatelja pobožanstvenjuje.’ Cilj, zadatak, smisao, svrha *Lectio divina* je dovesti osobu pred Gospodina i uvesti

osobu u dijalog s Božjom riječju. Naglasak u *Lectio divina* je na *biti* – biti u odnosu, biti s Riječi. To *biti* teška je riječ za sve nas, za ljude općenito – biti u odnosu. Staviti naglasak na biti, ne na činiti. To je teško za svećenike, za ljude koji žive u obiteljima, jednostavno biti jedni s drugima; biti u obiteljima, biti s djecom od strane roditelja. Puno lakše je nešto činiti. Nije lako biti“, izrazio je o. Jeronim razumijevanje za životno iskustvo mnogih, poručivši: „A naglasak u *Lectio divina* je na jednostavno molitveno *biti* s Gospodinom. To se želi ostvariti.

Sistematizaciju prakse *Lectio divina* u četiri koraka prvi je odredio kartuzijanac Guigo u 12. stoljeću. Tada je Guigo u pismu kolegi kartuzijancu opisao četiri točke te metode: čitanje (*Lectio*), razmatranje (*Meditatio*), molitva (*Oratio*) i kontemplacija koju je najbolje prevesti – biti pred Gospodinom. Najvažniji korak je ulazak u molitvu, koji se čini prije četiri koraka i početka *Lectio divina*. „Ako želimo dobre plodove našeg molitvenog čitanja, najbolji je polagani ulazak u *Lectio divina*“, istaknuo je o. Jeronim. Upozorio je da osobu prevari želja i osjećaj kad u brzini, naglo prione uz biblijski tekst, misleći da će nam Božja riječ odmah uzvratiti onim što bismo htjeli i kako bismo mi željeli. „Polaganom, sabranom ulasku u molitvu pomoći će i ako osoba ima vrijeme i prostor za svoju redovitu molitvu.

U prvom koraku, čitanju, razmatra se što kaže biblijski tekst u sebi. Da u našem traženju Boga i istine krenemo od Boga, od njegove riječi, od onoga objektivnoga što je u Bogu i što je iz njega došlo pred nas. Da se ispraznimo od onoga što mi nosimo i što mi mislimo, od naših rješenja, od naših odgovora koje dosada imamo. Da se možemo otvoriti novome. Da možemo ost-

aviti po strani svoje misli, svoje odgovore, svoje načine rješavanja i krenuti od onoga što nam Bog nudi. To je naše spuštanje u riječ Božju i bavljenje tom riječju takva kakva jest“, opisao je o. Jeronim, rekavši da i u odnosu osobe sa Svetim pismom treba prihvatiti ono što nam se, na prvu, čini odbojnim, „kao što je potrebno prihvatiti ludost, skandal križa. Treba biti spreman na sablazan Svetog pisma koje nam je često daleko, nerazumljivo, nedokučivo, nelogično, neshvatljivo. U konačnici, neki put nam ništa ne nudi za hranu. Za mnoge je to jedna od najvećih poteškoća u čitanju Svetog pisma – što ćemo doći pred njega, stajati pred njim i pokušati iz njega nešto izvući, ali puno toga neće se dogoditi. Treba izdržati skandal riječi Božje, ponekad i njezinu šutnju“, poručio je opat Marin, rekavši da je u prvom koraku - *čitanju* naglasak na traženju.

„Pažljivo čitamo tekst, od riječi do riječi. Zato je važno polako ući u *Lectio divina* da bismo bili sabrani. Nama koji svakodnevno imamo u ruci Sveto pismo veliki problem je što ga poznamo, što znamo tu riječ. Već smo je toliko puta pročitali, toliko puta smo o njoj govorili. Zar još uvijek, zar mi opet može nešto novo reći, zar ću otkriti nešto novo? Redovito ćemo naći nešto novo“, poručio je o. Jeronim. Preporučuje to da osoba tekst pročita i drugi, treći put ako je u prvom polaganom i pozornom čitanju ništa nije dotaknulo. „Ako ti ništa *ne zapne* za srce prvi put, čitaj tekst i drugi put. Ako se ni drugi put ne dogodi, pročitaj ga i treći put. Nikad mi se nije dogodilo da treći put ne bih našao nešto u tekstu. Nekad se čovjek iznenadi kako je moguće da ovo nisam prije vidio, kako je moguće da mi je ovo dosad promicalo, ovaj detalj“, naglasio je o. Jeronim.

U drugom koraku - *razmatranju*, počinju pitanja. „Razmatranje nas doводи da pročitano usvojimo, uspoređujući to sa sobom. Tu se otvara knjiga života. S jedne strane, osoba promatra sliku koja je ponuđena u Svetom pismu, a s druge strane čovjek promatra svoj život, ono što živi, što prolaze on i njegova zajednica, župa kojoj želi govoriti. Osoba ih stavlja jedno pored drugoga. Želi vidjeti sličnosti, otkriti poveznice, rasvijetliti jednu sliku detaljima iz druge“, rekao je o. Jeronim.

„U prvom koraku naglasak je na našim osjetilima – želimo čuti, vidjeti riječ. U drugom koraku naglasak je na našem umu koji pokušava naći, traži odgovore. U trećem koraku u igru ulazi srce, čežnja. Iz toga što sam vidio, upoznao u tekstu, pitam se što ja sad želim od Gospodina? Čega se bojim, čega me strah? Što želim moliti od njega? Ući u dijalog s Gospodinom, s obzirom na ono što se u tom tekstu u meni pokrenulo. Sada srce dobiva trenutak da se izrazi“, rekao je opat Marin.

Za četvrti korak, kontemplaciju, najmanje je opisa što bi to trebalo biti. „*Katekizam Katoličke crkve* kaže da je kontemplacija, odnosno unutarinja molitva, šutnja, znak svijeta koji dolazi ili govor šutljive ljubavi“, rekao je predavač, preporučivši da se čita dio katekizma koji govori o molitvi.

Prior je citirao i fra Marija Cifraka OFM: „U *Lectio divina* naglašavaju se poštivanje dviju dimenzija Pisma: da je ono Božja i ljudska riječ. Ta metoda pokušava uspostaviti jedinstvo vjere i života, egzistencije i molitve, ljudskog i duhovnog, izvanjskog i nutarnjeg“, i dalje nastavio: „*Lectio divina* ima snažnu moć sjedinjavanja, ujedinjavanja, povezivanja. Ona želi povezati ljudsko s božanskim, ući u dijalog

s Bogom. Srce i um, tijelo i duša – sve to je dio te molitve. *Lectio divina* sve to želi povezati“, poručio je o. Jeronim, istaknuvši da je u našem vremenu mnogih podijeljenosti, već od pojedinca u njemu samome, *Lectio divina* „pogođena i daje dobar odgovor na potrebe ovoga vremena“.

Uz citat Hansa Ursa von Balthasara: „Nebeske ljestve kontemplacije započinju riječima Pisma. Kao što u razmatranju ne možemo iza sebe ostaviti Isusovo čovjštvo, tako ne možemo ostaviti ni njegovu ljudsku riječ. U čovjštvo nalazimo Boga, u osjetima duha“, opat je istaknuo kako je lijepa misao „što nikad ne ostavljamo Isusovo čovjštvo iza sebe, ni u jednom trenutku – ni u najvećoj ni u najdubljoj kontemplaciji. I kad stojimo pred Presvetim Oltarskim Sakramentom i promatramo njegovo tijelo ili kad stojimo pred njegovom riječju – mi se nikad ne udaljujemo od te riječi. Ne možemo se udaljiti ako poštujemo princip da se Riječ utjelovila. S druge strane, ono što cijelo vrijeme prožima molitvu, molitva nas stalno potiče i vuče, nosi prema onome što je iznad, što je gore, prema duhovnome, prema duševnom. *Lectio divina* stalno povezuje te dvije stvarnosti. Zato mislim da je važna jer to se u *Lectio divina* može živjeti, može vježbati, to je potrebno današnjem čovjeku. U fragmentiranosti našeg života, čovjeka koji živi rascjepkanost svoje nutrine, svega što mu donosi dan, u *Lectio divina* ljudima se može ponuditi način prepustiti se riječi, promatrati je, ‘žvakati’, pokušati izvući slatkoću i sokove iz nje, hraniti se, piti; pustiti da nas Božja riječ vodi i dovede u Božju prisutnost. To će nas također dovesti bliže samima sebi, bliže Bogu, bliže zajednici s kojom živimo, bliže onima kojima smo poslani“, poručio je o. Jeronim.

„Metoda *Lectio divina* ima dugu povijest, neki kažu već u Starom zavjetu. *Psalam 119* može se uzeti kao jedan *Lectio divina* nad riječju Božjom“, rekao je predavač. U kršćanskoj tradiciji *Lectio divina* počinje s Origenom čije iskustvo, pristup i način preuzima sv. Ambrozije, prenosi se na sv. Augustina i širi polako na Zapad živeći u monaškoj tradiciji, u samostanima, kao vrlo jednostavna molitva. „Sistematizacija te molitve javlja se u 12. st. s kartuzijancem Guigom, no ta je metoda brzo potisnuta. Javljaju se isusovci pa razdoblje kada se naglasak stavlja na emocije, pobožnosti koje diraju i pokreću srce. Nakon srednjeg vijeka, u modernom vremenu, *Lectio divina* nije u uporabi. Ponovno će je otkriti Drugi vatikanski koncil u želji da se potakne vjernike da se druže s riječju Božjom, da je ponovno otkriju za svoj život“, rekao je o. Jeronim citirajući misao iz pobudnice *Verbum Domini*:

„Čovjek je stvoren po riječi i živi u njoj. On ne može razumjeti samoga sebe ako se ne otvori tom dijalogu. Riječju u dijalogu s Bogom shvaćamo sami sebe i nalazimo odgovor na najdublja pitanja koja su u našem srcu. Riječ Božja doista se ne suprotstavlja čovjeku, ne suzbija njegove autentične želje. Naprotiv, osvjetljava ih, pročišćava i doводи do ispunjenja. U naše vrijeme, nažalost, raširila se ideja, posebno na Zapadu, kako je Bog stran životu i problemima čovjeka. Štoviše, da njegova prisutnost može biti prijetnja čovjekovoj autonomiji,“ te dodao: „Kao nijedan drugi papa, Benedikt XVI. pridonio je tome da se *Lectio divina*, taj način čitanja i pristup Svetom pismu, ponovno stavi u prvi plan. U dosta dokumenata spominje se *Lectio divina*“, istaknuo je o. Jeronim.

Preporučuje se svećenicima u *Direktoriju za službu i život presbitera* gdje se kaže kako

je nužno da u molitvenom životu prezbitera nikad ne budu izostavljeni euharistija, ispovijed, *Časoslov* i *Lectio divina*. Upute su dane i u Homiletskom direktoriju Kongregacije za bogoštovlje i disciplinu sakramenata i u pobudnici *Radost evanđelja* pape Franje, osobito u kontekstu pripreme homilije.

„U jednom nagovoru uz molitvu Anđeo Gospodnji papa Benedikt XVI. je 2005. godine rekao: ‘Crkva ne živi od sebe same, nego od Evanđelja i u Evanđelju uvijek traži smjerokaz na svom putu. Koncilska konstitucija *Dei Verbum* dala je snažan poticaj vrednovanju riječi Božje, iz čega je proizašla duboka obnova života crkvene zajednice, osobito u propovijedanju, katehezi, teologiji, duhovnosti, ekumenskim odnosima. Doista, upravo riječ Božja, djelovanje Duha Svetoga vodi vjernike prema punini istine. Među mnogostrukim plodovima toga biblijskog proljeća rado spominjem širenje drevne prakse nazvane *Lectio divina*, tj. duhovno čitanje Svetog pisma“, istaknuo je o. Jeronim Marin OSB. (IKA)

Fr. Gaudencije Vito Spetić OSPPE održao predavanje o biskupu Martinu Borkoviću

Karlovac, 10. studenoga 2023.

Doktorand na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu fr. Gaudencije Vito Spetić OSPPE na dvodnevnom znanstvenom skupu *Protector Croatiae* u povodu 150. obljetnice početka objavljivanja *Glasnika svetog Josipa* 10. studenoga 2023. godine u Hrvatskom nacionalnom svetištu u Karlovcu održao je predavanje o biskupu Martinu Borkoviću OSPPE kao širitelju katoličke pobožnosti s posebnim osvrtom na pobožnost sv. Josipu.

„Biskup Martin Borković (1597.–1687.) postao je zagrebačkim biskupom u dobi od sedamdeset godina, a cijeli je život obnašao visoke službe unutar pavlinskog reda“, naglasio je u predavanju fr. Spetić. Analizirao je utjecaje koji su oblikovali biskupa Martina Borkovića te utjecaje koje je sam imao u uređivanju pavlinskog reda i Zagrebačke biskupije. „Njegovo cjeloživotno djelovanje obilježilo je širenje različitih katoličkih pobožnosti u duhu protureformacije i stvaranja katoličkog identiteta. Održao je čak četiri biskupske sinode, a jedna od njih donijela je zaključak o proglašenju sv. Josipa zaštitnikom Hrvatske, što je kasnije potvrdio i Hrvatski sabor.

Martin Borković rođen je u Domagoviću, pri Župi Petrovina 1597. godine u obitelji sitnoga plemstva – šljivara. Vrlo se kasno odlučio na duhovni poziv, čak s 20 godina, pristupajući Isusovačkoj gimnaziji na Gornjem gradu, dok je pavlinom postao oblačenjem (*investiturom*) u Remetama na Tominje 1627. godine, s čak 30 godina. Magistrom mu je bio fr. Andrija Padarović OSPPE, redovnik sveta života“, objasnio je fr. Spetić. „Nakon prvih zavjeta školovanje nastavlja u Olomucu u Češkoj gdje je njegov subrat i višestruki prethodnik Šimun Bratulić OSPPE 1602. godine dobio tri mjesta u isusovačkom kolegiju u zamjenu za izgradnju isusovačkog samostana u Zagrebu. Tamo se u maniri najbolje protureformacijske škole usmjerava kao gorljivi pobornik katoličke reakcije te postaje član Marijanske kongregacije od Pohođenja, primajući đakonat te postižući magisterij iz filozofije, nakon čega studira u Rimu, također na isusovačkoj Gregorijani. Za boravka u Rimu svjedoči brojnim proglašenjima svetaca i blaženika, posebno mučenika“, kazao je.

„U njegovu školovanju“, rekao je predavač, „iznimno su na Borkovića utjecale osobe isusovačkog superiora iz Olomuca p. Georgiusa Molitorisa SJ (1594.-1661.), fr. Stjepana Trnavskog OSPPE i fr. Nikole Staszewskog OSPPE koji je bio njegov prethodnik kao general reda. Tu je upio načela katoličke pobožnosti i nauka u čisto Tridentskoj maniri, što ga je uz revnost za redovničku stegu karakteriziralo za života. Nakon povratka u domovinu povjerena mu je služba formatora bogoslova i uskoro lepoglavskog priora vikara te generalnog vikara reda. Nedvojbeno obilježen trostrukim isusovačkim odgojem stvara strukture pavlinskog visokog školstva želeći svoje znanje prenijeti nadolazećim generacijama“, rekao je predavač.

„U pavlinskom redu“, naglasio je o. Spetić, „biskup je bio gorljivi pobornik reformi te generalni vikar u tri mandata, generalni prior u dva mandata te provoditelj reforme 1644. godine potvrđenih novih ustava/konstitucija. Stoga se često zanemaruje to kako je imao veliko pastoralno iskustvo kao vođa ‘putujućeg konventa’ od dvanaest redovnika koji su evangelizirali krajeve sjeverne i istočne Ugarske opustošene protestantizmom. Bio je i zastupnik u Hrvatskom saboru kao virilist – remetski prior te je uspio da se remetskom svetištu od istog Sabora potvrdi počast naslova *Advocata Croatiae*, čime je Remete učinio središnjim marijanskim svetištem Kraljevine Hrvatske te se izučio i izvještio u korištenju Sabora za širenje ideja i načela po kojima je i sam živio“, poručio je predavač.

„Bio je monah sveta života. Biskupom je postao onda kada se biskupi spremaju za umirovljenje, u 70. godini, na Gospu od Zdravlja 1667. godine. Kao da mu to nije

bio dovoljan napor, nije bio rado prihvaćen u zagrebačkoj sredini kao redovnik i starac kada se očekivalo mladoga i poletnoga predvodnika, u ne samo crkvenim, već i izuzetno nezahvalnim političkim previranjima/trvenjima“, naglasio je fr. Spetić. „Izvori su zabilježili da je na dolasku u Zagreb od klera i kanonika javno ponižen i izrugan. Ubrzo je ipak svojom revnošću i mudrošću zavrijedio poštovanje i ljubav svoje početno neprijateljski nastrojene okoline. Njegovo najveće djelo ostaje sadržano u četiri još neistražene crkvene sinode, kojima je nakon stotinu godina proveo do kraja Tridentsku reformu“, rekao je predavač.

Prvi vid njegove pobožnosti jest marijanski. „Blaženoj Djevici Mariji redovito je hodočastio, vrlo često je pješice sam hodočastio u Remete. Uz to, osobno uvjeren da je kip Gospe još u bistričkom svetištu potaknuo je bistričkog župnika na potragu za kipom Blažene Djevice Marije Bistričke, čime je obnovio štovanje Gospe“, istaknuo je fr. Spetić.

„Druga pobožnost koju je gorljivo *akcentirao* bila je euharistijska pobožnost. U prvoj sinodi zahtijevao je dostojanstvena slavlja svete mise, inzistirajući na mnogim nama danas uobičajenim praksama. Tako opominje svećenike koji nepropisno *mise* te daje prilagoditi zagrebački obred novome obredu. Biskup je svećenike poticao na svakodnevno slavljenje euharistije što je i sam činio te strogo kažnjavao one koji nisu svetkovinama služili mise s pastvom ili pak nisu izvršavali misne obveze kako se to od njih zahtijevalo, a suspendirao je one koji su odstupali od sinodama zadanih smjernica. Sam je odlučivao u kojim će *filijalama* biti mise i kada. Naglašavao je i pobožnost za pokojne, sukladno Tridentskom nauku o čistilištu,

obvezao je kler na molitve za pokojne svećenike te općenito za duše u čistilištu“, istaknuo je u predavanju fr. Spetić.

„Svećenicima je zabranio kartanje, ali i uredio starački dom za njih. Pobožnost ignacijanskih duhovnih vježbi (lat. *Exercitia spiritualia*) redovito je preporučivao u velikim kušnjama, a i sam ih je obavljao svake godine te obvezno zahtijevao da ih kandidati za sveti red obave prije ređenja. Kako bi svoju misao osigurao, poklonio je tisuću rajnskih forinti isusovačkom samostanu u Zagrebu, tada na Griču, za trošak duhovnih vježbi svećeničkih kandidata zagrebačke nadbiskupije u budućnosti, kako bi onemogućio da materijalni nedostaci uvjetuju duhovne nedostatke“, istaknuo je fr. Spetić.

„Posebno je širio pobožnost svecima, kao izričaj najčišće shvaćene katoličke vjere jer je štovanje Blažene Djevice Marije i svetaca bilo u očima naroda glavna razlika između protestanata i katolika. Sveci su za njega putokazi za raj, a njihovo nasljedovanje je siguran put k spasenju“, rekao je fr. Spetić. „Štovanje svetaca naglašavao je u sinodalnim zapisima te zaključcima, ali i svojim primjerom. Tako je 1686. godine obnovio kapelu sv. Katarine u svom rodnom Domagoviću koja se i danas koristi. Kao biskup dao je podići nekoliko oltara sv. Pavla, prvog pustinjaka, zaštitnika pavlina u pavlinskim crkvama, od kojih je sačuvan samo onaj u Lepoglavi“, rekao je. „Za Zagrebačku biskupiju uveo je slavije svetkovine sv. Kvirina, sisačkog biskupa i mučenika iz 4. stoljeća, što do tada nije bilo prakticirano. Zagrebačku biskupiju smatrao je nasljednicom tada nepostojeće sisačke biskupije, želeći time pokazati uzor i primjer prvih kršćanskih mučenika s kojima se povežujemo“, rekao je predavač. „U katedrali je dao podići oltar sv. Petra i Pavla, kao uzo-

rima biskupskih službi. Jedini odušak svoje svecu zaštitniku, ne znamo je li krsnom ili redovničkom patronu Martinu, dao je u podizanju kapele ubožnice (*orfanotorija*) u današnjoj Vlačkoj ulici, koji u izmijenjenoj formi još danas tamo možemo naći“, rekao je fr. Spetić.

Dodao je kako je širenje štovanja sv. Josipa, čiji su lik i djelo isusovci povratili katoličkoj pobožnosti 17. st., njegova najveća duhovna ostavština. „Pridavanje zaštitnika zanatima, mjestima, kraljevstvima, bratovštinama i društvima upisuje se u posttridentsku baštinu“, naglasio je doktorand Spetić. Godine 1663. sv. Leopold proglašen je zaštitnikom Austrije, a 1675. godine sv. Josip zaštitnikom Svetog Rimskog Carstva Njemačke Narodnosti. „Stoga je i Hrvatskoj trebalo naći patrona, dok je sv. Jeronim zaštitnik Dalmacije, Ilija Bosne, no postavilo se pitanje tko će biti zaštitnik Hrvatske? Izbor je pao na sv. Josipa, što je proglasio i Hrvatski sabor 10. lipnja 1687. godine u nastavku sinodalne odluke o proglašenju i čašćenju sv. Josipa u zagrebačkoj biskupiji. To je u svojoj biti izvanredna praksa jer je ustaljeno da Sveta Stolica proglašava patrone“, istaknuo je fr. Spetić.

„Obično se kaže da nedovoljno znamo o nekome kako bismo ga popularizirali. Biskup Martin je dovoljno poznat, ali nedovoljno istražen. Njegove sinode, biskupske poslanice, zapisi vizitacija, izvještaji Svetoj Stolicu te političko djelovanje kao bana i spasitelja ustavnosti, strpljivo čekaju radoznalog istraživača koji će im posvetiti djelić vremena i otkriti nam teološku i ekleziološku misao onoga kome su poslovično kritični Hrvati za života pridali zasluženi epitet *pater patriae* – oca domovine“, zaključio je fr. Spetić. (IKA)

Mr. sc. Katarina s. M. Irena Olujević SMI održala predavanje *Sluga Božji Josip Stadler – utemeljitelj Glasnika*

Karlovac, 11. studenoga 2023.

Na dvodnevnom znanstvenom skupu *Protector Croatiae* u povodu 150. obljetnice početka objavljivanja Glasnika svetog Josipa, 11. studenoga 2023. godine u Hrvatskom nacionalnom svetištu u Karlovcu mr. sc. Katarina s. M. Irena Olujević SMI održala je predavanje na temu *Sluga Božji Josip Stadler – utemeljitelj Glasnika svetog Josipa*.

Govoreći o životu sluge Božjega Josipa Stadlera, predavačica je istaknula njegovu povezanost sa sv. Josipom. „Razložnost u odabiru ove teme vidim u činjenici, potkrijepljenoj navodima iz relevantnih izvora, da je sluga Božji Josip Stadler bio veliki štovatelj sv. Josipa kojemu je, kao svome nebeskom zaštitniku, bio duboko pobožan i koji mu je bio uzor za nasljedovanje“, istaknula je s. M. Irena. „Prateći njegov životni hod, jasno se može zapaziti kako ga je Božja providnost besprijeekor- no vodila i onda kada su mu putovi života obasjani suncem ljubavi Očeve preko dobrih ljudi i kada ga je pljusak nepravde, ljudskih osuda, kleveta, kroz gorkost dugova i muku siromaštva duboko ranjavao. Sluga Božji Stadler brzo je shvatio da je sve s čime se tijekom života susretao smjeralo samo prema jednome – ostvarenju Očeva plana za svoga izabranika koji je postupno, ali sigurno izrastao u pozivu na koji smo svi pozvani – osobna svetost i svestrana pomoć drugima na putu posvećenja. U tu svrhu neumorno radi na svim razinama života, usredotočujući se na svekolike potrebe konkretnog čovjeka svoga vremena“, istaknula je predavačica.

„Osim materijalne oskudice sluga Božji Stadler rano je uvidio i njihovo duhovno siromaštvo. Znao je da o poznavanju vjerskih istina i spoznaji Božje ljubavi i dobrote te o rastu i produbljivanju vjere u trojedinoga Boga ovisi u konačnici oslobođenje od ropstva neznanja koje je, parafraziram njegove riječi, korijen svih zala“, dodala je. Predavačica je dodala da je Stadler kao visoki intelektualac i duboko duhovan čovjek bio vrlo marljiv i plodan crkveni pisac. „Značajan je njegov doprinos na duhovnom, pastirskom i znanstvenom polju. Iz duhovnog opusa njegovih spisa izdvajamo *Glasnik svetog Josipa* koji je u Zagrebu 1973. godine utemeljio mladi sveučilišni profesor dr. Josip Stadler. Glavni adresat na koji je *Glasnik* upućen jednostavni je puk koji tada nije imao gotovo nikakve pisane riječi koja bi mu utažila glad za znanjem te porukama i poukama o kvalitetnijem životu“, rekla je predavačica.

„Upravo je to svrha utemeljenja *Glasnika sv. Josipa*, sveca koji je zbog svojih vrлина tako blizak *malim* ljudima. Sam Stadler navodi: ‘Iako je sv. Josip zaštitnik cijele Crkve, poglavito je on zaštitnik prostoga puka koji se u znoju lica svoga hrani. Cijeli je život svoj u siromaštvu sproveo tjerajući sa Sinom Božjim zanat, a tim je posvetio svaki dobar posao prostoga puka. A prostomu puku upravo je i posvećen ovaj list’. Sa svrhom štovanja i širenja pobožnosti prema sv. Josipu, Stadler je uveo i Bratovštinu sv. Josipa, čiji su članovi uz dnevne molitve darivali i dobrovoljne novčane priloge u svrhu poma-ganja i školovanja djece iz najsiromašnijih obitelji“, rekla je mr. sc. Katarina s. M. Irena Katarina.

Predavanje mr. sc. Katarine s. M. Irene Olujević SMI održano je u okviru znanstve-

nog skupa *Protector Croatiae* povodom 150 godina objavljivanja Glasnika sv. Josipa u Nacionalnom svetištu sv. Josipa u Karlovcu. (IKA)

Državna nagrada za znanost prof. dr. sc. fra Ivanu Karliću OFMConv za knjigu o kristologiji

Zagreb, 13. studenoga 2023.

Prof. dr. sc. fra Ivan Karlić OFMConv nagrađen je Državnom nagradom za znanost za 2022. godinu za knjigu *Bogočovjek Isus Krist – 2. Mesija, Sin Božji i Spasitelj*, odlukom na sjednici Hrvatskoga sabora održanoj 13. studenoga 2023. godine.

Državna nagrada za znanost nagrada je koju Republika Hrvatska dodjeljuje za važna znanstveno-istraživačka dostignuća i za znanstvena ostvarenja u primjeni rezultata znanstveno-istraživačkog rada državljanima Republike Hrvatske. Knjiga *Bogočovjek Isus Krist – 2. Mesija, Sin Božji i Spasitelj* drugi je svezak Karličeve kristologije. Prvi svezak *Uvod u kristologiju* objavljen je 2001. godine te je postao standardnim sveučilišnim i znanstvenim uvodom u kristologiju na hrvatskom jezičnom prostoru. Drugi svezak nastao je nakon dvadesetak godina autorova bavljenja tom temom, kristološkim promišljanjima i predavanjima kolegija *Kristologija* na nekoliko teoloških učilišta u Hrvatskoj i izvan nje, a ponajviše na Katoličkome bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, gdje radi kao profesor dogmatske teologije, nastavnik i pročelnik Katedre dogmatske teologije.

Knjiga je objavljena o 100. obljetnici prve i dosad jedine objavljene kristologije na hrvatskome jeziku prof. dr. Ivana Bujanovića *Kristologija i soteriologija ili nauk katoličke*

crkve o Utjelovljenom Sinu Božjemu i Dje-lu Otkupljenja. Kapitalno izdanje autorova znanstvenog rada i djelovanja *Bogočovjek Isus Krist – 2. Mesija, Sin Božji i Spasitelj* ujedno je i znanstveno djelo i sveučilišni priručnik te se može držati prvom hrvatskom suvremenom kristologijom, od trajnoga i povijesnoga značenja za hrvatsku kristološku misao i teološko-literarno stvaralaštvo. Autor u knjizi iznosi temeljne sadržaje dogmatske, odnosno biblijske kristologije i njezina povijesno-dogmatskog razvoja, što su ujedno dva osnovna dijela knjige: *Otajstvo Isusa Krista u Svetom pismu u perspektivi odnosa biblijske i dogmatske teologije* i *Povijesno-dogmatski razvoj kristologije*.

Otac Karlić temi je pristupio sustavno, analitičko-sintetički, dijakronijski i sinkronijski, kontekstualno, aktualizacijski i interdisciplinarno koristeći se svim poznatim znanstveno-istraživačkim i prezentacijskim postupcima koje je u određenim razradama i prikazima smatrao potrebnim i prikladnim, što je prepoznato i u stručnim krugovima i u konačnici nagrađeno Državnom nagradom. (IKA)

Benediktinke proslavile 800 godina krčkog samostana

Krk, 13. studenoga 2023.

U samostanskoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Krku sestre benediktinke su 13. studenoga 2023. godine obilježile 800. obljetnicu svog samostana u Krku. Misno slavlje predvodio je krčki biskup mons. Ivica Petanjak.

Podršku i blizinu krčkoj zajednici svojim sudjelovanjem iskazale su koludrice benediktinke iz creskog i rapskog samostana. Biskup Petanjak u propovijedi je napome-

nuo „kako se taj visoki jubilej slavi u osmini blagdana Svih vjernih mrtvih, na dan kada se spominjemo svih svetih benediktinskog reda, tolikih koji su se posvetili po primjeru svetog Benedikta“. Sve koji su se opredijelili za duhovni poziv, svećenike, redovnike i redovnice biskup je pozvao na opreznost. „I mi koji smo se samo prividno svega ostavili, ne mislimo dovoljno o Isusovim riječima i ne hranimo dovoljno svoju vjeru te je to razlog da smo se ostavili nekih obiteljskih navezanosti i vidljivog zgrtanja bogatstva, ali smo si pronašli utjehu u nekom i nečem drugom, dok je Isus Krist ostao po strani, na čekanju. Može se od ovog svijeta biti udaljen različitim materijalnim ogradama i zidovima, a da unatoč tome mi nikad nismo izašli iz tog svijeta i, što je najgore, da smo taj svijet unijeli ondje gdje mu nije mjesto. Usprkos tome što kažemo da nešto želimo, nedostaje nam odlučnosti i predanosti da uz to prionemo i Bogu se do kraja izručimo. On ipak i preko nas, takvih kakvi jesmo, govori ovom svijetu, a preko onih koji su između nas dosegнули stupanj svetosti čini i svoja velika djela“, naglasio je biskup.

Sestrama koludricama, ali i svim vjernicima, biskup je kao uzor stavio sv. Benedikta. „On i danas ne prestaje svijetliti svojom osobom jer je on Evanđelje i Isusove riječi utjelovio u svojoj osobi. Živeći u konkretnom svijetu svoga vremena, uvidio je da njegovo mladenačko srce u punini ne ispunja život kakvim žive njegovi školske kolege u Rimu i zato donosi životnu odluku: ‘Želim se svidjeti samo Bogu’. Prije nego li je završio studij, Benedikt napušta Rim, povlači se u trogodišnju potpunu samoću i ondje kroz molitvu i kontemplaciju dozrijeva njegov životni poziv i djelo koje će trajno obilježiti europsku kulturu. Bio je svjestan da se bez

molitve i zajedništva s Bogom ne može Boga upoznati, ne može se imati iskustvo Boga, ali isto tako da duhovnost ne može biti neko lebdjenje u zraku, nego mora imati veze s konkretnom stvarnošću. Zato za njega molitva nije pričanje, nego slušanje. Molitva služi da čuješ Gospodina i da ono što si kroz molitvu čuo možeš u životnu stvarnost pretočiti“, naglasio je propovjednik.

„Sveti Grgur Veliki, benediktinac i papa, pedeset godina nakon njegove smrti piše njegov životopis. Narodi Europe na prijelazu iz 5. u 6. stoljeće živjeli su gotovo kao mi danas jer se promijenilo lice Europe: propada Zapadno Rimsko Carstvo, raspada se političko jedinstvo, a na vratima Europe stoje novi narodi koji je polako osvajaju. Takvoj Europi sv. Grgur Veliki u svetom Benediktu i njegovoj ostavštini daje mogućnost novog duhovnog i kulturnog jedinstva koje je proizlazilo iz kršćanstva i koje će prihvatiti oni koji budu ušli u Europu kao njezini novi žitelji. Papa Benedikt XVI. u katehezi o svetom Benediktu lijepo ističe da sveti Grgur Veliki predstavlja sv. Benedikta kao *sjajnu zvijezdu* koja uplašenoj i dezorijentiranoj Europi želi pokazati put koji vodi izlasku iz ‘tamne noći povijesti’“, dodao je.

Sestrama benediktinkama mons. Petanjak čestitao je veliki jubilej te ih pozvao da se u potpunosti predaju i povjere u Gospodinove ruke. Na kraju misnog slavlja riječi zahvale i pozdrava uputila je opatica rapskog samostana s. M. Zrinka Roglić OSB. Ohrabрила je krčku zajednicu, rekavši kako je ovo samostan budućnosti koji mnogi tek trebaju otkriti kao mjesto Božje prisutnosti, kontemplacije, jednostavnosti i skromnosti. Zahvalila je biskupu na podršci i predvođenju liturgije, kao i svim svećenicima i redovnicima koje posebno pra-

te svojim molitvama. Mladim djevojkama i ženama koje razmišljaju o pozivu poručila je da „kušaju monaški život unutar zidina koji se naizgled čini običan i nezanimljiv, dok se u srcu svake koludrice događa najljepši dijalog Zaručnika i Zaručnice“. Svim članicama krčkog samostana izrazila je blizinu i ljubav koludrica iz Cresa i Raba. Središnjoj proslavi jubileja od 10. do 12. studenoga 2023. godine prethodila je trodnevnica koju su vodili mons. Franjo Velčić, fra Antun Badurina TOR, i o. Jozo Milanović OSB. Oni su u te dane slavili misu te održali prigodni nagovor, upoznavajući prisutne s poviješću benediktinskog samostana u Krku, suživotom i suradnjom franjevac trećoredaca i sestara benediktinki u Krku te s monaškom duhovnošću. (IKA)

Biskup Gorski zaređio za svećenika fr. Iliju Lešića OP

Zagreb, 15. studenoga 2023.

Fr. Ilija Lešić OP polaganjem ruku zagrebačkoga pomoćnog biskupa Mije Gorskog zaređen je za prezbitera na blagdan sv. Alberta Velikog, 15. studenoga 2023. godine u samostanskoj i župnoj crkvi Kraljice svete krunice u Zagrebu.

U prigodnoj homiliji mons. Gorski osvrnuo se na Isusovu prisposobu o talentima. Kako je biskup rekao, nitko nije primio iste darove, ali je svatko dužan u svojoj mjeri i na svojoj razini te darove prepoznati i razvijati, dakako u zajednici jer onda ti darovi postaju korisni. „No čovjek nekako često sam za sebe tvrdi da nije osposobljen i navodi razloge zašto ne iskoristiti one darove koje mu je Bog povjerio. Uzrok je tomu naša lijenost, naša komocija, strah pred odgovornošću, strah pred životom.“ Biskup

je fr. Iliju potaknuo pitanjem zašto ga baš u ovo vrijeme Bog zove u život i u svećeničku službu u dominikanskom redu. Pozvao ga je da nikako ne propušta prilike i darove koje mu Gospodin po rođenju i pozivu daje te da svakako iskoristi darovano vrijeme jer neće biti drugog vremena, nekog drugog početka, neke druge prilike. Za uzor u svećeničkom životu i apostolatu mons. Gorski istaknuo je sv. Alberta Velikog. Redenika je potaknuo da iskoristi vrijeme za rast u mnogim spoznajama, ali prije svega za molitvu, da bude učitelj vjere, skromni redovnik i nadasve veliki molitelj, da se ne bi izgubio u vrtlogu obveza i suvremenih ideja.

Na kraju mise prisutnima se riječima potičaja i zahvale obratio provincijal Hrvatske dominikanske provincije fr. Slavko Slišković OP.

Fr. Ilija Lešić OP, sin Joze i Luje r. Janjiš, rođen je 23. studenoga 1996. godine u Virovitici, a dolazi iz Župe Srca Isusova – Pećine, Bosna i Hercegovina. (IKA)

Iz tiska izišla monografija 30 godina Franjevačke mladeži u Hrvatskoj

Zagreb, 15. studenoga 2023.

Iz tiska je 15. studenoga 2023. godine izišla monografija *30 godina Franjevačke mladeži u Hrvatskoj*. Trideseta obljetnica osnutka Frame u Hrvatskoj proslavljena je 2022. godine. Tim povodom sadašnji i bivši članovi Frame pripremili su monografiju. Na četrjesto stranica i oko trideset pet tisuća fotografija monografija pokušava prikazati što je to Frama bila i što je danas. U njoj je opisano kako je Frama nastala, kroz što je sve prošla, kakvi su sve susreti i događaji bili organizirani. Također, u njoj su svjedočanstva brojnih nekadašnjih članova koji su se odazvali na svećenički i/ili redovnički poziv te

onih koji su nakon članstva u Frami zasnovali obitelji. (IKA)

Hodočašće sestara Služavki Maloga Isusa u svetište Gospe Sinjske

Sinj, 18. studenoga 2023.

Sestre Služavke Maloga Isusa splitske provincije sv. Josipa hodočastile su 18. studenoga 2023. godine Čudotvornoj Gospi Sinjskoj pod vodstvom provincijalne poglavarice s. Terezije Pervan SMI. Bila je to duhovna obnova za sestre koje planira provincijalno Vijeće za duhovnost i Stadlerovu baštinu. Utemeljitelj Stadler također je bio hodočasnik tog svetišta 1898. godine.

Pri dolasku u svetište Gospe Sinjske sestre su imale mogućnost pristupiti sakramentu ispovijedi. Nakon osobnog sabiranja i pozdrava Majci milosti u crkvi, nastavljen je predviđeni duhovni program. Sestra Dolores Brkić SMI izložila je duhovnu meditaciju o zahvalnosti što je pratila i prigodna pjesma. Uslijedila je molitva Gospine krunicе, povezujući svako otajstvo sa svrhom obnove, konkretnim životom i važnim danom za domovinu i mir u svijetu.

Zatim se prisutnim sestrama obratio župnik fra Antonio Mravak OFM te ih kratko uveo u povijest svetišta te još više približio duhovno značenje i čudesnost svetišta Čudotvorne Gospe Sinjske. Uslijedila je misa koju je predvodio gvardijan svetišta fra Marinko Vukman OFM. Fra Marinko je u svojoj propovijedi izložio Elizabetin i Marijin lik kod pohoda te naglasio svrhu blagoslova. Istaknuo je naziv *Služavke Malog Isusa*, kako je red nazvao sluga Božji Josip Stadler. I njima je poziv „Žuriti u gorje“, pomagati potrebnima, malenima, bolesnima, tužnima. „Svjedok sam mnogih vaših

djelotvornih pomaganja. Neka vas Mali Isus i dalje čuva i blagoslovi u vašem pozivu“, kazao je fra Marinko. Na kraju mise izmolili su posvetnu molitvu Gospi. Sestre su pogledale franjevački muzej, osobno još molile pred Majčinom čudotvornom slikom, a zatim su se uputili u Župu sv. Ivana Krstitelja u Zaseoku. Pred crkvom ih je dočekaio župnik don Josip Bečić koji je ujedno i župnik župe Male Gospe u Biteliću. U crkvi je kratko rekao o svojim župama i raseljenosti župljana nakon Domovinskog rata jer su crkve bile zapaljane. Sestre su posjetile i obližnju terapijsku zajednicu ovisnika. Nadalje, redovnice su posjetile crkvu Male Gospe u Biteliću. Došli su i vjernici župe, djeca i mladi.

Provincijalna glavarica s. Terezija uz pozdravnu i zahvalnu riječ župniku i svima prisutnima, kazala je da nisu bez razloga došli u tu župu. „Naime, devet naših sestara bilo je iz ove župe. Htjeli smo večeras s vama moliti Časoslov moleći za vas, nova zvanja i našu domovinu, posebno danas s vama zapaliti svijeće za žrtve Vukovara i Škabrnje.“ Također je župljanima govorila o družbi i sluzi Božjem Josipu Stadleru. (IKA)

Sestre milosrdnica sv. Vinka Paulskoga proslavile 125. obljetnicu

Varaždin, 19. studenoga 2023.

Sestre milosrdnice sv. Vinka Paulskoga Zagrebačke provincije proslavile su 125. obljetnicu dolaska u Varaždin euharistijskim slavljem 19. studenoga 2023. godine u crkvi Dobrog Pastira u Varaždinu.

Misu je predvodio varaždinski biskup mons. Bože Radoš u zajedništvu s umirovljenim biskupom mons. Josipom Mrzljakom. „Došli smo zahvaliti Bogu na vjernosti sestara, pojedinih i zajednice, koja je ovdje

postojano služila Gospodinu sto dvadeset pet godina. Zahvalit ćemo Gospodinu na toj prisutnosti i molit ćemo da njihova prisutnost bude za njih radost i da se radost množi. Postojana je, trajna i duboka sreća postojano služiti Gospodinu. Želimo ovoj družbi da postojano služenje Gospodinu bude ujedno njihova radost i da trajno služenje Bogu bude svjedočanstvo njih redovnica ovoj zajednici, ali i našem svijetu“, poručio je biskup Radoš.

Naviješteno Evanđelje bilo je o talentima, a kako je rekao biskup, „njih treba razvijati. Naše sestre upravo to svjedoče – da im je Gospodin dao talenat u ruke, u dušu. Nisu se uplašile toga talenta, zakopale u zemlju, nego su u vjernosti i ljubavi pošle za Dobrim Pastirom. Samo u tom povjerenju može se surađivati s Njim, svijetu prenositi ono pravo lice Boga“, istaknuo je mons. Radoš te dodao kako sestre imaju povjerenja i prema ljudima, a svoj život vide u brizi za one koji su siromašni, potrebni.

Na kraju euharistijskog slavlja s. M. Tea Juratović MVZ okupljena je podsjetila o djelovanju sestara milosrdnica u Varaždinu gdje su 1898. godine došle raditi kao sestre u Opću javnu gradsku bolnicu te ondje ostale raditi sve do 1983. godine. Godine 1901. sestre počinju službu i u Gradskoj ubožnici, kasnije preseljenoj u Jalžabet, a 1905. godine u Gradskoj nemoćnici uz crkvu sv. Florijana u Varaždinu koja je zatvorena 1920. godine. Od 1997. do 2006. godine milosrdnice u Varaždinu djeluju u Biskupskom dvoru. Od 1962. godine imaju svoj samostan sv. Leopolda Bogdana Mandića u Gortanovoj ulici u Varaždinu, a od osnivanja Župe sv. Fabijana i Sebastijana 1979. godine, na čijem je području njihov samostan, sudjeluju u pastoralnom radu

župe katehizacijom, liturgijskim pjevanjem, brigom za bogoslužni prostor.

Nakon izlaganja s. Tee okupljenima se obratila i provincijalna poglavarica Zagrebačke provincije Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga, s. M. Barbara Vručina MVZ koja je svojevremeno službovala u Varaždinu. Za sestre milosrdnice istaknula je kako je njihovo poslanje biti među ljudima. „Sveti Vinko je to podržavao kad je rekao: ‘Vaši samostanski hodnici su gradske i seoske ulice.’ Naš apostolat je biti među ljudima, a ovakvi jubileji prigoda su da i od Boga dobijemo milost. I za nas je slavije uvijek radost s onim ljudima među kojima djelujemo i radimo. Osjećamo veliku ljubav svih ljudi među kojima smo do sada bile. Često molimo za župnike i vjernike gdje sestre rade i djeluju i za sve ljude koji nam daju potporu“, poručila je s. Barbara.

Sestrama je, uime župljana, u povodu ovog jubileja zahvalio župljanin Marko Kolarek poručivši kako 125 godina nije malo. „To je broj u kojem je ugrađeno puno dobrote, brižnosti, odricanja, žrtve i molitve. (...) Ostavljen je veliki trag koji Varaždinci moraju poštovati i ne smiju dopustiti da on izbledi“, poručio je Kolarek, a župna zajednica darovala je sestrama fotografiju oltara župne crkve Dobrog Pastira.

Sestrama je zahvalio i mons. Radoš uime Varaždinske biskupije, a svakoj sestri koja je u Varaždinu djelovala dana je na dar unikatna svijeća. „Drage sestre, život se može mjeriti po svjetlu koje daje. Mi razumijemo redovničko poslanje kao svjetlo u našem svijetu. Svijetlite svojim životom ne samo djelima, nego time što zaista jeste, a to je da ste svoje svjetlo upalile na Kristovom svjetlu i da svijetlite vjerom. Svijeća neka vam

bude znak da i dalje svijetlite u svijetu i u ovoj biskupiji. Neka svijeća koja će gorjeti od vremena do vremena podsjeća i na potrebe stalne molitve za duhovna zvanja kako u vašoj družbi, tako i u našoj Crkvi“, poručio im je biskup Radoš te rekao da su im i dalje otvorena vrata u biskupiji, kako svećeničkog doma tako i biskupijskog.

Sestra M. Edita Valjak MVZ prisjetila se svojih sedamnaest godina službovanja u Varaždinu. Premda nije bilo lako, sjeća se ‘varaždinskih dana’ kao najljepšeg dijela svoga života. (IKA)

Susret s Marijinim sestrama čudotvorne medaljice

Vukovar, 19. studenoga 2023.

Vukovarsku Župu sv. Filipa i Jakova 19. studenog 2023. godine posjetile su Marijine sestre čudotvorne medaljice. U susretu s malim misionarima, prijateljima i podržavateljima misija i misionara, posebno misionarki u afričkoj državi Benin, sestre su podijelile svoja misionarska iskustva.

Sve prisutne pozdravila je provincijalna poglavarica s. Samuela Markanović, a s. Jacinta Petrović podijelila je svoja iskustva življenja i rada u Beninu tijekom osamnaest godina. Zahvalile su svima koji ih svojim molitvama, žrtvama i novčanim darom godinama prate i pomažu tako da sestre, u teškim i Europljanima često nezamislivim životnim uvjetima, s ljubavlju, majčinskom nježnošću i velikom hrabrošću pomažu, školuju, liječe i brinu se o mnogoj afričkoj djeci i ljudima u potrebi. Na susretu i na svetoj misi s. Blanche Dakin unijela je dašak afričke radosti, pjevajući uz bubanj na svom materinskom jeziku. (IKA)

Bogoslovi pohodili samostan Misionarki ljubavi na Svjetski dan siromaha

Zagreb, 19. studenoga 2023.

Zajednica Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa, predvođena rektorom preč. Željkom Faltakom te odgojiteljima vlč. Josipom Đurinom, vlč. Tonijem Potrebićem i duhovnikom vlč. Ivanom Grbešićem posjetila je 19. studenoga 2023. godine na Svjetski dan siromaha samostan u Jukićevoj ulici u Zagrebu gdje djeluju sestre Misionarke ljubavi. Misu je predvodio preč. Željko Faltak. Neki od korisnika pučke kuhinje i prenočišta također su sudjelovali na misi.

U prigodnoj homiliji rektor je posebno naglasio predanost sestara Majke Terezije koje, poput žena iz prvog čitanja iz knjige Mudrih izreka, žive posvećene Bogu i najpotrebitijima. Na kraju mise rektor je sestrama uručio novčani dar koji su bogoslovi sakupljali tijekom proteklog tjedna. Nakon mise bogoslovi druge godine pridružili su se sestrama u pučkoj kuhinji, pomažući u posluživanju korisnicima. Nakon podjele obroka bogoslovi su posjetili korisničke prenočišta, još jednog dijela karitativne pomoći koji provode sestre. (IKA)

Nadbiskup Kutleša posvetio župnu i samostansku crkvu Majke Božje Lurdske

Zagreb, 19. studenoga 2023.

Zagrebački nadbiskup mons. Dražen Kutleša predvodio je 19. studenoga 2023. godine euharistijsko slavlje tijekom kojega je posvetio župnu i samostansku crkvu Majke Božje Lurdske u Zagrebu.

Na početku slavlja pozdrav je uputio gvardijan fra Bože Vuleta OFM kazavši kako je ovaj crkveni objekt podignut 1970-ih godina u vrijeme hrvatskog proljeća, a „cjelovitim je uređenjem u zadnjih sedam godina doživio svoje proljeće. Već gotovo dvije godine župna zajednica Majke Božje Lurdske u ovoj crkvi slavi Boga i utječe se svojoj nebeskoj zaštitnici, a danas, činom posvećenja, ovaj će blagoslovljeni prostor postati, možemo slobodno reći, sakrament, tj. materijalni znak žive Crkve, svih nas koje Duh Sveti ujedinjuje u jedno tijelo kojem je glava Krist.“ Nadbiskup Kutleša potom je blagoslovljenom vodom pošćropio narod i oltar.

U homiliji nadbiskup je kazao: „Danas ovdje imamo živu Crkvu, zajednicu vjernika koja živi i daje plodove pobožnosti i svetosti. Posveta ovog bogoslužnog prostora izvanjska je kruna i pokazatelj onoga što Crkva u svojoj biti jest“, dodao je. Nadbiskup je nadalje istaknuo važnost Božjeg zakona, pravo značenje hrama te klanjanje u Duhu i istini. „Vjernost Božjem zakonu temelj je zajedništva i istinske radosti“, rekao je nadbiskup Kutleša i nastavio: „Istinska je posveta crkve u obraćenim srcima vjernika.“ Govoreći o pravom značenju hrama, nadbiskup je naglasio kako je u zdanje te crkve utkan život fra Ante Antića OFM, istaknuvši: „Koliko je samo plodova pobožnosti, plodova posebne svetosti u srcima vjernika posredovao ovaj mali brat velike duše. Poznato je da je otac Ante imao dar čitanja srca, zato je u konkretnim ljudskim sudbinama prepoznavao duboku čovjekovu čežnju i glad za Bogom.“

Na kraju homilije nadbiskup Kutleša kazao je kako je posveta crkve toga dana prilika „da posvijestimo kolike milosti primamo slaveći svakodnevno u ovom prostoru

presvetu Isusovu žrtvu, žrtvu novoga i vječnoga saveza. Mi danas Bogu prinosimo zahvalnu pjesmu za blagoslove koje smo primili i posvećujemo ovaj dom molitve njemu na slavu. Neka ovo bude mjesto gdje ćete svakodnevno prepoznavati svoju i Isusovu žed i odakle će teći rijeke milosti za ovaj grad, naše obitelji, domovinu i cijeli svijet tako potreban njega i zaštite Majke Božje.“ Uslijedila je posvetna molitva nakon koje je nadbiskup izlio krizmu i pomazao oltar, a provincijal fra Marko Mrše OFM i dekan preč. Josip Golubić pomazali su posvetne križeve na stijenama crkve.

Nadbiskup Kutleša na kraju misnoga slavlja potpisao je Povelju o posveti crkve, koja je potom pročitana, dok je zahvalni govor uputio provincijal Mrše. „Imamo razloga klicati Gospodinu, radovati se u njemu, zahvaljivati mu jer nam je on darovao ovaj dan, ovaj događaj i ovo slavlje posvete crkve Majke Božje Lurdske“, kazao je i zahvalio nadbiskupu Kutleši „uz zanimljiv podatak – ovo je prva crkva koju je mons. Kutleša posvetio otkad je postao zagrebački nadbiskup i to nam je izuzetna čast“. Provincijal Mrše zahvalio je i umirovljenom zagrebačkom nadbiskupu kardinalu Josipu Bozaniću na potpori u dovršetku crkve, zatim fra Ivanu Maletiću OFM zaduženom od strane provincije za taj projekt; fra Anti Crnčeviću OFM na doprinosu za uređenje crkve kao liturgijskog prostora, arhitektima, izvođačima radova, donatorima i dobročiniteljima te svima koji su na bilo koji način sudjelovali u dovršetku i uređenju crkve Majke Božje Lurdske. U ime župne zajednice nadbiskupu je uručen prigodni dar. Pred kipom Majke Božje Lurdske nadbiskup Kutleša potom je izmolio molitvu za župnu zajednicu, a prije završnog blagoslova svima je zahvalio i

župnik fra Ante Bešlić OFM.

Kamen temeljac za kriptu crkve blagoslovio je zagrebački nadbiskup koadjutor Alojzije Stepinac 25. ožujka 1936. godine, a Župu Majke Božje Lurdske osnovao je 8. prosinca 1942. godine. Gradnja crkve nad kriptom započinje 1970. godine, a glavni projekt dovršetka i uređenja crkve arhitekata Zorane Sokol Gojnik i Igora Gojnika prihvaćen je 2014. godine. Od siječnja 2022. godine, preseljenjem iz krippte, u crkvi Majke Božje Lurdske započinju redovita liturgijska slavlja. (IKA)

Susret osoba posvećenoga života đakovačke regije

Đakovo, 24. studenoga 2023.

U Dvorani za duhovne vježbe Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu 24. studenoga 2023. godine, u okviru susreta osoba posvećenoga života đakovačke regije, župnik Župe Dobrog Pastira u Đakovu dr. sc. Ilija Dogan održao je predavanje na temu *Moj put je ljubav: sa s. Zdenkom Schelingovom SCSC kroz advent*.

Predavanje je održano u spomen na 20. obljetnicu proglašenja s. Zdenke blaženom. Predavača je na početku pozdravila povjerenica za osobe posvećenoga života đakovačke regije s. Jelena Kovačević SCSC. U prvom dijelu izlaganja *Životni put ljubavi* dr. Dogan je u nekoliko crtica predstavio život s. Zdenke i otkrio poveznice njezina života s pripremom za Božić. Ona je, naime, rođena 1916. godine na Božić. U drugom dijelu izlaganja *Svijet u kojem živimo* predavač je usporedio život s. Zdenke sa životom u današnjem vremenu, dotaknuvši vrijeme pandemije i rata. „Ljubav može i najgoru svakodnevicu pretočiti u najljepšu odu

radosti. Jer ‘život bez ljubavi je smrt’, piše s. Zdenka. Svjedoci smo vremena u kojem se naša svakodnevica čini zlosretnom. Papa Franjo, moleći na praznom Trgu sv. Petra u Vatikanu da se okonča pandemija koja je zahvatila cijeli svijet, izrekao je povijesnu rečenicu: ‘Mislili smo ostati zdravi u jednom bolesnom svijetu.’ I možda nitko dosad nije tako pronicljivo i mudro opisao vrijeme u kojem se nalazimo.“ Predavač je zatim prikazao današnju situaciju i zaključio: „I dok zamišljeni gledamo prema nemirnom moru svoje budućnosti, promatrajući sadašnjost, tu i tamo nam tiho prođe mislima pitanje: ‘Želi li naš Stvoritelj da mi uistinu budemo tu gdje jesmo? Nije li imao neko bolje vrijeme za nas? Ili je ovo vrijeme najbolje od svih vremena te nismo mogli bolje proći?’“, dodao je.

Dr. Dogan je zatim istaknuo kako Bog ni za sebe nije birao neko savršeno vrijeme i povijesne prilike te želi da i mi s ljubavlju prihvatimo svoje vrijeme i okolnosti života u koje nas je stavio. „Kršćanstvo nije nikada prečac koji nas miče iz povijesti čovječanstva, iz onoga što se događa cijelomu svijetu pa makar ta povijest bila i nepravedna, čak i onda kada nam se ona ne sviđa. Svi smo mi često stavljeni u okolnosti koje nam se ne sviđaju, ali one se svejedno događaju. Mnoge stvari u našem životu nisu naša odluka, ali postoje, događaju se, došle su bez da su nas pitale; došle su i utječu na naš život i ograničavaju ga. Unatoč tomu, pozvani smo krenuti na put; djelovati, a ne kukati i ne skrivati se iza privilegija, časti i vlasti“, istaknuo je predavač.

„Bog nije napravio sebi neko izolirano mjesto, privilegirano mjesto na kojem će sve biti sjajno i bajno, kao u bajci. Nije došao u neko mjesto izdvojeno od onoga gdje mi

živimo, nego baš suprotno, tamo gdje mi jesmo i gdje mi živimo. Unutar onoga gdje možda i ne želimo živjeti ili gdje smo prisiljeni živjeti. Bog nije sebi stvorio neko izolirano mjesto bez briga i problema, nego dolazi u jednu obitelj i staje u red s nama svima; dolazi u obitelj koja ima svoju prošlost (i ne možda tako lijepu i svetu), obitelj koja ima svoje poteškoće i probleme“, dodao je.

Voditelj je zatim povezoao odgovor na ta pitanja s pripremom za Božić. „Zašto je toliko važno to da je ‘Riječ postala tijelom i postala tesarom’. Jer riječ nije slučajno postala tesarom; tesar stvara čudesna djela u skrovitosti i jednostavnosti svoje radionice. Bog dolazi na zemlju u božićnoj noći, dok svi spavaju, u tišini i jednostavnosti. U tišini i jednostavnosti uskrsnoga jutra dovršava svoje djelo spasenja. Nije bez razloga riječ postala tesarom; Bog mijenja svijet u skrovitosti i jednostavnosti naše svakodnevne. ‘Bog je jednom zauvijek ušao u ovaj naš svijet, zbog toga taj svijet više nije proklet, nego je sveto mjesto Božje prisutnosti’ (Szentmartoni). Zahvaljujući tomu malenom djetetu koje je zaboravilo zatvoriti vrata neba, zemlja i nebo više nisu odvojeni, nego zauvijek ostaju spojeni; i ostaju zauvijek zajedno jer zemlja je tvorevina neba i put prema nebu (usp. Hadjadj). Stoga vjera u Boga uključuje vjeru u to da je biti rođen u ovakvo vrijeme i usred ovakva stradanja blagodat. Tu smo gdje jesmo, dakle Stvoritelj želi da budemo tu“, istaknuo je. „Trebamo ostati gdje jesmo i biti sigurni da nismo mogli bolje proći. Ne trebamo se pouzdati u budućnost ni žaliti za prošlošću, nego služiti Božjoj prisutnosti u svemu, otkriti Vječnoga u vremenitom, živjeti na zemlji ljubav koja je već – *‘unque es de nocte*, premda tama vlada – nebeska ljubav’ (Hadjadj). Blažena Zdenka bila je

upravo to, skromni i jednostavni tesar svoje svakodnevnice, koja nije kukala nad svojim životom, koja nije vapila za boljim vremenima, nego je prihvatila činjenicu da ju je Stvoritelj s razlogom stavio baš u to vrijeme i baš u tu svakodnevnicu kako bi je ona preoblikovala u ljudskiju. A to je činila tako što je ljubila“, naglasio je.

U zaključku je predavač poručio sestrama da je potrebno prihvatiti ovo vrijeme kao blagodat i priliku za ostvarivanje Kraljevstva Božjega ovdje na zemlji. „Ne glasno i pompozno, već tiho i dostojanstveno, baš poput Onoga koji je svojim dolaskom među nas zauvijek spojio nebo i zemlju. Kršćanstvo nije ideologija, nije politička stranka, nije nevladina udruga; stoga ono nije opasno, nije agresivno, ono ne traži pažnju jer ni Bog ne traži pažnju, nego dolazi i spašava svijet dok su reflektori svijeta ugašeni. Zato, dok se ideološki i stranački propagandisti nameću osvajanjem, Božji se poslanik izlaže kontemplaciji (usp. Hadjadj); u tišini svakodnevne donosi promjenu u ovaj svijet. Ovo vrijeme stoga nije zlosretno vrijeme, nego vrijeme gradnje mostova mira i pomirenja, vrijeme ugradnje dobrog i plemenitoga u ovaj svijet“, poručio je predavač. Dodao je kako ovo nije vrijeme kukanja, već djelovanja, vrijeme osnaživanja i jačanja, hrabrenja i tješnja, vraćanja osmjeha i brisanja suza. „Ne, ovo nikako nije vrijeme Božjega suda, nego našega suda: ‘vrijeme da se izabere što je važno, a što prolazno, da se odvoji ono što je potrebno od onoga što nije’. Ovo je vrijeme bogomdano kako bismo tijekom našega života ponovno usmjerili prema onom bitnom: Riječi koja je postala tijelom i koja je postala tesarom. A vrijeme u kojem nam se Bog otkriva, nikako ne može biti zlosretno, nego samo blagodat. Ne preostaje nam stoga drugo doli, poput s. Zdenke, ljubiti svoju

svakodnevicu jer Stvoritelj mi ju je darovao i On me želi u njoj kako bih tiho i nenametljivo, u skrovitosti svoje tesarske radionice, poput tesara, ljubavlju mijenjao svijet“, istaknuo je u zaključku dr. Dogan.

Nakon predavanja razvila se rasprava, a potom je susret nastavljen euharistijskim klanjanjem u samostanskoj crkvi Presvetoga Srca Isusova, koje je također vodio dr. Dogan, s tekstovima iz knjižice *Molitve blažene sestre Zdenke Schelingove*. Duhovna obnova završila je *Večernjim hvalama* Božanskoga časoslova. (IKA)

Dan sjećanja na ubijene franjevce mučenike Cetinske krajine

Sinj, 24. studenoga 2023.

Dan sjećanja na ubijene franjevce mučenike Cetinske krajine obilježen je 24. studenoga 2023. godine u Svetištu Gospe Sinjske. Misu zadušnicu predvodio je provincijalni definator Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Ante Akrap OFM. Na početku misnog slavlja gvardijan fra Marinko Vukman OFM pročitao je imena dvadesetorice franjevaca koji su ubijeni u Drugom svjetskom ratu i poraću, a koji su djelovali u sinjskom samostanu i u drugim župama cetinskog kraja.

Oni su: fra Anselmo Kovačić OFM (1905. – 1943.), fra Ante Romac OFM (1900. – 1944.), fra Ante Cvitanović OFM (1889. – 1944.), fra Božo Vugdelija OFM (1912. – 1945.), fra Rafo Kalinić OFM (1910. – 1943.), fra Ivan Romac OFM (1900. – 1944.), fra Jozo Olujić OFM (1888. – 1944.), fra Josip Poljak OFM (1908. – 1946.), fra Jozo Borković OFM (1896. – 1942.), fra Krsto Bazo OFM (1912. – 1944.), fra Leonardo Bajić OFM (1889. – 1948.), fra Milan Lapić OFM (1906. – 1943.),

fra Metod Vezilić OFM (1883. – 1944.), fra Nikola Šabić OFM (1905. – 1945.), fra Petar Glavaš OFM (1884. – 1945.), fra Petar Paviša OFM (1904. – 1943.), fra Rudolf Vučić OFM (1924. – 1945.), fra Stanko Bradarić OFM (1905. – 1943.), fra Stanko Milanović Litre OFM (1911. – 1944.) i fra Vlade Pavlov OFM (1900. – 1944.).

Poslije misnog slavlja u samostanskom klausturu ispred reljefa dvadesetorice fratara izmoljena je molitva odrješenja. (IKA)

Biskup Škvorčević primio provincijalnu poglavaricu sestara milosrdnica Zagrebačke provincije

Požega, 25. studenoga 2023.

Požeški biskup mons. Antun Škvorčević primio je 25. studenoga 2023. godine u Biskupskom domu u Požegi provincijalnu poglavaricu sestara milosrdnica Provincije Bezgrješnog Začeca Blažene Djevice Marije u Zagrebu s. Barbaru Vručinu MVZ.

Razgovarali su o poslanju sestara milosrdnica u požeškom samostanu i mogućnosti njihova sudjelovanja u odgojno-obrazovnom projektu Požeške biskupije. Posebnu pozornost posvetili su pitanju zgrade požeškog samostana. Naime, s obzirom na sve manji broj sestara zgrada navedenog samostana postala je velika te je razmotrena mogućnost da se ona uključi u odgojno-obrazovni projekt Požeške biskupije posebno kroz dječji vrtić koji bi se u nju smjestio.

Tom prilikom biskup se zahvalio provincijalnoj poglavarici za požrtvornost kojom sestre njezine provincije djeluju na nekoliko pastoralnih područja požeške mjesne Crkve. (IKA)

Završila devetnica Djetetu Isusu

Brodsko Vinogorje, 25. studenoga 2023.

Devetnica Djetetu Isusu, kojom su Služavke Maloga Isusa na svetkovinu Blagovijesti 2023. godine započele molitvu za proglašenje blaženim i svetim svoga utemeljitelja sluge Božjega nadbiskupa Josipa Stadlera, završena je misnim slavljem 25. studenoga 2023. godine u Brodskom Vinogorju.

Misno slavlje u kapeli Djeteta Isusa u Stadlerovoj spomen-kući u Brodskom Vinogorju predvodio je župnik brodske Župe sv. Leopolda Mandića vlč. Robert Farkaš. Velečasni Farkaš u homiliji je naglasio kako je Stadler živio betlehemske vrijednosti – jednostavnost, poniznost i skromnost. „Kad je promatrao Isusa, od djeteta malenoga do Kalvarije – Križnoga puta, Stadler je shvatio da nema drugoga puta osim nesebične, ponizne, skromne i jednostavne ljubavi. To je bio moto njegova života. Po tome prepoznajemo njegovu svetost jer sve što je činio, činio je po tim vrijednostima koje nam je Bog pokazao u betlehemske jaslama kada se darivao kao malo dijete. Te je vrijednosti Stadler živio i ostvarivao u svome životu brinući se za svoj narod, za svoje svećenike, a ponajviše za one najbliže Betlehemu; malene, siromašne, bolesne, djecu bez roditelja, siročad, napuštene, jadne, uciviljene, stare, bolesne. U njima je prepoznao onu potrebu za ljubavlju koju je Bog nama darovao u Betlehemu i zato je svim srcem i dušom nastojao olakšati život svojih bližnjih. Napravio je velika djela, na kulturnom, teološkom, pastoralnom, građevinskom planu i drugim područjima. No znao je da je čovjek najveća vrijednost za Boga i zato je služeći čovjeku ostao samozatajan i skroman. Stoga nam Stadler

može biti uzor kako se živi evanđelje u konkretnom životu i konkretnom vremenu. On nam je primjer da se dobra djela pred Bogom mjere samo onoliko koliko smo ljubavi u njih ugradili“, rekao je uz ostalo vlč. Farkaš. Okupljeni pred kipom Djeteta Isusa i Stadlerovom slikom, redovnice Služavke Maloga Isusa zajedno su s vjernicima izmolile pobožnost Djetetu Isusu, a potom i molitvu za Stadlerovo proglašenje blaženim i svetim. (IKA)

Dvadeset peta obljetnica prijenosa tijela bl. Marije Propetog Isusa Petković iz Rima

Blato, 26. studenoga 2023.

U povodu 25. obljetnice prijenosa tijela bl. Marije Propetog Isusa Petković iz Rima u Blato dubrovački biskup mons. Roko Glasnović 26. studenoga 2023. godine blagoslovio je u Blatu spomen-obilježje te predvodio misno slavlje u župnoj crkvi Svih svetih.

Biskup je govorio o bl. Mariji Propetog Isusa Petković. Rekao je da su njezini zemni ostaci postali relikvije koje se časte te naglasio potrebu poznavanja života svetaca i blaženika kako bi ih se nasljedovalo na putu svetosti. „Blažena Marija Propetog Isusa Petković radila je na izgradnji Božjeg kraljevstva iskazujući ljubav prema malenima, siromasima, bolesnima, grešnicima, starima i napuštenima“, naglasio je.

Euharistijsko slavlje započelo je ulaznom procesijom iz samostanskog dvorišta prema župnoj crkvi koju su predvodili bratimi bratovština Svih svetih i Svete Vincence pod zaštitom Srca Isusova. Prije svete mise redovnice i štovatelji blaženice okupili su se u kriпти svetišta u kojoj počivaju

njezini zemni ostaci. Župnik Kovačević na početku mise pozdravio je okupljene među kojima su bili i provincijalna poglavarica s. M. Mirjam Gadža CFM, izaslanica vrhovne poglavarice s. Dolly Jara CFM te vrhovna savjetnica s. Vianeja Kustura CFM.

Tijekom svečanosti dubrovački biskup Roko Glasnović blagoslovio je spomen-obilježje. Program je započeo sviranjem Hrvatske glazbene udruge *Sveta Vincenca*, a zatim je učenica prvog razreda Marija Bačić izvela recitaciju koju je na taj dan prije šezdeset godina napisala bl. Marija Petković i kojom se obratila *svome Ljubljennomu*. Prigodne govore održali su: provincijalna poglavarica s. M. Mirjam Gadža CFM, općinski načelnik Ante Šeparović, dubrovačko-neretvanski župan Nikola Dobroslavić i potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine Branko Bačić.

Provincijalna poglavarica podsjetila je na događaj dolaska zemnih ostataka blaženice u Blato 21. studenoga 1998. godine na kojem su se okupile njezine duhovne kćeri i hodočasnici. „Danas, dvadeset pet godina kasnije, ponovno smo ovdje kako bismo spomen-obilježjem ovjekovječili dan povratka majke Marije u njezino Blato, u kuću maticu gdje je sve počelo“, kazala je provincijalna poglavarica. Zahvalila je i svim osobama koje su pridonijele ostvarenju tog projekta.

Načelnik Šeparović, koji je i predsjednik Odbora za štovanje bl. Marije, kazao je kako se Blato tih dana s ponosom prisjeća tog događaja prije dvadeset pet godina te naglasio kako Blato u vrijeme rođenja blaženice 1892. godine nije ni slutilo da će imati prvu hrvatsku blaženicu i „da će nje-

zina požrtvovna djela trajno ostati u našoj svakodnevnici učeći nas kako živjeti bolje“.

Župan Dobroslavić izrazio je zadovoljstvo zbog sudjelovanja na otvaranju spomenika i istaknuo kako je Blato dalo cijeloj Hrvatskoj i svijetu blaženicu što pokazuje kako je to mjesto prožeto duhovnošću. Poželio je da tako i ostane. Potpredsjednik Vlade Bačić podijelio je svoja sjećanja na te dane prije dvadeset pet godina kada je župnik u Blatu bio don Josip Barišić, s kojim je bio u trenutku dolaska tijela blaženice u Dubrovnik pa onda u Blato. Istaknuo je i neke misli iz propovijedi pape Ivana Pavla II. pri proglašenju blaženom Marije Propetog Isusa Petković.

Središnje mjesto spomen-obilježja čini veliki kameni križ s korpusom i natpisom *INRI* te potpisom bl. Marije Propetog Isusa Petković uz njezinu misao: „Iz boli križa podignimo svoj pogled u nebo.“ Zemljište za podizanje spomen-obilježja darovala je obitelj Ilka i Jele Protić. Spomen-obilježje projektirao je Josip Vidović koji je i nadzirao izvođenje radova, a akademski kipar Petar Ujević izradio je korpus.

Dvodnevni program obilježavanja Dana provincije Krista Kralja započeo je dan ranije promocijom poruka bl. Marije u samostanskoj dvorani sv. Franje u Blatu. Poruke su predstavile s. M. Emila Barbarić CFM i doc. dr. sc. Katica Knezović. U okviru programa izveden je i prigodni recital iz života blaženice. Nakon programa započelo je cjelonočno euharistijsko klanjanje u samostanskoj kapelici Krista Kralja. U nedjelju ujutro upriličena je molitva na groblju gdje počivaju zemni ostaci pokojnih sestara Kćeri milosrđa. (IKA)

Sestre franjevke od Bezgrješne proslavile obljetnicu

Primošten, 26. studenoga 2023.

Sestre franjevke od Bezgrješne 26. studenoga 2023. godine u crkvi sv. Jurja u Primoštenu proslavile su Dan družbe. Misu zahvalnicu predvodio je šibenski biskup mons. Tomislav Rogić zajedno s umirovljenim šibenskim biskupom mons. Antom Ivasonom.

Biskup Rogić u homiliji je podsjetio na početke djelovanja sestara. „Danas posebno spominjemo šezdeset godina otkada su sestre došle u Primošten na poziv biskupa Arnerića i tadašnjeg župnika Kramara. Slave sestre danas i pedeset godina otkako je njihova Družba priznata od Svete Stolice, to jest kada su postale družba papinskog prava. Vama su bolje poznati mnogi detalji iz te povijesti i koliko su poteškoća imale prve sestre. Od tada gotovo tri i pol stoljeća. Ali tu ste i Bogu hvala za vaše odažive Božjem pozivu i za sve što činite. Ne bi toga bilo bez Duha Božjega i njegova nauka da se po vama proslavi. A to i jest najljepše kad toga nismo svjesni i dopustimo da se Bog s nama posluži. Tijekom minulih stoljeća prolazile su sestre različita iskušenja, ali nisu nikada odustale služiti Kristu u bratu čovjeku i svjedočiti svoju vjeru u uskrsnuće. Nije li to i glavna poruka današnje Božje riječi, Nedjelje Krista Kralja koji dolazi na koncu vremena nagraditi velikodušnu ljubav i ukloniti svaku sebičnost. Sestre su ovaj svijet činile boljim svijetom živeći svoje iščekivanje drugog Kristova dolaska. Svjedočeći Krista uskrslog, njemu se nadajući. Prolazile su kušnje ovoga svijeta s molitvom i pouzdanjem u Božju pomoć, Božje vodstvo. Mnogo, mnogo puta ispro-

sile su milost Božju da riješi nemoguće, da ih izvede iz opasnosti, da im nadahne novi polet, da im pribroji nove članice koje će nastaviti živjeti vjeru i duh ove zajednice. Zato vam čestitam i zahvaljujem. Mnogo nam značite i onda kad u starijoj dobi vaše sklopljene ruke ustrajavaju u molitvi“, rekao je mons. Rogić.

Nakon *Vjerovanja* sestre su obnovile svoje redovničke zavjete. Poslije popričesne molitve vrhovna poglavarica s. Terezija Zemljić uputila je prigodnu riječ. Istaknula je da su današnjim slavljem „zahvalili Bogu za pedesetu godišnjicu otkako je družba uzdignuta u red družbi papinskog prava *Dekretom pohvale* izdanim u Rimu 4. srpnja 1973. godine od Kongregacije za redovničke i svjetovne ustanove na temelju posebnih ovlasti tadašnjeg pape Pavla VI. i potpisano od prefekta Kongregacije kardinala Ildegarda Antoniuttija“.

Sestra Terezija je pojasnila povijesne okolnosti jurisdikcije nad zajednicom. „Prema ondašnjem crkvenom pravu, vrhovnu jurisdikciju nad zajednicom imali su franjevci, najprije Provincije Bosne Srebrene do 1735. godine, a nakon toga Provincije Presvetog Otkupitelja. Godine 1878. vrhovnu jurisdikciju nad družbom preuzeo je tadanji šibenski biskup Antun Josip Fosco i izdao je prve konstitucije. Od tada do 1973. godine izmijenilo se više šibenskih biskupa i svi su oni dali svoj udio u životu naše družbe. Izdvojila bih ovom prigodom samo dvojicu ili trojicu biskupa osobito važnih. Bio je to biskup Jeronim Mileta koji je za sestre izdao nove konstitucije 1928. godine uskladiвши ih s odredbama Crkve. Isto je učinio 1958. godine biskup Ćiril Banić. Biskupa Ćirila Banića naslijedio je 1961. godine na šibenskoj biskups-

koj stolici biskup Josip Arnerić koji je do tada bio župnik ovdje u Primoštenu. U njegovo vrijeme dogodio se i Drugi vatikanski sabor na kojem je i on sudjelovao. Taj sabor donio je veliku novost Crkvi pa tako i redovničkim zajednicama. Cjelokupni crkveni život trebalo je prilagoditi novim smjernicama sabora. U tim promišljanjima pokazalo se da je za našu redovničku zajednicu došlo vrijeme da postane papinskog prava, tj. da nad njom vrhovnu jurisdikciju ima Sveta Stolica. (...) Golemi doprinos za izdavanje *Dekreta pohvale* dao je franjevac iz zadarske provincije sv. Jeronima fra Mijo Brlek OFM koji je kao stručnjak crkvenog prava bio posebni povjerenik tadašnjeg prefekta Kongregacije za redovnike kardinala Antonitija. Dr. fra Mijo Brlek OFM bio je vrlo ugledan profesor i redovnik te je radio i na Kongregaciji za sakramente i za nauk vjere.

I današnja naša proslava pedesete obljetnice papinskog prava upravo u Primoštenu, gdje je pokopan biskup Josip Arnerić, potvrđuje to da su ga sestre cijele kao i sve biskupe do današnjih dana. Time potvrđujemo svoju odanost Crkvi i njezinim pastirima znajući da je to siguran i ispravan put. Uz Primošten nas veže i šezdeseta godišnjica otkako sestre djeluju u ovoj župi, a došle su ovamo 1963. godine na poziv biskupa Arnerića i tadašnjeg župnika don Lovre Kramara. Kako vidimo, spominjemo se mnogih obljetnica naše družbe i to vrlo visokih – višestoljetnih. Sve one uklapaju se i u 725. obljetnicu Šibenske biskupije koja je velikim hodočašćem u Rim prošlog mjeseca potvrdila svoju odanost papi, a hodočašću su se pridružile i naše sestre pokazujući tako svoje jedinstvo sa cijelom Crkvom.“ (IKA)

Izvršena primopredaja franjevačkog samostana sv. Vlaha

Pridvorje, 30. studenoga 2023.

U samostanu sv. Vlaha u Pridvorju održana je 30. studenoga 2023. godine primopredaja toga samostana koji su franjevci Franjevačke provincije Svetoga Križa – Bosne Srebrene vratili na upravljanje Franjevačkoj provinciji sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri.

Uime Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri samostanom u Pridvorju od početka siječnja upravljat će fra Vito Smoljan OFM koji je pridružen gvardijanatu samostana Male braće u Dubrovniku, čiji je gvardijan fra Josip Jozo Sopta OFM. Susret je započeo molitvom i zahvalom fra Ivici Kyrilu Pavloviću OFM za dosadašnje upravljanje samostanom. Na primopredaji su bili provincijal Franjevačke provincije sv. Jeronima fra Tomislav Šanko OFM, a uime provincija Provincije sv. Križa – Bosna Srebrene fra Zdravka Dadića OFM, kao njegov osobni delegat, bio je prisutan upravitelj samostana u Cavtatu fra Ilija Stipičić OFM. Prilikom primopredaje provjerene su sve potrebne knjige i dokumentacija, inventar koji pripada samostanu i crkvi te je potpisan primopredajni zapisnik. Braća su obišla samostan i crkvu te utvrdila njegovo trenutno stanje. Dosadašnji upravitelj fra Ivica uputio je novog upravitelja fra Vitu u sve važnije događaje, običaje i obljetnice koje se ovdje prigodno održavaju i slave. Samostan je u posljednje vrijeme dodatno obnovljen te se trenutno radi na restauraciji glavnog oltara u crkvi. U sklopu samostana djeluje arheološki muzej koji je otvoren za građanstvo. Primopredaja je zaključena zajedničkom molitvom. (IKA)

Predstavljena knjiga *Sestre milosrdnice III.*

Zagreb, 30. studenoga 2023.

Treći svezak povijesti Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga, koji obuhvaća povijest četiriju provincija družbe u Europi od njihova osnutka do 1999. godine, predstavljen je 30. studenoga 2023. godine u Ženskoj općoj gimnaziji u Zagrebu. Knjigu su predstavili prof. dr. sc. fr. Slavko Slišković OP, dr. sc. s. Veronika Popić MVZ i suautorica s. M. Blaga Bunčuga MVZ, prof.. Prva dva sveska knjige *Sestre milosrdnice* napisale su s. Berislava Vračić MVZ i s. Alfonza Kovačić MVZ, za treći su svezak djelomično napisale sadržaj pojedinih poglavlja i prikupile građu koju je potom obradila i dopunila s. M. Blaga Bunčuga MVZ.

Prikazavši strukturu i okvirni sadržaj djela, fr. Slavko je istaknuo kako je knjiga „hvalevrijedan nastavak publiciranja rezultata istraživanja povijesti sestara milosrdnica“. Rekao je da su sestre „dijelile sudbinu Crkve i svoga naroda pa je njihova povijest dio šireg eklezijalnog i nacionalnog povijesnog mozaika u kojemu milosrdnice nisu pasivne promatračice, nego aktivne sudionice. Usto, pripadajući *vinkovskoj obitelji* one ugrađuju hrvatsku crkvenost u širi kontekst svjetskoga katoličanstva.“

Rekavši da se u „knjizi može nazrijeti kako se karizma svetog Vinka Paulskoga prelijeva plodno u nova vremena“, s. Veronika je istaknula kako knjiga obuhvaća razdoblje „bremenito različitim događajima koji su bili izuzetno teški – Drugi svjetski rat i poraće, Domovinski rat – nešto što je u čovjeku uzrokovalo velike rane i traume. Vidi se u samoj knjizi koliko je karizma živa i u takvim vremenima i koliko se sestre

mogu prilagoditi tim novim vremenima i koliko dalje mogu razvijati ono zbog čega je Družba i nastala.“

Sestra M. Blaga, suautorica i urednica djela, u svom je izlaganju opisala proces nastanka knjige i naglasila kako je sustavan rad na povijesti družbe započeo još davne 1975. godine i da je publikacija prvotno bila zamišljena kao troknjižje. Međutim, zbog obilja materijala koje je potrebno prikazati odlučeno je da će se prirediti još jedan svezak koji će obuhvatiti provincije družbe u Argentini i Paragvaju te delegature u Italiji, Sjedinjenim Američkim Državama i Kanadi te u Bugarskoj. Na kraju svog govora, zaželjevši da dobri Bog „bлагослови družbu našu, sve žive i preminule sestre koje su slijedeći duhovni put sv. Vinka Paulskoga kroz minula desetljeća i živjele i dijelile milosrđe“, istaknula je da „u našim knjigama ne nalazimo sva njihova imena, ali znamo da su sva urezana u Božji dlan“.

Predstavljajući su istaknuli kako je knjiga u prvom redu namijenjena sestrama i povjesničarima, ali je jezično i stilski prikkladna širem krugu zainteresiranih čitatelja. Okupljenima se na kraju obratila vrhovna poglavarica s. M. Jelena Ikić MVZ koja je, zahvalivši svima, i živima i preminulima koji su na bilo koji način sudjelovali u nastanku predstavljenog djela, istaknula kako „mi, zagrebačke milosrdnice, koje smo svoj povijesni hod na hrvatskim prostorima započele 1845. godine, iščitavanjem povijesti svoje družbe prepoznajemo čudesna Božja djela koja je izveo po tisućama naših sestara koje su gorljivo širile djelotvornu milosrdnu ljubav u duhu i karizmi apostola Milosrdne Ljubavi“.

Predstavljanju su nazočile i provincijalne poglavarice s. Ana Marija Rakocija MVZ

iz Rijeke, s. M. Barbara Vručina MVZ iz Zagreba, s. M. Andrijana Mirčeta MVZ iz Splita i s. M. Vinka Bilješko MVZ iz Sarajeva. U ime zagrebačkog nadbiskupa Dražena Kutleše na predstavljanju je bio rektor Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa preč. Željko Faltak. (IKA)

Adventski susret redovnica Šibenske biskupije

Šibenik, 10. prosinca 2023.

Druge nedjelje došašća, 10. prosinca održan je u kući matici Sestara franjevki od Bezgrješne adventski susret redovnica Šibenske biskupije s biskupom Tomislavom Rogićem.

Sestre su susret započele euharistijskim klanjanjem na temu zahvalnosti i molitvom *Večernjih hvali*. U svom nagovoru biskup Rogić je istaknuo kako „Božja riječ govori o zahvalnosti odnosno nezahvalnosti. Došašće je čekanje najvećeg dara, dolazak Spasitelja. Susret bez premca. Dar u kojem su svi drugi darovi. Nikad nećemo dovoljno zahvaliti koliko nam Bog daje samoga sebe. Bog želi pokazati kako je spasenje ponuđeno svakom čovjeku, bez obzira o kome se radi“, rekao je biskup Rogić.

Svim sestrama dobrodošlicu je izrekla biskupijska povjerenica za ustanove posvećenog života s. Renata Azinović. U ime svih redovnica čestitku je uputila vrhovna poglavarica Sestara franjevki od Bezgrješne s. Terezija Zemljić. Izrazila je radost što su se sestre ovog adventa okupile u njihovoj kući, što se, kako je rekla, „na neki način lijepo uklopilo u ovogodišnje obilježavanje 800. obljetnice prikaza živih jaslca sv. Franje u Grecciu. Sveti Otac nas poziva da ovog Božića zastanemo pred jaslacama postavljenim u našim domovima, sa čežnjom za

tišinom i molitvom. U tišini kako bismo mogli čuti što nam Isus govori iz jaslca, za molitvom kako bismo izrazili zahvalno čuđenje, nježnost, a možda i suze koje prizor jaslca potiče u nama. U svemu tome Marija nam je uzor. Ništa ne govori nego promišlja i klanja se.“

U ime svih redovnica s. Terezija je darovala biskupu Tomislavu Rogiću središnji lik jaslca Dijete Isusa u jaslacama. Biskup je svakoj sestri darovao kuglicu za božićno drvce u kojoj je prikaz katedralnih jaslca. (IKA)

Prijatelji i Služavke Malog Isusa organizirali Misijsku prodajnu izložbu na Pojišanu

Split, 1. prosinca 2023.

Prijatelji Malog Isusa zajedno sa sestrama Služavkama Maloga Isusa upriličili su 28. Misijsku prodajnu izložbu od 1. do 3. prosinca 2023. godine u svetištu Gospe od Pojišana u Splitu.

Humanitarnu misijsku izložbu pokrenula je 1996. godine s. Vesna Mateljan SMI, a nastavila s. Dolores Brkić SMI. Ove godine održana je u ozračju pedesete obljetnice posvete Družbe sestara Služavki Malog Isusa Srcu Isusovu. Zato, idući božićnom otajstvu ususret, geslo izložbe bilo je *Srce Isusovo, izvore svakog dobra, blagoslovi misije*. Sve rukotvorine postavljene su u dvorani *Sv. Leopold* u kapucinskom samostanskom prostoru tijekom tri dana. Prikupljena sredstva namijenjena su za siromašnu djecu u Boliviji gdje djeluje misionar fra Ivica Vrbić OFMCap i u Tananzaniji gdje djeluje don Ante Batarelo te za sestre Služavke Kristove koje djeluju u Haitiju. Posebni gosti na duhovnom programu i misi bili su roditelji

župljanke Mersy iz Kenije. Euharistiju s nakanom za sve hrvatske misionare diljem svijeta predvodio je domaći župnik fra Žarko Lučić OFM^{Cap}.

Budući da je izložba bila vrlo uspješna, uz tri navedene misije dio sredstava bit će upućen i u misiju u Ruandi. Dio artikala izložbe darovan je za buvljak koji se priprema za splitske beskućnike. Božićne ukrase dobit će i Dječji dom *Maestral* u Splitu. Po načelima sluge Božjega Josipa Stadlera *Imaj srce* nekoliko paketa s hranom darovano je potrebitim obiteljima. Na kraju izložbe izmoljena je krunica za sve dionike projekta. (IKA)

Blagoslovljen obnovljeni samostan Kćeri Božje ljubavi

Petrinja, 2. prosinca 2023.

Blagoslov obnovljenog, u potresu teško oštećenog, samostana Sv. Križa i internata za djevojke Družbe Kćeri Božje ljubavi održan je 2. prosinca 2023. godine u Petrinji. Misu zahvalnicu u župnoj crkvi sv. Lovre predvodio je sisački biskup Vlado Košić u zajedništvu s varaždinskim biskupom i predsjednikom Hrvatskog Caritasa Božom Radošem.

U propovijedi je biskup Radoš poručio kako ovaj samostan evocira na mjesto najsvetije za kršćane, križ. „Drage sestre, ljubav koja teče s Isusova križa nikada ne staje i ona mora teći dalje. Zato se pored vaše kuće rađa još jedna kuća koja sve prihvaća. To je kuća ljubavi gdje vi prihvaćate djevojke koje dolaze ovdje na studij kako bi njima olakšale život, ali i kako bi osjetile Božju ljubav.“

Nakon popričesne molitve prisutnima se obratila provincijalna poglavarica s. Gordana: „Hvala vam za blizinu i podršku koju

nam iskazujete svojom nazočnošću u ovom radosnom trenutku zahvale Gospodinu za završetak obnove našeg samostana. Mudri Propovjednik o slijedu događaja u životu kaže: Sve ima svoje doba i svaki posao pod nebom svoje vrijeme. Vrijeme rušenja i vrijeme građenja, vrijeme bacanja kamenja i vrijeme sabiranja kamenja. Vrijeme plača i vrijeme smijeha. Vrijeme tugovanja i vrijeme plesanja. Možemo reći da se prepoznajemo u ovom iskustvu i da bi sve proživljeno u posljednje tri godine mogli sažeti u ove mudre riječi.“ Nakon mise biskup Košić je u prisutnosti biskupa Radoša te sestara blagoslovio novoobnovljeni samostan. (IKA)

Pater Mirko Nikolić SJ upoznao vjernike Lapada sa životom sluge Božjega o. Ante Gabrića SJ

Dubrovnik, 3. prosinca 2023.

Vicepostulator kauze sluge Božjega o. Ante Gabrića SJ, p. Mirko Nikolić SJ predvodio je na prvu nedjelju došašća, 3. prosinca 2023. godine euharistijska slavlja u Župi sv. Mihajla na Lapadu u Dubrovniku.

Vicepostulator Nikolić na svim je nedjeljnim misama upoznao okupljene vjernike sa životom o. Ante Gabrića, počevši od ranog djetinjstva u Metkoviću. Istaknuo je važnost obiteljskog života i obiteljske molitve u obitelji Gabrić te kakav je to utjecaj ostavilo na o. Antu. Pater Nikolić je govorio o Gabrićevu putu u svećeništvo i susret s isusovcima koji su ga potaknuli da im se pridruži. Istaknuo je njegovu radost i žar kojim je živio svoje svećeništvo o čemu se može čitati i u njegovim brojnim zapisima. Uz ostalo govorio je i o njegovu misionarskom djelovanju i ljubavi koju je imao za

sve siromašne te potaknuo okupljene na promišljanje kako takav put nasljedovati i u svojem životu. (IKA)

Sestra Antonie Marie od Isusa položila doživotne zavjete

Lasinja, 3. prosinca 2023.

Sisački biskup Vlado Košić predvodio je 3. prosinca 2023. godine u samostanskoj crkvi Kćeri Srca Isusova u Lasinji misno slavlje tijekom kojeg je svoje doživotne zavjete položila s. Antonie Marie od Isusa (Olujčić).

Biskup je zaželio zavjetovanici da bude ne samo odjećom čista i bijela kao jutrošnji snijeg, nego još više svojom dušom i ljepotom ljubavi prema Kristu i Crkvi, prema Bogu i svakom čovjeku.

Nakon popričesne molitve sve okupljene je pozdravio duhovnik Špehar pročitavši papinski blagoslov zavjetovanici i svim okupljenima na ovom slavlju. (IKA)

Stota obljetnica dolaska franjevaca trećoredaca na Ksaver

Zagreb, 4. prosinca 2023.

Župna svetkovina sv. Franje Ksaverskog i 100. obljetnica dolaska franjevaca trećoredaca glagoljaša na zagrebački Ksaver proslavljena je 4. prosinca 2023. godine misom koju je predvodio zagrebački nadbiskup Dražen Kutleša. Misu su zajednički slavili vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj mons. Jure Bogdan, krčki biskup Ivica Petanjak i umirovljeni vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj mons. Juraj Jezerinac.

U uvodnom dijelu, prije početka misnog slavlja, prisutne svećenike i vjernike pozdravio je provincijal fra Ivo Martinović

TOR. „Draga braćo i sestre, na blagdan sv. Franje Ksaverskog 3. prosinca 1923. godine euharistijskim slavljem što ga je na staroslavenskom jeziku predvodio zagrebački nadbiskup mons. dr. Antun Bauer, službeno su uvedeni u posjed franjevci trećoredci glagoljaši na kojem je od početka 17. stoljeća do ukinuća 1773. godine bila i djelovala Družba Isusova. Župa sv. Franje Ksaverskog odlukom zagrebačkog nadbiskupa bl. Alojzija Stepinca osnovana je dana 24. kolovoza 1942. godine, a 20. rujna 1942. godine otvorena je euharistijskim slavljem koje je na staroslavenskom jeziku predvodio zagrebački nadbiskup bl. Alojzije Stepinac. Danas, na ovu stotu obljetnicu našeg dolaska i djelovanja na Svetom Ksaveru, a u ime sve braće provincije, svoje osobno ime i svih okupljenih na ovo euharistijsko slavlje, izričem zahvalu i dobrodošlicu nasljedniku zagrebačkih nadbiskupa“, rekao je fra Ivo.

Nadbiskup Kutleša rekao je da se o proslavi 100. obljetnice dolaska franjevaca trećoredaca glagoljaša žele spomenuti važnosti doprinosa vjeri, kulturi i identitetu koji su na Ksaveru ostavljali i ostavljaju franjevci glagoljaši te u zajedništvu s općom Crkvom pozvati na obnovu misionarskog žara. „Karizma je poseban milosni dar kojim se pojedina redovnička zajednica u svojoj strukturi, poslanju i djelovanju razlikuje od druge, a koji je na korist cijele Crkve. O posebnom identitetu koji je vlastit franjevcima trećoredcima govori i dodatak u njihovom nazivu *glagoljaši* od glagola glagoljati, govoriti, jer su misu slavili na hrvatskom crkvenoslavenskom jeziku služeći se glagoljskim knjigama i pismom. Draga braćo franjevci glagoljaši, u toj ste se vlastitosti odazvali i postali sudionici Božji i na ovoj njivi, našem Ksaveru u delikat-

nom trenutku povijesti hrvatskoga naroda. Uključili ste se u život naše mjesne Crkve ne samo molitvom i liturgijom, nego i obrazovanjem, kulturom i karitativnim radom. Poznato je da prvih deset slova glagoljice imaju značenje u izričaju poruke: *Ja koji poznajem slova govorim da je vrlo dobro živjeti na zemlji*. Želi se kazati da su poznavanje slova i pismenost temelj dobrog života. Poznavanje pisma i time poznavanje pisama, poznavanje je i Krista, reći će sv. Jeronim. A upravo je zajedništvo s Kristom temelj i pretpostavka dobrog života na zemlji. Vi ste toga, draga braćo franjevci, u svome poslanju, u svome pastoralnom, dušobrižničkom i karitativnom radu bili svjesni i nudili ste konkretnu pomoć, pouku, utjehu, nadu i duhovnu hranu sakramenata svojim vjernicima u duhu vašega utemeljitelja sv. Franje Asiškoga“, istaknuo je mons. Kutleša.

Na završetku slavlja svima prisutnima zahvalio je gvardijan Brusač: „Htjeli smo da večeras s nama budu posebno oni s kojima smo bili povezani od početka dolaska na Sveti Ksaver i također oni s kojima danas živimo i surađujemo. Posebno nam je drago da je danas s nama naš nadbiskup, kao što je to bilo i prije sto godina. (...) Govoreći o toj povezanosti otpočeka do danas, moramo spomenuti i nazočnost časnih sestara, prvo Milosrdnih sestara Svetoga Križa, koje su u prvim godinama pomagale i donosile hranu braći koja su ovdje bila, zatim časnim sestrama Služavkama Maloga Isusa koje su u jednom razdoblju također surađivale sa samostanom, a na poseban način Školskim sestrama franjevkama Krista Kralja koje ovdje žive i surađuju na Ksaveru više od pedeset godina“, dodao je fra Zvonimir.

Prilikom proslave svetkovine i jubileja izrađena je spomen-medalja autora akademskog umjetnika, slikara Jeronima Tišljara koju je provincijal Martinović uručio u znak zahvalnosti i spomena nadbiskupu Kutleši. U zahvalu za dolazak nadbiskupu Kutleši uručena je i slika umjetnika Vrkljana.

Svetkovini sv. Franje Ksaverskog i proslavi 100. obljetnice dolaska franjevaca trećoredaca glagoljaša na zagrebački Ksaver prethodila je trodnevna priprava. Prije misa vjernici su imali mogućnost slavlja sakramenta pomirenja. Misama je prethodilo euharistijsko klanjanje, a po završetku je uslijedio duhovni nagovor. Trodnevnicu su predvodili fra Ante Bešlić OFM, o. Stjepan Ivan Horvat CPPS i fra Matej Jovanovac TOR. (IKA)

Samostan ustupljen na upravljanje braći Franjevačke provincije Bosne Srebrene

Čiovo, 4. prosinca 2023.

U samostanu sv. Ante na Čiovu u Trogiru, koji pripada Franjevačkoj provinciji sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri, potpisan je 4. prosinca 2023. godine ugovor o ustupanju toga samostana na upravljanje franjevcima Franjevačke provincije Bosne Srebrene. Ugovor su potpisali provincijal franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Zdravko Dadić OFM i provincijal Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri sa sjedištem u Zadru fra Tomislav Šanko OFM. (IKA)

Obilježena 10. obljetnica smrti fra Zvezdana Linića

Samobor, 7. prosinca 2023.

U Kući susreta *Tabor* u Samoboru u sklopu seminara *Isuse, dobroto beskrajna* 7. prosinca 2023. godine obilježena je deseta obljetnica smrti fra Zvezdana Linića OFM, utemeljitelja Tabora.

Na početku seminara svjedočili su dugogodišnji suradnici i prijatelji pokojnog fra Zvezdana, bračni par Stjepan i Ružica Lice. Prikupljajući dugi niz godina propovijedi i meditacije fra Zvezdana Linića OFM, Stjepan Lice pretočio je sve u jednu knjigu naziva *Dragocjen si u Božjim očima* u izdanju Verbuma. Ružica i Stjepan Lice približili su osobnost fra Zvezdana svima onima koji ga nisu poznavali. Kroz nekoliko ispričanih životnih situacija i anegdota vezanih uz njihovo prijateljstvo, u srca prisutnih utkali su važnost Božje riječi koju je i sam fra Zvezdan živio, ali i poticao druge da joj se približe.

Uslijedila je sveta misa zadušnica koju je predvodio provincijal Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda fra Milan Krišto OFM. U nastavku seminarškog programa večer se nastavila uz klanjanje Presvetom Oltarskom Sakramentu koje je predvodio fra Ivan Matić. (IKA)

Prvi zavjeti s. Meri Terezije od Oca nebeskog OCD

Gospić, 8. prosinca 2023.

Karmelićanka s. Meri Terezija od Oca nebeskog položila je 8. prosinca 2023. godine u Karmelu Presvetog Srca Isusova u Gospiću prve zavjete na tri godine.

Misno slavlje i obred zavjetovanja predvodio je o. Ivan Podgorelec OCD. U svojoj homiliji o. Ivan govorio je o milosti kao prijateljstvu s Bogom. „Milost je biti gledan od Boga i dati se gledati. Stajati pred licem Božjim znači biti gledan u ljubavi od drugoga, ona u nas ulazi i u nama raste“, rekao je o. Ivan. Nakon homilije i upita o spremnosti na posvećenje Bogu i nasljedovanju Krista čistog, siromašnog i poslušnog uslijedio je čin zavjetovanja koji je s. Meri Terezija položila u ruke voditeljice zajednice s. Barbare Lukinić OCD. Zatim joj je predvoditelj slavja predao *Prvotno pravilo* i *Konstitucije Reda bosonogih sestara Blažene Djevice Marije od gore Karmela* po kojima je pozvana zauzeto živjeti svoje zavjete i svoj molitvenoduhovni život. Pri kraju misnoga slavja o. Ivan čestitao je s. Meri i zajednici. (IKA)

Blagoslovljen dom *Punina života*

Molve, 8. prosinca 2023.

Dom *Punina života* blagoslovio je 8. prosinca 2023. godine u Molvama umirovljeni varaždinski biskup Josip Mrzljak.

Samostan Uznesenja Blažene Djevice Marije franjevaca konventualaca u Marijinu svetištu u Molvama izgradio je i opremio objekt u okviru kojeg će se pružati usluge cjelodnevnog boravka za osamnaest osoba starijih od šezdeset pet godina. U povodu završetka projekta slavljena je sveta misa koju je predvodio mons. Josip Mrzljak.

Biskup Mrzljak poručio je kako će objekt poboljšati životne uvjete starijim osobama te će im donijeti mir, zahvalnost i osjećaj pripadnosti. Program je započeo konferencijom za medije. Glavni je cilj projekta unapređenje socijalne infrastrukture kako bi se razvila mreža dostupnih usluga

koja će određenim skupinama omogućiti ispunjavanje potreba u zajednici u kojoj žive i uključiti ih u procese aktivnog staranja. „Bili smo skeptični kada nam je ova mala župa došla s idejom o ovako velikom projektu. Ideje su dobile smisao, a upornost se isplatila. Ovaj će prostor doprinijeti kvaliteti života Općine Molve, kao i okolnih općina. Naši stariji sugrađani moraju imati dostojanstven život pun sadržaja, a ovdje će im to biti pruženo“, istaknuo je zamjenik župana Koprivničko-križevačke županije Ratimir Ljubić.

Projektom *Punina života* nastoji se riješiti problem nepostojanja adekvatne socijalne infrastrukture za starije osobe na području Općine Molve. „Od samih početaka projekta 2018. godine, četiri godine od same prijave projekta, danas smo na kraju realizacije, sigurni da ovako velike projekte ne mogu završiti ni veće općine i gradovi. Mi smo uspjeli, uz zagovor Majke Božje Molvarske. Sada imamo nove sadržaje u općini, a provedba projekta pokazatelj je kako župe s općinskim i gradskim vlatima mogu mnogo zajednički napraviti na dobrobit svih žitelja“, rekao je načelnik Općine Molve Zdravko Ivančan. Zahvalio je svima koji su na bilo koji način sudjelovali u projektu te najavio kako je u pripremi novi projekt interpretacijskog centra i hostela u Pastoralnom domu.

Novoizgrađeni objekt predstavlja mjesto gdje će osobe moći provoditi do deset sati na dan uz zadovoljenje svojih socijalnih, rekreativnih, edukativnih i drugih potreba, pritom sudjelujući u aktivnostima, primjerice radu u vrtu, edukacijama, prijenosu znanja i sl., koje potiču aktivno uključivanje u zajednicu te aktivan doprinos zajednici sa svrhom omogućavanja života u zajednici kao jednog od temeljnih ljudskih prava. (IKA)

Adventska duhovna obnova za redovnice

Požega, 9. prosinca 2023.

U organizaciji Povjerenstva za ustanove posvećenog života i biskupijskog Pastoralnog centra 9. prosinca 2023. godine u Požegi je održana adventska duhovna obnova za redovnice koje djeluju na području Požeške biskupije.

Voditelj duhovne obnove bio je fra Robert Perišić OFM, biskupijski povjerenik za ustanove posvećenog života. Program duhovne obnove započeo je u Dvorani bl. Alojzija Stepinca Biskupskog doma. Nakon molitve *Trećega časa* uslijedilo je razmatranje fra Roberta Perišića.

Po završetku razmatranja redovnice su se uputile u obližnju crkvu sv. Lovre gdje su pristupile sakramentu pomirenja. Duhovna obnova zaključena je euharistijskim slavljem koje je predvodio požeški biskup Antun Škvorčević. (IKA)

Izložba jaslca u Franjevačkom samostanu Gospe od Zdravlja

Split, 8. prosinca 2023.

U povodu 800. obljetnice Božića u Grecciu sv. Franje Asiškoga i zadobivanja potpunog oprosta, u Franjevačkom samostanu Gospe od Zdravlja u Splitu na Dobromu postavljena je izložba božićnih jaslca – dvanaest različitih prizora u nizu od petnaest metara.

Nakon misnoga slavlja na svetkovinu Bezgrješnoga Začeca, 8. prosinca 2023. godine, koje je predvodio provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Marko Mrše OFM, gvardijan fra Josip Cvitković OFM pročitao je povijesni

tekst o jaslicama sv. Franje, izmolio molitve za dobivanje potpunoga oprost a i upoznao vjernike o uvjetima.

Nakon toga je fra Ante Branko Periša OFM koji je postavio izložbu, govorio o povijesti franjevačkih božićnih jaslica. (IKA)

Dječji vrtić *Nazaret* proslavio 25 godina rada

Rijeka, 9. prosinca 2023.

Radosno i uz pjesmu mališana 9. prosinca 2023. godine Dječji vrtić *Nazaret* proslavio je 25 godina rada u zgradi na Donjoj Drenovi u Rijeci, ali i rad sestara Presvetog Srca Isusova s djecom predškolske dobi koje datira od 1895. godine do danas, punih 128 godina. Događaj je započeo akademijom u samostanu Družbe sestara Presvetog Srca Isusova, a zaključen svetom misom zahvalnicom u župnoj crkvi Blažene Djevice Marije Karmelske koju je predvodio riječki nadbiskup mons. Mate Uzinić.

Sestrama Družbe Presvetog Srca Isusova zahvalio je što su kroz dvadeset pet godina, ali i više, gotovo sto trideset godina ovom gradu, kao i drugim područjima u kojima su djelovale, svojim aktivnostima pomagale stvarati bolji svijet. Izdvojio je brojku od 669 djece koja su u proteklih dvadeset pet godina bila u vrtiću *Nazaret*. „To je 669 ljudskih života koji su, zahvaljujući onom sjemenu usmjerenom prema stvaranju drukčijeg svijeta, i sami usmjereni stvaranju boljeg svijeta“, rekao je nadbiskup.

Na akademiji o radu sestara Presvetog Srca Isusova s djecom predškolske dobi od 1895. godine do danas govorile su vrhovna poglavarica družbe s. Dobroslava Mlakić SCJ i ravnateljica vrtića s. Kristina Tunić SCJ. „Riječka Majka nadahnuće

za angažman u odgoju djece predškolske dobi dobila je kao aktivna katolička laikinja, franjevačka trećoredica i ravnateljica franjevačke trećoredske Udruge Kćeri Presvetog Srca Isusova. Otvorila je dječji vrtić po *fröbelskom sustavu* njemačkoga pedagoga Friedricha A. Fröbela, istodobno kada je otvorila karitativno-socijalnu i odgojno-obrazovnu ustanovu Zavod Presvetog Srca Isusova na Pomeriju u Rijeci.

U prigodi otvorenja toga Zavoda, Marija Kozulić publicirala je 8. rujna 1895. godine letak na hrvatskome, talijanskome, mađarskome i njemačkome jeziku u kojem je obrazložila svrhu Zavoda, navodeći da je to prije svega katolička karitativna odgojno-obrazovna ustanova za nezbrinutu djecu“, rekla je Mlakić. „Zavod je otvoren 1. listopada 1895. godine, a deset dana kasnije, 11. listopada 1895. godine otvoren je dječji *fröbelski* vrtić. Sestre su tada i u kući Zavoda Presvetoga Srca Isusova (*ex vila Meden*) na Pomeriju otvorile privatni dječji vrtić. Poslije rata 1947. godine komunističke su vlasti sestrama zabranile rad s djecom i oduzele im samostanske kuće i ustanove, a 1949. godine nacionalizirale kao općenarodnu imovinu. Međutim, sestre su na uporne zamolbe zaposlenih majki 1971. godine nastavile rad *ilegalno* s djecom jasliske i predškolske dobi na Pomeriju u Rijeci u stiješnjenom suterenskom prostoru sve do 1997. godine. Iste su godine sestre sudskim putem uspjele vratiti vlastitu zgradu na Pomeriju u novonastalim demokratskim prilikama. Također, na Drenovi na traženje roditelja sestre su započele rad s djecom 1980. godine i sve do 1998. godine kada je družba, zahvaljujući svojim sestrama koje su svojim predanim radom u Austriji i Njemačkoj, novčano doprinijele izgradnji današnjeg Dječjeg vrtića *Nazaret*.“

Tijekom svih godina rada vrtića na Dre-novi roditelji su oduvijek bili izuzetno važna karika i na tome im je zahvalila ravnateljica vrtića. A njoj, sestrama družbe i odgojiteljicama riječi zahvale uputio je u ime roditelja bračni par Vukas, Karmen i Duje, čije je troje djece pohađalo Dječji vrtić *Nazaret*. Pročitano je emotivno pismo obitelji Bradarić koji, iako pravoslavne vjere, svoju su djecu povjerali odgojiteljima ovog vjerskog vrtića. U ime svih odgojitelja prigodnu riječ uputila je Valentina Jerković, a na kraju se okupljenima obratila i prva ravnateljica vrtića, s. Bernardina Maslač SCJ. Akademiju nastupom su uljepšala djeca vrtića *Nazaret*. (IKA)

Adventski susret redovnica vinkovačke regije

Vinkovci, 9. prosinca 2023.

U franjevačkom samostanu sv. Antuna u Vinkovcima 9. prosinca 2023. godine održan je susret redovnica vinkovačke regije. Samostan je izabran za mjesto duhovne obnove jer je na svetkovinu Bezgrešnog Začeca Blažene Djevice Marije započela jubilarna proslava 800. godišnjice živih jaslca u Grecciu. Duhovni nagovor održao je fra Matija Antun Mandić OFMConv.

Na početku predavanja fra Matija je govorio o prvim živim jaslicama koje je napravio sv. Franjo u mjestu Greccio na sam dan Isusova rođenja. Pročitao je odlomak prvog životopisa sv. Franje u kojem Toma Čelanski opisuje što je sv. Franjo učinio kakao bi se pripravio za slavlje Božića 1223. godine. Sveti Franjo zamolio je svoga prijatelja Ivana: „Ako želiš da ovogodišnji Božić proslavimo u Grecciu,

požuri se i brižljivo pripravi što ću ti reći. Želio bih obnoviti uspomenu na ono Dijete koje je rođeno u Betlehemu i na njegove djetinje potrebe i neprilike, tj. kako je bilo smješteno u jaslce i položeno na slamu u prisutnosti vola i magarca da bi se to moglo tjelesnim očima gledati.“ Rekao je da Isus nije slučajno izabrao jaslce za svoje rođenje jer jaslce su mjesto u koje se odlaže hrana za životinje, a Isus je upravo htio biti hrana za nas.

U drugom dijelu predavanja fra Matija je govorio o duhovnoj dimenziji jaslca. „Svetog Franju je privukla Božja malenost i zato je svoju subraću nazvao Manja braća. Bog je stvorio ovaj svijet iz ljubavi da bi čovjek mogao uživati u Božjoj svemogućnosti. Govorio je o prvim ljudima koji su iznevjerili Božju ljubav, o prorocima koje je Bog slao i po njima iskazivao svoju brigu za čovjeka. Na kraju je poslao svoga Sina koji se utjelovio i postao čovjekom.“ Fra Matija je postavio sestrama pitanja za razmišljanje: „Kakav je moj odnos prema Bogu? Da li mu se svakodnevno klanjam? Prikazujem li mu svoju malenost? Hvalim li ga i slavim?“ Također je rekao da se iz jaslca mogu iščitati poslušnost, čistoću i siromaštvo. „Trebali bismo se pitati koliko smo poslušni Božjoj volji? Uzimamo li svakodnevno svoj križ kao blagoslov da se Bog po njemu proslavi? Kako živim svoje siromaštvo i skromnost?“

Nakon predavanja uslijedilo je klanjanje u tišini pred Presvetim Oltarskim Sakramentom te prilika za sakrament pomirenja. Susret je zaključen molitvom *Večernjih hvali*. (IKA)

Novo vodstvo Provincije Majke Dobroga Savjeta Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga

Rijeka, 10. prosinca 2023.

U provincijalnoj kući u Rijeci s. M. Jelena Ikić MVZ, vrhovna poglavarica Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga, imenovala je 10. prosinca 2023. godine novo vodstvo Provincije Majke Dobroga Savjeta – Rijeka za sljedeće tri godine. Provincijalnom poglavaricom imenovana je s. M. Gracijana Prodan MVZ, a članice Vijeća su: s. M. Smiljana Banić MVZ, prva savjetnica i zamjenica provincijalne poglavarice; s. Janjka Mazić MVZ, druga savjetnica; s. Vinka Vugdelija MVZ, treća savjetnica i s. Blaženka Lazarić MVZ, četvrta savjetnica. (IKA)

Predstavljen zbornik radova u čast fra Ljudevitu Antonu Maračiću OFMConv

Zagreb, 13. prosinca 2023.

Zbornik radova u čast fra Ljudevitu Antonu Maračiću OFMConv *Dani su čovjeka ko' odoljena sjena* predstavljen je 13. prosinca 2023. godine u samostanu franjevačka konventualaca na zagrebačkom Svetom Duhu.

O zborniku su govorili urednik dr. sc. Ivan Armanda te recenzenti dr. sc. Eldina Lovaš i izv. prof. dr. sc. Daniel Patafta, a prisutnima se obratio i jubilarac fra Ljudevit Anton Maračić OFMConv. Program je moderirao glavni urednik Veritasa fra Vladimir Vidović OFMConv, a u glazbenom je dijelu nastupio fra Antonio Knezović OFMConv. Među brojnim uzvanicima predstavljajući zbornika nazočio je i apost-

olski nuncij u Republici Hrvatskoj mons. Giorgio Lingua.

Na početku je fra Vladimir čestitao fra Ljudevitu te pročitao njegov životopis. Potom je sve okupljene pozdravio provincijal Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevačka konventualaca fra Miljenko Hontić OFMConv. Zahvalio je nunciju Lingui na pozdravnom slovu koje je napisao na početku zbornika te na otvorenosti, susretljivosti i pastirskoj blizini. Zahvalio je i uredniku zbornika dr. sc. Armandi bez kojega, kako je istaknuo, „zbornika ne bi ni bilo“ te suizdavaču Kršćanskoj sadašnjosti koja je zajedno s Hrvatskom provincijom sv. Jeronima franjevačka konventualaca izdala zbornik radova. Riječi zahvale uputio je i svim suradnicima koji su doprinijeli nastanku zbornika te napose *glavnom uzroku* nastanka toga djela, fra Ljudevitu. „Osim bogate ostavštine naš fra Ljudevit i dalje stvara, proučava, piše i objavljuje, drugim riječima i dalje je otvoren Gospodinu da po njemu u ovom prolaznom ostavlja neprolazni trag“, naglasio je fra Miljenko.

Glavni urednik Kršćanske sadašnjosti dr. sc. Stjepan Brebrić obratio se okupljenima te istaknuo da fra Ljudevit nikada „nije imao računicu“ tijekom suradnje s Kršćanskom sadašnjosti. „To što smo mi njega uvrstili u red svojih uglednih suradnika, ovisi samo o njegovom prvorazrednom spisateljskom radu“, rekao je.

Recenzentica dr. sc. Lovaš rekla je da prisutnost i djelovanje franjevačka na hrvatskim prostorima ima dugu povijest. „Zahvaljujući njihovu pastoralnom, kulturnom i znanstvenom radu u svim razdobljima nacionalne povijesti, pa i najtežima, franjevačka se baština neupitno utkala u hrvatski identitet kojega je potom i sama

tkala. Među brojnim zaslužnim duhovnim sinovima sv. Franje Asiškoga ističe se u naše doba fra Ljudevit Anton Maračić OFMC-onv“, istaknula je. Govoreći o zborniku, kazala je da sadrži gotovo šesto stranica podijeljenih u tri cjeline kojima prethode uvodne riječi urednika Armande, provincijala fra Miljenka, dr. sc. Brebrića i apostolskog nuncija Lingue te stihovi Tuge Tarle, a na kraju su zahvalne riječi samoga svečara.

Prvi dio zbornika posvećen je životu i djelu fra Ljudevita Antona Maračića OFMConv. Drugi središnji dio obuhvaća šesnaest znanstvenih radova iz područja filozofije, teologije te hrvatske crkvene i opće povijesti. U trećem dijelu zbornika osam je prijateljskih ogleda, obogaćenih osobnim osvrtima na poznanstvo, prijateljstvo i suradnju sa svečarom. „Zaključno se može kazati da zbornik *Dani su čovjeka ko oduljena sjena* na prikladan način odaje počast i izražava zahvalnost za svećenički, kulturni, novinarski, spisateljski i znanstveni rad fra Ljudevita Antona Maračića OFMConv koji je svojim životom i radom neupitno doprinio širenju franjevačke baštine, kulture i duhovnosti te poznavanju povijesti Crkve u Hrvata“, zaključila je recenzentica.

Potom je zbornik predstavio recenzent Patafta istaknuvši da, osim što je to djelo „iznimno kvalitetan znanstveni pothvat kojim se obilježavaju obljetnice čovjeka koji je svojim znanstvenim radom ostavio kvalitetan trag u publicistici i znanosti, ono sadrži niz kvalitetnih znanstvenih radova renomiranih hrvatskih stručnjaka iz različitih znanstvenih područja“. Rekao je kako sami zbornici radova po svojoj tematici često sadrže vrlo različite teme. „Međutim, ovdje se pred čitateljima nalazi veliki broj tema koje na određeni način

otvaraju prostor za znanstveno istraživanje i dublje proučavanje franjevačke baštine u hrvatskom narodu“, poručio je.

„Fra Anton Ljudevit Maračić, zaslužni publicist i znanstvenik, ubraja se među one franjevce koji su za svog životnog vijeka ostavili snažan trag u povijesno-društvenim mijenama druge polovice 20. i početka 21. stoljeća te koji je svojim radom ne samo ostavio pečat u ovome razdoblju, nego sustavno nastavio promovirati franjevačku znanstvenu, kulturnu i duhovnu misao na tragu velikana ovoga reda iz ranijih razdoblja“, naglasio je izv. prof. dr. sc. Patafta. „Ovaj zbornik je svakako osmišljen kao odavanje počasti ovom vrijednom znanstveniku i publicistu, međutim kvaliteta radova u zborniku pokazuje i veliku važnost stoljetne franjevačke prisutnosti među Hrvatima i oblikovanje hrvatske znanosti, kulture i duhovnosti, kao i stalne povezanosti nacionalne stvarnosti s općom europskom i zapadnokršćanskom civilizacijom kroz osam stoljeća“, zaključio je.

Urednik zbornika Armanda istaknuo je kako je fra Ljudevit prošle godine proslavio 60. obljetnicu svećeništva, a ove godine 85. rođendan te da je zbornik zahvala za njegovo služenje i rad tijekom tih godina. Svim autorima članaka i priloga te svima koji su omogućili objavljivanje i predstavljanje zbornika zahvalio je na suradnji. Potom se obratio fra Ljudevitu prisjetivši se najprije njihovog prvog susreta 2016. godine. „Činjenica je da nas je *upoznala i sprijateljila* crkvena povijest, ali i da su potom, zahvaljujući vašoj ljubaznoj uslužnosti i prijateljskoj susretljivosti, nastali neki moji znanstveni radovi i knjige“, rekao je dodavši da je uvijek osjećao da u fra Ljudevitu ima iskrenog prijatelja. „No prijateljstvo

ipak nije prvi ni glavni razlog zbog kojega sam predložio objavljivanje zbornika radova u Vašu čast. Razlog za to prvenstveno je zahvalnost za Vaš novinarski, urednički, spisateljski i nadasve znanstveni rad, a on je zaista značajan“, istaknuo je dr. sc. Armanda. Zahvalio mu je na svemu što je činio i čestitao na dosljednosti i ustrajnosti u svećeničkom pozivu te na zaslužnom i bogatom novinarskom, uredničkom, spisateljskom i znanstvenom radu.

Na kraju se prisutnima obratio i svećar fra Ljudevit Anton Maračić OFMConv. „Ništa precijeniti, a još manje podcijeniti. Ima netko tko će sve dobro procijeniti“, istaknuo je. Prisjetio se da je prije nekoliko godina pozvan sudjelovati na redovničkim danima u Splitu na temu *Redovnici, jeste li sretni?*, kazavši kako je tada odgovorio da nije sretan, nego zadovoljan redovnik. Dodao je kako sreća pripada vječnosti zbog svog trajnog stanja. „Zadovoljan sam čovjek, zadovoljan franjevac i to potkraj života ističem s ponosom“, naglasio je fra Ljudevit. Zahvalio je svima koji su dali svoj doprinos stvaranju i objavljivanju zbornika, subraći franjevcima te svima s kojima je tijekom života surađivao. Potom je autorima radova uručio primjerak zbornika. (IKA)

Imenovan novi provincijal Hrvatske salezijanske provincije

Zagreb, 14. prosinca 2023.

Vrhovni poglavar Salezijanske družbe don Angel Fernandez Artime SDB imenovao je za novo šestogodište 2024. – 2030. provincijalom Hrvatske salezijanske provincije don Milana Ivančevića SDB.

Don Milan Ivančević SDB rodio se 25. listopada 1962. godine u mjestu Šlimac kraj Prozora (Bosna i Hercegovina) od oca Ante i majke Ivuše rođene Papak. Poslije završene osnovne i srednje škole završio je Pedagoški fakultet te je radio kao nastavnik u osnovnoj školi. Istovremeno je u njemu već dulje vrijeme tinjala želja da postane svećenik. Nakon vremena razmišljanja i razlučivanja odlučio je postati salezijanac i u listopadu 1989. godine ulazi u salezijansku zajednicu na Knežiji te upisuje studij teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu gdje je kasnije i diplomirao. Istovremeno prolazi kroz različite stupnjeve pripreme za salezijanski život: kandidatura, prednovicijat, novicijat, dvogodišnja pedagoška praksa u salezijanskim ustanovama, prvi i doživotni zavjeti. Za svećenika ga je u crkvi Marije Pomoćnice u Zagrebu zaređio zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić 27. lipnja 1998. godine.

Kao svećenik obavljao je različite službe te je bio kapelan, kateheta i župnik, profesor i pedagog u školi te savjetnik za odgoj i ravnatelj u salezijanskoj zajednici. U Hrvatskoj salezijanskoj provinciji obavljao je službu ravnatelja salezijanske zajednice, provincijalnog savjetnika i vikara provincijala. Trenutno je župnik Župe Pomoćnice kršćana u Splitu. Službu provincijala preuzet će početkom lipnja 2024. godine. (IKA)

Blagoslovljena kapela Učeničkog doma Paola di Rosa

Dubrovnik, 14. prosinca 2023.

Na Dan učeničkog doma sestara Službenica Milosrđa Paola di Rosa u Dubrovniku 14. prosinca 2023. godine dubrovački biskup mons. Roko Glasnović blagoslovio je

kapelu doma na euharistijskom slavlju na kojem su sudjelovale redovnice, djelatnici i učenice doma.

Podsjećajući na životni put sv. Marije Krucifikse (Paole di Rosa), biskup je kazao kako je ona odlučila život posvetiti Gospodinu, no otac je u početku bio protiv te odluke, ali ju je kasnije prihvatio. Susretala se s različitim problemima te se posvetila brizi za nevoljne i napuštene djevojke i za njih otvorila dom. Apostolsku i karitativnu djelatnost povezivala je s dubokim duhovnim životom.

Poglavarica Hrvatske provincije sv. Ćirila i Metoda s. Mariangela Galić AdC na kraju misnog slavlja uputila je riječi zahvale biskupu što je u predvečerje svetkovine sv. Marije Krucifikse di Rose blagoslovio kapelu učeničkog doma kako bi ona bila „izdvojeno i sveto tlo susreta s Bogom na kojem ćemo rasti u mudrosti i milosti duha kao ključni element kršćanskog odgoja“. Govoreći o odgoju koje Službenice Milosrđa žive kao svoju karizmu, s. Mariangela zahvalila je djelatnicima doma, odgojiteljicama i stručnim suradnicima kao i svim djevojkama koje u domu nalaze sigurno i mirno okruženje kao pomoć u cjelovitom odrastanju. Podsjetila je kako je prije sto sedamdeset godina sv. Marija Krucifiksa poslala prve sestre u Dubrovnik.

Ravnateljica doma s. Marijana Puljić AdC poželjela je da taj prostor, novoblagoslovljena kapela doprinosi važnoj dimenziji transcendencije te da svi rastu u visine duha. Neka i dalje rad i život svih budu „u ime Božje“, kako kaže sv. Marija Krucifiksa i „da se sveti ime njegovo“. U ime učenica prigodne darove biskupu i poglavarici predale su učenice doma.

Učenički dom *Paola di Rosa* u ožujku 2011. godine blagoslovio je tadašnji apostolski upravitelj Dubrovačke biskupije zadarski nadbiskup Želimir Puljić, a dom je izgrađen uz 150. obljetnicu dolaska sestara ove družbe u Dubrovnik. (IKA)

Zaključena Godina bl. Jule Ivanišević u Požeškoj biskupiji

Staro Petrovo Selo, 15. prosinca 2023.

Na spomendan bl. Jule Ivanišević i sestara požeški biskup Antun Škvorčević 15. prosinca 2023. godine predvodio je u Župi sv. Antuna Padovanskog u Starom Petrovom Selu euharistijsko slavlje kojim je zaključio Godinu bl. Jule Ivanišević u Požeškoj biskupiji.

Mjesni župnik Ivan Nikolić pozdravio je prisutne podsjetivši da je na taj dan prošle godine na istom mjestu otvorena Godina bl. Jule u Požeškoj biskupiji. Biskup je na početku spomenuo kako mu je drago što su svakoga petnaestog u mjesecu ili u nedjelju najbliže tome datumu vjernici u svim dekanatima Požeške biskupije mogli iz bližega upoznati bl. Julu, a njihovi predstavnici dolaziti na hodočašće u ovu crkvu. Tako je ona na svoj način ušla *dublje* među vjernike svoje biskupije i potaknula ih da u njoj prepoznaju to kako je dobro biti vjerran učenik Isusa Krista.

Upitavši sudionike slavlja u homiliji, bira li se u Hrvatskoj Božji put, biskup je ustvrdio da ono što se svakodnevno čuje i vidi upućuje na zaključak kako je u Hrvatskoj dosta nemara za Boga i da se počesto narod ponaša kao djeca iz Isusove prisposode u naviještenom Evanđelju. Ona su hirovita, ne uzimaju jedni druge ozbiljno, ne prihvaćaju uzajamne prijedloge ni za igru

ni za što drugo. Protumačio je da se Isus u spomenutoj prisposobi na neki način žali što se ljudi njegova doba – nakon svih dobročinstava i čudesa koja je pred njihovim očima učinio – neozbiljno odnose prema njemu i samome Bogu, ne prihvaćaju ih te ih poneki u svojoj ravnodušnosti i preziru. Potrebno je da svi koji kažu da su vjernici i redovito dolaze nedjeljom na misu, postave pitanje: „Kako stojim s Bogom u svom životu? Idem li putem vjernosti Bogu u svojim svakodnevnim opredjeljenjima ili prihvaćam opći društveni mentalitet koji je ravnodušan za Boga i oblikuju ga pomodni trendovi, utemeljeni u ideologijama koje ne promiču čovjekovo dostojanstvo?“

Pozvao je sudionike slavlja neka se svakog dana pitaju što svaki pojedini od njih nutarnjim žarom za Boga i životnim opredjeljenjem može doprinijeti tome da Hrvatska bude zemlja u kojoj je lijepo živjeti. Kazao je kako rado ponavlja riječi sv. Augustina da nisu vremena ta koja su dobra ili loša, nego je dobar ili loš čovjek koji čini da vremena budu dobra ili loša. Potaknuo je prisutne da uvijek budu u savezu s Bogom jer je On u žrtvi Sina svoga Isusa Krista na križu dao najbolji predložak kako se živi vjernost prema njemu, pa i pod cijenu mučeništva, kako je to bl. Jula dobro razumjela. Napomenuo je kako svako mučeništvo nije i ne mora biti u prolijevanju krvi, ali da je svako mučeništvo svjedočenje vjernosti Bogu i životu: u braku, na radnom mjestu, u školi ili negdje drugdje. Istaknuo je kako je bl. Jula odabrala put vjernosti Bogu te da je u jednostavnosti života tu vjernost svjedočila uvijek i svugdje, ali najviše u najtežem trenutku kad je u zbivanjima Drugog svjetskog rata ljudska razularenost i pohota progovorila

na svoj najgori način. Zahvalio je bl. Juli što je bila takva, što je posvjedočila kako se isplati ići tim putem. Zamolio ju je da sudionicima slavlja izmoli od Boga dovoljno svjetla, pameti, srca i savjesti kako bi svakoga dana znali prozreti ono što je za njih pogubno, što im oduzima dostojanstvo, te da i uz cijenu svakodnevnog mučeništva žive Božja opredjeljenja i biraju njegov put koji vodi u vječnost.

Na kraju misnog slavja i Godine bl. Jule predvođeni požeškim biskupom sudionici su uputili Bogu molitvu za proglašenje bl. Jule svetom. Potom je provincijalna poglavarica Družbe Kćeri Božje ljubavi s. Gordana Igrec FDC zahvalila za Godinu bl. Jule u Požeškoj biskupiji, tijekom koje je obilježena 130. obljetnica njezina rođenja. Rekla je kako je bl. Jula u toj godini snagom svoga svjedočanstva pokrenula vjernike rodne župe i biskupije, kao i svoje susestre širom provincije te mnoge suradnike i štovatelje. Zahvalila je župniku Ivanu Nikoliću za pastoralne aktivnosti u župi tijekom spomenute godine, kao i u nastojanju oko širenja glasa svetosti bl. Jule. Župljanima staropetrovoselske župe, napose članovima Udruge *Blažena Jula Ivanišević* zahvalila je za sve što su učinili za brojne hodočasnike. Osobitu zahvalnost izrekla je biskupu što je podržao održavanje Godine bl. Jule, kazavši kako i nadalje računaju na njegovu potporu u inicijativama i događanjima vezanim uz štovanje bl. Jule i susestara mučenica, počevši od župe u kojoj se nalaze pa sve do Požeške biskupije i šire. (IKA)

Adventska duhovna obnova za redovnice

Split, 17. prosinca 2023.

Splitsko-makarski nadbiskup i metropolit mons. Zdenko Križić održao je 17. prosinca 2023. godine u crkvi Gospe od Zdravlja u Splitu adventsku duhovnu obnovu za redovnice grada Splita i okolice. Na duhovnoj obnovi sudjelovalo je oko sto pedeset redovnica.

Susret je započeo euharistijskim klanjanjem kojega je predvodio nadbiskupijski povjerenik za ustanove posvećenog života fra Kristian Stipanović OFM, nakon čega je uslijedila molitva *Večernjih hvali*. Nakon kratkog čitanja iz *Božanskoga časoslova* nadbiskup je održao govor u kojem je govorio o temi radosti u redovničkom životu budući da treća nedjelja došašća u crkvenoj tradiciji nosi naslov *Gaudete*. „Vi starije sestre, sjećate se vaših formacija gdje se često naglašavalo da je volja Božja za nas prihvaćanje križa. I to je istina. No rijetko ste mogli čuti u starijim formacijama da se govorilo da je također volja Božja za nas da budemo radosni. No ako se redovnički poziv ne živi radosno, znak je da nešto *ne funkcionira*. Redovnice i redovnici prvotno su pozvani da drugima donose radosnu vijest“, istaknuo je na početku.

„Evandeoska radost jedino može proizlaziti iz odnosa s Gospodinom. Često se događa da je pojedini redovnik radosan samo onda kada je sve po njegovom. Često ta radost naglo iščezne kada se toj osobi nešto uskrati ili se od nje zatraži neko odricanje ili žrtva. Najčešća reakcija tada je prkosna šutnja ili odbijanje surad-

nje. To je znak da osoba nije imala u sebi Isusove radosti koju nitko i ništa ne može ugroziti. Kada neke sitnice uzorkuju naglu promjenu raspoloženja kod redovnika, onda se možemo pitati ima li osoba uopće poziv? Također, često redovnik pronalazi sreću u bijegu iz zajednice. Često se dogodi da je pojedinac radosniji u nekim drugim sredinama nego u vlastitoj zajednici. To samo govori da se osoba pomalo razvodi od svoga redovničkog poziva bez obzira što naizvan ne napušta samostan. Radost koja nije sposobna živjeti zajedništvo s križem, nije evandeoska radost“, kazao je.

„Isus svoj navještaj naziva radosnom viješću. Tako je nemoguće naviještati radosnu vijest bez radosnog života. Papa Franjo u *Evangelii gaudium* ističe kako navjestitelj evanđelja ne može biti osoba koja stalno ima ‘pogrebnu facu’. Također, poznat je Papin božićni govor Rimskoj kuriji prije nekoliko godina kada je među bolestima Rimske kurije stavio i bolest ‘tmurnoga lica’. Jedna duhovna osoba napisala je da je đavla nekada lakše otjerati osmjehom nego Litanijama Svih svetih. Ovdje ne govorimo o nekakvoj objektivnoj žalosti. Jer osoba može biti pogođena nekim tragičnim životnim situacijama. Ovdje govorimo o žalosti koja proizlazi iz toga što nije zadovoljen moj *ego*“, istaknuo je.

„Isus će od svojih učenika tražiti da budu radosni. On im daje svoju radost da njegova radost bude u njima i da njihova radost bude potpuna. Sveti Pavao dopušta žalost samo zbog grijeha. Zbog nevjernosti Bogu. No također trebamo znati da Bog ne dopušta da ni jedna istinska

suza propadne. Bog te suze skuplja i čuva kao dragocjenost. S druge strane moramo priznati da postoje mnoge naše suze koje nisu kod Boga dragocjenosti“, rekao je.

U redovničkim zajednicama često kada redovnik ili redovnica izgube istinsku radost i kada se izoliraju od zajednice, kad se izgubi sposobnost za istinski osmijeh, raste im sposobnost za ciničan i sarkastičan smijeh. „Bratstvo bez radosti bratstvo je koje se gasi. Vrlo brzo pojedinci počnu tražiti drugdje ono što ne mogu pronaći kod kuće. Bratstvo bogato radošću pravi je dar odozgor. Također, zajednica bez radosti nema privlačnosti, a to se odražava i na planu zvanja“, istaknuo je. Citirajući dokumente, nadbiskup je istaknuo da radost čini privlačnim redovničke zajednice. Radost je izvor novih zvanja. „Tko želi doći u zajednicu u kojoj su vidljivije napetosti nego radosti? Koga će privući ‘žalosne face’? Kako će netko izdržati u zajednici u kojoj su stalne napetosti, trzavice i strahovi? Mislim da je u pravu sv. Terezija Avilska koja je jednom prilikom rekla da se boji više jedne žalosne redovnice nego mnoštva zlih duhova“, zaključio je nadbiskup zaželjevši da svi tijekom ovoga Božića dobiju božanski dar radosti.

Nakon *Večernjih hvali* uime svih sestara čestitku nadbiskupu Križiću izrekla je provincijalna poglavarica splitske Provincije sestara Služavki Maloga Isusa s. M. Terezija Pervan SMI. U svojem govoru zaželjela je blagoslov nadbiskupu u njegovoj novoj, odgovornoj službi obećavši molitvu svih redovničkih zajednica. „Oče nadbiskupe, u vašem prvom službenom obraćanju nama redovnicama osjetili smo

da cijenite naše služenje i djelovanje. Osjetili smo vašu jednostavnost i blizinu. Posebno se profinjenost vaše duše vidi u tome kada ste na odlasku iz Gospićko-senjske biskupije zahvalili redovnicama“, istaknula je. „U ovom adventskom vremenu mi Bogu posvećene osobe želimo poravnati sve što je neravno te obnovljena srca pokloniti se djetetu Isusu. No na tom putu treba nam ohrabrenje i podrška kako bismo još bolje i predanije svjedočile Kristovu ljubav. Nadamo se da ćemo u Vama, našem pastiru, naći milosrdno i očinsko srce“, kazala je s. Terezija uručivši nadbiskupu prigodni dar. (IKA)

Božićno čestitanje redovnika i redovnica nadbiskupu Kutleši

Zagreb, 21. prosinca 2023.

Predbožićni susret redovnika, redovnica i Bogu posvećenih osoba sa zagrebačkim nadbiskupom Draženom Kutlešom održan je 21. prosinca 2023. godine u dvorani *Vijenac* Nadbiskupijskog pastoralnog instituta u Zagrebu.

Uz nadbiskupa Kutlešu susretu su nazočili kancelar i biskupski vikar za pastoral preč. Marko Kovač i ravnatelj Nadbiskupijskog pastoralnog instituta preč. Ivan Lukić. Uime redovnika i redovnica nadbiskupu je čestitao fra Ratko Radišić OFM koji je naglasio da „blagovijest ispunja srce ljubavlju i zahvalnošću, pruža duboku utjehu, daje snagu za suočavanje sa svim izazovima koje Božja providnost pred nas stavlja“ te zahvalio nadbiskupu Kutleši što je već prve godine svoje službe iskazao blizinu redovnicima i redovnicama posjećujući zajednice, predvođeci

misna slavija, upućujući duhovne pobude kako bi bili što vjerniji svome pozivu. „Kako bismo trajno unosili milost Božju, spasiteljicu ljudi u ovaj svijet mi ćemo i nadalje sudjelovati u životu naše nadbiskupije, ponajprije onome što je naša prva i glavna dužnost, kao što nas Crkva uči i potiče, a to je kontemplacija o božanskoj stvari i neprekidnom sjedinjenošću s Bogom u molitvi, a za tu kontemplaciju pruža nam se najveća prigoda upravo pred božićnim jaslicama jer one uprisutnjuju čudesni paradoks – Božju veličinu u ljudskoj malenosti. Naravno da ćemo se posvećivati i apostolatu, a koji se iznad svega sastoji u svjedočenju svoga posvećenog života koji njegujemo molitvom i pokorom. Svjesni smo da ćemo, kao i svi vjernici, za Boga učiniti najviše ne svojim riječima, već time što ćemo ga nositi u svojoj duši i svojim mislima, time što ćemo za njega svjedočiti čitavim svojim životom, time što će Bog progovarati iz dubine našega srca“, zaključio je fra Ratko.

Nadbiskup Kutleša pozdravio je okupljene redovnike, redovnice i Bogu posvećene osobe te svoje misli upravo i „onima koji žive i mole u klauzurnim samostanima naše nadbiskupije, zatim bolesnoj i nemoćnoj braći i sestrama koji su danas s nama u molitvi“. Zahvalivši za prisutnost i sve ono što čine u Zagrebačkoj nadbiskupiji i cijeloj Crkvi u Hrvata, nadbiskup se okupljenima obratio kao svjedocima i nositeljima Božjeg obećanja. „Odgovarajući na poziv, svatko je od vas posvjedočio da je povjerovao u Božje obećanje da samo On može ispuniti ljudsko srce i da Njega jedinoga treba lju-

biti svim srcem, svom dušom i svom snagom. Nasljedovanje Krista, prihvaćanje evanđeoskih savjeta i oblika života koje je Crkva odobrila, znak je takve nepodijeljene ljubavi. (...) Naša mjesna Crkva u tom smislu od vas puno očekuje i treba vas. U prvom redu računa s vašim duhovnim životom koji, kako kaže Drugi vatikanski sabor, mora biti posvećen dobru čitave Crkve“, rekao je nadbiskup. Dodao je da iz toga „proizlazi i vaša dužnost raditi na ukorjenjivanju i jačanju Kristova kraljevstva u dušama. Danas je vaša zadaća to zahtjevnija što se moderna kultura u svemu suprotstavlja načinu života koji ste izabrali. Suprotstavlja se u konačnici samom čovjeku zanemarujući narav ljudske osobe i zaboravljajući vid ljudskog postojanja.“

Nadbiskup je naglasio kako posvećeni život nije samo znak eshatološkog dobra, „već i živo podsjećanje na izgubljeni identitet čovječanstva u sadašnjem vremenu. Posvećena osoba živi u vremenu, ali njezino se srce projicira izvan vremena i suvremenom čovjeku svjedoči da je njegova prava sudbina sam Bog. Nadalje, vaše posvećenje Bogu znak je koji može i mora učinkovito privući sve udove Crkve i nanovo ispunjavanje dužnosti kršćanskog poziva. To će i učiniti ponajprije vašom ustrajnošću u vjernosti pozivu. Ona je moguća ako ostanete čvrsti u malim i svakodnevnim vjernostima, u vjernosti molitvi i slušanju Božje riječi, apostolatu prema vlastitoj karizmi, u vjernosti učenju Crkve, u kreativnom pronalaženju odgovora na potrebe ljudi današnjice u zajedništvu sa svojom mjesnom Crkvom“, zaključio je nadbiskup Kutleša. (IKA)

KRONIKA REDOVNIŠTVA U BOSNI I HERCEGOVINI

U Karmelu proslavljen blagdan sv. Male Terezije

Sarajevo, 1. listopada 2023.

U jubilarnoj godini proslave 150. godišnjice rođenja i 100. godišnjice beatifikacije sv. Male Terezije u Karmelu Bezgrešne Kraljice Karmela na Stupu u Sarajevu 1. listopada 2023. godine proslavljen je blagdan te najveće sveteice suvremenog doba. Misno slavlje predvodio je mons. Pero Sudar, pomoćni vrhbosanski biskup u miru.

U propovijedi je mons. Sudar protumačio ideal koji Isus stavlja pred svoje učenike – „obratiti se po slici djeteta“. Objasnio je da to znači ponizno, poput djeteta u svoje roditelje, imati povjerenja i pouzdanja u Boga koji je prvi roditelj, koji je Otac. „Ne može se u puno zajedništvo s Bogom bez potpunog predanja i potpunog izručenja njemu kao Ocu“, rekao je biskup. Svetu Malu Tereziju, „jednu od najprivlačnijih svetica“, predstavio je kao onu koja je taj kršćanski ideal potpuno ostvarila. „Ona je svoju potrebu za ljubavlju potpuno usmjerila na Isusa želeći ga nasljedovati. Treba puno milosti za to da svoju vjeru pretvorimo u uvjerenje da je Bog naš Otac. (...) Da bismo voljeli Boga, moramo biti svjesni njegove očinske ljubavi“, rekao je mons. Sudar istaknuvši da upravo nedostatak te spoznaje donosi mnoge muke današnjem čovječanstvu. Pojasnio je da otvaranje mogućnosti za zahvalnost, poniznost i primanje milosti dolazi od prihvaćanja činjenice da je sve što imamo i jesmo čisti Božji dar. Poruku sv. Male Terezije sabrao je u jednoj misli: „Ti trebaš, smiješ i možeš voljeti Boga i sve što je Božje.“ Rekao je da je Bog u njoj „izveo nevjerojatno čudo, učinio je znakom svoje ljubavi, znakom da

je u ovom životu ostvariv Isusov ideal biti kao dijete. Ona je jedan od dragulja Kristova nauka.“ Također je istaknuo da nas sv. Mala Terezija uči kako je ljubav kadra i patnju utkati u svoj odnos s Bogom, učiniti je pečatom te ljubavi i da ne postoji ništa što nam se događa, a da to ne možemo podijeliti s Bogom i predati mu.

Nakon misnog slavlja mons. Pero Sudar blagoslovio je ruže koje su vjernici mogli ponijeti sa sobom kao znak svetične obećane blizine i zagovora, a zatim je upriličeno čašćenje njezine relikvije.

U dane trodnevnice svete su mise predvodili mladomisnik karmelićanin o. Jakov Milić OCD, vlč. Ivan Rako i fra Damir Pavić OFM, a u svojim su propovijedima osvijetlili pojedine dionice Terezijinog *malog puta* svetosti. Nakon svetih misa bila su euharistijska klanjanja nadahnuta mislima i molitvama sv. Male Terezije svakog dana na jednu nakanu – za obnovu vjere i blagoslov obitelji, za bolesnike i za djecu, mlade i bračne parove koji mole za dar potomstva. (Sestre karmelićanke)

Prvi zavjeti s. Rahele (Mateje) Mihaljević SSFCR

Livno, 1. listopada 2023.

Novakinja Školskih sestara franjevki Bosansko-hrvatske provincije Mateja Mihaljević iz Tomislavgrada položila je 1. listopada 2023. godine svoje prve redovničke zavjete te dobila ime s. Rahela. Misno slavlje uz obred polaganja zavjeta u samostanskoj crkvi sv. Petra i Pavla u Livnu predvodio je fra Bruno Čubela OFM, profesor moralne teologije na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu.

U svojoj propovijedi fra Bruno je govorio o načinu ostvarenja redovničkog puta kroz redovničke zavjete čistoće, siromaštva i poslušnosti koje je vezao uz riječi – *živjeti, prigrliti i prikazati*. Govoreći o zavjetu čistoće, kazao je da su redovnici svjedoci i bračne čistoće „jer našu spolnost koja je dar i blagoslov, želimo vratiti Bogu neokaljano“. Govoreći potom o zavjetu siromaštva i Kristovu križu, potaknuo je s. Rahelu da živi u nadi uskrsnuća kako bi pridonijela blagostanju cijele zajednice i Crkve. Razmatrajući o zavjetu poslušnosti, fra Bruno je primijetio kako je ponekad teško „progutati svoj ponos i pronaći ravnotežu između visokog mišljenja o samom sebi i osjećaja manje vrijednosti“.

Nakon propovijedi uslijedio je čin zavjetovanja. Pred provincijalnom poglavarijom s. Željkom Dramac SSFCR s. Rahela izrekla je obrazac zavjetovanja, a potom je slijedilo stavljanje koprene i primanje Pravila Trećeg samostanskog reda svetog Franje Asiškog i Konstitucija družbe. Na kraju misnog slavlja svoju čestitku s. Raheli uputila je s. Željka, provincijalna poglavarija: „Zahvaljujemo Bogu danas i molimo za tebe da ustrajno čuvaš dar poziva koji si odlučila živjeti s nama u našoj zajednici. Poći ćeš u Vareš i pridružiti se sestrama koje su posvećene djeci i mladima, poći ćeš u njihovo siromaštvo, brinuti o njima i pratiti ih, biti s njima, odgajati ih za život, u zajednici vjernika u župi, među tamošnjim građanima, u miru i dijalogu sa svima. Da i ti budeš poučljiva, da dopuštaš da i oni tebe poučavaju, da budeš otvorena za iznenađenja na putu koji još uvijek započinješ, da se ne obeshrabriš kad je teško – to je naša želja za tebe“, kazala je s. Željka. (s. Marina Jurišić SSFCR)

Obnova redovničkih zavjeta franjevaca iz Afrike

Sarajevo, 3. listopada 2023.

U oratoriju Franjevačke teologije u Sarajevu 3. listopada 2023. godine za vrijeme misnog slavlja upriličena je obnova redovničkih zavjeta četvorice franjevaca iz Istočnoafričke provincije sv. Franje. Obred obnove zavjeta predvodio je fra Janko Ćuro OFM, vikar Provincije Bosne Srebrene.

Svoje su zavjete obnovili: fra Olivier Dukunze OFM (Burundi), fra Alexander Tusiime OFM (Uganda), fra Theophile Habimana OFM (Ruanda), fra Kizito Fraser Chipata OFM (Malavi). (D. L./bosnasrebrena.ba)

Nadbiskup vrhbosanski posjetio provincijala Bosne Srebrene povodom blagdana sv. Franje Asiškog

Sarajevo, 5. listopada 2023.

Povodom svetkovine sv. Franje Asiškog mons. Tomo Vukšić, nadbiskup metropolit vrhbosanski i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u Bosni i Hercegovini posjetio je 5. listopada 2023. godine provincijalat Bosne Srebrene gdje se susreo s provincijalom fra Zdravkom Dadićem OFM.

Tom je prigodom provincijalu fra Zdravku i svim članovima Franjevačke provincije sv. Križa – Bosne Srebrene čestitao blagdan sv. Franje Asiškog, utemeljitelja franjevačkog reda i zadržao se u bratskom razgovoru. (bosnasrebrena.ba)

Provincijalno hodočašće Školskih sestara franjevki Krista Kralja

Široki Brijeg, 7. listopada 2023.

Na spomendan Blažene Djevice Marije od Krunice, 7. listopada 2023. godine stotinjak Školskih sestara franjevki Hercegovačke provincije s redovničkim podmlatkom hodočastilo je Gospi na Široki Brijeg gdje je upriličena prva mjesečna duhovna obnova sestara u ovoj školskoj godini.

Hodočasnički je dan započeo meditacijom i molitvom na mjestu mučeničke smrti širokobrijeških franjevaca nakon čega su se sestre, prebirući zrnca krunice i moleći Zdravomarije, uputile prema župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije.

Nakon molitve Trećega časa provincijalna poglavarica s. Franka Bagarić SSFCR pozdravila je sestre izražavajući zahvalnost za gostoljubivost Širokog Brijega i samostanskog bratstva koje svake godine iznova širom otvara vrata crkve i samostana i gdje se sestre osjećaju kao kod kuće.

U samostanskoj dvorani s. Franka pozdravila je fra Stipana Klarića OFM, gvardijana u franjevačkom samostanu u Slanom koji je sestrama imao nagovor na temu *Marijino siromaštvo – nadahnuće franjevačkoj karizmi*.

Fra Stipan je govorio o razumijevanju siromaštva kod sv. Franje, koji u svojim brojnim tekstovima govori o „siromaštvu Gospodina našega Isusa Krista i njegove majke“, o siromašnom životu Sina Božjega kakvim ga je otkrio kroz siromašnog brata i kakvim ga je dokučio u Evanđelju, siromaštvu koje želi nasljedovati. „Dva su ključna novozačetna mjesta kroz koja Franjo promatra Isusov život kroz prizmu siromaštva: Betlehem i Kalvarija. Jaslice mu govore o neimaštini

svete Djevice, dok mu Kalvarija pokazuje siromaštvo koje prati Gospodina sve do križa, toga misterija ispražnjenja. To otajstvo Franjo neprestano pronalazi u euharistiji gdje se Sin Božji svaki dan ponizuje kao kad s kraljevskih prijestolja dođe u utrobu Djevičinu.“

Nadalje je fra Stipan spomenuo i grijeh protiv siromaštva odnosno neovlašteno prisvajanje dobara koja čovjek prima od Boga, bilo materijalnih bilo nutarnjih, nadnaravnih. „U dvadeset osam *opomena* nema ni jedne koja bi govorila o materijalnom siromaštvu. Nije bilo potrebno Franjinim vitezovima siromaštva govoriti o odjeći, hrani i nastambama... no definitivno je bila muka poučiti sve slobodi srca za nutarnje odvajanje od izvanjskih i nutarnjih dobara. Franjino razumijevanje siromaštva prožeto je eshatološkim ozračjem. Manji je brat pozvan i poslan ići po svijetu bez stalnog boravišta, bez ičega što bi ga zadržalo ovdje na zemlji jer ima pogled upravljen prema zemlji živih“, kazao je između ostaloga fra Stipan.

Nakon pokorničkog bogoslužja, sestre su imale prigodu za sakrament pomirenja, a u podne su se opet okupile u crkvi gdje je fra Stipan predvodio euharistiju.

U popodnevним satima sestre su se uputile na Bile gdje su posjetile *Groblje mira*. Domaćin je bio fra Miljenko Mića Stojić OFM koji je sestrama predstavio projekt memorijalnog centra od ideje do ostvarenja. Govor je popraćen molitvom i paljenjem svijeća kod križa pokojne s. Regine Milas SSFCR (1945.) i za sve pokojne žrtve svih totalitarizama čija su imena upisana ili se još ispisuju i svoje će mjesto naći na Groblju mira. (Školske sestre franjevke Krista Kralja, Mostar)

Posjet hodočasnika iz Osijeka sestrama klarisama

Brestovsko, 8. listopada 2023.

Šezdesetak hodočasnika iz Osijeka, predvođenih vlč. Ivanom Jurićem, posjetili su samostan svete Klare u Brestovskom 8. listopada 2023. godine. Opatica s. Hijacinta Batinić OSC zaželjela je hodočasticima dobrodošlicu i izrazila radost zbog ovog susreta. Predstavila je zajednicu, povijest samostana i način života klarisa.

Potom je uslijedilo misno slavlje. Velečasní Ivan govorio je o Božjoj prisutnosti u našim životima, o istinskom miru za kojim čezne svako ljudsko srce, o slobodi koju pruža nenavezanost na materijalne stvari. Zahvalio je za gostoprimstvo i preporučio u molitve sebe osobno, svoju župnu zajednicu, a na poseban način djecu i mlade.

Susret je nastavljen u samostanskoj dvorani gdje su hodočasnici poslušali svjedočanstvo jedne sestre o njezinu redovničkom pozivu. Izrekli su svoje molitvene nakane i zahvale, kao i želju za ponovnim susretom. Sestre su im obećale molitvenu potporu i sve ih preporučile moćnom zagovoru svete Klare i svetoga Franje. (Sestre klarise)

Spomen na slugu Božjega Josipa Stadlera

Sarajevo, 8. listopada 2023.

U katedrali Srca Isusova u Sarajevu obilježen je 8. listopada 2023. godine spomen na prvog vrhbosanskog nadbiskupa slugu Božjega Josipa Stadlera i dan molitve za njegovu proglašenje blaženim i svetim. Sveto misno slavlje, kojemu je prethodila molitva krunice, predvodio je vlč. Darko Endrich, odgojitelj u

internatu Katoličkog školskog centra *sv. Josip* u Sarajevu i rektor crkve Kraljice svete krunice na Banjskom Brijegu u Sarajevu.

Na početku propovijedi vlč. Darko osvrnuo se na misna čitanja o dobrom gospodarstvu i zlim vinogradarima. „Primjer vjernog i razumnog upravitelja koji je bio istinski vinogradar i čiji je život donosio dobre plodove, nalazimo u sluzi Božjem nadbiskupu Stadleru. Kao nekoć u njegovoj vrijeme, i mi se danas nalazimo u doista teškim vremenima, nipošto boljim i mirnijim nego u Stadlerovo doba, zato nam on danas u njegovoj katedrali svijetli poput svjetionika i daje nam primjer kako se svaki od nas ima vladati, svatko u svom staležu i redu, kako bi donio dobre plodove u svom životu“, rekao je vlč. Darko.

Na koncu svoje propovijedi potaknuo je sve prisutne da traže i mole zagovor nadbiskupa Stadlera u svojim potrebama jer o tome ovisi koliko će brzo napredovati postupak proglašenja blaženim i svetim nadbiskupa Stadlera. Stoga u svojim poteškoćama i bezizlaznim situacijama zazivajmo dobrog nadbiskupa Stadlera, da nam on od dragoga Boga izmoli milosti koje su nam potrebne u našem životu.

Po završetku popričesne molitve, okupljeni oko groba sluge Božjega Stadlera izmolili su prigodnu molitvu na nakanu njegova proglašenja blaženim. (s. M. Pia Pilić SMI)

Doživotni zavjeti s. M. Danijele Brekalo u Redu sv. Klare

Brestovsko, 10. listopada 2023.

Sestra M. Danijela Brekalo položila je doživotne zavjete u Redu sv. Klare 10. listopada 2023. godine. Misno slavlje u samostanskoj kapeli sestara klarisa u Brestovskom i obred zavjetovanja predvodio

je provincijal Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Zdravko Dadić OFM. U koncelebraciji je bio provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Jozo Grbeš OFM.

Fra Zdravko je uputio poticajne riječi o važnosti i ljepoti kontemplativnog načina života nakon čega je uslijedio čin zavjetovanja. Sestra Danijela potvrdila je da je pripravna Bogu se doživotno posvetiti i to svoje predanje simbolički je iskazala činom prostracije. Izgovorila je potom obrazac zavjetovanja pred opaticom s. Hijacintom Batinić OSC. Blagoslovnom molitvom i predajom prstena, znaka doživotnog predanja, završen je obred zavjetovanja. (KVRPP BiH)

Susret franjevaca livanjskog i ramskog samostanskog područja

Livno, 11. listopada 2023.

Jesenski susret franjevaca livanjskog i ramskog samostanskog područja održan je u Livnu 11. listopada 2023. godine u prostorijama samostana na Gorici. Prisutnu subraću pozdravio je livanjski gvardijan fra Marko Ešegović OFM, a nakon riječi dobrodošlice fra Domagoj Šimić OFM, gvardijan na Petrićevcu u Banjoj Luci, održao je predavanje u kojem je govorio o važnim značajkama duhovnog života svećenika današnjeg vremena. Fra Domagoj je, između ostalog, naglasio važnost volonterizma u redovničkim zajednicama kao načinu borbe protiv apatije koja je prva stepenica prema depresiji.

Poslije predavanja uslijedilo je euharistijsko slavlje koje je također predvodio fra Domagoj. (fra Ivan Kasalo OFM)

Proslavljen zlatni jubilej Školskih sestara franjevki Bosansko-hrvatske provincije

Tučepi, 6. – 13. listopada 2023.

Pedesetu obljetnicu redovničkog života ove godine proslavile su: s. Jela Piljić SSFCR, s. Lucija Bosankić SSFCR, s. Luja Baotić SSFCR, s. Dragica Ljubos SSFCR, s. Zora Vukadin SSFCR, s. Staza Marijanović SSFCR, s. Lucija Ljubos SSFCR, s. Mara Antunović SSFCR, s. Terezija Batarilo SSFCR, s. Ankica Perković SSFCR, s. Dragica Tikvić SSFCR i s. Ružica Marijić SSFCR. Ovogodišnjem slavlju pridružila se i prethodna generacija jubilarke: s. Lucijana Bobaš SSFCR, s. Anica Jozić SSFCR i s. Marica Mrkonjić SSFCR.

Za proslavu obljetnice sestre su se pripremale u samostanu u Tučepima od 6. do 13. listopada 2023. godine. Voditelji duhovne obnove bili su fra Ante Vučković OFM i s. Lidija Jurišić SSFCR. Euharistijsko slavlje 14. listopada 2023. godine predvodio je fra Ivan Bradarić OFMConv. Oslanjajući se na liturgijske tekstove svetkovine sv. Franje u svojoj homiliji pozvao je sestre da se ne ponose svojim sposobnostima, umijećima, važnim poznanstvima, nego poput sv. Pavla i sv. Franje, križem Gospodina našega Isusa Krista.

U ovom euharistijskom slavlju sestre su se na poseban način spomenule s. Staze Marijanović SSFCR koja zbog bolesti nije mogla sudjelovati te pokojne s. Ružice Mandić SSFCR, ali i drugih bolesnih i pokojnih sestara.

Na koncu euharistijskog slavlja jubilarke i svima prisutnima obratila se provincijalna poglavarica s. Željka Dramac SSFCR. Čestitajući sestrama na ustrajnosti i zahva-

ljujući za svaku pojedinu, između ostalog je kazala: „Velika ste novicijatska skupina, prije pedeset godina po vama je naša provincija bila mlada i snažna, danas možemo reći da je po vama stamena, mudra, postojana... I u vašim sedamdesetima Bog vam je dao milost da radite, da služite Bogu služeći sestrama i bližnjima, današnjem čovjeku, Crkvi u svijetu danas... Neka vas Gospodin podrži i podari vam snagu i vedrinu duha. (...) Zahvaljujemo Bogu za vas, moleći ga da vas krijepi i nadalje kako biste život živjele kao dar i odnosile se tako prema životu svojih bližnjih i svih stvorenja.“ (Školske sestre franjevske Krista Kralja)

Susret franjevačkih provincijala i odgojitelja iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Slovenije

Šćit/Rama, 12. – 14. listopada 2023.

U Franjevačkom samostanu na Šćitu od 12. do 14. listopada 2023. godine održan je radni susret provincijala i odgojitelja iz Hrvatske, Slovenije i Bosne i Hercegovine. Tema susreta bila je *Zaštita maloljetnika i ranjivih odraslih osoba*.

Na susretu su sudjelovali provincijali iz sljedećih provincija: iz Ljubljane fra Marijan Čuden OFM, iz Zagreba fra Milan Krišto OFM, iz Zadra fra Tomislav Šanko OFM, iz Splita fra Marko Mrše OFM, iz Mostara fra Jožo Grbeš OFM, iz Sarajeva fra Zdravko Dadić OFM te mnogi drugi odgajatelji.

Na tom susretu stavljen je velik naglasak na nasilje u obitelji, u zajednicama te na osobama s intelektualnim teškoćama. Jedan je od glavnih ciljeva preventivno djelovanje u skladu s pozivom svećenika. Poslana je poruka važnosti rada na prevenciji nasilja i pružanju pomoći. (KVRPP BiH/rama-prozor.info)

Hodočasnici iz Slavenskoga Broda na grobu sluge Božjega Josipa Stadlera

Sarajevo, 14. listopada 2023.

Župljani Župe Uznesenja Blažene Djevice Marije iz Brodskog Vinogorja i ostalih župa Slavenskoga Broda 14. listopada 2023. godine hodočastili su u Sarajevo. Hodočasnike je u katedrali dočekaao mons. Pavo Jurišić, postulador kauze za proglašenje blaženim sluga Božjega dr. Josipa Stadlera, koji je ujedno i predvodio sveto misno slavlje.

U svom pozdravu hodočasnici mons. Jurišić izrazio je osobitu radost što nakon protekle pandemije i poduže stanke sarajevska katedrala ponovno može dočekati hodočasnike iz Slavenskoga Broda, rodnog mjesta njezinog graditelja sluga Božjega nadbiskupa Josipa Stadlera.

U svojoj homiliji mons. Pavo osvrnuo se na misna čitanja te je hodočasnici nadahnutim riječima približio lik i djelo nadbiskupa Josipa Stadlera, od njegova dolaska u Vrhbosansku nadbiskupiju do njegove svete smrti na svetkovinu Bezgrešnog Začeca Blažene Djevice Marije 8. prosinca 1918. godine. „Kad je došao u svoju nadbiskupiju, on je odmah shvatio zadaću koju mu je Bog povjerio, a ta zadaća je bila: ‘Tješite, tješite narod moj, vičite mu da mu se ropstvo okončalo.’ U srcu ove zemlje začela se jedna posebna mladica, jedna mladica redovničke zajednice koja je najprije nazvana *Služavke siromaha*, koja će na poseban način imati zadaću tješiti siromašne, stare i nemoćne, tješiti siročad čije su suze zavrijedile da ih netko obriše“, rekao je mons. Jurišić. Na koncu homilije poželio je svim prisutnima da ih uvijek u njihovim kršćanskim životima nadahnjuje primjer sluga Božjega Josipa Stadlera.

Nakon popričesne molitve okupljenima se obratio vlč. Krunoslav Karas, župnik iz Brodskog Vinogorja te zahvalio mons. Pavi Jurišiću, preč. Marku Zubaku te s. Ani Mariji Kesten, provincijalnoj poglavarici i svim sestrama Služavkama Malog Isusa na gostoprimitstvu. „Izražavam svoju osobitu radost zbog dolaska u Sarajevo kako bismo se svi zajedno mogli moliti za proglašenje blaženim sluge Božjeg Josipa Stadlera, prvog vrhbosanskog nadbiskupa koji je potekao iz našega grada Slavonskoga Broda“, rekao je vlč. Karas.

Zatim su se svi okupljeni uputili na grob nadbiskupa Josipa Stadlera gdje su zajedno molili za njegovo što skorije proglašenje blaženim i svetim te u tajnosti svoga srca upućivali ocu siromaha svoje osobne molitve i vapaje. Po završetku svetog misnog slavlja rektor katedrale preč. Marko Zubak, okupljene hodočasnike upoznao je s poviješću sarajevske katedrale Presvetog Srca Isusova.

Hodočasnici su zatim obilazili gradske znamenitosti te posjetili samostan *Egipat i Stadlerov dječji Egipat*. (s. M. Pia Pilić SMI)

Sestra Veronika Radišić SSFCR položila prve zavjete

Bijelo Polje, 17. rujna 2023.

Na blagdan Rana sv. Franje, 17. rujna 2023. godine u samostanu sv. Franje u Bijelome Polju novakinja s. Veronika Radišić SSFCR obukla je redovničko odijelo i položila prve zavjete. Euharistijsko slavlje s obredom zavjetovanja predvodio je provincijal Hercegovачke franjevačke provincije fra Jozo Grbeš OFM.

Poslije navještaja Evanđelja uslijedio je čin prozivanja, a nakon homilije nastavljen je obred polaganja zavjeta. Predvoditelj

slavlja izmolio je potom molitvu za Božju pomoć zavjetovanici, a zavjete poslušnosti, siromaštva i čistoće na godinu dana, u prisutnosti dviju svjedokinja i prisutne zajednice vjernika, s. Veronika položila je u ruke provincijalne poglavarice s. Franke. Potom su s. Veroniki dodijeljeni i ostali znakovi zavjetovanja – koprena, trnov vjenčić te *Pravilo i Konstitucije* družbe.

Prije završnog blagoslova s. Veroniki čestitala je provincijalna poglavarica s. Franka i kazala kako je kroz tri godine života u bjelopoljskoj zajednici, koja je preslika provincije u malom, po duhovnosti, po djelatnostima koje se u njoj obavljaju i po strukturi osoblja, mogla iz bližega upoznati sestre i njihov način života.

Osvrćući se na izabrano geslo s. Veronike – *Primjer sam vam dao da i vi činite kao što ja vama učinih* (Iv 13,15), dodala je: „Nasljedujući njegov primjer, pozvana si prva ustati i djelovati. Prva prilaziti i oprastati. Prva odlagati haljine samodostatnosti i svega onoga što te sputava, opasati se ubrusom ljubavi i spremno služiti drugima, perući im noge. Ovaj nam je primjer Isus ostavio.“ Potom se spomenula i blagdana Rana sv. Franje potičući s. Veroniku: „Sve Franjino znanje, nastojanje i imanje bio je siromašni i ponizni Krist. Franjo je siromašan, čist i poslušan jer je Krist takav bio. I ti si, s. Veronika, izabrala biti siromašna, čista i poslušna. Franjo je milosrdan jer je Krist bio milosrdan. I ti si, s. Veronika, izabrala biti milosrdna. Franjo je radostan, malen i ponizan jer je Krist takav bio. I ti si, s. Veronika, izabrala živjeti tako. Franjo je ljubio svaku osobu, sve stvoreno i sve njegovo bilo je za Krista. Neka i sve tvoje, s. Veronika, bude za Krista jer ti nosiš ime u čiji životni rubac Isus želi utisnuti svoje lice. Neka tvoj život i tvoje poslanje budu radio-

nica kroz koju će Bog djelovati, gdje će on u suradnji s tobom oblikovati tvoje stavove, osjećaje i volju. U toj radionici šutnje i riječi, strpljivosti, nade i ljubavi Bog će sam djelovati čineći sve novo i dobro. On neka kroz tebe djeluje, neka te čuva i prati!“ (Školske sestre franjevske Krista Kralja, Mostar)

Proglašen Dekret o osnivanju nove zajednice u Rimu

Sarajevo, 24. listopada 2023.

Na svetkovinu svetog arkandela Rafaela, 24. listopada 2023. godine provincijalna poglavarica s. M. Ana Marija Kesten SMI proglasila je *Dekret o osnivanju nove mjesne zajednice Družbe sestara Služavki Maloga Isusa*, Provincije Bezgrješnog Začeca Blažene Djevice Marije u Rimskoj biskupiji, u papinskom Zavodu *Santa Maria dell'Anima* u Rimu.

Zajednica će nositi ime *Sv. Ivan Pavao II.* i biti pod njegovom moćnom zaštitom. U novoj će zajednici živjeti tri sestre koje će započeti svoje djelovanje 1. studenoga 2023. godine. (SMI)

Godišnji susret provincijalne poglavarice s. Franke Bagarić SSFCR s kućnim poglavaricama

Međugorje, 28. listopada 2023.

U samostanu *Rane sv. Franje* u Međugorju održan je 28. listopada 2023. godine redoviti godišnji susret provincijalne poglavarice Školskih sestara franjevske Hercegovačke provincije s. Franke Bagarić SSFCR s poglavaricama mjesnih zajednica.

Susret je započeo zajedničkom molitvom nakon čega je uslijedilo predstavlja-

nje novog dokumenta družbe *Smjernice za upravljanje vremenitim dobrima*. U svom nagovoru s. Franka je naglasila kako je sve što je Bog stvorio dobro u sebi. Vremenita dobra darovi su koje je Stvoritelj namijenio zato da ih čovjek koristi služeći se njima i stavljajući ih u službu zajednice. Potom je istaknula povezanost između upravljanja vremenitim dobrima pojedine redovničke ustanove s njezinom karizmom jer ono služi njezinoj provedbi, odnosno ostvarivanju poslanja ustanove. Da bi upravljanje vremenitim dobrima redovničke ustanove bilo ispravno, mora odgovarati sljedećim kriterijima: karizma, crkvenost, siromaštvo, održivost i transparentnost. Na kraju nagovora s. Franka preporučila je sestrama *Smjernice* kao vrijedno pomagalo i putokaz kako se vremenitim dobrima služiti po primjeru sv. oca Franje, u evanđeoskom duhu, u službi Crkve i na dobrobit svih kojima su poslana.

Nakon nagovora uslijedio je rad po skupinama u kojima se razgovaralo o kakvoći upravljanja provincijalnim vremenitim dobrima u svijetlu karizme i poslanja. Na plenumu su sestre podijelile svoja mišljenja i zaključke. Potom je u samostanskoj kapeli slavljena sveta misa koju je predvodio duhovnik sestara fra Tomislav Pervan OFM. (Školske sestre franjevske Krista Kralja, Mostar)

Međuprovincijalni seminar za sestre s prvim zavjetima

Bijelo Polje, 26. – 29. listopada 2023.

Međuprovincijalni seminar za sestre juniorke ove je godine održan od 26. do 29. listopada 2023. godine u duhovnom centru *Biskup fra Paškal Buconjić* u Bijelom Polju. Sudjelovale su sestre s prvim zavjetima Bosansko-hrvatske, Hercegovačke i Splitske

provincije zajedno s odgojiteljicama s. Ivanom Pavlom Dominković SSFCR i s. Slavicom Barbarić SSFCR. Predavanjima se, putem platforme *Zoom*, pridružila i s. Zala Vrabec SSFCR, sestra s prvim zavjetima Mariborske provincije. Voditelj seminara bio je fra Valentin Vukoja OFM, vikar Župe Uznesenja Blažene Djevice Marije u Širokom Brijegu.

Glavni naglasak u zajedničkim susretima fra Valentin stavio je na važnost siromaštva prema Savezu sv. Franje s gospođom *Siromaštinom*. „Ni čistoće ni poslušnosti nema bez siromaštva. Ono je bit. Ono nije samo neimanje stvari, nego ni neimanje vlastitih djela. Pitajmo se jesmo li zaista obučeni u siromaštvo? (...) Brojevi (službe, ugled, znanje i imanje) ne mogu nas učiniti sretnima. Nas liječi Riječ (i topla ljudska riječ). U Riječi (i riječi) je bogatstvo, ne u broju. Krist je postao Riječ. Mi, doslovno, živimo od Riječi“, samo su neke od poticajnih fra Valentinovih riječi.

Sudionice seminara posjetila je s. Francka Bagarić SSFCR, provincijalna poglavarića Hercegovačke provincije Svete Obitelji. Tijekom seminara bio je organiziran posjet zajednici *Majka Krispina* i *Majčino selo* u Međugorju. Sigurnu kuću *Majka Krispina* vode sestre franjevke. Zajednica pomaže napuštenim i nezbrinutim trudnicama, ženama i djeci žrtvama obiteljskog nasilja te priprema žene i djevojke s problemima ovisnosti za terapijske zajednice poput zajednica *Cenacolo* ili *Papa Giovanni*. S druge strane *Majčino selo* brine o djeci i mladima bez odgovarajuće roditeljske skrbi.

Fra Valentin je rekao kako se kroz obojeno staklo ne može dobro vidjeti ono što se nalazi ispred njega. Samo prozirno staklo koje odbija sve boje, može ih istovremeno

sve posjedovati jer je tako prozirno za sve. Najljepše je upravo kada je siromašno. Kroz vitraje, premda su lijepi i zadivljujući, ipak se ne vidi stvarnost. Čovjek ne može biti realan i istinoljubiv ako nije čista srca, ako je *obojen* nekom bojom, željom, ako je njegovo srce prilijepljeno za nešto. Valjalo bi, dakle, ozbiljnije promisliti o rečenici kojom je fra Valentin zaključio promišljanje: „Ako nam Krist nije dovoljan, čitav će nam svijet biti premalo.“ (s. Petra Mikulec SSFCR)

Predstavljen molitvenik fra Josipa Vlašića OFM *Razmatranja otajstava krunice*

Gorica, 30. listopada 2023.

Molitvenik *Razmatranja otajstava krunice* autora fra Josipa Vlašića OFM, člana Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja Blažene Djevice Marije, predstavljen je 30. listopada 2023. godine u pastoralnom domu u Gorici u Bosni i Hercegovini.

Knjigu je uz autora fra Josipa predstavio u ime nakladnika Vedran Vidović koji je govorio kako je došlo do tiskanja knjige i suradnje s fra Josipom. Knjigu je predstavila i Paula Tomić koja je između ostaloga kazala: „Ima neka posebna ljubav između muškog dijela populacije i Gospe. Vjerojatno je to jedna prirodna veza – privlačnost koja sina veže uz majku i muškarca vuče prema ženi. Kao i obrnuto: čini mi se da mi žene više tražimo i komuniciramo s Isusom, a tek poslije otkrijemo njegovu majku i shvatimo kako je ona zapravo prečica da se brže stigne Isusu. Stoga ne čudi da i fra Josip voli Mariju i da preko nje traži Isusa. Jer zna da će ga tako sigurno naći, jer je prava marijanska pobožnost uvijek kristocentrična. A izdavanje ovog molitvenika od strane fra Josipa i izdavačke kuće *Informativni centar Mir*

u Međugorju, najbolji je način potaknuti nas da se odlučimo ući u ovu molitvenu avanturu susretanja s Marijom, a onda preko nje s Isusom i da tako počnemo otkrivati njihov božanski plan sa svakim od nas.“

Na koncu je autor molitvenika fra Josip govorio o knjizi i njezinu sadržaju i zahvalio svima. (IKA)

Spomen na slugu Božjega nadbiskupa Josipa Stadlera

Sarajevo, 8. studenog 2023.

Dan molitve i spomena na slugu Božjega nadbiskupa Josipa Stadlera proslavljen je 8. studenog 2023. godine u sarajevskoj prvostolnici. Na molitvu krunice i euharistijsko slavlje okupile su se sestre Služavke Maloga Isusa, djeca iz Stadlerovog dječjeg Egipta te vjerni sarajevski puk.

Euharistijsko slavlje predvodio je katedralni kapelan vlč. Štefan Marković. Na početku svetog misnog slavlja vlč. Marković istaknuo je kako ovim slavljem na poseban način želimo moliti zagovor sluge Božjega nadbiskupa Stadlera te za njegovo što skorije proglašenje blaženim.

U svojoj nadahnutoj propovijedi vlč. Štefan osobito je istaknuo slugu Božjega nadbiskupa Stadlera koji svojim životom svjedoči kako je uspio milošću Božjom odreći se svega poradi Krista. „Stadler se odrekao svoje volje, ostavio svoj rodni kraj, suočavao se s različitim izazovima, siromaštvom, optužbama pa čak se odrekao i svoga dobrog glasa, poradi Krista. Sve što je činio, činio je na veću slavu Božju i spasenje duša, ne štedeći sebe ni u čemu. Stadler je znao da kad se potpuno predamo Isusu, kad se odreknemo svega poradi njega, uživati ćemo mir koji svijet ne može dati, niti ga oduzeti.“

Po završetku popričesne molitve pod vodstvom vlč. Štefana uz prigodne molitve izmolili su i molitvu za proglašenje blaženim nadbiskupa Stadlera. (s. M. Pia Pilić)

Susret braće laika franjevačke Južnoslavenske konferencije

Međugorje, 7. – 9. studenoga 2023.

Uz okupljenu braću laike franjevačke Južnoslavenske konferencije na susretu su sudjelovali predsjednik konferencije i provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Marko Mrše OFM, provincijal Franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda fra Milan Krišto OFM, provincijal Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri fra Tomislav Šanko OFM, provincijal Franjevačke provincije Svetoga Križa – Bosne Srebrene fra Zdravko Dadić OFM, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja Blažene Djevice Marije fra Jozo Grbeš OFM i provincijal Slovenske franjevačke provincije Svetoga Križa fra Marjan Čuden OFM.

Prvo izlaganje na temu *Identitet i poslanje redovnika u Crkvi* održao je fra Ante Bekavac OFM. U uvodnom dijelu fra Ante je naglasio da svjedočanstvo redovničkog života nije spektakularno. „U središtu ne bi trebali biti veliki projekti, već otkrivanje istine da je Bog autor moje biografije“, rekao je. Usporedivši redovnički život sa susretom dvojice učenika s Gospodinom na putu u Emaus, istaknuo je kako je svjedočenje redovničkog života prije svega nenametljivo, ali i odlučno. „Važno je da redovnik ima trajnu svijest da je Bog prisutan u njegovu životu i njegovim odnosima – tamo gdje je i u onome što trenutno radi.“

Govoreći o identitetu, fra Ante je istaknuo da se na njega može gledati kao na hodočašće. Dodavši da se otkriva u životnome

poslanju, naglasio je da identitet podrazumijeva susret i pripadanje Bogu čitavim bićem. „Identitet nije posjed, nego hod koji poznaje i tamu i svjetlost te trnovite i nesigurne staze. Najgora je smrt redovničkoga života osrednjost. Da bismo mogli prihvatiti identitet brata, bitno je da nas iznutra osvjetljuje vjera. Važno je odjelotvoriti u svome životu Kristov život.“ Usporedivši zajednicu sa satom, pojasnio je da ako samo jedan mehanizam sata ne funkcionira, onda ne funkcionira ni cijeli sat. „Redovnik se u svome životu mora susresti s osobom Isusa Krista i povjerovati u Božju ljubav“, dodao je.

„Poziv na zajedničko predanje u bratstvu svakodnevnih je zadatak u koji treba ulagati i davati najbolje od sebe“, dodao je predavač te istaknuo da je to predanje znak onima koji su u svijetu. Fra Ante je istaknuo opasnost navikavanja ili mehaničkog ponašanja braće jednih prema drugima. Nakon predavanja uslijedila je rasprava.

Drugo predavanje na temu *Liturgija kao izvor duhovnog života* održao je fra Domagoj Volarević OFM. Rekavši da se na liturgiju često može gledati kao na izvanjsku formu koja nema dodira sa stvarnošću, fra Domagoj je istaknuo da je ona, prije svega, dijalog između Boga i čovjeka. „Bog je nama prvi govorio“, rekao je predavač te dodao da liturgija dolazi iz prirode čovjeka i njegove neverbalne komunikacije. „Ona je izvor i vrhunac, a izvor mora biti čist. Tek onda“, dodao je, „dolazi *forma*.“ Istaknuvši da duhovnost uključuje i intelekt, tj. mudrost, razum i savjest, fra Domagoj je potaknuo braću da obrednike koriste i kao duhovna štiva. „Časoslov je izvor duhovnoga života, a krunica je nastala kao njegova zamjena“, rekao je fra Domagoj te potaknuo braću da koriste kratke napjeve kao izvor za osobnu molitvu.

Istaknuvši da su dvostruki stožer molitve časova *Jutarnje* i *Večernje hvale*, pojasnio je da molitva *Jutarnjih hvali* služi za posvećenje dana te da je njezin simbolizam uskrсни, dok je kod molitve *Večernjih hvali* naglasak stavljen na pashalni misterij. Citirajući fra Andriju Bilokapića, istaknuo je kako je *Misal* najbolja knjiga koju je čovječanstvo priredilo. Nakon predavanja uslijedila je rasprava.

Prvo predavanje u popodnevnom dijelu susreta održala je Ankica Baković, mag. psych. na temu *Frustracije – izazov za rast i važnost samopouzdanja*. Istaknula je da do frustracije može doći onda kada osoba ima više uloga u životu kroz koje se nastoji realizirati, ali u tome ne uspijeva. „Prije nego što nešto napravimo, mi već imamo određenu sliku kako bi nešto trebalo biti. Mi sva svoja iskustva stavljamo u našu životnu naprtnjaču, a naš mozak je kao kontrolni sustav koji uspoređuje ono što očekuje i ono što se događa u stvarnosti. Ako se ove dvije slike podudaraju, onda nema frustracije. No što je veći raskorak između tih dviju slika, to je frustracija veća.“

Istaknuvši da se često kaže kako je najbolje ništa ne očekivati, pojasnila je da to nije ni moralno ni normalno. „Svaka osoba ima očekivanja koja dolaze iz njezina iskustva. Problemi nastaju“, pojasnila je predavačica, „kada svoja životna iskustva stavimo kao standard, tj. kada živimo kao radar koji obilazi i popravlja ljude oko sebe koji imaju drukčija iskustva. Gledati na sebe kao na standard, najveći je izvor frustracije.“ Upitavši braću kojim metrom mjerimo svoju vrijednost, naglasila je da je svaka osoba jedinstvena. „U tome smislu, ako pojedinac sebe počne mjeriti tuđim metrom, to postaje izvor ogromne frustracije. Kopiranjem drugih ulazim u frustraciju“, rekla je Baković te dodala da je potrebno ‘uštímavati se’ na sliku Božju, a ne na sliku drugih ljudi.

„Bitno je otkriti koji potencijal imam u sebi. Ako počnem razvijati svoje potencijale, onda izlazim iz frustracije. U suprotnome postajem iskompleksiran jer sam sebi stvaram očekivanja koja se ne podudaraju s mojim darovima“, pojasnila je. Kao još jedan izvor frustracija navela je situacije u kojima osoba ‘guta’ tuđa očekivanja i želi ispuniti očekivanja koja nisu realna, a sve samo kako bi se svidjela onome tko to od nje očekuje. „U takvim se situacijama povećava brzina rada mozga i organizam se počinje pripremati za obranu. Sve se to odvija na psihološkoj razini i izaziva u pojedincu stanje grča. Što smo duže u tom stanju, to organizam počinje sve više napadati samoga sebe, a tako se razvijaju i mnoge autoimune bolesti“, pojasnila je.

Naglasivši važnost komunikacije, Baković je rekla da je važno moći izraziti sebe – kako sam i kako se osjećam. Također je naglasila važnost zdravog zauzimanja za sebe. „Sebe treba procijeniti po tome koliko sam ponudio, a ne po tome koliko je tko uzeo. Također, sebe treba procijeniti prema tome jesam li dao sve od sebe. Ako jesam, onda sam bio uspješan“, istaknula je predavačica. „Problem je kada sebe počnemo procjenjivati po tome kako nas drugi vide. Tada dajemo moć drugim osobama da nas vode uzicom koju smo sami sebi stavili oko vrata.“ Potaknula je braću da se ne daju zarobiti očekivanjima drugih ljudi. „Ljudi osjete kada se tako ponašamo pa nas počnu tako i tretirati“, dodala je.

„Očekivanja se moraju stalno ‘ažurirati’. Potrebno je stalno oslušivati samoga sebe.“ Osoba koja se svima svidjela ne postoji, rekla je predavačica te dodala da se ni Isus Krist nije svima svidio. „Ako ovisimo o tome da se svima svidimo, onda smo sami sebe osudili na vječnu frustraciju, istaknula je te dodala da je potrebno sebe vidjeti onako kako nas Bog vidi.“

Istaknuvši važnost zajednice, predavačica je naglasila da sreća jednog brata ovisi o sreći drugoga. „Brinući se za sreću svoga brata, ja se brinem da sebi osiguram sretno okruženje te tako zapravo brinem o sebi na zdrav način. Svoju ulogu brata ne mogu realizirati bez brata. Zato je važno da se kroz komunikaciju nastojim brinuti o tome da i drugome bude dobro. Psihotična osoba ne vodi računa o potrebama drugoga. Njoj je samo bitno da se realizira preko drugoga i da njoj bude dobro“, rekla je Baković te dodala da smo najviše u dobitku onda kada smo u miru sa sobom. Nakon predavanja uslijedila je rasprava.

Sljedeće predavanje na temu *Iskustvo odgoja – važnost početne formacije braće* održao je fra Stanko Mabić OFM. Na početku je spomenuo usporedbu između psihologije i duhovnosti, naglasivši da se psihologija, između ostaloga, bavi emocijama, a duhovnost se bavi duhovnom stvarnošću. „Psihologija nam može pomoći, ali nije apsolutna. Može nam biti korisna ako nas dovodi izvoru prave ljubavi, no ako nas dovodi do samopomoći, onda postaje idolopoklonstvo. Duhovnost podrazumijeva da imam iskustvo Božje blizine i brige koja liječi“, pojasnio je.

Na pitanje je li u zajednici teže biti časni brat ili svećenik, fra Stanko je naglasio da je to osobno pitanje, dodavši da je jednako teško i jednako lako. „Ako Isus sa mnom nosi moj križ, onda težina postaje preobražavajuća“, istaknuo je. Zatim se osvrnuo na život franjevačkog brata sv. Paškala Bajlonskog koji je u svojoj zajednici uživao veliki ugled. „Iako je prolazio kroz velika poniženja, sv. Paškal nije bio frustriran. Bio je čak jedno vrijeme odbačen i od svoje braće franjevaca. Kasnije je imao mistična iskustva te je postao zaštitnik euharistije i euharistijskog klanjanja.“ Na pitanje koji bi bio najbolji naziv časni brat,

brat laik ili jednostavno brat, najviše je bilo suglasnih za jednostavni naziv – brat.

Govoreći o identitetu redovnika, istaknuo je kako je redovnik čovjek posvećen Bogu. „Nije bitna uloga koju pojedinac ima, nego posvećuje li ga ta uloga više Bogu ili ne. Tvoje je zvanje tamo gdje se više posvećuješ Bogu“, istaknuo je fra Stanko. Osvrćući se na prisposobu o milosrdnom ocu, predavač je istaknuo skrivene grijeha srca starijega sina koji je mrmljao. „Te negativnosti koje primijetimo kod drugih ljudi, sigurno su prvo u nama. Stoga je najprije potrebno to riješiti sa samim sobom pa tek onda to ići rješavati s bratom.“

Istaknuvši da je uvijek moguće učiniti nešto dobro, fra Stanko je naglasio važnost poniznosti te dodao da poniznost fascinira. „Ponizna je osoba ona koja kaže: ‘Gospodine, ja mogu samo u onoj mjeri u kojoj se pouzdajem u tebe.’ Ponizna osoba najjača je osoba jer Bogu daje više mjesta“, rekao je fra Stanko. Među ostalim, predavač je ustvrdio da je to prvi povijesni susret braće laika na našim područjima. Naglasio je da bi se u budućnosti moglo razmišljati i o tome da netko od predavača na takvim susretima bude brat laik. Istaknuo je važnost da se zaliječe rane koje su nastale u povijesti kroz razdvajanje franjevac svećenika i braće laika. Nakon predavanja uslijedila je rasprava, a nakon rasprave slavljena je sveta misa.

Posljednjega dana susreta, 9. studenoga 2023. godine predavanje na temu *Franjevačko pravilo i liturgija* održao je fra Danimir Pezer OFM. U predavanju je govorio o liturgijskoj aktivnosti franjevac u počecima Reda. Ističući da su neki 13. stoljeće opisivali kao vrijeme liturgijske dekadencije, predavač je rekao da bi se bez srednjovjekovne teologije, filozofije, književnosti, umjetnosti i arhitek-

ture u povijesti europske kulture stvorila velika praznina. „Naime, u 13. stoljeću u Rimu se događa suobličavanje različitih liturgijskih tradicija liturgiji papinske kurije.“ Ističući da u srednjem vijeku nije postajalo liturgijsko jedinstvo ni u jednoj crkvenoj pokrajini, dodao je da su u Rimu u to vrijeme postojale četiri liturgijske tradicije. „Iz toga razdoblja za franjevce su posebno značajni *Misal Inocenta III.* i *Misal pravila (Missale Regulae)*. *Misal pravila* jedini je svjedok liturgije slavljene po obredu Rimske kurije iz toga razdoblja“, dodao je predavač.

Sveti Franjo često je govorio o euharistijskom misteriju, ali samo jednom o slavlju svete mise u *Pismu čitavom Redu* u kojem govori da franjevci trebaju slaviti zajedno jednu svetu misu na dan. Dodao je i da u počecima franjevci nisu imali ni crkava ni korova, već su sudjelovali u liturgijama u župnim ili samostanskim crkvama. „Međutim, 1224. godine franjevci su dobili dopuštenje od Honorija III. da mogu upotrebljavati pokretne oltare, a 1230. godine već su imali veliki broj kapela u kojima se slavila euharistija. Ako su slavili misu u svojim kapelama, morali su imati svoje knjige. U početku su to sigurno bile darovane knjige, ali vrlo brzo morali su te misale i brevijare suobličiti knjigama Reda. Prvi brevijari *Regule* bili su spremni već 1227. godine, a prvi misali 1230. godine“, istaknuo je predavač.

Među ostalim, fra Danimir se osvrnuo na *Pismo čitavom Redu* koje je najvjerojatnije 1220. godine napisao Franjo, a u kojem govori franjevcima na koji način trebaju slaviti liturgiju. „Duh liturgije koji Franjo želi u prvoj zajednici jest onaj koji vuče svoje korijene iz kršćanske tradicije koja se inspirira djelima sv. Augustina i pravilima sv. Benedikta“, dodao je. „Naš je Franjevački red *par excellence* i

liturgijski red“, naglasio je predavač te dodao da je u 13. stoljeću u redu bila vrlo živa liturgijska prisutnost.

Nakon zajedničke rasprave organiziran je zajednički posjet *Majčinu selu* pod vodstvom fra Dragana Ružića OFM. (ofm-sv-jeronim.hr)

Mjesečna duhovna obnova za redovnice

Sarajevo, 19. studenoga 2023.

U organizaciji Školskih sestara franjevkri Krista Kralja Bosansko-hrvatske provincije Prečistog Srca Marijina održana je 19. studenoga 2023. godine mjesečna duhovna obnova za redovnice grada Sarajeva. Susret je započeo u poslijepodnevnim satima u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu u Sarajevu pod vodstvom s. Ivanke Mihaljević SSFCR.

Sestra Ivanka duhovni je poticaj započela govorom o tome kako je svaki kršćanin u svojoj biti *bogonositelj* jer nosi Boga u sebi. Kroz poučnu priču o monahu koji je pronašao kamen u rijeci, izvadio ga, razbio i razočarao se kad je shvatio da je kamen iznutra suh, naglasila je kako nam se svima može dogoditi da smo u *vodi*, u obredima, u zakonima, u točkama, a da nas *voda* ne dotiče. „Bog je načinio čovjeka kao posudu u tri dijela: tijelo, duša i duh. Tijelo služi za to da kontaktiramo fizički, duša psihološki, a duh je stvoren da kontaktira s Bogom.“

Svoje razmatranje s. Ivanka temeljila je na slici koja se nalazi u Starome zavjetu gdje se govori o Kovčegu saveza – škrinji zavjetnoj. „Kovčeg Gospodnji Božja je prisutnost koja je bila s izabranim narodom. Ako živimo bez tog zajedništva s Bogom, bez prisutnosti Božje, riskiramo cijeli život ostati duhovno neplodne jer može se biti blizu Kovčega saveza, ali ne živjeti u prisutnosti Božjoj. Tri stvari položene u škrinji zavjetnoj bile su kamene

ploče Zakona, posuda s manom (hranom) i Aronov štap. To su stvari koje postavljaju jednostavna pitanja: zašto nam je Bog dao zakon? Po kojem zakonu ja živim? Zašto je Bog među nama htio ostati u hrani i piću? Čime ja hranim svoj duh, svoju dušu i svoje srce? Zašto Bog kaže da je On put i da trebamo ići za njim? Za kim ja idem u životu? Koga ja slijedim? Pitanja su to o kojima trebamo promišljati jer nam na vrlo jasan način pokazuju gdje smo pred Bogom.“

Sestra Ivanka kazala je kako tri stvari iz Kovčega saveza govore o nama ljudima. „Zakon se tiče našega uma. Hrana koju nalazimo kao man u Kristu koji hrani našu dušu, naše emocije, naše srce. Put, putovanje, hodanje odnosi se na naše tijelo, na to kamo hodamo.“ Naglasila je kako je važno imati zajedništvo s Kristom kroz euharistijsku hranu te spoznati da je Krist naš autoritet, naš put. Svoj poticaj s. Ivanka zaključila je riječima psalma 95: „Dođite, kličimo Jahvi, uzvikujmo Hridi, Spasitelju svome! Pred lice mu stupimo s hvalama, kličimo mu u pjesmama!“ „Zahvaljivanje, slavljenje i klanjanje u duhu i istini tri su ključna načina ulaska u Božju prisutnost. Zahvaljivanje vezano uz Božju dobrotu, slavljenje uz Božju veličinu i klanjanje uz Božju svetost. Bogonositelji su svjesni Božje prisutnosti. Stoga je važno imati na srcu da smo i mi *škrinje zavjetne* koje u sebi nose Krista.“

Nakon razmatranja slijedilo je klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom i mogućnost za sakrament pomirenja. Duhovna obnova završena je euharistijskim slavljenjem koje je predvodio vlč. Marko Hrskanović, duhovnik u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu i koordinator mjesečnih duhovnih obnova za redovnice grada Sarajeva. (s. Suzana Benković SSFCR)

Slavlje Dana družbe Kćeri Božje ljubavi

Novi Travnik, 21. studenoga 2023.

Sestre Kćeri Božje ljubavi, članice samostana blaženih Drinskih mučenica u Novom Travniku euharistijskim slavljem 21. studenoga 2023. godine proslavile su 155. rođendan svoje družbe. Svetu misu predvodio je fra Davor Petrović OFM, gvardijan franjevačkog samostana sv. Franje Asiškog u Gučkoj Gori.

U svojoj propovjedi istaknuo je važnost zajedništva koje se izgrađuje otvarajući se Božjoj ljubavi te njegujući i svjedočeci ljubav među sestrama. Božja ljubav uvijek se utjelovljuje u zajedništvu, poručio je propovjednik okupljenim sestrama.

Na ovaj veliki dan utemeljenja družbe sestre ove zajednice u svojoj su se molitvi preporučile zagovoru svoje utemeljiteljice s. Franziske Lechner da uvijek ostanu vjerne Gospodinu i svoj život ugrade služeći Bogu, družbi i siromasima. (s. Antonija Lučić)

Mjesečna rekolekcija u franjevačkom samostanu na Gorici

Livno, 22. studenoga 2023.

Na spomendan svete Cecilije, 22. studenoga 2023. godine u samostanu svetog Petra i Pavla na Gorici u Livnu upriličena je redovita mjesečna rekolekcija. Sudjelovala su braća franjevci livanjskog distrikta te postulanti Franjevačke provincije Bosne Srebrene. Taj susret predvodio je fra Ivan Landeka OFM, odgojitelj novaka Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja Blažene Djevice Marije. Dobrodošlicu prisutnoj braći iz samostana i distrikta, kao i predvoditelju duhovne obnove, zaželio je gorički gvardijan fra Marko Ešegović OFM.

Fra Ivan Landeka održao je predavanje na temu franjevačkog *Pravila*. Naime, franjevačko je *Pravilo* potvrđeno točno prije 800 godina te je, iako oblikovano 1223. godine, još uvijek izrazito aktualno. Tijekom svog izlaganja fra Ivan je pobliže objasnio povijest nastanka Pravila i njegov sadržaj koji je usko vezan uz molitvu, post, rad i bratsku ljubav. Usporedio je razlike između pravila iz 1221. i 1223. godine. Naglasak je stavio na bratsku ljubav kao najbolji način propovijedanja.

Zatim je uslijedilo misno slavlje koje je također predvodio fra Ivan te se u propovjedi nadovezao na Evanđelje dana ističući kako Isus poziva da iskoristimo svoje darove kako bismo ih umnožili. (Anto Čošković)

Susret sestara Služavki Malog Isusa s prvim zavjetima

Sarajevo, 25. – 26. studenoga 2023.

Dana 25. i 26. studenoga 2023. godine održan je susret sestara Služavki Maloga Isusa s prvim zavjetima Sarajevske provincije Bezgrešnog Začeca Blažene Djevice Marije u provincijalnoj kući samostana *Egipat* u Sarajevu. Susret je održan pod vodstvom odgojiteljice sestara s prvim zavjetima s. M. Ljilje Marinčić SMI, a na susretu su sudjelovale s. M. Mihaela Martinović SMI i s. M. Rita Oborović SMI.

Shodno odlukama provincijalnog kapitula Sarajevske provincije s. Ljilja je naglasila da na juniorskim susretima žele ponovno 'zaroniti' u bogatstvo *Konstitucija* i *Direktorija družbe* te u bogatstvo *Tumača Ustanova i običaja* od msgr. Tome Igrca. Ova dva dana sestre su razmišljale o izazovima redovničkog života danas ističući, između ostaloga, kako je mlakost i zanemarivanje glavne svrhe redovničkog poziva najveća opasnost za duhov-

ni život. Zajednički su se podsjetile na to da je glavna svrha redovničkoga zvanja težiti za savršenosti te da je ljubav prema Bogu temelj svega jer po njoj služimo nejakoj i zapuštenoj siročadi, nevoljnicima i patnicima. Svaka sestra Služavka Maloga Isusa Božjom milošću u njima gleda maloga Isusa. Budući da je redovnički život posvećen djelima apostolata, apostolsko djelovanje spada u samu narav Družbe.

Tijekom susreta pročitan je članak *Konstitucija* koji govori da sve sestre imaju jednaka prava i jednake obveze. Utvrđeno je da postoji opasnost naglašavanja prava, ali bez toga da se prethodno izvrše obveze redovničkog života. Stoga je istaknuto da pravo proizlazi iz prethodno izvršenih obveza.

Nakon predavanja u samostanskoj je kapelici uslijedilo klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom u zajedništvu s ostalim sestrama iz samostana *Egipat*. Tijekom klanjanja sestre su izmolile veliku devetnicu Djetetu Isusu. Susret je završio nagovorom provincijalne poglavarice s. M. Ane Marije Kesten SMI koja je naglasila važnost vremena prvih zavjeta tijekom kojega Gospodin vodi i odgaja. (s. M. Rita Oborović SMI)

Studijski duhovno-teološko-pastoralni dani u franjevačkom samostanu u Visokom

Visoko, 23. – 24. studenog 2023.

U okviru proslave 800. obljetnice franjevačkog *Pravila (Regula bullata, 29. studenoga 1223. godine)* što ga je papa Honorije III. potvrdio sv. Franji i na taj način prihvatio u Crkvi novi Red s posebnim karizmama, u organizaciji provincijalnog Vijeća za duhovnost i trajnu formaciju Bosne Srebrene, 23. i 24. studenoga 2023. godine u samostanu sv. Bonaventure

u Visokom održan je drugi turnus Studijskih duhovno-teološko-pastoralnih dana.

S predavanjima je prvoga dana započeo pročelnik Vijeća i definator provincije fra Stipo Kljajić OFM koji je govorio na temu *Utjelovljenje: Sin postaje naš brat*. Zatim je fra Miro Jelečević OFM u svom promišljanju *Sakramentalnost tijela: afektivnost, seksualnost, osjećaji* istaknuo „prenaglašeni kult tijela“ u suvremenom društvu koji je kroz estetiku, sport i modu stvorio takav stil življenja da se skoro izgubila duhovna sastavnica ljudskog života.

Nakon euharistijskog slavlja, koje je predvodio provincijal fra Zdravko Dadić OFM uslijedio je razgovor s mladim franjevcima o njihovim doživljajima u pastoralnom djelovanju. O pastoralnim i duhovnim izazovima nastavili su razgovarati i sljedećega dana. Razgovor je animirao fra Božidar Štrkalj OFM.

Iskustvo evangelizacije i naviještanja Boga ljudima na poseban je način prikazao misionar fra Ivica Perić OFM koji je obradio temu *Živjeti karizmu u različitim kulturama – inkulturacija i interkulturalnost*. Kroz svoj dugogodišnji rad u Ugandi, Ruandi i odnedavno u Zambiji prikazao je koliko kulturno okruženje utječe na razumijevanje tajni vjere. Pojasnio je da se napose primjećuje ogromna razlika afričkog pogleda na rođenje, obitelj i tjelesnost u odnosu na europsko shvaćanje tih ljudskih dimenzija.

Okupljenim sudionicima pomoćni biskup Marko Semren potom je govorio o temi *Otajstvo Božića u iskustvu sv. Franje* tijekom čega je istaknuo kako „u jaslama Franjo nije promatrao dijete, nego Dijete koje je Bog“. Potaknuo je sve da uvijek nastoje na taj način doživljavati božićno otajstvo dodavši da je dijete Isus „postalo naš brat pa smo i mi pozvani u svakom čovjeku prepoznati brata“. (KVRPP BiH/KTA)

Stoljeće novicijata Školskih sestara franjevki Krista Kralja u Hercegovini

Bijelo Polje, 26. studenoga 2023.

Na svetkovinu Krista Kralja, naslovnika družbe, 26. studenoga 2023. godine u samostanu sv. Franje u Bijelom Polju proslavljena je 100. obljetnica ustanovljenja novicijata Školskih sestara franjevki u Hercegovini.

Program proslave započeo je u Duhovnom centru *Biskup fra Paškal Buconjić* gdje se okupilo stotinjak sestara provincije, među kojima su bile i dosadašnje odgojiteljice novakinja. Program je vodila odgojiteljica novakinja s. Marijana Selak SSFCR. Pozdrav dobrodošlice sestrama je na početku uputila provincijalna poglavarica s. Franka Bagarić SSFCR. Čestitajući sestrama ovu obljetnicu, s. Franka je između ostaloga kazala: „Ono što je kolijevka u jednoj obitelji, u jednom narodu, to je novicijat u jednoj redovničkoj ustanovi. On je temelj na kojem se gradi i iz kojeg se gradi redovnička ustanova i njeno poslanje. A Krist Kralj koji je svaku od nas po imenu pozvao – stvaratelj je i oblikovatelj naše kolijevke i našega puta. On to neumorno čini više od sto godina po našim novicijatima.“

Za ovu prigodu tiskana je knjiga *Po imenu ja te pozvah* u kojoj su autorice s. Natalija Palac SSFCR i s. Magdalena Šarić SSFCR u dva poglavlja predstavile povijesni dio, od ustanovljenja novicijata do danas, te popis svih novakinja koje su tijekom stoljeća primljene u novicijat. Ovo je bilo svojevrсно predstavljanje toga rada.

Sestra Natalija izložila je povijesni presjek stogodišnjeg postojanja novicijata, od zajedničkog novicijata u Mariboru, različitih pokušaja i zapreka za osnivanje vlastitog novicijata i provincije, zauzimanja biskupa Mišića te konačnog ustanovljenja novicijata 28. travnja

1923. godine u Mostaru, preko dramatičnih situacija u kojima je djelovao, višegodišnjeg prekida djelovanja nakon Drugog svjetskog rata, ponovne uspostave 1954. godine u Bijelom Polju do novih izazova postkoncilskog vremena, obnove *Konstitucija*, promjena odgojnih kuća tijekom i nakon Domovinskog rata, itd.

Drugi dio knjige predstavila je s. Magdalena. Riječ je o popisu novakinja koje su od 1923. do 2023. godine ulaskom u novicijat započele život u družbi. Bilo je tu petsto petnaest imena novakinja. Svaki je novicijat popraćen fotografijama, bilo zajedničkim bilo pojedinačnim. Nakon prikazivanja rada koji je zahtijevao jedan takav popis novicijata i imena, s. Magdalena je naglasila važnost kulture sjećanja te da smo mi te čuvarice provincijalne i kongregacijske baštine, što podrazumijeva očuvanje fizičkih dokaza prošlosti kao i usmenu predaju.

Nakon toga upriličen je *razgovor ugodni* između voditeljice s. Zdravke Grgić SSFCR i desetak sestara iz različitih novicijata, od najstarije s. Terezije Markić SSFCR do najmlađe s. Veronike Radišić SSFCR. Sve su se one prisjetile nekih posebnosti i zanimljivosti iz svoje godine novicijata.

Euharistijsko slavlje u samostanskoj kapelici predvodio je mjesni biskup mons. Petar Palić. Nakon navještaja Božje riječi biskup Palić uputio je sestrama prigodnu homiliju i tumačenje liturgijskih čitanja svetkovine Krista Kralja. „Ono što je svaka od vas, a to je smisao novicijata, rekla prilikom ulaska u novicijat: ‘Želimo upoznati način života ove zajednice, ove provincije, kako bismo mogle slijediti Krista po uzoru siromašnog i poniznog svetog Franje.’ Svaki novicijat ima za cilj povećati zvanje i postati za novakinju jedan sretan početak suradnje s Božjom milošću koja s druge strane

vodi do preobrazbe u novog čovjeka u Kristu. I to iskorjenjivanjem onog negativnog, a usvajanjem sve više onog pozitivnog, vrlina, kreposti kroz odricanje, mrtvljenje, kroz asketizam, disciplinu. I zato redovnički zavjeti razlikuju redovnički život od ostalih oblika života u Crkvi. Za one koji se posvećuju Bogu ti zavjeti predstavljaju nastavak i produbljivanje one milosti koju smo primili u krštenju jer čine još savršenije to naše posvećivanje Bogu. I upravo slijedeći stope Krista, čistoga, siromašnoga i poslušnoga Ocu, redovnici i redovnice prinosе zavjete Bogu, posvećujući mu se do smrti.“

Na koncu je s. Franka zahvalila svima, biskupu Petru, svećenicima i sestrama na udjelu u pripremi i proslavi ove obljetnice: „Slavljenjem svete mise zahvalnice za sto godina novicijata u provinciji, sestre su zahvalile za njihovo danas stavljanje se na raspolaganje Kristu Kralju i njegovom svetom djelovanju za dane koje će im darovati.“ (Školske sestre franjevske Krista Kralja, Mostar)

Primanje Nikoline Jukić u kandidaturu

Sarajevo, 26. studenoga 2023.

Nikolina Jukić, studentica Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Sarajevu, najstarije od sedmero djece Marka i Ane, odlučila je odgovoriti na Božji poziv pridružujući se zajednici sestara milosrdnica Sarajevske provincije. Molitvom *Večernjih hvali* na svetkovinu Krista Kralja, a uoči blagdana Gospe od čudotvorne medaljice, 26. studenoga 2023. godine započela je Nikolina prvi stupanj formacije, kandidaturu.

Provincijalna poglavarica s. M. Vinka Bilješko MVZ primila je Nikolininu kandidaturu te je ohrabрила riječima: „Draga Nikolina, u Kraljevoj šetnji za laganog povjetarca ugledao

je i tebe na proplancima svoga kraljevstva. On je vidio i ono što ti je darovao i što želi da ti otkriješ u ustrajnom molitvenom hodočašću, darujući se onima koje On ljubi te iskuješ zlatnu krunu urešenu biserima za dan uskrsnuća. U ime naše družbe, provincije i svoje primamo te u kandidaturu. Zakorači u posjed vinkovske obitelji, povjerenom mu od Kralja kojem su siromasi najdraži uzvanici. Ti uzvanici su Vinkovi gospodari. Neka te prati zagovor Kraljice, majke Kralja, čudotvorne, bezgrešne. Milost ukazanja našoj sestri govori koliko nas Bog voli, koliko našu družbu voli. Primi krunicu od vrhovne poglavarice poslanu da prebirući njezina zrnca, rasipno siješ Božju riječ te plodovi sijanja isklešu vrata ulaska u kraljevstvo Presvetog Trojstva. Budi najljepši cvijet kojim će Kralj isplesti krunu.“ (s. Margareta Brnada MVZ)

Međuprovincijalni seminar za postulantice i novakinje

Konjic, 28. – 30. studenoga 2023.

U kući sestara franjevki Mostarske provincije u Konjicu od 28. do 30. studenoga 2023. godine održan je međuprovincijalni seminar za novakinje i postulantice. Na seminaru je zajedno s novakinjom Mostarske provincije Anamarijom Bakula i s postulanticama Barbarom Kvesić, Vedranom Gavran i Sanjom Budimir sudjelovala i Ivana Džeko, novakinja Bosansko-hrvatske provincije.

Voditelj seminara fra Stanko Mabić OFM nastojao je približiti temu *Sestrinstvo* kao temelj franjevačkog zajedništva kroz predavanja i susret s Božjom riječju. Govoreći o sestrinskom zajedništvu, istaknuo je kako je ono dar Duha Svetoga za koji treba moliti. Drugi dan seminara jedno je predavanje imao i dr. don Mirko Šimić, ravnatelj Caritasa Vrhbosanske nadbiskupije. Don Mirko je govorio o enciklici pape

Benedikta XVI. *Caritas in veritate* i što sve obuhvaća rad Caritas. Posebno se dotaknuo teme preuzimanja odgovornosti i volontiranja redovničkih i civilnih osoba kao žrtvovanja vremena koje nitko ne može 'platiti'. (ssf.hr)

Knjiga *Franjevci među svojim pukom. Kratka povijest Bosne Srebrene* prevedena na engleski

Sarajevo, 30. studenoga 2023.

Iz tiska je 30. studenoga 2023. godine u izdanju Franjevačkog medijskog centra *Svjetlo riječi* izašla knjiga *Franciscans Among Their People. A Brief History of the Franciscan Province of Bosna Srebre*, autora fra Anđelka Baruna OFM. Knjiga je prethodno objavljena na hrvatskom jeziku pod naslovom *Franjevci među svojim pukom. Kratka povijest Bosne Srebrene*, a sada je prevedena na engleski jezik s ciljem da ovaj zapis o bogatoj prošlosti, kulturi i baštini Bosne i Hercegovine stigne do što većeg broja čitatelja.

Knjiga je objavljena 2021. godine u izdanju Franjevačkog medijskog centra *Svjetlo riječi* i privukla je veliku pozornost čitateljske publike, a njezina inačica na engleskom jeziku, u prijevodu Ane Papić, objavljena je za sve govornike engleskog jezika koje zanima više o tome kako su franjevci nesebično 'krčili put' kulturi i boljitku svih nas. (Svjetlo riječi)

Izvanredni provincijalni kapitul Školskih sestara franjevki Krista Kralja Bosansko-hrvatske provincije

Bugojno, 1. prosinca 2023.

U Duhovnom centru u Bugojnu održan je 1. prosinca 2023. godine izvanredni provincijalni kapitul Školskih sestara franjevki Krista Kralja Bosansko-hrvatske provincije kojim je predsjedala s. Željka Dramac SSFCR, provin-

cijalna poglavarica. Na kapitolu su se okupile dvadeset dvije sestre kako bi izabrale treću provincijalnu savjetnicu na mjesto s. Blaženke Franjčević SSFCR koja je preminula u rujnu tekuće godine. Zbog toga je ovaj kapitul bio prvenstveno izborni, dok su se u drugom, radnom dijelu kapitula sestre međusobno slušale, dijelile informacije, mišljenja i iskustva o životu i djelovanju sestara i zajednica u razdoblju od prethodnog provincijalnog kapitula.

U pozdravnom govoru s. Željka je istaknula kako sestre suosjećaju sa svim žrtvama rata, moleći i vapeći za mirom, istovremeno osvještavajući kako se suosjećanje treba konkretno izraziti živeći u miru najprije u zajednici, na radnom mjestu, životnim stavom i opredjeljenjem za mir i jedinstvo. Izdvojila je i događaje na razini Crkve, s posebnim osvrtom na sinodalni proces i sinodalnu skupštinu. Svoje obraćanje zaključila je željom da Bog svima podari mudrost i dar međusobnog slušanja, otvorenost Duhu Božjemu i njegovu djelovanju te otvorila izvanredni provincijalni kapitul.

Moderatorica kapitula s. Snježana Pavić SSFCR prenijela je pozdrav s. Veronike Verbič SSFCR, vrhovne poglavarice koja je izrazila sestrama molitvenu blizinu i podršku u slavlju kapitula. Nakon usvajanja dnevnog reda i izbora brojačica glasova i tajnica kapitula, sestre su za treću provincijalnu savjetnicu izabrale s. Kristinu Marijanović SSFCR.

Usljedio je euharistijsko slavlje koje je predvodio fra Ivan Pilić OFM, župnik Župe sv. Ante Padovanskog u Bugojnu. U poticajnoj propovijedi osvrnuo se na biblijska čitanja dotičnog dana te istaknuo da su kao sestarska zajednica, ali i Crkva pozvani na budnost, što nam posebno treba biti na srcu u predstojećem došašću.

U radnom dijelu kapitula sestre su pozvane da svaka iz svoje zajednice izvijesti kako žive i djeluju kao zajednica te se osvrnu na

sinodalni hod sestarskih, ali i župnih i biskupijskih zajednica. Sestre su najprije dobile uvid u trenutni misijski rad sestara u Ugandi, kao i u tijek izgradnje kuće odgoja i Osnovne škole sv. Klare. Zatim su iznijele svoje viđenje zajednica iz kojih dolaze ne skrivajući poteškoće s kojima se svakodnevno suočavaju, ali i ističući pozitivne stvarnosti koje doživljavaju u zajedničkom životu.

Poslije dijeljenja osobnih i zajedničkih iskustava s. Željka je izvijestila članice kapitula o trenutnom stanju u provinciji, a zatim je provincijalna ekonoma s. Lidija Jurišić SSFCR predstavila stanje obnove i gradnje sestarskih kuća u Bosni i Hercegovini te u Hrvatskoj.

Na kraju izvanrednog provincijalnog kapitula s. Željka je dala završnu riječ. Zahvalila je svim članicama kapitula za konstruktivan rad, s. Kristini Marijanović SSFCR na prihvaćenoj službi treće provincijalne savjetnice te članicama provincijalne uprave za pripremu kapitula. Kazala je, između ostalog, i to kako ovaj susret i kapitul pokazuje da život u zajednici ostvaruje svoj smisao uza sve granice i poteškoće s kojima se suočavaju. Pozvala je sestre na duhovnu pripremu za predstojeće velike obljetnice u Crkvi i Franjevačkom redu te zatvorila kapitul molitvom sv. Franji obilježenoj ranama. (Školske sestre franjevske Krista Kralja)

Susret kućnih poglavarica s provincijalnom upravom

Bugojno, 2. prosinca 2023.

U Duhovnom centru u Bugojnu upriličen je 2. prosinca 2023. godine susret kućnih poglavarica s provincijalnom upravom Školskih sestara franjevske Krista Kralja Bosansko-hrvatske provincije Prečistog Srca Marijina. Na godišnjem susretu kućnih poglavarica razmatrana su aktualna pitanja iz života 'u bazi', u

svim zajednicama provincije.

Provincijalna poglavarica s. Željka Dramac SSFCR pozdravila je okupljene poglavarice iz Njemačke, Hrvatske i Bosne i Hercegovine, istaknuvši kako je i susret kućnih poglavarica s provincijalnom upravom izraz zajedništva i jedinstva provincije, prilika da podijele radosti i poteškoće, da se međusobno hrabre i potiču na dobro, da rastu u zahvalnosti za dobra koja imaju iz dara zajedništva. Pozvala je potom sestre da svaka ponaosob priopći aktualnosti iz života svake zajednice i da kaže osobni doživljaj stvarnosti, koliko radosti ima među njima i s kojim poteškoćama se suočavaju, na koji su način prisutne u mjesnoj Crkvi i djelu evangelizacije. Sestre su podijelile informacije, svoja razmišljanja i stavove pri čemu se očitovale to kako dijele slične poteškoće. Očitovale se i različitost zajednica s obzirom na mjesta u kojima sestre žive i djela apostolata koja čine. Brizi za nemoćne i sestre starije dobi posvećuje se pozornost u njihovim zajednicama, no ovo pitanje zahtijeva od njih otvorenost za drukčija rješenja, s obzirom na mogućnosti u prilikama u kojima živimo. Koliko su djela apostolata i prisutnost sestara u mjesnim crkvama prepoznata, posvjedočile su sestre priopćavajući konkretne primjere iz života i susreta s ljudima u mjestima u kojima djeluju. Nakon euharistijskog slavlja koje je predvodio bugojanski župnik fra Ivan Pilić OFM, nastavile su rad.

Provincijalna poglavarica zahvalila je sestrama za otvorenost, služenje i brigu o sestrama i zajednicama, često i u nedostatku potrebne snage te ih potaknula na to da se oslanjaju na sestre u kućnom savjetu i da potiču raspoloživost svih sestara prema njihovim mogućnostima. Govoreći o duhovnosti i trajnome odgoju, priopćila je kako je general-

ni kapitul u srpnju 2023. godine usvojio zaključni dokument *Osluškujući Duha Svetoga, hodimo zajedno u novosti života* te predložila sestrama da ga čitaju, zajedno upoznaju i o sadržaju razgovaraju na odgojno-informativnim kućnim sastancima.

Na kraju ovog susreta provincijalna poglavica s. Željka pozvala je sestre da se na razini svake zajednice i mjesne Crkve kroz sljedeću 2024. godinu uključe u pripremu za proslavu velikog jubileja 2025. godine pod geslom *Hodočasnici nade*, da se zajedno odazovu pozivu Dikasterija za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života na pripremu za *Jubilej posvećenog života* 2025. godine pod geslom *Hodočasnici nade na putu mira*. Pozvala je da ova priprema bude ujedno i priprema za slavlje franjevačkih 800-tih obljetnica koje će svoj vrhunac imati u velikom jubileju, 800. obljetnici smrti sv. Franje 2026. godine. (s. Marina Jurišić SSFCR)

Duhovna obnova za Zajednicu Krvi Kristove

Široki Brijeg, 2. prosinca 2023.

Duhovnu obnovu za članice Zajednice Krvi Kristove u Širokom Brijegu 2. prosinca 2023. godine predvodila je s. Matija Pavić ASC zajedno sa s. Bernardetom Tomić ASC na temu *Krv Kristova čini sve novo*.

Voditeljica je na temelju teksta iz Otkrivenja (Otk 21,1-5) potaknula sudionice na otvorenost Duhu Božjemu koji „čini sve novo“ po snazi Krvi Kristove. Također ih je potaknula na zagovornu molitvu na koju su kao članice Zajednice Krvi Kristove pozvane. Pozvala ih je na suradnju s Kristom u njegovu djelu otkupljenja, surađivati s njim na uspostavi „onog lijepog poretka stvari koji je On došao uspostaviti svojom krvlju“. To znači u

konkretnim životnim situacijama i svakodnevnom poslanju, kao članice Zajednice Krvi Kristove, zagovarati za potrebe Crkve i svijeta poput svete Marije De Mattias koja je htjela proliti svoju krv za spas dragog bližnjega sjeđinjujući se s euharistijskim Isusom u čijoj je školi ljubavi svakodnevno učila o dragocjenosti svake osobe.

Susret je nastavljen klanjanjem euharistijskom Isusu kojemu su, moleći molitve Krvi Kristovoj, predale sebe, svoje obitelji, župu, Crkvu i cijeli svijet. (s. Matija Pavić ASC)

Duhovna obnova za sestre Služavke Maloga Isusa

Sarajevo, 2. prosinca 2023.

Duhovna obnova za sestre Služavke Maloga Isusa održana je 2. prosinca 2023. godine u samostanu *Egipat* u Sarajevu. Na duhovnoj su obnovi sudjelovale sestre iz samostana *Egipat* i sestre iz Vrhbosanske bogoslovije i iz Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskog.

Ovom duhovnom obnovom sestre su se željele pripremiti za nadolazeće vrijeme došašća, za zaštitnika Sarajevske provincije sestara Služavki Maloga Isusa – Bezgrješno Začeće Blažene Djevice Marije i za slavlje rođendana Spasitelja Isusa Krista. Tema duhovne obnove bila je *Klanjajmo se Gospodinu i služimo mu svim srcem i svom dušom svojom*. Susret je započeo zajedničkim klanjanjem pred Presvetim Oltarskim Sakramentom u kapelici samostana *Egipat*, nakon čega je uslijedilo pojedinačno klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom.

U popodnevnim satima uslijedio je sakrament ispovijedi i zajednička molitva krunice, potom slavlje svete mise koju je u samostanskoj kapelici predvodio vlč. Darko Endrich. U prigodnoj propovijedi vlč. Darko je govo-

rio o četiri važne kreposti redovničkog života: poniznosti, ljubavi, poslušnosti i strpljivosti ističući da nije dovoljna samo jedna krepost, već sve kreposti u potpunosti. Razložio je svaku od ovih kreposti i potaknuo na kreposni život. (s. Ljilja Marinčić SMI)

Seminar posta, molitve i šutnje

Bijelo Polje, 30. studenoga – 3. prosinca 2023.

Seminar posta, molitve i šutnje pod geslom *Ne boj se, Marijo!* (Lk 1,30) održan je od 30. studenoga do 3. prosinca 2023. godine u Duhovnom centru *Biskup fra Paškal Buconjić* u Bijelom Polju pod vodstvom s. Ljilje Pehar SSFCR. O svom iskustvu sa seminarara jedna od sudionica napisala je sljedeće: „Poziv upućen svim sudionicima ovog seminarara bio je *Ne boj se, Marijo!* Zašto baš mislim da je to poziv? Odgovor bi bio ovakav: nije lako ne bojati se svojih strahova, kušnji, one oluje pitanja koju imaš u svojim mislima. Nije lako ni odazvati se na put na koji te Bog poziva – razmišljaš što li će biti sa mnom Gospodine moj, ja ti se bojim. Upravo te zato On poziva – s njim straha nema! Upravo taj poziv ono je što sam mogla čuti u svom srcu u ova četiri dana provedena u postu, molitvi i tišini, u kojoj sam najjasnije mogla čuti Božji glas, daleko od buke svijeta. Posebno me dotaknuo vrijeme provedeno na seminaru s ljudima koje većinom i ne poznajem. Pomogli su mi da dopustim Isusu ući u tminu mog srca i da me izliječi. Kroz njih sam spoznala da se u svakom živom čovjeku nalazi moj Bog, moje sve. Ljubav zajedništva tekla je kroz nas i dopuštala nam primiti dodir našeg Kralja. Kroz post spoznala sam zahvalnost, kroz molitvu čežnju za Bogom, a kroz šutnju mir srca koji samo Bog daje. Kroz klanjanje u Presvetom Oltarskom Sakramentu spoznala sam da je

Isus sa mnom i da me čuje.

Ništa nije vrijednije od dolaska našega Boga u dubine naše duše, zato – ne boj se! Odazovi se na njegov poziv, budi baš ti iskra Božja. Budeš li padao, iza tebe je majka Marija da te čuva, a Isus zajedno s njom upravo tebe čeka!“, zaključeno je u izvješću. (ssf-mostar.com)

Franjevački muzej i galerija upriličili izložbu božićnih jaslca

Livno, 3. prosinca 2023.

U Franjevačkom muzeju i galeriji *Gorica* u Livnu 3. prosinca 2023. godine održana je izložba božićnih jaslca. Ovaj je projekt podržao i samostan svetog Petra i Pavla na Gorici u Livnu, a usko je vezan uz franjevačku duhovnost i obilježavanje 800. obljetnice prvih živih jaslca koje je u Grecciu uprizzorio sveti Franjo Asiški.

Božićne su jaslce izradili framaši iz Livna, Ljubunčića, Podhuma i Bile. U izradi su im se pridružili i postulanti Franjevačke provincije Bosne Srebrene te Marija Pavić, Josip Gelo, Željka Markov i Marko Lučić. Izložbu je organizirao muzej uz posebnu suradnju s umjetnikom Jurom Semrenom koji je napravio jedinstven skulpturalni prikaz jaslca s pojedinačnim figurama isklesanim u drvetu. (Anto Čošković)

Izlet u prošlost sestara Klanjateljica Krvi Kristove

Banja Luka, 7. prosinca 2023.

Svake godine uoči ili na sam blagdan Bezgrešnog Začeca sestre Klanjateljice Krvi Kristove u Banjoj Luci imaju privilegij zajedno sa zaposlenicima i vojskom u vojarni *Kozara* proslaviti njihovu zaštitnicu, presvetu Djevicu. Sestrarna klanjateljicama to je poseban izlet u prošlost

jer smiju nekoliko sati hodati stopama njihovih prvih sestara.

Tako je bilo i ove godine, 7. prosinca 2023., uoči Gospinog blagdana. Sudjelovale su i svojim pjevanjem doprinijele ljepoti euharistijskog slavlja koje je predvodio nadbiskup Tomo Vukšić. „Poseban je to osjećaj: pratiti misu, pjevati i moliti s osamdesetak pripadnika hrvatskog katoličkog naroda koji su ili zaposlenici ili vojnici/vojnkinje u ovoj vojarni, a istovremeno gledati iznad oltara veliku sliku našeg prvog nazaretskog samostana“, piše u svom izvješću sudionica ove proslave. Vojarna *Kozara* smještena je, naime, u bivšem samostanu *Nazaret* koji su komunisti zajedno s poljima, njivama i šumama oduzeli sestrama klanateljicama nakon Drugog svjetskog rata i osnovali vojarnu, koja je to i danas.

„Dok se danas slavila sveta misa, u duhu sam istovremeno čula i tihu jeku molitava i pjesama koje su prve klanateljice što njemački, što hrvatski godinama Bogu upućivale iz ovog prekrasnog zdanja. Mi sestre bile smo posebno ponosne na naših petero pripadnika Oružanih snaga Bosne i Hercegovine koji kod nas stanuju i koji su s nama animirali ovo euharistijsko slavlje. Svi imaju više vojne činove i zaposlenici su u ovoj vojarni. Oni svakodnevno s nama slave euharistiju u našem samostanu, sretni su i zahvalni da mogu stanovati kod nas, a i mi jer su nam velika pomoć u održavanju kuće i okoliša, a na neki način pružaju nam sigurnost i zaštitu. (...) Svi smo danas zdušno molili Presvetu Djevicu da svim žiteljima ove napaćene zemlje, a posebno ovom dijelu Bosne, izmoli međusobno poštivanje, uvažavanje i jedinstvo, a cijelom svijetu mir i sigurnost koje samo Bog može darovati“, zaključeno je u izvješću. (s. Marija Pranjčić ASC)

Bogoslovi Vrhbosanskog sjemeništa pohodili sestre karmelićanke

Sarajevo, 8. prosinca 2023.

Bogoslovska zajednica Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa u Sarajevu 8. prosinca 2023. godine, na svetkovinu Bezgrešnog začeca Blažene Djevice Marije posjetila je Karmel bosonogih karmelićanki na Stupu. Susret su započeli svetim misnim slavljem koje je predvodio vlč. Josip Papak.

U svojoj homiliji vlč. Josip nadovezao se na misna čitanja u kojima se opisuje čovjekov pad. Ekonom sjemeništa istaknuo je kako je čovjek stupio na stazu grijeha, no Bog ne odustaje od njega i stavlja ga u svoj plan spasenja. Napomenuo je također da Bezgrešno Začece Blažene Djevice Marije nije samo Gospina osobna čast, već i ljudska radost i nada. „Ona postaje zvijezda koja nam pokazuje put prema Kristu, koji je put, istina i život“, kazao je te na kraju homilije istaknuo kako se u srcu karmelskog duhovnog puta nalazi želja za dubokom intimnošću s Bogom, težnja k savršenstvu u ljubavi i potpunoj predanosti.

Poslije euharistije je uslijedio razgovor koji je bogoslove ohrabrio i dao im poticaj za rast u duhovnosti. (Ž.I., KT)

Proslavljen spomendan blaženih Drinskih mučenica

Goražde, 10. prosinca 2023.

U Goraždu je 10. prosinca 2023. godine svetom misom u još nedovršenoj crkvi proslavljen spomendan blaženih Drinskih mučenica, pet redovnica koje su 1941. godine u gradu na Drini iz mržnje prema vjeri ubili četnici. Euharistiju u crkvi posvećenoj ovim blaženicama slavio je vrhbosanski nadbiskup metropolit i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u Bo-

sni i Hercegovini mons. Tomo Vukšić.

U prigodnoj propovijedi mons. Vukšić najprije je posvijestio kako je svatko od vjernika 'crkva u gradnji'. Citirao je Sveto pismo u kojemu stoji da je svaki čovjek hram Božji i dodao da je to više proces nego činjenica. „To je zapravo zahtjev, ta Božja želja je uvijek nešto što tek treba ostvariti da bismo zaista bili hram Božji, mjesto Božje prisutnosti u nama, naša je zadaća koju nije baš lako ostvariti“, kazao je nadbiskup.

Na kraju euharistije prisutnima se obratio župnik don Josip zahvalivši svima na dolasku. Nakon mise vjernici su se uputili prema nekoliko stotina metara udaljenom spomen-obilježju bl. Drinskih mučenica, koje se nalazi između rijeke Drine i gorazdanske škole, odakle su mučenice skočile bježeći od zločinaca, gdje je nadbiskup izmolio opijelo. (nedjelja.ba)

Adventska duhovna obnova za Zajednicu Krvi Kristove

Kongora, 10. prosinca 2023.

Duhovnu obnovu za Zajednicu Krvi Kristove u Župi Kongora, Tomislavgrad predvodila je 10. prosinca 2023. godine s. Matija Pavić ASC zajedno sa s. Bernardetom Tomić ASC na temu *Krv Kristova čini sve novo*.

Na duhovnoj obnovi okupilo se tridesetak članova zajednice koji su zajedno produbljivali temu, nadahnjujući se tekstom knjige Otkrivenja (Otk 21,1-5) i likom Ivana Kristelja, Kristova preteče, za svjedočansko naviještanje Kristova dolaska onima s kojima živimo i onima kojima smo poslani.

U drugom dijelu susreta zajednica je molila pred Presvetim Oltarskim Sakramentom za sve potrebe Crkve i svijeta, a osobito za mir. (s. Matija Pavić ASC)

Otvorena izložba jaslca povodom 800. obljetnice uprizorenja živih jaslca u Grecciu

Mostar, 13. prosinca 2023.

Izložba jaslca povodom 800. obljetnice, otkada je sv. Franjo Asiški prikazao prve jaslce u Grecciu, otvorena je 13. prosinca 2023. godine u galeriji *Rondo* u Hrvatskom domu *Herceg Stjepan Kosača* u Mostaru. Jaslce su izrađivali franjevci i franjevke diljem Hercegovine, tj. članovi Franjevačkog svjetovnog reda, članovi Franjevačke mladeži te Školske sestre franjevke.

Na otvorenju su sudjelovali provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Jozo Grbeš OFM, područni duhovni asistent Franjevačkog svjetovnog reda (OFS) fra Josip Vlašić, provincijalna poglavarica Školskih sestara franjevki Krista Kralja Provincije Svete Obitelji u Hercegovini s. Franka Bagarić SSFCR te područna ministra Franjevačkog svjetovnog reda u Hercegovini Marijana Barbarić. (KVRPP BiH/KTA)

Posjet postulanata Hercegovačke franjevačke provincije sestrama klarisama

Brestovsko, 13. prosinca 2023.

Postulanti Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja Blažene Djevice Marije i njihov odgojitelj fra Stanko Ćosić OFM posjetili su samostan sv. Klare u Brestovskom 13. prosinca 2023. godine.

Opatica s. Hijacinta Batinić OSC uputila im je riječi dobrodošlice i izrazila svoju radost zbog susreta. Nakon što su se postulanti predstavili i ukratko opisali program postulata, postavili su sestrama brojna pitanja i pokazali veliko zanimanje za njihov način

života. Razgovaralo se o povijesti samostana, o dnevnom redu i dužnostima, o novim zvanjima i formaciji, o povezanosti s drugim samostanima sestara klarisa.

Na kraju susreta fra Stanko i postulanti poželjeli su im blagoslovljen Božić i preporučili se u molitve. Sestre su obećale pratiti ih svojim molitvama i zahvalile im za svjedočanstvo bratske blizine, franjevačke radosti i jednostavnosti. (Sestre klarise)

Proslava spomendana blaženih Drinskih mučenica

Sarajevo, 15. prosinca 2023.

Spomendan bl. Drinskih mučenica proslavljen je 15. prosinca 2023. godine u crkvi Kraljice svete krunice na Banjskom Brijegu u Sarajevu. Euharistijsko slavlje predvodio je apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini nadbiskup Francis Assisi Chullikatt. Na početku svete mise mons. Čosić uputio je pozdravni govor, podsjetivši najprije na beatifikaciju Drinskih mučenica, te je pozdravio diplomatske predstavnike zemalja iz kojih potječu službenice Božje kao i druge predstavnike veleposlanstava.

U prigodnoj propovijedi nuncij je podsjetio na pet blaženica iz družbe Kćeri Božje ljubavi „koje su dale čudesan primjer vjere, hrabrosti, snage i postojanosti u vjeri koja je bila izvor njihove snage da svoje živote prinesu Bogu kao žrtvu za mir u svijetu i u ovoj lijepoj Zemlji koja je stoljećima bila mučena ratovima i oblivena potocima krvi i suza njezinih stanovnika. Iako s određenom tugom u srcu zbog mučeničke smrti kojoj su neopravdano bile izložene, u ovom liturgijskom slavlju ponosno ih se spominjemo, s udivljenjem razmišljamo o njihovoj vjernosti Kristu koju su posvjedočile svojom krvlju i s pravom molimo njihov zagovor. Kad bismo živote ovih službenica Božjih prosuđivali isklju-

čivo ljudskim očima, lako bismo pomislili da su bili uzaludni. Ali gledajući ih Isusovim očima, zaključujemo da se svjetiljke, koje su one zapalile u Crkvi i svijetu, nikada neće ugasiti. One će u dušama ljudi, koji se poput njih ne umaraju nadati protiv svake nade, zapaliti plamen vjere, hrabrosti i junaštva na putu za Isusom. S Isusom nitko ne gubi život. S njim, po njemu i u njemu uvijek pobjeđujemo, postizemo slavu vječnoga života u kući Oca nebeskoga kojega blažene Drinske mučenice sada u punini uživaju. To je mjesto gdje i nas Gospodin čeka“, naglasio je nadbiskup Chullikatt.

„Put mučenika nikad nije lak.“ Mons. Chullikatt dalje je posvijestio kako su mučitelji Drinskih mučenica imali samo prolaznu moć poniziti i pogaziti dostojanstvo bespomoćnih žrtava i čistoću časni sestara. „Brojni su znani i neznani mučenici u povijesti Crkve, a kroz mnoga stoljeća mnogi su i u ovoj zemlji podnijeli velike nevolje jer su dosljedno išli za Isusom: od svećenika i redovnika do običnih težaka, muževa i žena, mladića i djevojaka koji su dragovoljno predavali svoj ovozemaljski život kako bi zadobili onaj vječni. Čini se da danas vjeru mnogi propovijedaju, a malo ih je koji vjeru svjedoče. Mučenici žive svoju vjeru, a vjera koja se ne živi ne stvara mučenike. Stoga i mi, poput Drinskih mučenica, hrabro svladavamo životne prepreke i kao istinski svjedoci vjere oduprimo se izazovima našeg vremena kojima smo izloženi, radije nego da se kukavički povlačimo u tišinu. Put mučenika koji propovijedaju vjeru i iskazuju ljubav Bogu i bližnjemu nikada nije bio lak. Često su bili prisiljeni da kao i naš Gospodin nose krunu od trnja. Ali mi vjerujemo da mučenička smrt nije nikada kraj, nego samo početak života. Pod ovom svetom misom molimo od Boga milost da i mi, potaknuti primjerom blaženih Drinskih mučenica, budemo duhovno dovolj-

no snažni da možemo biti vjerodostojni Isusovi svjedoci. U svakom mučeniku koji umre za evanđelje, prisutan je Isus Krist koji nastavlja umirati i ustajati od mrtvih za spasenje svijeta“, poručio je mons. Francis.

Pred kraj misnog slavlja prisutnima se u ime provincijalne uprave i provincijalne poglavarice s. Gordane Igreg FDC obratila s. Snježna Stjepandić FDC. (J.P., KT)

Mjesečna duhovna obnova za redovnice

Sarajevo, 17. prosinca 2023.

Mjesečna duhovna obnova za redovnice koje djeluju na području grada Sarajeva održana je 17. prosinca 2023. godine u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu u organizaciji Školskih sestara franjevkri Krista Kralja hercegovačke provincije. Duhovnu je obnovu predvodio vlč. Oliver Jurišić, katedralni župnik.

Na početku susreta redovnice je pozdravio vlč. Marko Hrskanović, duhovnik Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa i koordinator duhovnih obnova. Vlč. Jurišić održao je kratko predavanje o odnosu življenja vlastitog poziva i njegovu mjestu u crkvenim institucijama koji ponekad prate kako poteškoće tako i pitanja o smislu. Misao vodilja predavanja bila je biblijska rečenica „Činite, dakle, i obdržavajte sve što vam kažu, ali se nemojte ravnati po njihovim djelima jer govore, a ne čine“. (Mt 23,3)

Nakon predavanja za vrijeme klanjanja pred Presvetim Oltarskim Sakramentom ostavljena je mogućnost za pojedinačnu svetu ispovijed pa je uslijedilo slavlje svete mise. Nadovezujući se na današnje Evanđelje i djelovanje Ivana Krstitelja, vlč. Jurišić naglasio je koliko je ponekad važno učiti se poniznosti i skromnosti, posebno onda kada čovjek nije spreman prihvatiti vlastite ograničenosti u

obavljanju poslanja koje mu je povjereno u ime Crkve. (O. J.)

Upriličen božićni prijam biskupa Petra Palića

Mostar, 19. prosinca 2023.

Božićni prijam za svećenike, redovnike, redovnice i djelatnike u uredima i vijećima Mostarsko-duvanjske i Trebinjsko-mrkanske biskupije održan je 19. prosinca 2023. godine u biskupskom domu u Mostaru.

Uz domaćina biskupa mostarsko-duvanjskog i apostolskog upravitelja trebinjsko-mrkanskog mons. Petra Palića na prijemu su bili prisutni biskup u miru mons. Ratko Perić, imenovani banjolučki biskup mons. Željko Majić, generalni vikar Mostarsko-duvanjske i Trebinjsko-mrkanske biskupije dr. don Nikola Menalo, biskupski vikar za Trebinjsko-mrkansku biskupiju don Ante Luburić, djelatnici ordinarijata i biskupijskih ustanova, kao i svećenici, đakoni, redovnici i redovnice s područja Mostarsko-duvanjske i Trebinjsko-mrkanske biskupije.

Nakon prigodne adventske pjesme prisutnima se obratio i uputio svoju čestitku generalni vikar dr. don Nikola Menalo. Uz vraćajući na upućenu čestitku, okupljenima se obratio i biskup Petar Palić. (KTA)

Svećenici, redovnici i redovnice na čestitanju kod nadbiskupa Vukšića

Sarajevo, 23. prosinca 2022.

Svećenici, redovnici i redovnice glavnog grada Bosne i Hercegovine i oni koji su se tu našli toga dana, 23. prosinca 2022. godine, okupili su se u dvorani Svećeničkog doma Vrhbosanske nadbiskupije u Sarajevu na predbožićnom čestitanju nadbiskupu metropolitu vrhbosan-

skom i apostolskom upravitelju Vojnog ordinarijata u Bosni i Hercegovini mons. Tomi Vukšiću.

Prigodnu čestitku u ime svih prisutnih uputio je ravnatelj Svećeničkog doma Vrhbosanske nadbiskupije vlč. Vlado Vrebac. „Kristovo rođenje po Mariji u Betlehemu početak je novog vremena i povijesti, početak je to boljeg svijeta. No da bi se taj bolji svijet ostvario i ostvarivao, potrebno je da se otajstvo Božića, otajstvo utjelovljenja Sina Božjeg Isusa Krista po milosti Duha Svetoga dogodi i u našim srcima, umovima i dušama. Da u nama raste Krist, a mi da se umanjujemo – kako nas to poučava veliki glas koji više u pustinji – sv. Ivan Krstitelj.

Svi mi zajedno pozvani smo imati srce jedni za druge, u našim životnim situacijama biti potpora jedni drugima i darivati se međusobno. Nije li nam upravo to lekcija koju nam pred jaslama Sina Božjega daju pastiri i trojica mudraca, koji su došli darivati novorođenog Kralja? Neka nas u našem međusobnom darivanju jednih drugima potaknu i toliki svećtački primjeri darivanja bratu čovjeku: između ostalog i Franje Asiškog čiju 800. godišnjicu uprizorenja živih jaslava upravo ove godine slavimo. A sve to darivanje ima svoj uzrok u onom najvećem darivanju: Bog se darovao čovjeku radi njegova spasenja“, kazao je vlč. Vlado koji je u ime svih prisutnih kao i u svoje poželio nadbiskupu Vukšiću, kardinalu Puljiću, apostolskom nunciju Chullikattu i svima prisutnima sretan Božić i sveto porođenje Isusovo te sretnu i blagoslovljenu Novu 2024. godinu Gospodnju, da bude „godina srca prema bližnjemu i ljubavi prema Bogu našem“.

U svom je obraćanju nadbiskup Vukšić kazao: „Svima vama želim sretne i blagoslovljene božićne blagdane, sretan i blagoslovljen svaki dan u 2024. godini. Vama, draga braćo

franjevci, i cijelom svijetu franjevačkih pokreta i duhovnosti čestitam obljetnice *Pravila*, jaslava i Reda i svega onoga što vas vodi u služnju Crkvi i braći i sestrama svuda gdje djelujete. Neka sve bude s blagoslovom! Gradimo svi zajedno našu jednu, svetu katoličku i apostolsku Crkvu. Zdravi i veseli bili!“, poželio je nadbiskup Vukšić. (KTA)

Božićni posjet nadbiskupa Vukšića i nuncija Chullikatta sestrama Služavkama Maloga Isusa

Sarajevo, 25. prosinca 2023.

Na svetkovinu Božića, 25. prosinca 2023. godine u poslijepodnevnom satima nadbiskup metropolit vrhbosanski i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u Bosni i Hercegovini mons. Tomo Vuškić i apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini mons. Francis Assisi Chullikatt posjetili su zajednicu sestara Služavki Maloga Isusa i Stadlerov dječji *Egipat* u Sarajevu. Božićnom čestitanju pridružile su se i sestre koje u svojim redovničkim zajednicama djeluju na području Sarajeva.

U dvorištu samostana koji se nalazi u sarajevskom naselju Bjelave, nadbiskupu Vukšiću i nunciju Chullikattu dobrodošlicu je zaželjela provincijalna poglavarica s. M. Ana Marija Kesten SMI u pratnji poglavarice s. M. Kristine Adžamić SMI i tajnice provincije s. M. Ljilje Marinčić SMI. Na ulazu u samostan, dobrodošlicu su im izrazila djeca Stadlerovog dječjeg *Egipta* i sestre koje djeluju u samostanu *Egipat* i u drugim sarajevskim zajednicama.

Svi zajedno najprije su se pomolili u samostanskoj kapelici i kod božićnih jaslava, a potom je uslijedio razgovor sestara i djece s vrhbosanskim nadbiskupom i apostolskim nuncijem. (s. Lilja Marinčić SMI)

VIJESTI
HRVATSKE REDOVNIČKE KONFERENCIJE
I KONFERENCIJE VIŠIH REDOVNIČKIH
POGLAVARA I POGLAVARICA BIH

ODGOVARAJU: s. LIDIJA BERNARDICA MATIJEVIĆ SSFCR • FRA MILJENKO HONTIĆ OFMConv
s. ŽELJKA DRAMAC SSFCR • FRA JOZO GRBEŠ OFM
UREDILI: s. KRISTA MIJATOVIĆ SCSC • s. JADRANKA OBUĆINA ASC
GRAFIČKO OBLIKOVANJE: ONE.EASY
LEKTURA: MARINA MARIČIĆ
TISAK: TISKARA ZELINA
NAKLADA: 650 PRIMJERAKA

ISSN 2757-0835

ZAGREB - SARAJEVO • PROSINAC 2023. • BR. 4. (2023.) • GOD. LI.
UL. SLAVOLJUBA BULVANA 4 • HR - 10 000 ZAGREB
TEL.: +385 1 37-64-281 • FAKS: 3+385 1 37-64-280 •
WWW.REDOVNISTVO.HR • KONFERENCIJA@REDOVNISTVO.HR

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI: s. MARGITA GAŠPAROVSKY SCSC

IZ NAŠE BIBLIOTEKE:

1. *Služenje autoriteta i posluš*, 2008.
2. *Apostolsko pismo svetoga oca Franje svim posvećenim osobama u prigodi Godine posvećenoga života*, 2015.
3. *Radujte se!*, 2015.
4. *Istražujte*, 2015.
5. *Kontemplirajte*, 2015.
6. *Identitet i poslanje brata redovnika u Crkvi*, 2016.
7. *Vultum Dei quaerere*, 2016.
8. *Naviještajte*, 2017.
9. *Za novo vino nove mješine*, 2017.
10. *Ekonomija u službi karizme i poslanja*, 2018.
11. *Cor orans*, 2018.
12. *Umijeće traženja Božjega Lica*, 2020.
13. *Dar vjernosti. Radost ustrajnosti*, 2021.
14. *Oblik pustinjačkoga života u mjesnoj Crkvi*, 2023.
15. *Ecclesiae Sponsae Imago*, 2023.

Njihovo je Kraljevstvo nebesko - radni listovi

Radni listovi su namijenjeni djeci predškolske dobi s ciljem poticanja njihova cjelovitog razvoja, uključujući i duhovnu dimenziju. Zamišljeni su kao radni materijal odgojiteljima u vjeri i roditeljima u pripremi djeteta za polazak u školu.

Cijena radnih listova je 3,00 eura,
a mogu se naručiti na: 099/2123 191
ili kupi@redovnistvo.hr